

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

ÖĞRETMENLERİN GÖZÜYLE CUMHURİYETİN 100. YILINDA EĞİTİM SEMPOZYUMU

PROGRAM VE BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
26-27 ARALIK 2023
ANKARA

**ÖĞRETMENLERİN GÖZÜYLE
CUMHURİYETİN
100. YILINDA EĞİTİM
SEMPOZYUMU
PROGRAM VE BİLDİRİ
ÖZETLERİ KİTABI**

TAKDİM

Türk milletinin tarih yolculuğundaki varoluş mücadelesi cumhuriyetin ilanı ile taçlanmıştır. Bağımsızlık düşüncesi ile inşa edilen Türkiye Cumhuriyeti, istiklal mücadelemizi zafere ulaştıran birlik ve beraberlik ruhunun büyük eseridir.

Öğretmenler, bir toplumun ilerlemesinde en kutsal görevi üstlenmektedir. Öğrencilerin öğrenme yolculuğunda onları geleceğe hazırlarken toplumun millî ve manevi değerlerini, gelenek ve göreneklerini onlara aktararak geçmişle gelecek arasında bir köprü kurmaktadır. Bu kutsal görevi üstelenen öğretmenlerimizin daha görünür kılınması, mesleki ve kişisel gelişimlerinin desteklenmesi, bilgi ve tecrübelerinin paylaşılmasına imkân sunulması oldukça önem arz etmektedir. Bu öneme binaen "Öğretmenlerin Gözüyle Cumhuriyetin 100. Yılında Eğitim Sempozyumu" düzenlenmiştir. Öğretmenlerimizin bu sempozyumda sunacakları bildirileriyle eğitimdeki uygulamalarıyla tüm meslektaşlarına ilham kaynağı olacağına inancımız tamdır.

Sempozyumun hazırlanması ve gerçekleşmesinde başta Talim ve Terbiye Kurulumuza ve Başkanımıza, tüm genel müdürlüklerimize, destekleri ile katkı sunan ve emeği geçen değerli akademisyenlerimize, sahada emek veren kıymetli öğretmenlerimize ve geleceğimizin teminatı öğrencilerimize teşekkür ediyor, sempozyumun tüm katılımcılar için verimli olmasını diliyorum.

Prof. Dr. Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Cumhuriyetin 100. yılında eğitimin inşasında ve bekasında söz sahibi öğretmenlerimizin maarif davamızın bugünü ve geleceği hususundaki fikirlerini almak ve eğitimde Türkiye Yüzyılı'na en iyi nasıl katkıda bulunabileceklerini ortaya koymak amacıyla "Öğretmenlerin Gözüyle Cumhuriyetin 100. Yılında Eğitim Sempozyumu" düzenlenmiştir. Bu sempozyum öğretmenlerin gözüyle günümüzde eğitimin güçlü yönlerini ve fırsatlarını, eğitim öğretim sürecinde öğretmenlerin rolünü, tecrübelerini ve geleceğe dair beklentilerini daha iyi anlamak için bizlere önemli imkânlar sunacak; eğitim sisteminin güncel durumu ve gelecekteki muhtemel değişimleri hakkında elde edilecek değerlendirmelerle eğitimde iyileştirmeler yapmak için atılacak adımlara da katkı sağlayacaktır.

Öğretmenlerin Gözüyle Cumhuriyetin 100. Yılında Eğitim Sempozyumu'nda "Öğretmenlik ve Mesleki Gelişim, Eğitimde Kültürel Miras ve Değerler Eğitimi, Eğitim ve Öğretim Süreci, Teknolojik Gelişmelerin Eğitime Etkisi, Eğitimde Kapsayıcılık ve Rehberlik, Yurt Dışı Türk Okulları ve Milletlerarası Okullar, Eğitimde Paydaşların Rolü ve Katılımı" olmak üzere yedi ana tema ve bunlara bağlı on dokuz alt tema belirlenmiştir. Bu temalar kapsamında yurt içi ve yurt dışından 1336 bildiri başvurusu yapılmıştır. Başvurular, farklı üniversitelerden ve farklı alanlardan akademisyenlerin bulunduğu Bilim ve Değerlendirme Kurulları tarafından değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda 78 ilden ve beş ülkeden (Almanya, Azerbaycan, Mali, Romanya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) 250 bildiri sunuma hak kazanmıştır. İki gün boyunca 100 bildiri beş salonda eş zamanlı olarak yüz yüze sunulacak, fuaye alanında 25 bildirin poster sunumu yapılacak ayrıca 125 bildirin video sunumlarına broşürdeki karekodlar okutularak erişim sağlanabilecektir. Sempozyum bitiminde 250 bildirin videosu, özet kitabı ve bildiri tam metni Bakanlığımızın çevrim içi platformlarından ilgililerin istifadesine sunulacaktır.

Sempozyuma desteklerinden dolayı Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN'a şükranlarımı arz ederim. Sempozyumun Onursal Başkanı Sayın Bakanımız Yusuf TEKİN'e teşekkürlerimi arz ederim. Sempozyum Düzenlenme Kurulunda görev alan Bakanlığımızın ilgili genel müdürlüklerine; paydaş kurumlarımız Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ve Türkiye Maarif Vakfına; katkı sunan kurumlarımız Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Yunus Emre Enstitüsüne; sempozyumu hazırlayan ve gerçekleştiren Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı mensuplarına, bilim kurullarına, öğretmen ve öğrencilerimize, içeriğin zenginleşmesinde bizden desteklerini esirgemeyen davetli konuşmacılara, bildiri çalışmalarına değer katan akademisyenlerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Prof. Dr. Cihad DEMİRLİ
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı

SUNUŞ

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	2
KURULLAR	5
SEMPOZYUM GENEL PROGRAMI	11
SÖZLÜ SUNUM ÖZETLERİ	21
EĞİTİM ÖĞRETİM SÜRECİ	22
EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK	51
EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ	62
EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI	84
ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM	96
TEKNOLOJİK GELİŞİMLERİN EĞİTİME ETKİSİ	112
YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR	130
POSTER SUNUM ÖZETLERİ	135
EĞİTİM ÖĞRETİM SÜRECİ	135
EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK	142
EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ	145
EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI	152
ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM	154
TEKNOLOJİK GELİŞİMLERİN EĞİTİME ETKİSİ	159
YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR	165
VIDEO SUNUM ÖZETLERİ	167
EĞİTİM ÖĞRETİM SÜRECİ	168
EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK	213
EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ	226
EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI	246
ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM	263
TEKNOLOJİK GELİŞİMLERİN EĞİTİME ETKİSİ	285
YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR	301

Düzenleme Kurulu

- Dr. Yasin ELÇİ**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Muharrem TANYILDIZI**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Hamdi BEDİROĞLU**
Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü
- Habip SALBAŞ**
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Ahmet VATANUĞRUNA**
Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- İhsan ERKUL**
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü
- Hikmet AZER**
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü
- Murat NEDİRLİ**
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
- Serkan KOCABAŞ**
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü
- Bekir ŞİRİN**
Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
- Gökçağrı GÜREL**
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Dr. Kadir Burak SALİMOĞLU**
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü
- Dr. Ayhan ÖZTÜRK**
Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Yasin VURAL**
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü
- Emrullah UZUN**
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
- Mahmut ÇOLAK**
Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü
- Can EKMEK**
Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü
- İsmet ÇÖRDÜK**
Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü
- Melek ÖZKAYACAN**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Nizamettin YILMAZ**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Özlem GÜNER**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Fatma CAMCI**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Beste ERDEMOĞLU**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Bengü Hüsna ÖZCAN**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Kamil Ünal BAŞTÜRK**
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

KURULLAR

BİLİM VE DEĞERLENDİRME KURULU

KURULLAR

- Prof. Dr. Birol AKGÜN, Türkiye Maarif Vakfı Başkanı
- Prof. Dr. Hasan MANDAL, TÜBİTAK Başkanı
- Prof. Dr. Mehmet Naci BOSTANCI, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Rektörü
- Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER, TÜBA Başkanı
- Prof. Dr. Musa Kazım ARICAN, ASBÜ Rektörü
- Prof. Dr. Osman MERT, Türk Dil Kurumu Başkanı
- Prof. Dr. Şeref ATEŞ, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı
- Prof. Dr. Yüksel ÖZGEN, Türk Tarih Kurumu Başkanı
- Prof. Dr. Fulya BAYRAKTAR, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi (Rektör Yardımcısı)
- Prof. Dr. Ercan OKTAY, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (Dekan)
- Prof. Dr. Şefika Şule ERÇETİN, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı
- Prof. Dr. Adnan KÜÇÜKOĞLU, Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir
- Prof. Dr. Ali CAN, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
- Prof. Dr. Ali Fuat ARICI, Yıldız Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Asım ARI, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Ayfer ŞAHİN, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
- Prof. Dr. Betül TİMUR, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
- Prof. Dr. Beyhan ZABUN, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi
- Prof. Dr. Deniz MELANLIOĞLU, İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. Deniz TONGA, Kırıkkale Üniversitesi
- Prof. Dr. Doğan Nadi LEBLEBİCİ, Hacettepe Üniversitesi
- Prof. Dr. Ebru KILIÇ ÇAKMAK, Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Engin KURŞUN, Atatürk Üniversitesi
- Prof. Dr. Erol DURAN, Uşak Üniversitesi
- Prof. Dr. Eyüp SALLABAŞ, Yıldız Teknik Üniversitesi
- Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK, Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Gencay ZAVOTCU, Kocaeli Üniversitesi
- Prof. Dr. Hayati AKYOL, Gazi Üniversitesi
- Prof. Dr. Hikmet KAVRUK, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
- Prof. Dr. İbrahim GÜLTEKİN, İstanbul Üniversitesi
- Prof. Dr. İdris Nebi UYSAL, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
- Prof. Dr. İlhan GÜNBAI, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi
- Prof. Dr. İnyet AYDIN, Ankara Üniversitesi

BİLİM VE DEĞERLENDİRME KURULU

- Prof. Dr. İsa Birkan GÜLDENOĞLU, Ankara Üniversitesi
 Prof. Dr. Mehmet Kamil COŞKUN, Ankara Hacı Bayram Üniversitesi
 Prof. Dr. Mehmet KATRANCI, Kırıkkale Üniversitesi
 Prof. Dr. Mustafa BAŞARAN, Yıldız Teknik Üniversitesi
 Prof. Dr. Mustafa ÇEVİK, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
 Prof. Dr. Mustafa GÜÇLÜ, Erciyes Üniversitesi
 Prof. Dr. Muzaffer ÖZDEMİR, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
 Prof. Dr. Nail YILDIRIM, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
 Prof. Dr. Nezir TEMUR, Gazi Üniversitesi
 Prof. Dr. Nuri DOĞAN, Hacettepe Üniversitesi
 Prof. Dr. Oktay AKBAŞ, Gazi Üniversitesi
 Prof. Dr. Orhan Kemal TAVUKÇU, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
 Prof. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
 Prof. Dr. Özcan BAYRAK, Fırat Üniversitesi
 Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
 Prof. Dr. Salih ŞAHİN, Gazi Üniversitesi
 Prof. Dr. Selçuk KARAMAN, Ankara Hacı Bayram Üniversitesi
 Prof. Dr. Selma ELYILDIRIM, Ankara Hacı Bayram Üniversitesi
 Prof. Dr. Selma YEL, Gazi Üniversitesi
 Prof. Dr. Serçin KARATAŞ, Gazi Üniversitesi
 Prof. Dr. Serdal SEVEN, İstanbul Üniversitesi
 Prof. Dr. Serkan ŞENDAĞ, Mersin Üniversitesi
 Prof. Dr. Serkan TİMUR, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
 Prof. Dr. Süleyman Sadi SEFEROĞLU, Hacettepe Üniversitesi
 Prof. Dr. Tevfik ERDEM, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
 Prof. Dr. Tevhide KARGIN, Ankara Üniversitesi
 Prof. Dr. Türkan DOĞAN, Hacettepe Üniversitesi
 Prof. Dr. Uğur AKIN, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
 Prof. Dr. Yalın KILIÇ TÜREL, Fırat Üniversitesi
 Prof. Dr. Zekai ÖZDEMİR, İstanbul Üniversitesi
 Doç. Dr. Adem TAŞDEMİR, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
 Doç. Dr. Ahmet BAŞKAN, Hitit Üniversitesi
 Doç. Dr. Ahmet DELİL, Manisa Celal Bayar Üniversitesi

KURULLAR

BİLİM VE DEĞERLENDİRME KURULU

KURULLAR

- Doç. Dr. Ahmet Melih GÜNEŞ, Balıkesir Üniversitesi
- Doç. Dr. Alper YORULMAZ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- Doç. Dr. Cem KORKUT, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
- Doç. Dr. Elçin AYAZ, Dicle Üniversitesi
- Doç. Dr. Filiz ELMALI, Fırat Üniversitesi
- Doç. Dr. Hafife BOZDEMİR YÜZBAŞIOĞLU, Kastamonu Üniversitesi
- Doç. Dr. Hasan Hüseyin MUTLU, Ordu Üniversitesi
- Doç. Dr. İkrametdin DAŞDEMİR, Atatürk Üniversitesi
- Doç. Dr. Mehmet GEDİZLİ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- Doç. Dr. Metin ELKATMIŞ, Kırıkkale Üniversitesi
- Doç. Dr. Muhammet ÖZDEMİR, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
- Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
- Doç. Dr. Müzeyyen Nazlı GÜNGÖR, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi
- Doç. Dr. Nalan ALTAY, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- Doç. Dr. Neşe KARA ÖZKAN, Aksaray İl Millî Eğitim Müdürlüğü
- Doç. Dr. Nilay NEYİŞCİ, Hacettepe Üniversitesi
- Doç. Dr. Oğuzhan KURU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
- Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA, Çukurova Üniversitesi
- Doç. Dr. Özkan SAPSAĞLAM, Yıldız Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Remzi YILDIRIM, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- Doç. Dr. Sezen TOFUR, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
- Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi
- Doç. Dr. Talat AYTAN, Yıldız Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Tarık DEMİR, Gazi Üniversitesi
- Doç. Dr. Tarkan GÜRBÜZ, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR, Kırıkkale Üniversitesi
- Doç. Dr. Yusuf Mete ELKIRAN, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
- Doç. Dr. Özkan ÇELİK, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
- Dr. Ali ŞİMŞEK, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Dr. Öğr. Üyesi Ayşegül ALTINOVA ŞAHİN, Gazi Üniversitesi
- Dr. Ayşe Şule YÜKSEL, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
- Dr. Banu ALTINOVA, Harun Çakmak MTAL
- Dr. Beyazıt Bestami ÖZTÜRK, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü

BİLİM VE DEĞERLENDİRME KURULU

- Dr. Beyhan CAN, Uşak Üniversitesi
 Dr. Elif Büşra UZUN, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
 Dr. Elif Tuğçe KARACA, Kırıkkale Üniversitesi
 Dr. Emine ŞİMŞEK, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
 Dr. Enver TÜRKSOY, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
 Dr. Erol BARIN, Gazi Üniversitesi
 Dr. Filiz GÜLHAN, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü
 Dr. Filiz KARA, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü
 Dr. Gökhan KAYIR, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
 Dr. Gülsen ALTUNTAŞ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
 Dr. Halil ÇOKÇALIŞKAN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
 Dr. İbrahim DOYUMGAÇ, Adıyaman Üniversitesi
 Dr. Kübra CEVHERLİ, Sakarya Üniversitesi
 Dr. Kübra YENEL, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
 Dr. Leyla BOSTAN, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü
 Dr. Mehmet Akın BULUT, İbni Haldun Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Murat AYAR, Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi
 Dr. Nazlınur GÖKTÜRK TÜNEY, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
 Dr. Öğr. Üyesi Abdullah GÖKDEMİR, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Olcay ÖZDEMİR, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Buket TENEKE ODUNCU, Karabük Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Cenk YOLDAŞ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Çağdaş ERBAŞ, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Dilek ÇELİK, Şırnak Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Fatih KANA, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YILMAZ, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
 Dr. Öğr. Üyesi Neşe UYGUN, Gaziantep Üniversitesi Nizip Eğitim Fakültesi
 Dr. Öğr. Üyesi Tuba BAYKARA, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
 Dr. Ömer AKPINAR, İstanbul Kâğıthane Mehmet Âkif Ersoy Ortaokulu
 Dr. Özgür SİREM, MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü
 Dr. Tuğrul Gökmen ŞAHİN, İnönü Üniversitesi
 Dr. Umut ARAT, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
 Dr. Yasemin ÇİMEN, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
 Dr. Zeynep Aysan ŞAHİNTAŞ, TÜBA
 Dr. Zeynep ŞEN, Hacettepe Üniversitesi
 Dr. Zübeyde TIRYAKIOĞLU, Ankara Türk Telekom Sosyal Bilimler Lisesi
 Öğr. Gör. Ömer Faruk KIRLANGIÇ, Ankara Üniversitesi

KURULLAR

SEMPOZYUM GENEL PROGRAM

26 ARALIK 2023
SALI

SEMPOZYUM GENEL PROGRAM

PROGRAM

26 ARALIK 2023 SALI 1. GÜN

09.00-10.00

KARŞILAMA, KAYIT

10.00-11.00

AÇILIŞ, MEB KORO
VE PROTOKOL KONUŞMALARI

11.00-11.15

KAHVE ARASI

11.15-12.30

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE
DEĞERLER EĞİTİMİ PANELİ

12.30-13.30

ÖĞLE ARASI

13.30-15.10

BİLDİRİ SUNUMLARI - 1. OTURUM

15.10-15.25

KAHVE ARASI

15.25-17.05

BİLDİRİ SUNUMLARI - 2. OTURUM

27 ARALIK 2023 ÇARŞAMBA 2. GÜN

09.30-10.00

FUAYE ALANININ GEZİLMESİ, İKRAM

10.00-11.40

BİLDİRİ SUNUMLARI - 3. OTURUM

11.40-13.00

ÖĞLE ARASI

13.00-14.40

BİLDİRİ SUNUMLARI - 4. OTURUM

14.40-15.00

KAHVE ARASI

15.00-16.00

EĞİTİM SİSTEMİNE TEKNOLOJİ ENTEGRASYONU PANELİ

16.00-16.30

KAPANIŞ PROGRAMI

26 ARALIK 2023 SALI

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

PROGRAM

BİLDİRİ SUNUMLARI 1. OTURUM

BAŞÖĞRETMEN SALONU EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ	26 ARALIK 2023 SALI	CUMHURİYET SALONU EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK
Ahmet KUTLU Deprem Sürecinde Yaralarımızı Birlikte Sarıdık, Depremde Öğrencilere Yönelik Psikososyal Destek Çalışması	13.30-13.50	Yasin CAN Okul Öncesi Eğitime Devam Eden Çocukların Ebeveynlerinin Kaynaştırma Uygulamalarına Yönelik Algıların İncelenmesi
Züfî ALİMERİN Bilim ve Sanat Merkezlerinde Uygulanan Destek Eğitim Programındaki Etkinliklerde Yaratıcılık Drama Yönteminin Kullanılma Durumu	13.50-14.10	Buse METE Fen Lisesi Öğrencilerinin Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerinin Öğrencilerin Sosyal Kaygı Düzeyinde Etkisi: Malatya İli Örneği
Arzu YILDIZ İlkokul Öğrencilerini Öz Düzenleme Becerileri ile Akademik Azim Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	14.10-14.30	Cansu ERBEN OZAN Öğretmenlerin Kapsayıcı Eğitime Yönelik Tutum ve Öz Yeterliklerinin İncelenmesi
Egemen YURDAKUL Lise Öğrencilerinin Enneagram Kişilik Tipleri ile Matematik Okuryazarlık Düzeyi Üzerine Bir Araştırma	14.30-14.50	Fatih GÜMÜŞ Parmaklara Hecelemeden Tam Zamanlı Kaynaştırma/Bütünleştirme Eğitimi Alan Öğrencilerin Yazma Becerilerinin Gelişimine Katkısı
Ferîştah Sibel KONCA Basamaklı (Katmanlı) Öğretim Modeline İlişkin Lisansüstü Tezlerine Yönelik Bir İçerik Analizi	14.50-15.10	Hatice ŞAYAK Öğretmenlerin Gözünden Kapsayıcı Eğitimde Yabancı Uyruklu Öğrenciler

YÜZÜNCÜ YIL SALONU EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ	26 ARALIK 2023 SALI	TÜRKİYE YÜZYILI SALONU ÖĞRETİMLİK VE MESLEKİ GELİŞİM
Asuman ŞİT Mustafa Kutlu Hikâyelerinde Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda Yer Alan Kök Değerlerin İncelenmesi	13.30-13.50	Hacı Kaan ONARAN Farklı Paydaşlara Göre İdari ve Öğretimsel Rutinler: Anlam ve Deneyimler
Aydan KARER V.E.F.A (Vefakâr-Emektar Fedakâr-Aktif) Gençlik	13.50-14.10	Meryem GÖK Kayseri Hacılar Örneğinden Hareketle Öğretmenlerin Sosyal Değişimlerine Etki Eden Faktörlerin Öğretmen Rollerine Üzerine Etkisi
Besime Beste KEÇECİ Kültürel Miras Taşıyıcısı: Türk Dili ve Edebiyatı Dersi	14.10-14.30	Leyla YENİAY SATILMIŞ Mesleğe Yeni Başlayan Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Mesleki Becerilerini Nasıl Algıladıklarını Belirlemeye Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi
Dr. Dilek ÇAPAR Sınıf Öğretmenlerinin Şahsiyet Eğitimine İlişkin Metamorfik Algıların İncelenmesi	14.30-14.50	Dr. Ertuğrul ÇAM Sınıf Öğretmenlerinin Okuduğunu Anlama Stratejilerini Kullanma Durumlarının İncelenmesi
Emre DURMUŞ "Çocuk Dostu Kitap" Listesindeki Kitapların Millî ve Manevî Değerler Bakımından İncelenmesi	14.50-15.10	Narin İŞLER Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kriz Yönetimine İlişkin Görüşleri

PROGRAM

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
T.C. CUMHURİYETİN 100. YILI

MAARİF SALONU TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ	26 ARALIK 2023 SALI
Asım ERVASA Lise Öğrencilerinin Akıllı Telefon ile İlgili Metaforik Algılarının İncelenmesi	13.30-13.50
Dr. Devrim Murat GÜZELKÜÇÜK Türkçe Dersinde Podcast Kullanımının Öğrencilerin Söz Varlığını Zenginleştirmeye Etkisi	13.50-14.10
Emine GÜNGÖR Ortaokul Öğrencilerinin Geometrik İnşaat Görevlerindeki Argümantasyon Yapılarının İncelenmesi	14.10-14.30
Fatma BAŞDAĞ İlkokul Düzeyinde Web 2.0 Araçları ile Okuma Hızı	14.30-14.50
Ayşegül ÖZGÜRAY Öğretmenlerin Dijital Okuryazarlık Düzeyleri	14.50-15.10

**KAHVE
ARASI**
15.10-15.25

BİLDİRİ SUNUMLARI 2. OTURUM

BAŞÖĞRETMEN SALONU EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ	26 ARALIK 2023 SALI	CUMHURİYET SALONU EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK
İhsan ASLAN Köy Okullarında Taşınabilir Eğitimde Yaşanan Sorunlara Yönelik Öğrenci Görüşleri ve Çözüm Önerileri	15.25-15.45	Sezen YALAKI KÜTÜK Kimya Derslerinde Stem Uygulama Örneği Olarak "İndikatörümüzü Kendimiz Tasarlayalım" Etkinliğinin Geliştirilmesi
Ömer SUKENARI Beni Anlarsan Ben de Anlarım Öğretmenim 2	15.45-16.05	İlknur VURGUN Yatılı Bölge Ortaokullarında Rekreasyon Çalışması Kapsamında Öğrenci Görüşleri Alınarak Akıl-Zeka Oyunlarının Matematik Dersi Tutumlarına Etkisi
Hatice DANIŞMAN Afet Eğitimi Etkinliklerinin Öğrencilerin Afet Bilinci Algılarına Etkisi	16.05-16.25	Sümeyye Kübra DAĞLI Cumhuriyetin 100. Yılında Kadın ve Eğitim
Senem ÇELİK İlkokul Öğrencilerinin Okula Bağlanmalarında Beden Eğitimi ve Oyun Dersinin Etkisinin İncelenmesi	16.25-16.45	Yusuf OKUMUŞ 2018 Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) Programlarının Genel Amaçları ve İlkelerinde Çoğulculuk
Zeynep GÜLER Sistem Düşüncesi Yaklaşımı ile Hazırlanmış Ders Planı Örneği: Plastik Kirliliği	16.45-17.05	Zeliha İNCEKARA Öğretmenlerin Kapsayıcı Eğitim Kavramına İlişkin Metaforik Algıları

PROGRAM

PROGRAM

YÜZÜNCÜ YIL SALONU

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

26 ARALIK 2023
SALI

TÜRKİYE YÜZYILI
SALONU
ÖĞRETMENLİK
VE MESLEKİ GELİŞİM

Dr. Ensar GÖÇMEZ

Öğrencilerin Gözünden Çeşitli Bir Metafor Analizi Araştırması

15.25-15.45

Ahmet AFACAN

Örgütsel Değişim Sizinizi ile Örgütsel Depresyon Arasındaki İlişkinin Okul Boyutunda İncelenmesi

Esra KAHYA

Mühteci Kardeşlerimizle Teknoloji Üzerinden Kurulan Gönül Bağları

15.45-16.05

Dr. Emin YAŞAR

Bilim ve Sanat Merkezi Matematik Öğretmenlerinin Proje Danışmanlık Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Güliden BAYRAK

Kültürel Mirasın Kodları: Erasmus+Ka 220 Projesi ve Geleceğe Yönelik İlerlemeler

16.05-16.25

Emre UĞUR

Türkiye Yüzyılı'nda Eğitim ve Öğretimde Öğretmenlerin Rolü ve Becerileri

Gülizar IŞIK

Pozitif Bilimlerde Altın Çağ'ı Yaşayan Bir Medeniyete Dair Farkındalık Çalışması "Altın Çağ'a Yolculuk"

16.25-16.45

Ercüment İŞLEYEN

Öğretmenlerin Eleştirel Okuma Öz Yeteneklerinin İncelenmesi: Bir Karma Yöntem Araştırması

Mehmet DOĞAN

Tarih Eğitiminde Somut Olmayan Kültürel Mirasın Aktarımına Bir Örnek: Yozgat İli Ocaklı Geleneğinde Türkistan İzleri

16.45-17.05

Fatma DURUKAN TOK

Milli Eğitim Bakanlığında Çalışan Öğretmenlerin Örgütsel Bağlılık Düzeylerinin Belirlenmesi

HAARİF SALONU

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLER ARASI OKULLAR

26 ARALIK 2023
SALI

Fikri KAŞİFHÜSEYİN

Uluslararası ve Karşılıklı Eğitim Bağlamında Uluslararası Maarif Programı (M) Öğrenen Profil ve Erdemli İnsan

15.25-15.45

Bahadır KAPLAN

Yurt Dışı Türk Okullarında Türkçe ve Türk Kültürü Derslerinin Etkinliğine Eğitim-Öğretim Paydaşları Gözüyle Bir Bakış

15.45-16.05

Emel YAMAN

Yurt Dışında Görev Yapan Türkçe Öğretmenlerinin Çok Kültürlü Ortamda Eğitime Yönelik Görüşleri: Romanya Örneği

16.05-16.25

Salih TUZLUKAYA

Kalemin Ele Kitabın Kalbe Alışması Projesinin Dinleme ve Yazma Becerilerine Katkısı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

16.25-16.45

Tuğba KAYA

Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımının Eğitim Süreçleri ve Psikolojik İyi Oluş Üzerindeki Rolü

16.45-17.05

27 ARALIK 2023

ÇARŞAMBA

PROGRAM

PROGRAM

BİLDİRİ SUNUMLARI 3. OTURUM

BAŞÖĞRETMEN SALONU EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ	27 ARALIK 2023 ÇARŞAMBA	CUMHURİYET SALONU EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK
Ayşegül CELEP HAVUZ TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Kapsamındaki "Fatih'in İzinde Matematik ve Teknoloji" Projesinin Etkilliliği	10.00-10.20	Murat KAYA Temel Eğitim Kademesindeki Öğretmenlerin Zümreler Arası İş Birliği Durumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi
Bilal KAYIŞ 11-13 Yaş Grubu Çocuklarda Life Kinetik Egzersizlerinin Bazı Koordinatif Yetenekler Üzerine Etkisi	10.20-10.40	Şükran AKPINAR Öğretmenlerin Gözünden Sivil Toplum Kuruluşları
Fuat TOKUR Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği Öğretim Programı Kazanımlarının Çevresel Duygularımız ve Çevre Okuryazarlığı Bağlamında İncelenmesi	10.40-11.00	Tuğçe İNANAN Öğretmen Görüşleri Çerçevesinde Okul Yönetim Süreçlerinin Etkilliliği
Esra KÖREMEN Roman Öğrencilerin Okula Devamının Artırılması: Bir Örnek Olay İncelemesi	11.00-11.20	Dr. Yavuz ÇETİN Ortaöğretim Öğrencilerinin Gözünden Okul Yöneticilerinin Örgütsel İletişim ve Okul Yaşam Kalitesine Etkisi
Orhan SARIKAYA Özel Eğitim Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri	11.20-11.40	Esra KAĞNICI Ebeveyn Yabancılaşma Olgusu Üzerine Gözden Geçirme Çalışması

YÜZÜNCÜ YIL SALONU EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ	27 ARALIK 2023 ÇARŞAMBA	TÜRKİYE YÜZYILI SALONU ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM
Havva Nur İPEKOĞLU YETGİN Türkiye'de Değerler Eğitimi ile İlgili Lisansüstü Tezlerin Metodolojik ve Tematik Açardan İncelenmesi	10.00-10.20	Dr. Funda ÇIRAY ÖZKARA Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Katılan Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri: Eskişehir Örneği
Dr. Mehmet Fatih ÇAVUŞ Karakter ve Değerler Eğitimi Bağlamında Osmanlı Dönemi Ahlak Kitapları	10.20-10.40	Serhat SUSAR Nasreddin Hoca Fıkraları Pentominosunda Değerler Eğitimi
Nisanur CAN İlkokul 2. Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Metinlerin İçerdiği Kök Değerler Bakımından İncelenmesi	10.40-11.00	Dr. Özgür Sami AKGÜL Öğretmenlerin Moral Sermaye Düzeylerinin Geliştirilmesi
Orhan Bayram YALAZA Eğitimde Şahsiyet Eğitimi Üzerine Kuramsal Bir Çalışma	11.00-11.20	Sinem SARIÇAKMAK İş Doyumu Ölçeğinin Şanlıurfa Ceylanpınar Örneği Üzerinde Uygulama Çalışması
Özgü ÖZTÜRK Değerler Eğitiminde P4C Tekniklerinin Katkısı	11.20-11.40	Dr. Nurhüda SÖZEN 21. Yüzyılda Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerine Yönelik Bir Uygulama: İstanbul Öğretmen Akademileri Ekolü

27 ARALIK 2023
ÇARŞAMBA

MAARİF SALONU
TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN
EĞİTİME ETKİSİ

İlkay KARAMANLIOĞLU

Ortaokul Matematik Dersinde
Teknoloji Kullanımı Üzerine Bir
Değerlendirme

10.00-10.20

İlknur PINARCI

Metaverse ve Yapay Zekâ
Tabanlı Matematik Öğretiminin
Öğrencilerin Matematik Dersine
Olan Tutumlarına Etkisi
(Meta Mat Projesi)

10.20-10.40

Muhammet YILDIZ

Ortaokul 6.Sınıf Öğrencilerinin
Tinkercad Platformunda
Kodlayarak Yaptıkları
3 Boyutlu Tasarımların
İncelenmesi

10.40-11.00

Dr. Murat AĞBABA

Öğretmenlerin Eğitim
Teknolojisi Yeterlilikleri ve
Teknolojinin Eğitime Etkisi
Üzerine Yapılan Çalışmaların
Meta Sentezi

11.00-11.20

Sevgi ATALAY

Ortaokul Öğrencilerinin Dijital
Okuryazarlık ve Evrensel Fen
Okuryazarlık Düzeylerinin Bazı
Değişkenler Açısından
İncelenmesi

11.20-11.40

**ÖĞLE
ARASI**
11.40-13.00

BİLDİRİ SUNUMLARI 4. OTURUM

BAŞÖĞRETMEN SALONU
EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

27 ARALIK 2023
ÇARŞAMBA

CUMHURİYET SALONU
EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN
ROLÜ VE KATILIMI

Banu ERGÜÇ ŞAHAN

Ortaokul Öğrencilerinin Okula
Bağlılıkları ile Akademik
Başarıları ve Okul Etkİllİğİ
Arasındaki İlişkiler Ürüntüsü

13.00-13.20

Ahmet Talha ÖZDEMİR

Müzik Eğitimine İlişkin Anne
Baba Tutumları

Halilbrahim KABADAYI

Yazma Becerisinin
Geliştirilmesinde Yeni Bir
Model: Küçük Öykülerle
Kurmaca Metin YazılığI
Denemeleri

13.20-13.40

Dr. Belkız CAYMAZ

Ortaokul Öğrenci Velllerinin
Öğretmen, Okul ve Okul
Müdürü Kavramlarına Yönelik
Metaforik Algıları

Mehmet Doruk BAYTUR

Okul Televizyonu Projesi
Örneğinde
Eğitim Medyası Faaliyetlerinin
Eğitime Katkıları

13.40-14.00

Dr. Davut ATIŞ

Okul Yöneticiliğinden
Öğretmenliğe: Eğitim
Sisteminin İçinden Bir Bakış

Eser TEMİZ

21. Yüzyıl Becerilerinin
Kazandırılmasında Eğitim
Ortamlarının Sahip Olması
Gerekken Özelliklere İlişkin
Öğretmen Görüşleri

14.00-14.20

Ferhat BAYAR

Okul Yönetimine Katılımda
Veli Görüşlerinin Belirlenmesi
ile İlgili Durum Çalışması

İlker Behçet AKGÜN

Ortaokul Öğrencilerinin
Bedensel Okuryazarlık
Tutumlarının İncelenmesi

14.20-14.40

Dr. Mehmet Akif İNESİ

Özel Yetenekli Öğrenci
Vellilerinin Akıl ve Zekâ
Oyunları Eğitimine İlişkin
Görüşlerinin İncelenmesi

PROGRAM

PROGRAM

YÜZÜNCÜ YIL SALONU
EĞİTİMDE KÜLTÜREL
MİRAS VE DEĞERLER
EĞİTİMİ

27 ARALIK 2023
ÇARŞAMBA

TÜRKİYE YÜZYILI
SALONU
EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Özlem GÖÇER Değerler Eğitimi Konusunda Sosyal Bilimler Lisesi Öğrencilerinin Görüşleri Üzerine Bir Araştırma	13.00-13.20	Büşra GÖKÇİMEN Kimya Uygulamalarında İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Sorgulamaya Dayalı Öğrenmenin Öğrencilerin Kimya Dersi Motivasyonlarına Etkisi
Seviye ARSLAN Ortaokul Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde Verilen Değerler Eğitimine İlişkin Öğretmen Görüşleri	13.20-13.40	Erdal ŞAHİN Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM) Tarih Öğretmenlerinin Eğitim ve Öğretim Sürecinde Yaşadıkları Sorunlar
Sakine RÜZGÂR Bizim Değerli Masallarımız	13.40-14.00	Ferda SALIK İklim Değişikliği Eylem Planında Anne Eğitimleri: Çevre Dostu Anneler
Şerife KAFALİ Maarif Türkçe Ders Kitap Setlerinde Türk Kültürüne Ait Figürlerin Kullanımı	14.00-14.20	Dr. Mustafa KANDIRMAZ Eğitim Programlarının Değişen Perspektifi
Dr. Tuğba EMİRHAN Değerler Eğitimi Açısından Türkçe Ders Kitapları	14.20-14.40	Sefa ÇABUK ARMAĞAN "Pamuk Kuzu" Formunun Seramik ve Cam Teknolojisi Eğitimi Almış Özel Eğitim Öğrencilerinin Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

MAARİF SALONU
TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN
EĞİTİME ETKİSİ

27 ARALIK 2023
ÇARŞAMBA

Özge KARCI Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Kodlama Eğitiminde Sosyal Medya Araçlarını Kullanmalarına İlişkin Görüşleri	13.00-13.20
Recepali MAFRATOĞLU Eğitimde Metaverse Konulu Makaleler Üzerine Sistemik Literatür Haritalaması	13.20-13.40
İslim ATÇI Matematik Öğretiminde Puzzle Maker: Çocukler Konusu Örneği	13.40-14.00
Sevgi BAYRAM Afet Risk Haritalarında Arttırılmış Gerçeklik Deneyimi Sunan Holografik Ekran Tasarımı	14.00-14.20
Naciye Selin TAŞTEKİN Proje Tabanlı Öğrenme Yönteminin Öğrencilerin Dijital Okuryazarlık Becerilerine Etkisi	14.20-14.40

BİLDİRİ ÖZETLERİ

SÖZLÜ SUNUM ÖZETLERİ

TEMA

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

ALT TEMALAR

- Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik
- İyi Uygulamalar
- Öğretim Programları
- Ölçme ve Değerlendirme
- Eğitim Ortamları

DEPREM SÜRECİNDE YARALARIMIZI BİRLİKTE SARDIK: DEPREMZEDE ÖĞRENCİLERE YÖNELİK PSİKOSOSYAL DESTEK ÇALIŞMASI

Depremler, yıkıcı etkisi nedeniyle kayıplara ve travmatik yaşantılara neden olan zorlayıcı yaşam olaylarıdır. Deprem sonrası yapılacak psikososyal destek çalışmaları ile bireylerin normal hayata uyumlarının sağlanması, oluşabilecek travmalarla baş edebilmeleri ve zorlayıcı yaşam olayları karşısında psikolojik sağlamlıklarının artması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı da deprem psikoeğitim programının depremden etkilenen çocukların travma ile başa çıkabilme algısı ve psikolojik sağlamlıkları üzerindeki etkisini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubu; ülkemizde 6 Şubat'ta Kahramanmaraş merkezli yaşanan deprem sonrası; deprem bölgesinin farklı illerinden Şırnak'ın Silopi ilçesine gelerek bir pansiyonda kalan ailelerin çocukları oluşmaktadır. Araştırma ilçe kaymakamlığı ve ilçe millî eğitim müdürlüğünün desteğiyle başlatılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce çocukların ailelerine araştırmanın amacı belirtilmiş olup araştırmaya katılmayı gönüllü bir şekilde kabul eden velilerden izin onayları alınmıştır. Araştırmada ön test son test tek gruplu yarı deneysel desen kullanılmış olup çalışma grubunda 12 ortaokul öğrencisi yer almıştır. Verilerin toplanmasında Travma ile Başa Çıkabilme Algısı Ölçeği ve Kısa Psikolojik Sağlık Ölçeği kullanılmıştır. Çalışma grubuna sekiz modülden ve 8 oturumdan oluşan ortaokul deprem psikoeğitim programı uygulanmıştır. Ayrıca her psikoeğitim oturumundan sonra aynı hafta çocuklara yönelik sosyal-sportif ve kültürel etkinlikler de yapılmıştır. Psikoeğitim çalışmalarının yanında taş boyama, film izleme, yüz boyama, palyaço gösterimi, resim çizme, müzik eşliğinde oyunlar gibi etkinlikler de yapılmıştır. Veriler, ön test son test puan farklarının anlamlılığı Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, deprem psikoeğitim programının depremden etkilenen ortaokul öğrencilerinin travma ile başa çıkabilme algısı ve psikolojik sağlamlıkları üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Araştırma bulgularına dayalı olarak yorumlarda bulunulup uygulamaya ve araştırmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deprem psikoeğitim programı, ortaokul öğrencileri, travma ile başa çıkabilme, psikolojik sağlamlık.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Ahmet KUTLU

Şırnak/Silopi

Silopi Bilim ve Sanat Merkezi

Eser KARAL

Şırnak/Silopi

Silopi Rehberlik ve Araştırma Merkezi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Arzu YILDIZ

Çanakkale/Ezine

Halk Eğitim Merkezi

Bahadır ÇAĞATAY

Çanakkale/Ezine

Halk Eğitim Merkezi

Doç. Dr. Hanife Esen AYGÜN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİ ÖZ DÜZENLEME BECERİLERİ İLE AKADEMİK AZİM ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Eğitim programlarındaki değişimle birlikte günümüzde öğrencinin öğrenme merkezinde yer alarak, öğrenme sürecine aktif katılımı beklenmektedir. Bu durumda öğrencinin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu alması açısından karşımıza öz düzenleme kavramı çıkmaktadır. İlkokul dönemi; öğrencinin okul öncesi eğitimden sonra, okuma yazma eğitiminin başladığı, hayat boyu kullanacağı temel becerilerinin öğretildiği bir dönemdir. Yaşamın temellerinin atıldığı; öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor yönden hızla geliştiği ilkököl döneminde öz düzenleme ile akademik azim arasındaki ilişkiyi inceleyerek bu ilişkide rol oynayan değişkenlerin belirlenmesinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri hakkında ayrıntılı bilgi edinilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmanın amacı, ilkököl çağındaki öğrencilerin öz düzenleme becerileri ile akademik azim arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırmanın ana amacı doğrultusunda sekiz adet araştırma sorusu belirlenmiştir. İlkokul öğrencilerinin öz düzenleme becerileri ile akademik azim düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlayan bu araştırma tarama yönteminde tasarlanmıştır. Tarama yöntemi, akademik azim ve öz düzenleme ölçeği ile toplanmaktadır. Araştırma evreni 2023-2024 eğitim öğretim yılında ilkököl devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise Çanakkale il merkezi ve ilçelerde öğrenim gören ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Verilerin analizinde öncelikle veri setinin normal dağılımına uygunluğu incelenecektir. Ardından uygun testler ve kestirimsel analiz yapılacaktır. İlkokul öğrencilerinin öz düzenleme ve akademik azim becerilerini inceleyen bu çalışmada çeşitli değişkenlerin öz düzenleme ve akademik azim düzeyleri ortaya konacaktır. İlkokul öğrencilerinin öğrenme sürecine ilişkin bilgilerin elde edileceği bu çalışmada bilişsel gelişim ve onu şekillendiren değişkenler hakkında bilgiye ulaşılabilecektir. Bu çalışmadan elde edilen bulguların öğrenme sürecinde niteliğin artmasına katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öz düzenleme, akademik azim, başarı, öğrenci.

TÜBİTAK 4004 DOĞA EĞİTİMİ VE BİLİM OKULLARI KAPSAMINDAKİ “FATİH’İN İZİNDE MATEMATİK VE TEKNOLOJİ” PROJESİNİN ETKİLİLİĞİ

Matematik, bilimsel ilerlemede her alan için bir başvuru kaynağıdır. Bu durum matematik dersinin hemen hemen tüm öğretim programlarında yer almasına yol açmaktadır. Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulama olarak tanımlanmaktadır. Bu kavram; mantıksal ve uzamsal düşünme modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini de içermektedir. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreçte faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Bu bağlamda yürütülen araştırma ile TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Matematik Yılı özel çağrısı kapsamında gerçekleştirilen “Fatih’in İzinde Matematik ve Teknoloji” projesinin öğrencilerin matematiğe karşı tutumu, matematik korkusu ve matematik okuryazarlığına etkisini ölçmek amaçlanmaktadır. Nicel yöntem kullanılarak desenlenen çalışmada tek grup ön test son test modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Amasya il merkezindeki ortaokullar ile köy okullarında eğitim gören, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünde barınan, mülteci ve depremzede durumunda olan 6 ve 7. sınıf öğrencilerinden toplam 30 öğrenci oluşturmaktadır. Proje kapsamında düzenlenen kampta 21. yüzyıl matematik becerilerinin temel alındığı, ilköğretim matematik programının amaçları ile örtüşen, matematik okuryazarlığı yeterliklerinin gelişimine katkı sağlayan matematik okuryazarlığı öğretimi oluşturmak, matematiğin teknolojiyle harmanlanması ile öğrencilerin matematiğe karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak ve matematiğin korkulacak bir ders olmadığını hayatın her alanında olduğunu göstermek amacıyla çeşitli etkinlikler planlanmıştır. Projenin amaçlarına ulaşabilmek ve matematiğin diğer alanlarla ilişkisini kavrayabilmek için alanlarında uzman akademisyenler ve eğitimciler tarafından bilişim, kimya, tarih, sanat vb. alanlarda disiplinler arası etkileşimler içeren etkinlikler uygulanmıştır. Projenin etkililiğini tespit etmek amacıyla veriler; Matematik Tutum Ölçeği, Matematik Okuryazarlığı Öz Yeterlik Ölçeği ve Matematik Korkusu Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Uygulamalar sonucu elde edilen veriler uygun istatistiksel bir programla analiz edilmiştir. Kampın sonunda Matematik Tutum Ölçeği ve Matematik Okuryazarlığı Öz Yeterlik Ölçeği ön test ve son test sonuçlarına göre son test lehine anlamlı bir farklılık görülürken Matematik Korkusu Ölçeği ön test ve son test sonuçlarına göre ön test lehine anlamlı bir farklılık görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Matematik okuryazarlığı, matematik korkusu, bilişim teknolojileri ile matematik.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Ayşegül CELEP HAVUZ

Amasya/Merkez

Şehit Ferhat Üneli Bilim ve Sanat Merkezi

Kadriye ZOBU

Amasya/Merkez

Şehit Ferhat Üneli Bilim ve Sanat Merkezi

Nursen YILMAZ

Amasya/Merkez

Şehit Ferhat Üneli Bilim ve Sanat Merkezi

Prof. Dr. Dudu Duygu KILIÇ

Amasya Üniversitesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Banu ERGÜÇ ŞAHAN

İstanbul/Ümraniye

Şehit Askeri Çoban İlkokulu

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLILIKLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI VE OKUL ETKİLİLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER ÖRÜNTÜSÜ

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin okula bağlılıkları ile akademik başarıları ve okul etkililikleri arasındaki ilişkiler örüntüsünü incelemektir. Bu araştırmada nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini İstanbul/Ümraniye İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmî ortaokullarda eğitim gören 918 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Veriler; Çengel, Totan, Çöğmen (2017) tarafından geliştirilen Okula Bağlılık Ölçeği ve Günal (2014) tarafından düzenlenen Okul Etkililiği Ölçeği (Öğrenci Versiyonu) tarafından toplanmış, SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre ortaokul öğrencilerinin sınıf seviyeleri yükseldikçe etkili okul algıları ve okula bağlılıkları düşmektedir. Bunun yanında öğrencilerin okula bağlılıkları arttıkça akademik başarılarında da artış olduğu saptanmıştır. Etkili okul değişkeninin ise ortaokul öğrencilerinin akademik başarılarını alt boyutlar ve toplam puana göre incelendiğinde etkilemediği ortaya çıkmıştır. Okula bağlılık ve okul etkililiği değişkenleri arasındaki ilişki incelendiğinde ise pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Öğrencilerin etkili okul algıları güçlendikçe okula bağlılıkları artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okula bağlılık, akademik başarı, etkili okul, öğrenci.

11-13 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARDA LIFE KİNETİK EGZERSİZLERİNİN BAZI KOORDİNATİF YETENEKLER ÜZERİNE ETKİSİ

11-13 yaş grubu çocuklarda life kinetik antrenmanlarının bazı koordinatif yetenekler üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılan bu araştırmaya Ordu ili Akkuş ilçesi Akkuş İmam Hatip Ortaokulunda öğrenim gören 15 deney grubu ve 15 kontrol grubu olmak üzere toplam 30 öğrenci katılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda veriler ön test ve son test uygulanarak toplanmıştır. Ön test sonrası deney grubuna beden eğitimi ve spor dersine ek olarak 12 hafta boyunca haftada bir gün 45-60 dakika olmak üzere life kinetik antrenman programı uygulanmıştır. Kontrol grubu ise sadece beden eğitimi ve spor dersine katılmıştır. Çalışmada gruplar yansız atama yoluyla seçilmiştir. Her iki gruba da verileri ön test ve son test olarak değerlendirmek üzere flamingo denge testi, otur uzan sağ ve sol esneklik testi, disklere dokunma testi ve 10x5 mekik testi uygulanmıştır. Veriler normal dağılım göstermediğinden dolayı ön test ve son test arasında anlamlı fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla bağımlı gruplarda nonparametrik testlerden Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ düzeyinde değerlendirilmiştir. Testlerden elde edilen bulgular sonucunda deney grubunun Flamingo Denge Testinde, Otur Uzan Sağ ve Sol Esneklik Testinde, Disklere Dokunma Testinde ve 10x5 Mekik Testinde anlamlı bir farklılık ($p < 0,05$) bulunmuştur. Kontrol grubunda ise sadece Disklere Dokunma Testinde anlamlı bir farklılık ($p < 0,05$) bulunmuştur. Cinsiyete göre yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna göre ise erkeklerde deney grubunda Flamingo Denge Testi ve 10x5 Mekik Testinde anlamlı bir farklılık ($p < 0,05$) tespit edilirken kontrol grubunda da Disklere Dokunma Testi sonucunda anlamlı bir farklılık ($p < 0,05$) tespit edilmiştir. Kızlarda ise sadece deney grubuna uygulanan Flamingo Denge Testi, Otur Uzan Sol Esneklik ve Disklere Dokunma Testinde anlamlı bir farklılık ($p < 0,05$) tespit edilmiştir. Kontrol grubunda anlamlı bir değişiklik ($p > 0,05$) bulunamamıştır. Araştırma verilerinden hareketle uygulanan life kinetik antrenmanlarının 11-13 yaş grubu çocuklarda koordinatif yetenekleri etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beyin, hareket, koordinatif yetenekler, life kinetik.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Bilal KAYIŞ

İstanbul/Arnavutköy

İTO İbrahim Çağlar Anadolu İmam Hatip Lisesi

Dr. Öğr. Üyesi İskender GÜLER

Amasya Üniversitesi

Eda KAYIŞ

İstanbul/Arnavutköy

Mehmet Akif Ersoy Çok Programlı Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Büşra GÖKÇİMEN

Hakkari/Yüksekova

Farabi Anadolu Lisesi

Sinem DİNÇOL ÖZGÜR

Ankara

Hacettepe Üniversitesi

KİMYA UYGULAMALARINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KONUSUNDA SORGULAMAYA DAYALI ÖĞRENMENİN ÖĞRENCİLERİN KİMYA DERSİ MOTİVASYONLARINA ETKİSİ

Cumhuriyetimizin 100. yılında Türk eğitim sisteminin temel hedeflerinden birisi de 21. yy. becerileri ortaklığına atıfta bulunarak sorgulayan, araştıran, problemlere eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşarak farklı çözüm yolları üreten bireyler yetiştirmektir. Bu bağlamda öğretmenlerimize öğrenme-öğretme etkinliklerinin günümüz eğitim anlayışına uygun biçimde bireylerin aktif rol aldığı, araştırmacı-sorgulayıcı metotlarla bilgiye ulaştığı yapıda düzenlenmesi gibi sorumluluklar düşmektedir. Bireylerin aktif rol aldıkları öğrenme ortamlarında etkinliklere katılmaları, onların var olan bilgilerinden yola çıkarak çevreyi, bilimsel bilgiyi daha iyi anlamalarını, günlük hayat problemlerine çözüm üretmelerini ve yeni bilgiler oluşturmalarını sağlamaktadır. Öğretim programında yer alan kazanımlara yönelik öğrencileri hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınarak hazırlanan, öğrenmelerini yapılandırmalarına rehberlik edecek materyallerin sunulması, öğrencileri başarılı olmaya teşvik edecek ve ilgili derslere yönelik motivasyonlarını artıracaktır. Bu bağlamda araştırmanın amacı; öğrencilerin kimya uygulamalarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda sorgulamaya dayalı öğrenme etkinliklerine aktif katılım sağladıkları, günlük hayat ve kimya ilişkisi kurdukları süreç yürütülerek bu sürecin öğrencilerin kimya dersine yönelik motivasyonlarına etkisinin incelenmesidir. Araştırma kapsamında yarı deneysel araştırma desenlerinden “eşitlenmemiş kontrol gruplu araştırma deseni” kullanılmıştır. Çalışma örneklemini Hakkari ilinin Yüksekova ilçesinde yer alan bir resmî ortaöğretim kurumunun 9. sınıfında öğrenim görmekte olan 42 öğrencisi oluşturmaktadır. Deney grubunda öğretim süreci sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımı, kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yaklaşımı uygulanarak yürütülmüştür. Verilerin toplanmasında Kimya Motivasyon Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 5’li Likert tipi bir ölçek olup “Kimya Araştırmaya ve Performansa Yönelik”, “İşbirlikli Çalışma ve İletişime Yönelik” ve “Kimya Öğrenmeye Katılıma Yönelik” 3 faktör ve 31 maddeden oluşmaktadır. Verilerin analizinde IBM SPSS 23 programı kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda kimya uygulamalarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımının uygulandığı sınıfta yer alan öğrencilerin kimya dersine yönelik motivasyon faktör ve toplam puan ortalamalarının geleneksel öğretim yaklaşımının uygulandığı sınıfa göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda yapılacak araştırmalarda sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımının diğer kimya konularında da kullanılması ayrıca öğretmenlerin kimya derslerinde araştırma ve sorgulamaya dayalı öğrenme yaklaşımını kullanmaya teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kimya uygulamalarında iş sağlığı, kimya uygulamalarında iş güvenliği, sorgulamaya dayalı öğrenme, lise öğrencileri, motivasyon.

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN ENNEAGRAM KİŞİLİK TİPLERİ İLE MATEMATİK OKURYAZARLIK DÜZEYİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Hayatımız boyunca davranışlarımızı etkileyen kişiliğin lise yıllarından itibaren kariyer sürecini nasıl etkileyeceği merak uyandırmaktadır. Bu nedenle kişiliğin mesleki başarı ve kariyer yönelimini nasıl etkilediğini bilmek önemlidir. Matematik, çeşitli mesleki alanlarda kariyer yapmak için önemli bir derstir ve bu alanlarda çalışan insanlar matematik bilgisini çeşitli konularda kullanırlar. Bu nedenle matematik eğitimi alan insanların kariyer seçenekleri çok daha genişdir ve bu sayede daha fazla başarıya ulaşabilirler. Bu araştırmada Enneagram modeline göre lise öğrencilerinin kişilik tipleri ile matematik okuryazarlık öz yeterlik düzeyi arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış ve tarama deseni uygulanmıştır. Araştırmanın evreni; 2022-2023 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Beylikdüzü ilçesinde öğrenim gören 9, 10 ve 11. sınıf lise öğrencileri, örnekleme ise bu evrenden seçilen 137 öğrencidir. Veriler Matematik Okuryazarlık Öz Yeterlik Ölçeği ve Enneagram Kişilik Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada Özgen ve Bindak (2008) tarafından geliştirilmiş Matematik Okuryazarlığı Öz Yeterlik Ölçeği ve Subaş ve Çetin (2017) tarafından geliştirilmiş olan Enneagram Kişilik Ölçeği (EKÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde JASP 0.16.4 istatistik programı kullanılmış; basit ve çoklu regresyon analizi, bağımsız grup t-testi tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, matematiksel okuryazarlık öz yeterlik toplam puanları ve Enneagram kişilik tipleri arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. İlişki analizi sonrası yapılan regresyon analizleri sonucunda Enneagram kişilik tiplerinden Yardımcı (Tip 2) ve Meydan Okuyan (Tip 8) kişilik tiplerinin matematiksel okuryazarlık öz yeterliği yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Enneagram, matematik okuryazarlığı, kariyer bilinci.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Egemen YURDAKUL

İstanbul /Başakşehir

Hacı Şöhret Demiröz Fen Lisesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Erdal ŞAHİN

Sakarya/Erenler

Sakarya Bilim ve Sanat Merkezi

sözlü
sunum
özet

BİLİM VE SANAT MERKEZİ TARİH ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), özel yetenekli öğrencilerin yeteneklerine uygun proje tabanlı, disiplinler arası ve farklılaştırılmış eğitim öğretim programlarının uygulandığı kurumlardır. Bu araştırmanın amacı, özel yetenekli öğrencilerin eğitim aldığı BİLSEM’lerde görev yapan tarih öğretmenlerinin alanda yaşadıkları problemleri ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında aktif olarak BİLSEM’de çalışan ve Türkiye’nin farklı şehirlerinde görev yapan ve çalışmaya gönüllü katılan 25 tarih öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgular frekans değerleri ile öğretmenlerin ifadelerinden alıntılar yapılarak tablo hâlinde sunulmuştur. Araştırma sonucunda öğrencilerin ilgisiz, isteksiz, sorumsuz oldukları, derse yorgun ve aç geldikleri, motivasyonlarının düşük olduğu, sınav kaygısı sebebiyle tarih alanını seçmede isteksiz davrandıkları, BİLSEM’i kurs/dershane/etüt merkezi gibi gördükleri, BİLSEM’i önemsemedikleri ve sınav hazırlıkları sebebiyle devamsızlık sorunu yaşadıkları belirlenmiştir. Öğretmenler; velilerin ders programına ve içeriğine müdahale ettiklerini, öğrencinin alana yönlendirilmesinde ilgi ve yeteneğine göre değil sınav kaygısıyla kendi isteklerine göre öğrencilere alan seçimi yaptırdıklarını, BİLSEM’i derslere yardımcı bir kurum olarak gördüklerini, öğrencinin özel yeteneğini prestij olarak kullandıklarını, aşırı beklenti içinde olduklarını, kendi çocuğuna özel ilgi gösterilmesini beklediklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca öğretmenler, kimi kurumun kendisine ait binasının olmadığını, etkinlikler için gerekli araç, gereç, materyal ve teknolojik donanımın yetersiz olduğunu, etkinliklerin ilgi çekici ve düzeyinin uygun olmadığını, etkinlikleri uygulamada zamanın yetmediğini; yöneticilerin nitelik olarak yetersiz olduğunu, kendilerine mobbing uygulandığını, tarih dersinin yöneticiler tarafından önemsenmediğini; yönergenin yetersiz olduğunu, özlük haklarının gözetilmediğini ve mesleki gelişimleri için hizmet içi eğitimlerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu sorunların giderilmesi adına BİLSEM’in amacı doğrultusunda öğrenci ve veliler daha fazla bilinçlendirilebilir. Tarih sınıflarının fiziki koşulları iyileştirilebilir ve branş ayrımcılığı yapılmadan tarih öğretmenlerinin araç, gereç ve materyal ihtiyacı giderilebilir. Öğretmenlerin mesleki ve kişisel bilgi, beceri ve yeteneklerini artırmaları için daha fazla hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilim ve Sanat Merkezi, tarih öğretmeni, çalışma koşulları.

21. YÜZYIL BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASINDA EĞİTİM ORTAMLARININ SAHİP OLMASI GEREKEN ÖZELLİKLERE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Değişimlerin hızla yaşandığı 21. yüzyılda yeni neslin ihtiyaç duyduğu beceriler ile donatılmış şekilde yetiştirilmesi ve geleceğe hazırlanması bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir. Eğitim ortamları, günümüzde hızla değişen dünyaya ayak uydurabilmek ve öğrencilere 21. yüzyıl becerilerini kazandırmak için birtakım özelliklere sahip olmalıdır. Dolayısıyla araştırmamızın amacı öğretmen görüşlerine göre 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında eğitim ortamlarının sahip olması gereken özellikleri belirlemektir. Araştırmada olgubilim deseni kullanılmıştır. Veri toplamak üzere araştırmacı tarafından dört açık uçlu soru ve buna bağlı alt sorulardan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme formunun kapsam geçerliliğini sağlamak üzere alanında uzman üç öğretim üyesinin görüşlerinden yararlanılmıştır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verilerini toplamak üzere Kahramanmaraş ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ortaöğretim proje okullarında görev yapan ve lisansüstü eğitim alan 25 öğretmen ile görüşülmüştür. Katılımcılara 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında eğitim ortamlarının sahip olması gereken özellikleri belirlemeye yönelik üç boyutlu (öğrenme ve yenilik becerileri; bilgi, medya ve teknoloji becerileri; yaşam ve kariyer becerileri) ilgili sorular sorulmuştur. Yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiş ve bu üç temada tasnif edilmiştir. Araştırmanın geçerlilik-güvenirlik çalışmaları kapsamında rastgele seçilen iki görüşme metni alanında uzman iki akademisyen ve araştırmacı tarafından incelenerek ilgili kategoriler karşılaştırılmış ve çelişkili olanlar çıkarılmıştır. Araştırmada 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında eğitim ortamlarının; sürdürülebilir eğitim ortamına, aktif öğrenme alanına, sanatsal alana, etkileşimli öğrenme alanına, problem çözme odaklı aktivite odasına, uygulamalı laboratuvara, stratejik oyun atölyesine, mobil cihazlara, dijital araçlara, çevrim içi kaynaklara, internet erişimine, sanal kütüphanelere, kariyer planlama alanlarına ve yaşam beceri atölyesine sahip olma gibi birtakım özellikler taşıması gerektiği ortaya çıkmıştır. Katılımcılar, eğitim ortamlarının belirtilen özelliklere sahip olduğunda 21. yüzyıl becerilerini öğrencilere kazandırabileceklerini düşünmektedir. Bu doğrultuda yeni yüzyılın ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip eğitim ortamlarının düzenlenmesi için yurt içinde ve yurt dışında yapılan iyi uygulama örneklerinin yerinde gözlemlenmesi; gözlem sonucu elde edilen deneyimlerin eğitim ortamlarına uyarlanarak yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: 21. yüzyıl becerileri, eğitim ortamları, öğretmen.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Eser TEMİZ

Kahramanmaraş/Büyükşehir

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Esra KÖREMEN

Kırklareli /Vize
Adalet Erez İlkokulu

Elif GÖZALAN

Kırklareli /Vize
Adalet Erez İlkokulu

Emeti ÇELİK

Kırklareli /Vize
Adalet Erez İlkokulu

Hande ÖRENİ

Kırklareli /Vize
Adalet Erez İlkokulu

Gülhan ÇEVRİM

Kırklareli /Vize
Adalet Erez İlkokulu

Dilek İLHAN

Kırklareli /Vize
Adalet Erez İlkokulu

ROMAN ÖĞRENCİLERİN OKULA DEVAMININ ARTIRILMASI: BİR ÖRNEK OLAY İNCELEMESİ

Ülkemizde Roman öğrencilerin okulu terk etmesinin yüksek olması ve akademik başarısının düşük olması en temel sorunlardandır (Yavuzak Taban, 2010). Bu bağlamda çalışmanın araştırma sorusu "Roman öğrencilerin okula devamını nasıl artırabiliriz?" şeklindedir. Bu sorunun cevabının bulunması için nitel araştırma yöntemlerinden biri olan örnek olay incelemesi gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu Kırklareli Vize Adalet Erez İlkokulundaki devam problemi ve akademik başarısı düşük olan Roman öğrenciler ve aileleridir. Roman öğrencilerin okula devamının sağlanması için veli, öğrenci, öğretmenler ve okul idaresi ile odak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması ve odak görüşmeler neticesinde araştırma sorusunun cevabını bulabilmek için bazı hedefler belirlenmiştir. Bu hedeflere ulaşılabilmesi için uygulamalar gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamalar; tasarım ve beceri atölyesi, müzik odası, hobi bahçesi, kütüphane kurulması, çizgi film karakterlerinin okul bahçe duvarlarına çizilmesi, okul bahçesine futbol sahası ve geleneksel yer oyunları çizimlerinin yapılması, İyilik Defteri, Anadolu Masalları ve Okuma Saati projelerinin uygulanması, ev ziyaretlerinin yapılması, öğrencilerin çalışma ortamlarının takip edilmesi şeklindedir. Bu uygulamaların öncesinde ve sonrasında Roman öğrencilerin yıllara göre okula devamsızlıklarının tespiti yapılmıştır. Bu veriler e-okul sisteminden alınmıştır. E-okul devamsızlık verileri yıllara göre tablo hâlinde sunulmuştur. 2018-2023 yılları arasındaki 5 yıllık bir süreçte -COVID-19 salgın dönemi de dâhil- Roman öğrencilerin okula devamını artırmaya yönelik yapılan uygulamaların sonuçları grafik ve tablolarla sunulmuştur. Sonuç olarak yapılan çalışmalar ile öğrencilerin okula devamının her geçen yıl arttığı ve devamsızlık sorununun ortadan kalktığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma ile yapılan etkinliklerin ve uygulamaların Roman öğrencilerin okula devamını sağlamak isteyen öğretmenler, idareciler, eğitim programcıları ve araştırmacılar için rehber niteliğinde olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Roman öğrenciler, okula devamsızlık, okula devamsızlığı azaltma, okul terki, okul terkinin azaltma.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANINDA ANNE EĞİTİMLERİ: ÇEVRE DOSTU ANNELER

İklim değişikliğiyle mücadelede toplumsal farkındalığın sağlanmasında anne eğitimleri önemlidir. Bu araştırma, iklim değişikliğiyle mücadelede anne eğitimlerinin farkındalık ve enerji tüketim alışkanlığı üzerindeki etkisinin incelenmesini konu edinmiştir. İklim değişikliğiyle mücadele konusunda ülkemizde ve dünyada birçok çalışma yapılmaktadır. Yapılan araştırmalar gösteriyor ki politika ve stratejilerin başarılı olmasında toplumsal farkındalık çok önemlidir. Çevre eğitimi ve çevre duyarlılığı evlerde başlayan ve okullarda geliştirilen bir süreçtir. İklim değişikliğiyle mücadele konusunun toplumun en küçük birimi olan aileye indirgenmesi, evlerde enerji ve atık yönetimini elinde bulunduran annelerin eğitimlerle sürece dâhil edilmesi gerekmektedir. İklim değişikliği ile mücadelede annelerin aktif rol almasını sağlamak, evlerdeki su ve karbon ayak izini azaltmak amacıyla kültürel değerleri dikkate alarak geliştirilen Çevre Dostu Anneler Programı (ÇEDAP) ile Türkiye’de ilk defa annelere yönelik İklim Değişikliği ve Sürdürülebilir Yaşam Eğitimleri verilmiştir. 2021-2022 eğitim öğretim yılında Kayapınar Kız Anadolu İmam Hatip Lisesinde uygulanan projede Diyarbakır ve farklı illerden gönüllü 240 anne eğitim almıştır. Araştırmada, tek grup ön test ve son test, kontrol grupsuz, deneysel desen kullanılmış; katılımcılara alanında uzman gönüllü akademisyenlerce 8 haftalık yüz yüze ve çevrim içi eğitim verilmiş; program öncesi ve sonrasında annelerin farkındalık ve enerji tüketim alışkanlıkları karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler SPSS, MS Excel programları kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen tüm bulgular birlikte düşünüldüğünde anneler arasında iklim değişikliği farkındalığının yeterli düzeyde olmadığı, verilen eğitimin çevreye yönelik tutumları üzerinde pozitif yönde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların %98.6’sı anne eğitimlerinin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Çalışma kapsamında evlerde geri dönüşüm alanları oluşturulmuş yarı yarıya su tasarrufu sağlanmıştır. 210 annenin su faturası incelenmiş bir ayda 480 ton su tasarruf edildiği görülmüştür. Proje ürünü olarak evlerde bilinçli enerji tüketimini sağlayan su ve karbon ayak izlerini azaltmayı amaçlayan ergonomik bir mobil yazılım geliştirilmiştir. Teknofest, Çevre ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Tarım Bakanlığı ve MEB’den İyi Uygulama ödülü alan çalışmanın iklim değişikliğiyle mücadelede anne eğitimlerinin önemi konusunda farkındalık oluşturacağı, geliştirilecek yeni politika ve stratejilerin belirlenmesinde yetkililere yol göstermesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, anne eğitimleri, toplumsal farkındalık, çevre, sürdürülebilir yaşam.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Ferda SALIK

Diyarbakır/Kayapınar

Kayapınar Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Programları

Ferîştah Sibel KONCA

İzmir/Bornova

Şehit Fatih Satır Bilim ve Sanat Merkezi

BASAMAKLI (KATMANLI) ÖĞRETİM MODELİNE İLİŞKİN LİSANSÜSTÜ TEZLERİNE YÖNELİK BİR İÇERİK ANALİZİ

Bu çalışmanın amacı; Türkiye’de 2006-2020 yılları arasında Basamaklı (Katmanlı) Öğretim Programı alanında yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesi ve lisansüstü araştırma eğilimlerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda tezler; yayımlandığı yıl, çalışma yöntemi, veri toplama araçları, örneklem özellikleri, veri analiz teknikleri ve konu alanları açısından incelenmiştir. Araştırma konusu olan Basamaklı (Katmanlı) Öğretim Programı; öğrenen özerkliğini destekleyen, öğrencilerin bireysel farklılıklarını, yeteneklerini ve güçlü yönlerini keşfetmesini sağlayan öğrenme ortamları oluşturması açısından günümüzde hâkim olan eğitim felsefesi yapılandırmacı yaklaşımın bilgiyi yeniden zihninde yapılandırmayı temel alan yönelim ve bakış açılarına cevap verebilmektedir. Basamaklı (Katmanlı) Öğretim Programı Dr. Kathie F. Nunley tarafından 1990’da geliştirmiştir. Katmanlı Programda öğrenciler, aynı öğrenme kazanımı için kolaydan zora, aşamalı bir şekilde ilerleyebilecekleri farklı görev seçenekleri arasından seçim yapabilirler. Bu sayede öğrenciler farklılaştırılmış bir öğretimle üst düzey düşünme becerilerini öğrenenin sorumluluğunda daha kolay ve etkili bir şekilde gerçekleştirebilirler. Bu çalışmada YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında yer alan ve tam metin olarak ulaşılabilen Basamaklı (Katmanlı) Öğretim Modeli alanındaki tezlerin tümü betimsel yaklaşım çerçevesinde doküman incelemesi yapılarak incelenmiş ve “İçerik Analizi Tablosu” kullanılarak içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre tezlerin büyük bölümünde karma desen kullanıldığı, örneklem olarak ilköğretim (5-8. sınıf) öğrencileriyle çalışıldığı, başarı testleri, anket, görüşme ve gözlem formları ile veri toplandığı, toplanan verilerin analizinde ise t-testi, Mann Whitney U Testi, betimsel analiz ve içerik analizi yöntemlerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda Basamaklı (Katmanlı) Öğretim Modelinin öğrencinin akademik başarısı ve derse karşı tutumunu olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Lisansüstü tezleri, Katmanlı (Basamaklı) Eğitim Modeli, içerik analizi.

ÇEVRE EĞİTİMİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARININ ÇEVRESEL DUYGULARIMIZ VE ÇEVRE OKURYAZARLIĞI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Bu çalışmada Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği Dersi Öğretim Programı kazanımlarının çevresel duygularımız ve çevre okuryazarlığı bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, nitel araştırma desenlerinden olan ve sıklıkla kullanılan doküman incelemesine göre tasarlanmıştır. Araştırmada Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının resmî internet adresinde erişime açtığı Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlar veri kaynağı olarak belirlenmiştir. Bu kazanımlar frekans ve yüzde değerlerine yer verilerek içerik analizine tabi tutulmuştur. İnsan ve Doğa, Döngüsel Doğa, Çevre Sorunları, Küresel İklim Değişikliği, İklim Değişikliği ve Türkiye, Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre Dostu Teknolojiler ünitelerindeki toplam otuz dört kazanım analiz edilmiştir. Bu kazanımlar öncelikle çevresel duygunun sırasıyla bilişsel, duyuşsal ve davranışsal alt boyutları olan “doğaya bağlılık (connectedness to nature)”, “biyosfere duyulan kaygı (biospheric environmental concern)” ve “doğayı korumaya olan adanmışlık (commitment to the natural environment)” bağlamında ele alınmıştır. İkinci aşamada ise çevre okuryazarlığının boyutları olan “sözde (nominal) çevre okuryazarlığı”, “işlevsel (fonksiyonel) çevre okuryazarlığı” ve “eylemsel (operasyonel) çevre okuryazarlığı” düzeyleri bağlamında analize tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgular, mevcut kazanımların çevresel duyguların daha çok “doğaya bağlılık” ve “biyosfere duyulan kaygı” alt boyutunda yoğunlaştığını göstermiştir. Elde edilen diğer bir sonuç ise bu kazanımların çevre okuryazarlığı boyutları yönüyle daha çok “sözde çevre okuryazarlığı” ve “işlevsel (fonksiyonel) çevre okuryazarlığı” boyutlarına dönük olduğudur. Sonuç olarak mevcut programdaki kazanımların hem çevresel duygular hem de çevre okuryazarlığı boyutları bağlamında daha çok bilişsel ve duyuşsal yönünün ağır bastığı görülmüştür. Bu kazanımların çevresel duygularımızın davranışsal boyutuna karşılık gelen “doğayı korumaya adanmışlık” içerikleriyle zenginleştirilmesi öneri olarak getirilebilir. Yine çevre okuryazarlığının davranışsal boyutu olan eylemsel “(operasyonel) çevre okuryazarlığı” boyutlarını karşılayacak kazanımlar kurgulanabilir. Çevre eğitimi sürecinde beklenen en önemli çıktı sürdürülebilir, öncü ve sorumlu çevresel davranışların bireylere kalıcı olarak kazandırılmasıdır. Bunun için mevcut programdaki kazanımların “eylemsel çevre okuryazarlığı” ve “doğayı korumaya adanmışlık” davranışsal boyutlarıyla daha fazla ilişkilendirilecek şekilde zenginleştirilmesi ve yenilenmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çevre eğitimi, çevresel duygu, çevre okuryazarlığı, öğretim, kazanım.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Programları

Dr. Fuat TOKUR

Balıkesir/Altıeylül

Şehit Ömer Faruk Bol İmam Hatip Ortaokulu

Prof. Dr. Abuzer AKGÜN

Adıyaman Üniversitesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Halilibrahim KABADAYI

Konya/Selçuklu

Selçuklu Bilim ve Sanat Merkezi

YAZMA BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE YENİ BİR MODEL: KÜÇÜREK ÖYKÜLERLE KURMACA METİN YAZARLIĞI DENEMELERİ

Yapılan araştırmalar; ilkokullarda sınıf öğretmenlerinin, ortaokullarda ise Türkçe öğretmenlerinin öğrencilerde dört temel dil becerisi içerisinde geliştirmekte zorlandıkları başlıca becerinin “yazma becerisi” olduğunu göstermektedir. İhtiyaç analizi çerçevesinde çalışma grubuna bir anket uygulanmış ve anket sonuçları yukarıda bahsedilen benzer durumu ortaya çıkarmıştır. Bu sorunun çözümüne yönelik olarak küçürek öykülerin ve kurmaca metin bilgisinin öğrenilmesiyle öğrencilerin yazmaktan zevk alacakları düşünülerek araştırma çalışmasına başlanmıştır. Araştırmanın amacı, küçürek öykülerin ve kurmaca metinlerin 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin yazma becerileri üzerindeki etkisini ve katkısını belirlemektir. Araştırma kapsamında gerçekleştirilen uygulamanın/deneysel çalışmanın ardından aynı çalışma grubunun küçürek öykü yazma etkinliğindeki/becerisindeki kazanımları üzerinde de durulmuştur. Çalışma yarı deneysel bir uygulama niteliği taşıdığından, temel karma yöntemin gelişmiş bir türü olan “müdahale deseni” yaklaşımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ayrıca nitel veri analizi yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubuna 6 hafta arayla ön test ve son test olarak bir anket uygulanmıştır. Ön test sonrası küçürek öyküler ve kurmaca metinlerle ilgili sunu, örnek küçürek öyküler üzerinden çalışma grubuna anlatılmıştır. Deneysel süreç içerisinde çalışma grubundan istedikleri bir konuda küçürek öykü yazmaları istenmiştir. Yazılan küçürek öyküler Aktaş ve Alıcı (2018) tarafından geliştirilmiş olan analitik rubrikle ayrı ayrı puanlandırılmıştır. “Küçürek Öyküler Kutusu” oluşturularak çalışma grubu tarafından yazılan küçürek öykülerin okulumuzdaki diğer öğrencilere ulaştırılması ve okunması sağlanmıştır. Araştırma grubunda yer alan öğrencilerle öykü çalışmaları olan bir yazarla söyleşi gerçekleştirilerek fikir alışverişinde bulunulmuştur. Yazılan küçürek öykülerin “Küçürek Öykü Denemeleri” adı altında kâğıt baskı olarak hazırlanma aşamaları devam etmektedir. Kullanılan yöntem ve tekniklerin ışığında çalışmanın sınırlılıkları da göz önünde bulundurularak elde edilen bulgulara göre küçürek öykülerin ve kurmaca metinlerin tanıtılması ile öğrencilerin yazma becerisinin gelişim gösterdiği, hem küçürek öykülerin hem de kurmaca metinlerin öğrencilerin yazma becerisine olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak belirlenen araştırma soruları (problem cümlesi/alt problemler) çerçevesinde öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Küçürek öykü, kurmaca metin, yazma becerisi.

sözlü
sunum
özet

AFET EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN AFET BİLİNCİ ALGILARINA ETKİSİ

Doğal afetler; toplumda fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara sebep olan, insan yaşamını olumsuz etkileyen doğa olaylarıdır. Ülkemizin doğal afetlere sık sık maruz kadığı düşünülduğünde afetler açısından riskli bölgelerdeki öğrencilere afet konusunda farkındalık oluşturulması zaruriyeti doğmuştur. Dolayısıyla bu çalışmada lise öğrencilerinin afet bilinci düzeylerinin artırılması amaçlanmıştır. Deneysel modelde desenlenen bu çalışmanın katılımcıları Batı Karadeniz bölgesinde yer alan bir ilçedeki 200 lise öğrencisidir. Bu öğrencilere yönelik afet bilinci oluşturmak için bir eğitim öğretim yılı boyunca "Afet ve Acil Durum Gönüllüleri" ekibi oluşturmak; afet bilinci eğitimleri vermek; film, belgesel izlemek sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştirmek gibi bir dizi etkinlik düzenlenmiştir. Araştırmanın verileri, Dikmenli, Yakar ve Konca (2018) tarafından katılımcıların afet bilincini ölçmek amacıyla geliştirilen Afet Bilinci Algı Ölçeği 36 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek verileri kullanılarak anket alt boyutlarına ve tüm ölçeğe ilişkin ön test ve son test puan ortalamaları hesaplanmıştır. Kolmogorov-Smirnov Testi kullanılarak yapılan analiz sonucunda ölçek alt boyutlarına ve tüm ölçeğe ilişkin puan ortalamalarının normal dağılım sergilemediği görülmüştür. Ölç alt boyut ortalamaları ve ölçeğin tamamına ilişkin ortalama dikkakete alındığında ön test puanları düşük ve orta düzeydeyken son test puanlarının tamamının yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Bu durum uygulanan etkinliklerin katılımcıların puanlarını artırdığını ve üst kategoride puan almalarına yol açtığını göstermektedir. Afet Bilinci Algı Ölçeği ön test ve son test puanları arasındaki farklılığın anlamlı olup olmadığını incelemek için yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar test sonuçlarına göre katılımcı puanlarına ilişkin sıralamalar ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Söz konusu bu farklılık son test lehine gerçekleşmiştir. Başka bir deyişle afet bilinci kazandırmaya yönelik uygulamalar ve etkinlikler sonucunda katılımcı öğrencilerin afet bilinci algı düzeyleri anlamlı biçimde yükselmiştir. Araştırma sonuçlarından hareketle diğer okullarda aynı etkinliklerin yapılmasının öğrencilerin afet konusunda bilinçlenmesini sağlayacağı düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Doğal afetler bilinci, deprem.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Hatice DANIŞMAN

Zonguldak/Alaplı

Alaplı Anadolu İmam Hatip Lisesi Fen ve Sosyal

Bilimler Proje Okulu

Ersin GÜLER

Zonguldak/Alaplı

Alaplı Anadolu İmam Hatip Lisesi Fen ve Sosyal

Bilimler Proje Okulu

Doç. Dr. Şahin DANIŞMAN

Düzce Üniversitesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

İhsan ASLAN

Diyarbakır/Sur

Kavaklıbağ İlkokulu

Nurcan DEĞER

Diyarbakır/Sur

Kavaklıbağ Ortaokulu

KÖY OKULLARINDA TAŞIMALI EĞİTİMDE YAŞANAN SORUNLARA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bu araştırmada köy okullarında taşımali eğitim ile ilgili öğrencilerin yaşadığı sorunları ve çözüm önerilerinin neler olduğunu inceleyerek bu sistemin daha verimli işleyebilmesi ve meydana gelen sorunlara çözüm bulup sistemin daha iyi çalışması amaçlanmıştır. Araştırma nitel yaklaşımla yapılandırılmış ve durum çalışması olarak yürütülmüştür. Araştırmaya Diyarbakır ili Sur ilçesine bağlı taşımali eğitim yapan ortaokullarda öğrenim gören 27 kız, 23 erkek olmak üzere toplam 50 kişi katılmıştır. Öğrenciler 5'er kişilik 10 gruba ayrılarak odak grup görüşmesi yapılmış ve öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları sorunlarla ilgili görüşleri alınarak taşımali eğitim yapan okullarda daha iyi bir eğitime nasıl kavuşacakları araştırılmıştır. Çalışmaya katılan öğrenciler taşımali eğitimden çok memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler okul idaresi ve öğretmenlerin onların karşılaştıkları sorunlarla yeterince ilgilendikleri konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. Servis konusunda ise servislerin okul dışında başka bölgelere gitmesi, geç kalması, okulun kendi yaşadıkları yerde olmamasından kaynaklı vb. sorunlar yaşadıkları belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Taşımali eğitim, köy okulu, ortaokul, öğrenci görüşleri.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN BEDENSEL OKURYAZARLIK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin bedensel okuryazarlığa ilişkin tutumlarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma, tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, Kocaeli il sınırları içerisinde faaliyet gösteren resmî ortaokullar ve özel ortaokullarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Bu doğrultuda araştırmanın örneklemine 2023-2024 eğitim öğretim yılında Kocaeli ili Gölcük ilçesinde öğrenim gören 5, 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri (n=809) dâhil edilmiştir. Araştırmada Özgül, Semiz ve Kangalgil (2023)'in geliştirdiği "Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. 5'li likert türünde 8 alt boyut ve toplam 34 maddeden oluşan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,88 olarak belirlenmiş, Bedensel Okuryazarlık Tutum Ölçeği için gerekli izinler alınmış ve veriler Google Form kullanılarak çevrim içi olarak toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde SPSS bilgisayar programı kullanılmıştır. Dağılımın normalliği basıklık ve çarpıklık değerlerinden yararlanılarak tespit edilmiştir. Bağımsız iki grup karşılaştırmasında t-testi (Independent sample t-testi) ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Ortaokul öğrencileri için bedensel okuryazarlık tutum ölçeği ve alt boyut puanlarının öğrencilerin cinsiyetine ve sınıf seviyelerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermediği ($p>0,05$) saptanmıştır. Sadece sağlıklı ve aktif olma puanının çocukların sınıf seviyelerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gösterdiği ($p<0,05$) tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bedensel okuryazarlık, fiziksel aktivite, sağlık, beden eğitimi ve spor.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Programları

İlker Behçet AKGÜN

Kocaeli/Gölcük

Ulaşlı Nuri Bermek Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Mehmet Doruk BAYTUR

Tekirdağ/Süleymanpaşa

Tekirdağ Bilim ve Sanat Merkezi

OKUL TELEVİZYONU PROJESİ ÖRNEKLEMİNDE EĞİTİM MEDYASI FAALİYETLERİNİN EĞİTİME KATKILARI

Bilgi çağı olarak adlandırılan günümüzde medyanın önemi tartışılmaz bir gerçektir. Kurum ve kuruluşların kimliklerini yansıtan, faaliyetlerini topluma aktaran görsel, işitsel ve yazılı medya günümüzde büyük önem taşımaktadır. Bu teknolojinin eğitimde kullanılması, eğitimin kalitesini artıracak ve toplumun tüm kesimlerinin yaygınlaştırılmasını kolaylaştırabilecektir. Bilgi çağının önemli araçlarından olan internet ve televizyon teknolojilerini kullanarak internet televizyonu vasıtası ile eğitimi her yerde kolayca ulaşılabilir ve etkili kılmak zorunluluk olmaktadır. Bu çalışmaya temel teşkil eden proje; Tekirdağ Bilsem Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Mehmet Doruk Baytur'un çalışmaları ile 2012 yılında başlamış, teknik ekibin oluşturulması ile Millî Eğitim Bakanlığı, Tekirdağ İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Trakya Kalkınma Ajansının destekleriyle Tekirdağ BİLSEM'de stüdyo kurularak geliştirilmiştir. Proje ile ilgili yayınlar <https://www.bilsembizimtv.com/> adresinde sunulmaktadır. 11 yıldır 7/24 süren yayınlar projenin sürdürülebilirliğinin önemli göstergesi olmuştur. Yayınlar içerisinde okuldan haberler, sunum ve deneyler, uzaktan eğitim çalışmaları, değerler eğitimi, röportajlar, yerel kültürü yansıtan çalışmalar, Tekirdağ'dan ve ülkemizden eğitim etkinlikleri yer almaktadır. Öğretmen, öğrenci ve velilerinin destekleriyle süren yayınlar ilgiyle izlenmektedir. Yayınlar içerisinde okulumuzdan haberler, sunum ve deneyler, uzaktan eğitim çalışmaları, değerler eğitimi, röportajlar, yerel kültürü yansıtan çalışmalar, Tekirdağ'dan ve ülkemizden eğitim etkinlikleri yer almaktadır. Okuldaki öğretmen, öğrenci ve velilerinin destekleriyle süren yayınlar ilgiyle izlenmektedir. Proje; EBA Deney Videoları Yarışmasında Türkiye ikinciliği kazanmış, Bakanlığımız tarafından Eğitimde Yenilikçilik Beratı ile ödüllendirilmiştir. 2019-2022 yılları arasında Tekirdağ BİLSEM'in koordinatörlüğünde sürdürülen "My School TV" Erasmus+ projesi kapsamında üç Avrupa ülkesinde okul televizyonculuğu eğitimleri verilmiş ve stüdyolar kurulmuştur. Ayrıca yerel müzik klipleri, belgesel çekimleri, TRT, YEĞİTEK ve ulusal medya kanalları ile ortak çalışmalar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul televizyonu, eğitim medyası, uzaktan eğitim, eğitim teknolojisi.

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM PROGRAMLARININ DEĞİŞEN PERSPEKTİFİ

Eğitim programlarının en önemli amaçlarından biri toplumun kolektif şuuru başka bir ifadeyle toplumsal bilinci meşrulaştırmasıdır. Bu nedenle eğitim programlarında benimsenen perspektif eğitim öğretim faaliyetleri aracılığıyla millî manevi erdemlerin ve geleneklerin gelecek nesillere aktarılmasında önemli yer tutmaktadır. Dolayısıyla geçmişten günümüze değişen eğitim programlarının toplumsal temeller açısından anlaşılmasının, toplumun mevcut ihtiyaçlarına cevap verme ve toplumsal birliğin uyumlu devamlılığı açısından gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda doküman analizi yapılan araştırmada “2018 okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademeleri programlarının perspektifinin toplumsal temel açısından değişimi nasıldır?” sorusu kullanılarak betimsel analiz yapılmıştır. 2018 programlarına ulaşılarak 10 haftalık süreç içinde kod, tema ve kategorilere ulaşılmıştır. Söz konusu kod, tema ve kategorilere ilişkin uzman görüşlerine başvurulmuştur. Görüş birliği sağlanan kod, tema ve kategorilere araştırmada yer verilmiştir. 21 yy. becerileri bağlamında eleştirel düşünme, yaratıcılık, yaşam boyu öğrenme, iletişim kodları yer almıştır. Toplumsal temeller bağlamında değerler, toplum ihtiyacı ve disiplinler arası program kodları ortaya çıkmıştır. Programlarda vurgulanan kök değerleri içselleştirmiş, disiplinler arası becerileri günlük hayatında uygulayabilen, K12 düzeyinde bütüncül bir program yapısının tasarlanması gerekliliği olduğu belirlenmiştir. Yüksek bir millî bilince sahip şahsiyetlerden oluşan bir toplumu oluşturacak kişilerin eğitimi için K12 düzeyinde öğretim programlarının gerekliliği düşünüldüğünden ileride tasarlanacak olan öğretim programlarının bütüncül program anlayışını benimseyecek beceri temelli yapılandırılması öneri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal temel, öğretim programları, bütüncül eğitim programları.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Programları

Dr. Mustafa KANDIRMAZ

Ankara

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

Reha ATAŞ

Antalya/Kepez

Gaziler Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Orhan SARIKAYA

Konya/Karatay

Halil Bahçeci İlkokulu

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE YAŞADIĞI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Araştırmanın amacı, özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadığı sorunlar ve bu sorunlara yönelik oluşturdukları çözüm önerilerinin neler olduğunu belirlemektir. Araştırma ile pandemi döneminin ani gelişen şartlarına uyum sağlamak zorunda kalan özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde oluşan sorunlarına yol göstermesi düşünülmektedir. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma paradigmasına uygun olarak olgubilim desenine göre yapılmış bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Kahramanmaraş'ta özel eğitim okullarında ve sınıflarında görev yapan 16 özel eğitim öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunda bulunan öğretmenler amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmanın verileri yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Araştırmanın verileri betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda uzaktan eğitim sürecinde özel eğitim öğretmenlerinin yaşadığı sorunlar; alt yapı yetersizliği, öğrenci yetersizlikleri, öğrenci davranış problemleri, öğrenci devamsızlıkları, ailelerin eğitim öğretim süreci hakkında bilgi yetersizliği, öğretim ortamları ve materyallerin kullanımı şeklinde sıralanmıştır. Ayrıca özel eğitim öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecindeki bu sıkıntılara yönelik çözüm önerileri ise ders sürelerini ve içeriklerini uyarlama, EBA ve Zoom canlı dersler ve içerikleri yapma, aile Zoom toplantıları, aile ev ziyaretleri yapma ve sosyal medya üzerinden öğrenci ödevlendirmeleri yapma olarak belirtilmiştir. Pandemi döneminde özel eğitim öğretmenleri açısından bakıldığında uzaktan eğitim sürecinin en olumlu yanı dijital yetkinlik açısından öğretmenlerin kendini geliştirmesi; en olumsuz yanı ise uzaktan eğitim sürecinin özel gereksinimli öğrencilerin engel düzeylerinden kaynaklı öğrencilere uygun olmaması sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, uzaktan eğitim, özel eğitim öğretmeni.

BENİ ANLARSAN BEN DE ANLARIM ÖĞRETMENİM

Okul, eğitim öğretim yoluyla bireylerin topluma kazandırıldığı yerdir. Okula başlayan öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri birbirinden farklıdır. Birinci sınıftan itibaren sınıf iklimine hemen uyum sağlayan öğrenciler olduğu gibi üstün zekâlı, anlama gücünü çeken öğrenciler ve farklı sebeplerle okula uyum sağlamakta sıkıntı yaşayan öğrenciler de bulunabilmektedir. Bu öğrencilerin hepsi bir arada aynı sınıfta eğitim öğretim görmeye çalışmaktadırlar. Okullarımızda yapılan eğitim öğretim çalışmaları orta düzey ve üst düzey öğrencileri kapsamaktadır. Sınıf öğretmenleri, orta düzey ve üst düzey öğrenciler dışında kalan öğrencilere farklı çalışmalar yapmadığında öğrencinin okulu sevmeme, devamsızlık, sınıfta kalma ve en sonunda okulu terk etmeye kadar giden bir süreç yaşanabilmektedir. Bu araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılı, Muş Borsa İstanbul İlkokulunun 1. sınıfa başlayan 46 öğrencisiyle yapılmıştır. Araştırmada nicel araştırma yönteminin yarı deneysel desen modeli kullanılmıştır. Yapılan bu araştırmayla öğrencilere cazip gelen sınıf ortamı ile olumlu bir sınıf iklimi oluşturulursa ve buna bağlı olarak öğrencinin akademik başarısını artırmaya yönelik farklı yöntem ve teknikler uygulanırsa öğrencinin kendine olan güveninin arttığı, öğrencinin kendini mutlu hissettiği ve her gün eve gittiğinde "Acaba yarın okulda hangi etkinliği yapacağız?" düşüncesi öğrencinin okula karşı olumlu tutum geliştirmesini sağladığı görülmüştür. Bu süreçte öğrencilerin akademik başarısını artırmak için geliştirilen özgün materyallerden olan "Çalışkan Altıgenler" ve "Basitleştirilmiş Okuma-Yazma Materyali" yapılan ulusal yarışmalarda ilkökul kategorisinde Türkiye dereceleri almıştır. Yine geliştirilen materyallerden olan "Kodlamalı Onluk Birlik Materyali" ise Eğitimde Bütünleştirme Zirvesi'nde iyi uygulamalar çalışmaları içerisinde yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, okula uyum, akademik başarı, sınıf iklimi.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Ömer SUKENARI

Muş/Merkez

Borsa İstanbul Okulu

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Sefa ÇABUK ARMAĞAN

Kütahya

Simav Özel Eğitim Meslek Okulu

Ayşegül KARAMAN

Kütahya

Simav Özel Eğitim Meslek Okulu

“PAMUK KUZU” FORMUNUN SERAMİK VE CAM TEKNOLOJİSİ EĞİTİMİ ALMIŞ ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİLERİNİN ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Bu çalışma, “Pamuk Kuzu” formunun seramik ve cam teknolojisi eğitimi almış özel eğitim öğrencilerinin üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Eğitim öğretim sürecini zenginleştirmek için oluşturulan ders materyallerinin öğrencilerin ilgisini ve motivasyonunu artırıcı etkisi olduğu kabul edilmektedir. Araştırmada seramik ve cam teknolojisi alanı el ile şekillendirme yöntemlerinden bilya tekniği ile “Pamuk Kuzu” formu yapımının öğrencilerin öğrenme süreçlerine yönelik tutumları, dikkat düzeyleri ve derse katılımları incelenecektir. Çalışma olgubilim yöntemi esas alınarak hazırlanmıştır. Nitel veri toplama için görüşmeler yapılmış ve katılımcıların bilya tekniğini kullanarak “Pamuk Kuzu” formu oluşturmanın öğrenme süreçlerine etkisini anlamaya yönelik görüşleri alınmıştır. Elde edilen bulgular, bilya tekniği ile “Pamuk Kuzu” formu oluşturmanın öğrencilerin seramik ve cam teknolojisi dersine olan ilgilerini artırdığını ve derse aktif katılımlarını sağladığını göstermektedir. Araştırma sonuçları, bilya tekniği öğretiminde “Pamuk Kuzu” formunun oluşturulmasının öğrencilerin öğrenme süreçlerini olumlu yönde etkilediğini ve seramik ve cam teknolojisi dersine yönelik olumlu tutumların oluşmasına katkı sağladığını ortaya koymaktadır. Ayrıca öğrencilerin derse olan ilgi, istek, başarılarının yanı sıra alana özgü, güven duygularının arttığı görülmüştür. Bu nedenle özel eğitim meslek okulları meslek alanlarından seramik ve cam teknolojisi alanı el ile şekillendirme yöntemlerinden bilya tekniği öğretilirken “Pamuk Kuzu” formunun uygulanması öğrencilerin derse olan katılımını artırabilir, öğrenmeyi daha keyifli hâle getirebilir ve el, kas ve koordinasyon becerilerinin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Bilya tekniği, özel gereksinimli birey, seramik ve cam teknolojisi, pamuk kuzu, mesleki eğitim.

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLANMALARINDA BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN DERSİNİN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Bu çalışmanın amacı, ilkokullarda öğrenim gören öğrencilerin beden eğitimi ve oyun dersi etkinliklerine yönelik tutumları ile okula bağlanma seviyeleri arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Çalışmada ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Mersin ili ilkokullarında 2022-2023 eğitim öğretim yılında öğretim gören 3249 ilkokul öğrencisi oluşturmaktadır. Örneklem grubu basit seçkisiz yol ile seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu, Savi tarafından geliştirilen Çocuk ve Ergenler İçin Okula Bağlanma Ölçeği (OBÖ-ÇE) ve Demirhan tarafından geliştirilen Beden Eğitimi ve Spora Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, ortalama, frekans, t Test, ANOVA, tukey, ve iki ölçek arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla Spearman Korelasyon analizi testi kullanılmıştır. İlkokul öğrencilerinin beden eğitimi ve oyun dersine yönelik tutumlarının olumlu olduğu, öğrencilerin beden eğitimi ve oyuna yönelik tutum ile okula yönelik bağlılık ilişkileri arasında yüksek düzeyde olumlu ilişkisi olduğu, öğrencilerin fiziksel etkinlik ve oyunlara katılmayı sevdikleri, beden eğitimi ve oyun dersine daha fazla zaman ayrılmasını istedikleri, beden eğitimi ve oyun dersinde daha çok etkinlik yapmak istedikleri sonuçları bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, beden eğitimi ve oyun, okula bağlılık, tutum.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Senem ÇELİK

Mersin/Toroslar

Toroslar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Serhat SUSAR

Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğü

NASREDDİN HOCA FIKRALARI PENTOMİNOSUNDA DEĞERLER EĞİTİMİ

Değer; davranışlarımıza yol gösteren, rehberlik eden inançlar ve kurallardır. Değerlerin yaygınlaştırılması, küçük yaşlardan itibaren ailede ve okulda başlayan değer aktarımı ile gerçekleştirilmektedir. Ancak Z kuşağı olarak adlandırılan günümüz çocuk ve gençleri klasik yollarla değer aktarımına yeterince ilgi göstermemektedir. Araştırmada kullanılmak üzere "Nasreddin Hoca Pentominosu" tasarlanmıştır. Tasarlanan materyal yardımıyla değer aktarımını kolaylaştırmak amaçlanmıştır. Ürün geliştirme sürecinde materyali uygulayıcının kendi kendine kullanmasına imkân veren artırılmış gerçeklik uygulamasından da yararlanmıştır. Beş eş birim karenin dikgen bağıntısıyla farklı şekillerde yan yana gelmesiyle oluşan şekillere pentomino denir. Pentomino geometrik şekillerin algılanmasına ve bu yolla zekânın gelişmesine yardımcı olur. Çalışmada sekiz farklı pentomino kullanılmıştır. Araştırma, değer aktarımını materyal kullanarak kolaylaştırmanın etkililiğini ölçmek için yapılmıştır. Bu çalışmada deneysel araştırma yöntemi kullanılmış; tasarlanan materyalin etkililiğini ölçmek için ön test ve son test uygulamaları yapılmıştır. Bu testler ortaokul düzeyinde öğrenim görmekte olan 50 öğrenciye uygulanarak bu öğrenciler üzerinde tasarlanan materyalin etkililiği ölçülmüştür. Ön test sonuçlarına göre ortalama %72,25 olan başarı oranı son test sonuçlarına göre ortalama %92,25'e yükselerek başarı ortalamasında %27.68'lik bir artış belirlenmiştir. Araştırma sonucuna göre "Nasreddin Hoca Pentominosu" adı verilen materyalin öğrencilerin değerleri daha kolay ve günümüzde oldukça öne çıkan dijital dünyanın olumsuz etkilerine maruz kalmadan öğrenmelerine katkı sağladığı görülmüştür. Pentominoların benzer şekilde kullanılmasıyla geliştirilebilecek farklı türde materyallerin farklı alanların öğrenmesine de katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nasreddin Hoca, değer, değerler eğitimi, pentomino.

sözlü
sunum
özet

KİMYA DERSLERİNDE STEM UYGULAMA ÖRNEĞİ OLARAK “İNDİKATÖRÜMÜZÜ KENDİMİZ TASARLAYALIM” ETKİNLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ

STEM; fen, teknoloji, mühendislik ve matematiğin birbiriyle ilişkili bir şekilde öğretilmesini içeren bir eğitim yaklaşımıdır. STEM çalışmalarının genelde ilköğretim fen dersleriyle sınırlı kaldığı, lisede genelde fizik dersiyle ilişkilendirilebileceği belirlenmiştir. Kimya dersinde uygulanabilecek araştırma, sorgulama, çözüm üretme gibi süreçler için bu etkinlik tasarlanmıştır. Amaç asit baz indikatörü olarak kullanılacak kara lahana, çay demi gibi doğal maddelerin asidik ve bazik çözeltilerdeki renk değişiminin gözlenmesiyle hem öğrencilerin çeşitli kimya kavramlarını; hem de araştırma, sorgulama, kaydetme, sunma sürecini öğrenmelerini sağlamaktır. Çalışma 5 tane 10. sınıfta gruplarla uygulanmıştır. Problem olarak turnusol kâğıdı, pH kâğıdı gibi bilinen indikatörler olmadığı zaman kullanılacak alternatifler sorusuna çözüm bulunması istenmiştir. Öğrenci gruplarının indikatörleri kendi gözlemlerine göre tespit etmeleri hedeflenmiştir. Her gruba etkinlik ile ilgili etkinlik öncesi, sonrası sorular ve gözlem formları verilmiştir. Soruları beraber tartışarak cevaplamaları istenmiştir. Cevaplama işleminin ardından deney tüpleri asit, baz şeklinde etiketlenmiş; asit olarak limon suyu, baz olarak sodyum karbonat çözeltisi konulmuştur. Gruplara her bitki ekstresinden 4 ml içinde asit ve baz olan tüplere damlatmaları, oluşan renkleri gözlem formlarındaki tablolara yazmaları ve indikatör olup olmayacağı bilgisini de tabloya kaydetmeleri istenmiştir. Sonunda verilen soruları cevaplamaları, grupların yorumları birbiriyle paylaşmaları istenmiştir. Çalışma esnasında öğrenci gruplarının çalışmaları gözlemlenmiş, hazırlanan rubriklere göre değerlendirilmiştir. Sonuçta çay demi, kara lahana gibi maddelerin indikatör olabileceği, maydanoz, mandalina suyu gibi renk değiştirmeyen maddelerin indikatör olamayacağı, havuç, adaçayı, kuru nane suyu gibi hafif renk değişimi gözlenen maddelerin indikatör olup olmayacağı konusunda farklı gözlemler yapılabileceği sonucuna varılarak çalışma başarılı bir şekilde sonlandırılmıştır. Çalışma 2016 yılından itibaren çeşitli şekillerde ders ve proje etkinliği olarak uygulanmıştır. Etkinliğin ardından 10. sınıflara yapılan kimya sınavında “İndikatör nedir?” sorusuna cevap verme oranı %88’dir. Kuvvetli asit ve bazlar kullanılmamalıdır. Maydanoz suyu renk değiştirmedeği ve öğrencilerin aradaki farkı gözlemlenmeleri açısından mutlaka kullanılmalıdır. Etkinlik basitleştirilerek okul öncesi, ilköğretim fen kademelerine uyarlanabileceği gibi kimya derslerinde, proje çalışmalarında, Bilim ve Sanat Merkezlerinde STEM etkinlikleri için geliştirilip uygulanabilecek bir çalışmadır.

Anahtar Kelimeler: STEM, indikatör, asit, baz, sorgulama.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Sezen Yalaki KÜTÜK

Adana/Seyhan

Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Zeynep GÜLER

Balıkesir/Dursunbey

Selimağa Kayaoğlu Ortaokulu

SİSTEM DÜŞÜNCESİ YAKLAŞIMI İLE HAZIRLANMIŞ DERS PLANI ÖRNEĞİ: PLASTİK KİRLİLİĞİ

Plastik atıklar kara yaşamının yanı sıra su ekosistemine de zarar vermektedir. 7. kıta olarak adlandırılan Pasifik Okyanusu'nda toplanarak biriken makro ve mikro plastik atıklar deniz ekosistemine ciddi zararlar vermektedir. Sistem düşüncesi ise gerçek, karmaşık dünya sorunlarına bütüncül düşünce ile geliştirilen modeller sayesinde sürdürülebilir çözümler içeren politikaların belirlenmesi için kullanılabilir bir yaklaşımdır. Öğrencilerimize plastik kirliliğini ve alınacak önlemleri bütüncül ve sürdürülebilir bir bakış açısıyla öğretme noktasında hazırlanacak etkili ders planlarına ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaçtan yola çıkarak çalışmada sistem düşüncesi araçları kullanılarak yapılandırıcılık yaklaşımına uygun 5E modelinde bir ders planı hazırlanmıştır. 10. sınıf biyoloji kazanımlarına uygun olarak hazırlanan plan; çalışma kâğıtları ve sistem düşüncesi araçları (zaman boyunca davranış grafikleri, stok akış diyagramı ve çıkarım merdiveni) ile desteklenmiştir. Ders planı ve çalışma kâğıtları doküman analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Dokümanın analizinde araştırmacı tarafından geliştirilen ders planı ve materyali kontrol listesi kullanılmıştır. Bu kontrol listesinin geliştirilmesinde üniversiteden biyoloji eğitimi ve ölçme değerlendirme alan uzmanlarının görüşü alınmıştır. Çalışma kapsamında ders planı ve çalışma kâğıtları üniversiteden iki biyoloji eğitimi ve sistem düşüncesi alan uzmanı ile bir biyoloji öğretmeni tarafından incelenmiş; kontrol listesi ile değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda plan ve çalışma kâğıtlarının kazanım ve öğrenci seviyesine uygun olduğu; derste kullanılacak modelin, sistem düşüncesi araçlarının, sistem düşüncesi yaklaşımına uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Hazırlanan ders planının öğrencilerin okyanuslardaki plastik kirliliğine dikkat çekip, sorunun çözümüne bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşarak, sürdürülebilir çözüm önerileri getirebileceği sonucuna ulaşılmıştır. Sürdürülebilirlik yeterlikleri düşünüldüğünde sistem düşüncesi yaklaşımının ders planlarında ve ders içeriklerinde daha fazla kullanılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Biyoloji eğitimi, ders planı, sistem düşüncesi, plastik kirliliği.*

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE UYGULANAN DESTEK EĞİTİMİ PROGRAMINDAKİ ETKİNLİKLERİNDE YARATICI DRAMA YÖNTEMİNİN KULLANILMA DURUMU

Günümüzde birçok disiplin alanında bir yöntem olarak kullanılan yaratıcı drama, özellikle ilköğretim çağındaki öğrencilerle yapılan çalışmalarda daha yaygın olarak kullanılmaktadır. Yaratıcı dramanın ders materyallerinde bir yöntem olarak tercih edilmesi, eğitim sisteminde yaygınlaştırılması ve öğrencilerin sürece isteyerek katılımını sağlayacaktır. BİLSEM'e kayıt 2 ve 3. sınıf öğrencilerine Destek-1 eğitim programları uygulanmaktadır. Destek eğitimi için Millî Eğitim Bakanlığı, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan destek eğitim alanı yardımcı ders materyalinden yararlanılmaktadır. BİLSEM destek eğitim alanı yardımcı ders materyalinde bulunan konulardaki hangi etkinliklerde yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanıldığını ortaya koymak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan BİLSEM destek eğitimi yardımcı ders materyalindeki Destek-1 eğitim programlarının ders materyalindeki yöntem ve teknikler incelenmiştir. Araştırmanın verileri tablolar hâlinde verilerek yorumlamaya gidilmiştir. Araştırma sonucunda BİLSEM'de uygulanan destek eğitim alanı yardımcı ders materyalinde, 8 modülde 68 etkinlik tespit edilmiş ve etkinliklerden 13'ünde yaratıcı drama yöntemi ve yaratıcı drama teknikleri kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Çalışma sonucunda mevcut analizlerden elde edilen verilere göre destek eğitimi programları için hazırlanan etkinliklerin çoğunun yaratıcı drama yöntemi ile yapılabileceği sonucuna varılmış ancak yaratıcı drama yöntemi ve tekniklerinin yeterli düzeyde olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilim ve Sanat Merkezi, Destek eğitimi programı, yaratıcı drama yöntemi.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Zülfü ALIMTERİN

Bursa/Yıldırım

Yıldırım Bilim ve Sanat Merkezi

Ömer TURAN

Bursa/Yıldırım

Yıldırım Bilim ve Sanat Merkezi

sözlü
sunum
özet

TEMA

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

ALT TEMALAR

- Kapsayıcı Eğitim
- Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
- Ders Dışı Sosyal Etkinlikler

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Yasin CAN

Bakü / Azerbaycan

Bakü Türk Anadolu Lisesi

Ali KADEMLİ

Kocaeli

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Ayşe YAZICI

İstanbul/Kadıköy

Harun Reşit İlkokulu

OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN ÇOCUKLARIN EBEVEYNLERİNİN KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARINA YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Bu araştırmanın amacı, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Kocaeli ilinde okul öncesi eğitime devam eden çocuk ebeveynlerinin özel gereksinimli bireyler hakkındaki farkındalıklarını özel gereksinimli bireyleri nasıl algıladıkları, kaynaştırma eğitimi hakkındaki düşünceleri ve çocuklarına özel gereksinimli bireyleri nasıl anlattıklarını incelemek ve özel gereksinimli birey ebeveynleri ile empati kurmalarını sağlamaktır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen çocukları normal gelişim gösterip içerisinde kaynaştırma öğrencisi bulunan bir okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 10 ebeveyn (5 anne-5 baba) oluşturmaktadır. Araştırma verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanmış yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Çalışma grubundan elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ebeveynlerin büyük çoğunluğunun çocuklarının özel gereksinimli öğrencilerle birlikte eğitim almalarına olumlu baktıkları, çocuklarının erken yaşta böyle bir deneyim kazanmalarını farkındalık gelişimi açısından da avantaj olarak gördükleri sonucuna varılmıştır. Bazı ebeveynlerin ise kaynaştırma eğitimine sıcak bakmadığı hem özel gereksinimli çocuklar hem de normal gelişim gösteren çocuklar açısından ayrı sınıflarda eğitim almalarının daha uygun olacağını belirttikleri sonucuna varılmıştır. Annelerin kaynaştırma uygulamasına daha sıcak bakarken babaların bu konuda daha az istekli oldukları sonucuna varılmıştır. Eğitim düzeyleri göz önünde bulundurulduğunda eğitim düzeyleri yüksek olan ebeveynlerin kaynaştırma konusunda daha çok bilgiye sahip oldukları ancak kaynaştırma uygulaması konusunda düşünce farklılıkları olduğu saptanmıştır. Ayrıca bazı ebeveynler tarafından kaynaştırma uygulamasının erken yaşta uygulanmasının hem normal gelişim gösteren çocuklar hem de özel gereksinimli çocuklar açısından daha faydalı olacağı, özel gereksinimli çocukların normal gelişim gösteren akranları ile birlikte eğitim almasının kendisini farklı ve dışlanmış gibi hissetmemesine önemli katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, özel gereksinimli çocuk, kaynaştırma.

FEN LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL DUYGUSAL ÖĞRENME BECERİLERİNİN ÖĞRENCİLERİN SOSYAL KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ: MALATYA İLİ ÖRNEĞİ

Sosyal duygusal öğrenme becerileri yetersizliği ergenlerin iletişim kurmada zorlanma, şiddete eğilim gösterme, bağımlılığa yatkınlık, ergen gebeliği gibi son derece olumsuz sonuçlarla karşılaşmasına sebep olabilmektedir. İnsan; yaşamını devam ettirmek için iletişim kurmak, diğer bireylerle etkileşime girmek zorundadır. Sosyalleşmenin en belirgin olarak yaşandığı dönem ergenlik dönemidir. Sosyal kaygı bireyin içe dönük olması ve sosyal ortamlardan kaçınmasından dolayı çok geç tespit edilmektedir. Bu yüzden öğrencilere bilinçli farkındalık kazandırılması, daha fazla öğrenciye ulaşmak ve öğrencilerin hem sosyalleşmesini hem de akademik başarılarını artırmasına destek olmak açısından oldukça önemlidir. Bu araştırmada öğrencilerin sosyal duygusal öğrenme becerilerini geliştirerek sosyal kaygı düzeylerini azaltmaya yönelik bir sosyal duygusal öğrenme programı geliştirilmiştir. Bu araştırma kapsamında hazırlanan programda duyguları fark etme, sorumlu karar alma, problem çözme ve kişiler arası ilişkileri düzenleme gibi becerilere odaklanılmıştır. Program planı hazırlanırken kültürel hassasiyetler ve çeşitlilikler göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca program öğlen arasında ve teneffüslerde problem çözme becerilerini kullanmaya imkân sağlayan akran arabuluculuğu ve aile bileşenlerini de içerecek şekilde hazırlanmıştır. Araştırmaya katılan öğrenciler tesadüfi olarak seçilmiştir. Öğrencilere Ergenlerde Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği ve Ergenler için Sosyal Kaygı Ölçeği ölçekleri uygulanmıştır. Öğrenciler kontrol ve deney grubu olarak ikiye ayrılmış ve deney grubuna sosyal duygusal öğrenme becerileri eğitimi verildikten sonra son test yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 25.0 programıyla analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda bir aylık bir sosyal duygusal öğrenme programının öğrencilerin sosyal duygusal öğrenme becerilerini artırırken sosyal kaygı düzeyini azalttığı görülmüştür. Bu araştırma doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir: Öğrenciler küçük gruplara ayrılarak eğitim öğretim yılı boyunca sosyal duygusal öğrenme becerileri eğitimi alabilirler. Liselerde ergenlik ve sosyal kaygı konulu konferanslar düzenlenebilir. Öğrencilere şiddetsiz iletişim ve empati konularında seminerler düzenlenerek akran zorbalığının azaltılması sağlanabilir. Sosyal duygusal öğrenme panoları oluşturulabilir. İlham veren insanlar okullarda söyleşilere davet edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal duygusal öğrenme, sosyal kaygı, ergen, lise öğrencileri.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık

Buse METE

Malatya/Battalgazi

Mehmet Ali Aydınlar Fen Lisesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Cansu EBREN OZAN

Çorum/Osmancık
Kamil Ortaokulu

ÖĞRETMENLERİN KAPSAYICI EĞİTİME YÖNELİK TUTUM VE ÖZ YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

21. yüzyılda eğitimin her kesim ve her yaştan bireyler için vazgeçilmez bir hâle geldiği yadsınamaz bir gerçektir. Her geçen gün bütün bireylerin eğitim sistemine entegre edilmesi ve özellikle de dezavantajlı grupların eğitime katılması daha da önem kazanmaktadır. Bu bağlamda öğretmenlerin kapsayıcı eğitime ilişkin tutum ve öz yeterliklerinin araştırılması, gerekirse eğitime alınması bir gerekliliktir. Bu çalışmada öğretmenlerin kapsayıcı eğitime ilişkin tutumları ve öz yeterliklerinin belirlenmesi ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Kapsayıcı eğitim; dezavantajlı gruplarda yer alan öğrencilerin toplumla, akranlarıyla iletişim içinde olabilmesine, kendi kendine yeterli hâle gelerek bilgi ve beceri kazanmasına destek sağlayacak eğitim tekniklerinin normal sınıf ortamlarında kullanılmasını ifade eden bir eğitim anlayışı olarak tanımlanmaktadır. Araştırmada verilen bir durumu aydınlatmak ve olası ilişkileri ortaya koymak için uygun olan betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çeşitli okullarda, farklı kıdem seviyelerinde bulunan 104 öğretmenden veriler toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak “Kapsayıcı Eğitime İlişkin Tutum Ölçeği” ve “Kapsayıcı Eğitime İlişkin Öz Yeterlilik Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Toplanan veriler öğretmenlerin cinsiyet, kıdem, kapsayıcı eğitimle ilgili bir eğitim alma durumları, sınıfında dezavantajlı öğrenci bulunma durumu, çalıştıkları okulun bulunduğu yerin sosyoekonomik durumu ve çevrelerinde kapsayıcı eğitime gereksinim duyan öğrenci olma durumu açısından analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde öğretmenlerin sayılan değişkenler açısından hem tutum hem de öz yeterlilik durumlarında benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum literatürde yer alan birçok çalışma ile de benzerlik göstermektedir. Bu noktada öğretmenlerin deneyimine göre kapsayıcı eğitime ilişkin ne tutum ne de öz yeterliklerinin farklılaşmaması dikkat çekici bir sonuçtur. Bu durumun başka çalışmalarda tekrar incelenmesi önerilmektedir. Çalışmada elde edilen başka bir sonuca göre kapsayıcı eğitimle ilgili bir hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin sayısının katılmayanlara göre oranının çok yakın olduğu görülmekte ancak buna rağmen bu iki grup arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu bağlamda öğretmenlere verilen hizmet içi eğitim içeriklerinin yeniden gözden geçirilmesi ve daha iyi planlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı eğitim, tutum, öz yeterlik, dezavantajlı öğrenciler.

sözlü
sunum
özet

PARMAKLARA HECELEMENİN TAM ZAMANLI KAYNAŞTIRMA/ BÜTÜNLEŞTİRME EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİLERİNİN GELİŞİMİNE KATKISI

Kapsayıcı eğitim bağlamında okullarda tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme eğitimine tabi olan öğrencilerde görülen cümleye ulaşamama, kelimeyi yarım bırakma, harf ve hece atlayarak yazma gibi hataların bulunması çalışmanın gerekçesini oluşturmuştur. Çalışmayla bu tür hataları gösteren öğrencilere, üstbilişsel düşüncelerini açık ederek yazma becerisi edinim süreçlerini hatasız şekilde ilerletebilecekleri somut kolaylaştırıcılar kazandırmak ve bu kazanımları işlevsel hâle getirerek yazma becerilerinin gelişimine katkı sağlamak amaçlanmıştır. Araştırma, durum desenine göre yürütülen nitel bir çalışmadır. Çalışma grubunu 2021-23 eğitim öğretim yılları arasında Samsun ili 19 Mayıs Kösedik İlk/Ortaokulu Destek Eğitim Odası'nda eğitim alan ilk ve ortaokul düzeyindeki 5 tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı gözlem notları, video kayıtları kullanılmıştır. Verilere içerik analizi uygulanmıştır. Çalışmada araştırmacı tarafından alan yazınındaki Sesli Düşünme ve Kendini Düzenleme stratejilerine somut ve işlevsel özellik katılarak geliştirilen Parmaklara Heceleme tekniğinden faydalanılmıştır. Çalışmanın hazırlık aşamasında öğrencilerle kolay ve hatasız heceleme egzersizleri yapılmış, Türk alfabesinde yer alan ünlü seslerin hece oluşumunda anahtar görevinde olduğunu öğrencilerin fark etmesini sağlayacak oyunlar tasarlanarak oynatılmıştır. Çalışma sürecinde öğrencilerden duydukları kelimeyi öncelikle sesli olarak tekrar etmeleri sonrasında her parmağa bir hece düşecek şekilde sesli olarak heceleme ve bu heceleri sırasıyla parmaklarına kodlamaları istenmiştir. Öğrencilerden parmaklarına kodladıkları heceleri sıralamaya uygun olarak aynı anda hem sesli söylemeleri hem de defterlerine yazmaları beklenmiştir. Cümle öğretiminde de aynı sıra takip edilmiştir. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin cümleyi duyduklarında sesli olarak tekrarladıkları, kelime sayısını söyledikleri; kelimeleri sırasıyla heceledikleri, heceleri sırasıyla parmaklarına kodladıkları ve sıralamaya uygun olarak yazdıkları görülmüştür. Heceleri doğru yazarak hatasız kelime ve cümlelere ulaşmışlardır. Oyunla ve kolaylaştırıcı somut yöntem/tekniklerle gerçekleştirilen yazma eğitiminde öğrencilerin daha çok eğlendikleri ve yazmaya istekli oldukları gözlenmiştir. Çalışmaya katılan 5 öğrenci çalışma sürecini farklı sürelerde tamamlayarak yazma becerilerini geliştirmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre eğitimcilerden yazma eğitimi sürecinde öğrencilerine sesli düşünme fırsatı sunmaları, heceleme becerisini etkin şekilde kullandırmaları ve parmaklara heceleme gibi parçadan bütüne sıralamayı kolaylaştıran somutlaştırmalardan faydalanmaları tavsiye edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Parmaklara Heceleme, yazma becerisinin gelişimi, harf veya hece atlama, örüntü ve sıralama hatası, oyunla yazma eğitimi.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Fatih GÜMÜŞ

Samsun/19 Mayıs

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Hatice ŞAYAK

İstanbul/Ataşehir

Şehit Cengiz Hasbal Ortaokulu

ÖĞRETMENLERİN GÖZÜNDEN KAPSAYICI EĞİTİMDE YABANCI UYRUKLU ÖĞRENCİLER

İnsanlar; dünya var olduğundan itibaren ekonomik, toplumsal, siyasal, sosyal veya bireysel sebeplerle buldukları yerlerden farklı yerlere göç etmişlerdir. Bu göç hareketlerinden en çok etkilenen ülkelerden biri Türkiye'dir. Türkiye'nin bulunduğu coğrafi ve stratejik konum, özellikle komşu ülkelerinde yaşanan savaşlardan dolayı göç hareketliliğine maruz kalmasına sebep olmuştur. Türkiye'ye yapılan göçler barınma, güvenlik, çalışma, dil, uyum, sağlık, psikolojik sorunlar ve eğitim sorunları başta olmak üzere pek çok sorunu da beraberinde getirmektedir. Bu sorunlardan eğitimin Türkiye'deki payı yadsınamaz. Türkiye'ye göç eden ailelerin çocukları hem uluslararası hem de ulusal antlaşmalarla güvence altına alınmış eğitim hakkına sahiptir. Bu yüzden Türkiye'de yabancı uyruklu öğrencilerin eğitimiyle ilgili pek çok önemli adım atılmıştır. Atılan adımların sahadaki işlerliğini en yakından gözlemleyebilecek grubun öğretmenler olduğu düşünülmektedir. Bundan dolayı bu araştırmanın amacı sınıfında yabancı uyruklu öğrenciler bulunan öğretmenlerin eğitim öğretim süreci içerisinde edindikleri deneyimleri aktarmaktır. Araştırmada öğretmenlerin deneyimleri ve bu deneyimleri kendi bilinçlerinde nasıl anlamlandırdıklarını öğrenmek amaçlandığından araştırmanın deseni olarak fenomenolojik desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılarak seçilmiştir. Bu araştırmanın çalışma grubundaki ölçüt sınıfında yabancı uyruklu öğrenciler bulunan öğretmenlerin katılımını sağlamaktır. Bu bağlamda sınıfında yabancı uyruklu öğrenciler bulunan 12 öğretmenle görüşmeler sağlanmıştır. Bu görüşmeler yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen verilerin içerik analizi tekniği ile çözümlenmesiyle sonuçlandırılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular değerlendirildiğinde "ilk temas", "öğretmen motivasyonu", "öğretim süreci", "fırsatlar ve tehditler" ile "çözüm arayışı" olmak üzere beş tema oluşturulmuştur. Araştırmanın sonuçları dikkate alındığında yabancı uyruklu öğrenciler sınıflara yerleştirilirken yaşları ve hazır bulunuşluklarının dikkate alınması, Türkçeye hâkimiyetlerinin ölçülmesi, psikolojik destek almalarının sağlanması; öğretmenlerin bu öğrencilerin eğitimine yönelik bir eğitim alması, öğretmenlerin bu öğrencilerin velileriyle iletişim sağlayabilmesi için yabancı dil öğrenmeye teşvik edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı uyruklu öğrenci, öğretmen, fenomenolojik desen, deneyim.

YATILI BÖLGE ORTAOKULLARINDA REKREASYON ÇALIŞMASI KAPSAMINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ALINARAK AKIL-ZEKÂ OYUNLARININ MATEMATİK DERSİ TUTUMLARINA ETKİSİ

Okullar öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikolojik açıdan gelişip sosyalleşerek topluma kazandırıldığı yerlerdir. Ülkemizde nüfusun az ve yerleşimin dağınık olduğu kırsal kesimlerde okullaşma oranı düşük olup eğitim ve öğretime erişim olanağı sınırlıdır. Bu kapsamda eğitimde fırsat ve imkân eşitliği sağlamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yatılı bölge ortaokulları açılmıştır. Yatılı bölge ortaokullarında öğrenim gören öğrencilerin okullarındaki ders saatlerinden sonra gelişimlerini tamamlamak amacıyla rekreasyon etkinlikleri düzenlenmektedir. Bu etkinliklerden biri eğitsel oyunların içerisinde yer alan akıl ve zekâ oyunlarıdır. Bu çalışmanın amacı, yatılı bölge ortaokullarında rekreasyon etkinlikleri kapsamında öğrenci görüşleri alınarak akıl ve zekâ oyunlarının matematik dersi tutumlarına etkisini incelemektir. Çalışmaya 2022-2023 eğitim öğretim yılında Siirt ili Baykan ilçesinde bulunan Baykan Yatılı Bölge Ortaokulu 7. sınıf öğrencileri arasından 11 öğrenci katılmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve açık uçlu sorulardan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeden elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Elde edilen veriler kapsamında katılımcılar, akıl ve zekâ oyunlarının bilişsel gelişimlerine katkı sağladığını ve zekâ oyunları oynarken eğlenceli vakit geçirdiklerini belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen öğrenci görüşlerine göre akıl ve zekâ oyunlarının matematik dersi tutumuna ve okul başarısına olumlu katkı sağladığı, ders dışı zamanlarda öğrencilerin zihinsel ve sosyal gelişimlerini destekleyerek eğlenceli vakit geçirmelerine yardımcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yatılı bölge ortaokulları, rekreasyon, akıl ve zekâ oyunları, matematik dersi tutumu.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Ders Dışı Sosyal Etkinlikler

İlknur VURGUN

Siirt

Baykan Yatılı Bölge Ortaokulu

Ufuk VURGUN

Siirt

Baykan Yatılı Bölge Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

CUMHURİYETİN 100. YILINDA KADIN VE EĞİTİM

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Sümeyye Kübra DAĞLI

Gümüşhane

Kürtün İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Araştırmanın amacı, Cumhuriyetin 100. yıl dönümü olan 2023 yılında Türkiye’de eğitim alanında kadın ve kız çocuklarının durumunu belirlemektir. Araştırma, nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır ve betimsel bir nitelik taşımaktadır. Araştırma, Türkiye’de kadın ve kız çocuklarının eğitimdeki durumunu ortaya koymakta ve bu konuda uygulanacak politika ve stratejiler için kaynak oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler; ilgili literatür, Türkiye İstatistik Kurumu, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu istatistik kaynaklarından sağlanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre Cumhuriyet Dönemi’nde kadın ve kız çocuklarının eğitimde önemli ilerlemeler kaydettiği ancak hâlâ bazı sorunlarla karşılaştığı görülmüştür. Bu sorunlar arasında okuryazarlık oranının düşüklüğü, okul öncesi eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanamaması ve kadınların yönetim pozisyonlarında yeterince temsil edilmemesi sayılabilir. Araştırmanın sonunda kadınların eğitim sisteminin her kademesinde eşit temsilini sağlamak amacıyla kız ve kadın öğrencilere yönelik burs programları oluşturmak, kadın akademisyenlerin teşvik edilmesi için kariyerlerinde ilerlemelerine ve üst düzey pozisyonlara yükselmelerine yardımcı olacak politikalar geliştirmek öneriler olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, eğitim, eğitim ve kadın, Türkiye’de kadınların eğitimi, 100.yıl.

sözlü
sunum
özet

2018 DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ (DKAB) PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI VE İLKELERİNDE ÇOĞULCULUK

Son yıllarda hız kazanan küreselleşme, yaygınlaşan kitle iletişim araçları ve göçler gibi gelişmeler neticesinde çoğulculuk ve kapsayıcılık olgusu etkisini her geçen gün daha çok göstermeye başlamıştır. Bütün bu gelişmeler farklı kültürler ve medeniyetler arasındaki etkileşimi hızlandırarak ülkelerin sosyal yapısının homojenlikten çoğulculuğa doğru bir değişim sergilemesine ön ayak olmaktadır. Bu nedenle çağdaş toplumların etnik, kültürel, dinsel ve dünya görüşü bakımından içerdiği farklılıkların genelde eğitim, özelde ise din öğretimi programlarının kapsayıcılığını artırması öngörülmektedir. Bu bağlamda ortaya konulan çalışma; din, dil, etnik, ırksal ve diğer kültürel farklılıkların olduğu toplumlarda birlikte yaşama olgusunu güçlendirmek için din öğretimi programının amaçlarında ve ilkelerinde çoğulculuğa ne kadar yer verildiğini açığa çıkarmayı hedeflemektedir. Bu noktadan hareketle literatür ve doküman incelemesi yoluyla ilk olarak çoğulculuk kavramı açıklanmıştır. Daha sonra yine aynı yöntemle 2018 DKAB Programlarının Genel Amaçları ve Programların Uygulanmasına İlişkin İlke ve Açıklamalar çoğulculuk açısından değerlendirilmiştir. Nitekim din öğretimi programlarının söz konusu hususlardaki farklılıkları ve ötekini kapsayıcı bir şekilde anlamayı ve tanımayı gerektirecek şekilde düzenlenmesi önemlidir. Zira yapılan çalışmanın ardından farklılıkları zenginlik olarak gören kapsayıcı bir din öğretimi programının daha fazla ilgi göreceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çoğulculuk, kapsayıcılık, çoğulcu din eğitimi, din öğretimi programı.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Yusuf OKUMUŞ

Bayburt/Merkez

Veyselendi Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Zeliha İNCEKARA

Burdur/Ağlasun

Mehmet Akif Ersoy İlkokulu

ÖĞRETMENLERİN KAPSAYICI EĞİTİM KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

Metaforlar bireylerin olgu ve olaylara nasıl baktıklarının ve problemleri nasıl çözmeye çalıştıklarının düzene sokulmuş hâlidir. Bu bakımdan insanların dünyaya ilişkin görüşlerini ortaya koyarlar (Morgan, 1998). Bu işlevleri nedeniyle eğitim alanındaki çalışmalarda metaforlara çok sık başvurulmaktadır. Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin kapsayıcı eğitim kavramına yönelik görüşlerini metaforlar aracılığıyla belirlemek ve analiz etmektir. Nitel araştırma deseni ile tasarlanan çalışmaya 2023-2024 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığında hizmet veren, Burdur ili Ağlasun ilçesinde görev yapan 100 öğretmen gönüllü olarak katılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından oluşturulan “Kapsayıcı eğitim..... gibidir. Çünkü.....” sorusunun yer aldığı yarı-yapılandırılmış form aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılarak metaforlardan kategoriler oluşturulmuş ve metaforların frekansı ve yüzdeliği verilmiştir. Çalışmada öğretmenler kapsayıcı eğitim kavramına ilişkin toplam 130 metafor oluşturmuştur. Söz konusu metaforlar farklı kategorilerde toplanmıştır. Bu metaforlar sayesinde öğretmenlerin kapsayıcı eğitime ilişkin bakış açılarının sadece özel gereksinimli öğrencilerden ibaret olmayıp göçmen öğrenciler, farklı sosyokültürel yapıdan gelenler, azınlıklar gibi dezavantajlı öğrencileri de içine almayı hedeflediği belirlenmiştir. Katılımcılar şöyle metaforlar kullanmıştır: *Kapsayıcı eğitim, portakallı, üzümlü, kakaolu, tarçınlı kek gibidir, çünkü farklı malzemelerle ortaya çıkan lezzetli bir üründür. Katılımcılar tarafından olumsuz metaforları az da olsa kullanılmıştır. Metaforlar sayesinde “eğitimde birliktelik, eşitlik, hoşgörü, sahiplenmek” gibi temalar ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı eğitim, metafor, algı, öğretmen.

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

TEMA

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

ALT TEMALAR

- Millî ve Manevi Değerlerin Eğitimi ve Öğretimi
- Eğitimde Kültür ve Medeniyet Bilinci
- Şahsiyet Eğitimi
- Duygu Terbiyesi
- Demokrasi Bilinci

sözlü
sunum
özet

V.E.F.A (VEFAKÂR-EMEKTAR-FEDAKÂR-AKTİF) GENÇLİK

Vefa; sevgi, kardeşlik, değer bilme gibi derin duyguların dışavurumudur ve kritik öneme sahiptir. Ancak salgın sürecinin de etkisiyle sosyalleşmenin yok denecek derecede azalması ve sosyal sorumluluk bilincinden uzaklaşılması; vefa başta olmak üzere millî ve manevi değerlerimizin ihmal edilmesine yol açmıştır. Bu nedenle "Vefa milletin tarlasıdır." sözünden esinlenerek başlatılan araştırmada öğrencilerin kişilik gelişimlerini etkinliklerle destekleme, onları emektar meslek gruplarına, doğaya, hayvanlara ve kültürel mirasa karşı duyarlı bireyler hâline getirme, vefakâr, emektar, fedakâr ve aktif bir gençliğe dönüştürme gayeleri hedeflenmiştir. Araştırma, Türkiye'deki 9 ayrı okulda yaş aralığı 14-18 olan öğrencilerin katılımıyla eylül-mayıs aylarında gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler, dijital platformlarda beyin fırtınası, görüşme, problem çözme, soru cevap teknikleriyle okul dışında ise gezi gözlem tekniğiyle uygulanmıştır. İtfaiye, AFAD, güvenlik güçleri, öğretmenler gibi kamu çalışanları ile müzeler, hayvan bakımevleri, şehit ve gazi yakınları ziyaret edilmiş; röportajlar ve izlenimler, özgün videolar ve e-kitaplar oluşturulmuş; sanal posterler, çizgi romanlar, animasyon ve seslendirmelere ek olarak öğrencilere anket, oyun soruları ve panolar yaptırılmıştır. Final ürünü olarak öğrencilere bir hikâyenin bölümleri yazdırılarak ortak bir e-kitap oluşturulmuştur. Araştırmada otuza yakın farklı Web 2.0 aracı kullanılmış olup öğrencilerin araştırma, analitik ve eleştirel düşünme, iş birliği ile problemlere çözüm bulma, yaratıcılık ve empati kurma gibi kazanımlar elde etmeleri sağlanmıştır. Ayrıca insanlarımızın vefa konusunda farkındalıklarını artırmak adına yaygınlaştırma faaliyetleri uygulanmıştır. Öğretmen, öğrenci ve velilerin ön test ve son test analiz sonuçları ile araştırmanın başarıya ulaştığı kanıtlanmıştır. Anket sonuçlarına göre öğrenci katılımcıların %96,5'inin, öğretmen ve velilerin %100'ünün araştırmada yer almaktan memnun oldukları tespit edilmiştir. Tüm katılımcılar ulusal kalite etiketi ile ödüllendirilerek farklı kişi ve kurumlar tarafından oluşturulan yeni proje ve etkinliklere de ilham kaynağı olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Vefa, millî ve manevi değerler, sevgi, duyarlılık.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Aydan KARER

Kayseri

Şehit Yusuf Özmen Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Asuman ŞİT

Hatay/Payas

Payas Anadolu Lisesi

MUSTAFA KUTLU HİKÂYELERİNDE TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NDA YER ALAN KÖK DEĞERLERİN İNCELENMESİ ALGILARI

Bu çalışmada Türk hikâyeciliğimizde önemli yeri olan, Türkiye'nin modernleşmesine tanıklık eden Mustafa Kutlu'nun 2000'li yıllarda yayımladığı *Zafer Yahut Hiç, Sıradışı Bir Ödül Töreni, Nur, İyiler Ölmez, Tarla Kuşunun Sesi* hikâyelerindeki kök değerleri tespit etmek ve bu değerlerin hikâyelerde ne şekilde ele alındığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Eserlerdeki değerlerin tespiti ve sınıflandırılmasında Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda yer alan "kök değerler" olarak belirtilen "adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik" değerleri esas alınmıştır. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada verilerin toplanmasında yöntem olarak doküman incelemesi kullanılmıştır. Kategorilere ayrılan veriler betimlenip yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır. Bu aşama çalışmada toplanan verilerin betimsel analiz kısmını oluşturmaktadır. Araştırma bulguları sonucunda Mustafa Kutlu hikâyelerinde en çok yer alan kök değerlerin yardımseverlik olduğu görülmüştür. Yardımseverlik değerinden sonra sırasıyla sevgi, öz denetim, sabır, sorumluluk, saygı, dostluk, adalet, vatanseverlik ve dürüstlük değerleri yer almıştır. Mustafa Kutlu hikâyelerinin kök değerler açısından zengin olduğu, kök değerlerin hikâyelerde kültürel kimliğimizi ön plana çıkaracak şekilde ele alındığı görülmüştür. Türk dili ve edebiyatı dersi kök değerler eğitimine Mustafa Kutlu hikâyelerinin önemli ölçüde katkı sağlayabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kök değerler, Mustafa Kutlu, Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı.

sözlü
sunum
özet

KÜLTÜREL MİRAS TAŞIYICISI: TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ

Somut Olmayan Kültürel Miras'ı (SOKÜM) yaşatarak korumak için (millî ve manevi değerlerin eğitimi ve öğretimi) yapılacak her çalışma çok değerlidir. Çalışmaların çoğu üniversiteler tarafından yapılmaktadır ve kültürel mirasın yaşatılmasına özel ilgi duyanlar dışında konu ile ilgili çalışmalar akademik çevrenin bilgi paylaşımı olarak kalmaktadır. Turizm sektörünün kültürel mirasa ilgisinde de ekonomi başlığının ilk sıralarda yer aldığı bilinmektedir. Bunların yanında öğretmenlerin, öğrencilerin yani okulların da olması kültürel mirasın yaşatılarak korunması için zorunludur. Türk dili ve edebiyatı dersi ünite, kazanım bazında somut olmayan kültürel mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören dille birlikte sözlü gelenekler ve anlatımlar, gösteri sanatları başlıkları ile doğrudan ilişkilidir. Nevşehir Merkez ilçede görev yapan Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri ile görüşme yapılmış, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu için uzman görüşü alındıktan sonra öğretmenlere toplamda dokuz soru sorulmuştur. Görüşme formu verileri kullanılarak SOKÜM'ün Nevşehir'de görev yapan Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri tarafından bilinirliği tespit edilmiştir. Bulgulara dayanarak Türk dili ve edebiyatı öğretmenlerinin, derslerinin ünite ve kazanımları ile uyumlu olan SOKÜM alanlarını daha iyi tanımasını gerektiği tespit edilmiş, öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: SOKÜM, Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

**Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci**

B. Beste KEÇECİ

Nevşehir/Merkez

Nevşehir Mesleki Eğitim Merkezi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci

Mehmet DOĞAN

Yozgat/Merkez

Fatma Temel Turhan Bilim ve Sanat Merkezi

TARİH EĞİTİMİNDE SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRASIN AKTARIMINA BİR ÖRNEK: YOZGAT İLİ OCAKLI GELENEĞİNDE TÜRKİSTAN İZLERİ

Modern tıbbın gelişmediği dönemlerde toplumların geçmiş tecrübelerine dayalı uygulamalarla hastalıkları tedavi etme yöntemleri halk hekimliği olarak kabul edilmektedir. Türkistan'da halk hekimliği kapsamında ortaya çıkan tedavi yöntemleri Anadolu'da ocak geleneği şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Türk toplumu binlerce yıllık tecrübeye dayanan gelenek ve değerlerini ata yurdundan Anadolu'ya taşıyarak farklı formlarda yaşatmaya devam etmiştir. Araştırmanın konusunu, Yozgat ili ocaklı aileleri ve ocaklarda uygulanan tedavi yöntemleriyle Orta Asya Türk kültüründe uygulanan tedavi yöntemleri oluşturmaktadır. Bu kapsamda Yozgat ilinde yaşatılan ocaklı geleneği ve ocaklarda kullanılan uygulamalarla Orta Asya Türk halk hekimliğinde şaman ve otacıların kullanmış oldukları tedavi yöntemleri ve uygulamaları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Araştırmanın amacı Yozgat ocaklı geleneğinde uygulanan tedavilerde Orta Asya Türk kültür ve inanç sistemine ait benzerlikleri ortaya çıkarmak ve binlerce yıllık tecrübeye dayalı bu geleneğin gelecek kuşaklara tanıtılmasını sağlamaktır. Çalışmada öncelikle Yozgat ilinde bulunan altı ocak ve şifa niyetiyle ziyaret edilen üç türbe tespit edilmiştir. Tespit edilen ocaklı ailelerle ve türbelerin bulunduğu yerleşim yerlerindeki insanlarla görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde ocakların ve türbelerin tarihçesi, tedavi yöntemleri ve uygulamaları ile ilgili sorular sorulmuş, verilen cevaplar kaydedilmiştir. Daha sonra Türk halk hekimliğinde şaman ve otacılar tarafından gerçekleştirilen tedavi yöntemleri araştırılmıştır. Elde edilen bilgiler, görüşmelerden elde edilen bulgularla karşılaştırılarak aralarındaki benzerlikler ortaya çıkarılmıştır. Sonuç olarak Yozgat ilinde yaşatılan ocaklı geleneğinin Orta Asya Türk kültüründe yer alan ateşin ve ocağın kutsallığı ile ilişkili olduğu, şamanlığın kan bağıyla ailenin diğer üyelerine geçmesi geleneğinin ocaklarda da yer aldığı, alazlama, göçürme, tütsüleme, dua okuma, üfürme gibi yöntemlerin benzer şekillerde uygulandığı, tedavilerde kullanılan 3, 7 gibi sayılar ile kırmızı bez, al tülbent gibi sembollerin benzer şekilde kullanıldığı ve ocaklıların tedavi sırasında söylediği "benim elim değil Fatma anamızın eli" söylemindeki "Fatma Ana" inancının Türk kültürü ve inanç sisteminde yer alan "Umay Ene" karakteriyle ilişkili olduğu görülmüştür. Çalışmada görüşme tekniği uygulandığı ve doküman analizi yapıldığından nitel yöntem kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkistan, Yozgat, ocaklı, şamanizm, halk hekimliği.

sözlü
sunum
özet

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ŞAHSIYET EĞİTİMİNE İLİŞKİN METAMORFİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Bu çalışmanın amacı; öğrencilerimiz için geleceğin temellerini atan mihenk taşı olma özelliği gösteren sınıf öğretmenlerimizin şahsiyet eğitimi kavramına ilişkin algılarını metaforlar vasıtasıyla ortaya çıkarmaktır. Mevcut durumu ortaya koyan bu araştırma betimsel tarama modelindedir. Araştırmada ölçüt ve kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Antalya ili 5 merkez ilçede belirlenen 15 ilkokulda görev yapmakta olan 150 öğretmen oluşturmaktadır. Elde edilen veriler nitel araştırma teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenlerine "Size göre şahsiyet eğitimi neye benzer? Neden?" soruları sorulmuştur. Sınıf öğretmenlerinin verdikleri yazılı cevaplar nitel araştırma tekniklerinden içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Metaforların analiz edilmesi ve yorumlanması "adlandırma, eleme ve arıtma, kategori geliştirme aşaması, geçerlik ve güvenilirliği sağlama, verileri bilgisayar ortamına aktarma" olmak üzere beş aşamada gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler incelenmiş ve kodlanmıştır. Kodlama dosyalarından kategoriler oluşturulmuştur. Kategoriler oluşturulurken kapsam geçerliği için alan uzmanlarının görüşüne başvurulmuş, ayrıca geçerliği artırmak için çalışma grubundan elde edilen ifadeler yer verilmiştir. Bununla birlikte güvenilirlik için bir başka alan uzmanından yardım alınmış, araştırmacının ve alan uzmanının görüş birliği sağlanmıştır. Araştırma sonunda sınıf öğretmenleri şahsiyet eğitimine ilişkin 45 metafor ortaya koymuşlardır. Çalışma sonucuna göre sınıf öğretmenleri şahsiyet eğitimi için temel, ağaç, kök, yaşam, değer, kaynak gibi farklı metaforlarını kullanmışlardır. Sınıf öğretmenlerinin tamamı şahsiyet eğitimine ilişkin olumlu metaforlar ortaya koymuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Şahsiyet, şahsiyet eğitimi, sınıf öğretmeni.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Şahsiyet Eğitimi

Dr. Dilek ÇAPAR

Antalya

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Dr. Ensar GÖÇMEZ

Aksaray/Merkez

Piri Mehmet Paşa Ortaokulu

ÖĞRENCİLERİN GÖZÜNDEN ÇEDES: BİR METAFOR ANALİZİ ARAŞTIRMASI

Eğitim, rasyonel bilgi ve teknik becerilerin oluşturulduğu bir saha olmanın ötesinde, aynı zamanda kültürel değerlerin, ahlaki tutumların ve davranışların iletilmesinin sağlandığı bir süreçtir. Eğitimin önemli bir parçasını oluşturan değerler eğitimi, bireylerin ve toplumun millî, manevi ve ahlaki refahını artırma ve geliştirme; kültürel mirası gelecek nesillere aktarma noktasında insanların yaşamlarına anlam katmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı örgün eğitim kurumlarındaki çocuklara değerler eğitimi vermek amacıyla 03.11.2021 tarihli ortak protokolle Çevre Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum (ÇEDES) projesini uygulamaya koymuşlardır. Projede değerler eğitimi kapsamında öğrencilere çevre bilinci ve değerler eğitimi verilerek temiz bir çevre ve sağlıklı düşünen bireyler yetiştirilmesi amaçlanmıştır. Projeye katılan okulların değerler eğitimi kulüplerindeki öğrenciler ve kulüp öğretmenleri, müftülüklerce belirlenen görevlilerle eşleştirilmiştir. Proje, hafta içi okul çıkışları Diyanet Gençlik Merkezlerinde ve/veya okullarda yürütülmüştür. Araştırmanın konusunu, Aksaray ilinde 2022-2023 eğitim öğretim yılında ÇEDES projesi kapsamında 132 saatlik değerler eğitimi kurs programını tamamlayan öğrencilerin, projeye katılımları sonucu edindikleri deneyimlerin metaforlar üzerinden incelemesi ve yorumlanması oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni tercih edilmiştir. Araştırmanın görüşme grubu, Aksaray ilinde ÇEDES projesine katılan 11 ortaokul ve bir ilkokuldan 50'si kız, 46'sı erkek olmak üzere toplam 96 öğrencidir. Öğrencilerin ÇEDES projesine dair algıları ve projenin onlar üzerindeki etkileri, metafor analizi tekniği uygulanarak detaylıca incelenmiş ve böylece öğrencilerin projeyi nasıl anladıkları ve onunla nasıl bir ilişki kurdukları konusunda derinlemesine veriler elde edilmiştir. Verilerin analizi sonucunda 58 farklı metafor ve bu metaforların ortaközelliklerine göre sınıflandırılmasıyla 8 kategori bulunmuştur. Bulgulara göre, öğrenciler ÇEDES projesini pozitif bir bakış açısıyla değerlendirmekte, üretilen metaforlar, projenin doğa ve çevre ilişkisi, eğitim öğretim süreçleri, sosyal ilişkiler ve toplumsal değerler gibi farklı boyutları kapsamaktadır. Cumhuriyetimizin 100. yılında projenin başarısını artırmak için, paydaşların projeye ilgili hizmet içi eğitim almaları, öğrencilerin projeye daha aktif katılımlarını teşvik eden ortamların oluşturulması ve projenin bilimsel araştırmalarla desteklenerek uzun vadeli etkilerinin değerlendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, ÇEDES, metafor analizi.

sözlü
sunum
özet

ÇOCUK DOSTU KİTAP LİSTESİ'NDEKİ KİTAPLARIN MİLLÎ VE MANEVİ DEĞERLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Değerler, davranışlarımızda bize kılavuzluk eden hayatımızı şekillendiren inançlar ve normlardır. İnsan, bu değerlerin kılavuzluğunda hayatı anlar ve çevresindekileri anlamlandırır; böylece içinde yaşadığı toplum tarafından onaylanmış, toplumun yapı taşları olan değerleri de fark etmeye başlar. Toplumun temelini oluşturan, bir milletin var olmasını ve birliğini sağlayan, uzun yılların birikimiyle oluşmuş değerlere ise millî ve manevi değerler adı verilir. Bu değerlerin gelecek kuşaklara aktarılamaması önemli bir sorundur. Günümüzde sosyal medya kullanımının giderek artmasıyla popüler kültür ürünleri küresel ölçekte hızla yayılmış ve özellikle çocukları olumsuz yönde etkileyerek onların millî ve manevi değerlerle olan bağını zayıflatmıştır. Bu bağ güçlendirmek için çocuk edebiyatı eserlerinden faydalanılabilir. Çocuklar için yazılmış bir kitap bu değerlerin onlara kolaylıkla kazandırılmasını sağlayabilir. Buradan hareketle yapılan bu araştırmada, Çocuk Dostu Kitap Listesi'ndeki kitapların millî ve manevi değerler bakımından incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Çocuk Dostu Kitap Listesi'nde yer alan ve ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilen 10+ yaş grubundaki 9 kitap incelenmiştir. Araştırmamızda nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Seçilen 9 çocuk kitabı betimsel analiz kullanılarak çözümlenmiş ve bu kitaplarda yer alan millî ve manevi değerlerin sıklık oranı tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre incelenen çocuk kitaplarında genel olarak kültür, dil, aile, din, tarih, örf ve adetler, bayrak, konukseverlik, tarihî şahsiyetler ve Türk büyükleri kavramlarıyla ilgili millî ve manevi değerlerin olduğu görülmüştür. İncelenen eserlerde en sık yer verilen değer tarihî şahsiyetler ve Türk büyükleri olduğu; eserlerde hiç yer verilmeyen değerlerin ise millî marş ve vatanseverlik olduğu saptanmıştır. Bunun yanında incelenen eserlerde dil, bayrak ve konukseverlik değerlerine de yeterli sıklıkta yer verilmediği ortaya konmuştur. Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak incelenen bazı çocuk kitaplarının çocuklara millî ve manevi değerlerin kazandırılmasında faydalı olabileceği düşünülmektedir. Çocuk Dostu Kitap Listesi'ndeki farklı yaş kategorilerinde bulunan kitapların da millî ve manevi değerler bakımından incelenmesi araştırmacılara önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Dostu Kitap Listesi, çocuk edebiyatı, değerler, millî ve manevi değerler.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Emre DURMUŞ

Bilecik/Merkez

TOKİ Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Esra KAHYA

Uşak/ Merkez

Ertuğrul Gazi Proje İmam Hatip Ortaokulu

MÜLTECİ KARDEŞLERİMİZLE TEKNOLOJİ ÜZERİNDEN KURULAN GÖNÜL BAĞLARI

Bu çalışmada uyum ve akademik başarı konularında sıkıntı yaşayan göçmen (mülteci) öğrencilere, Türk akranları tarafından verilen akran desteği ile uyum süreçlerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu ve araştırmacı günlüklerinden faydalanılmıştır. Verilerin analizinde kod ve temaların belirlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılı Uşak ilinde dört ortaokulda 5. sınıf düzeyinde öğrenim gören 15 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin 7'si göçmen 8'i Türk öğrencidir. Eylem planına göre çevrim içi olarak yapılan akran buluşmalarında neler yapılacağı konusunda öğrencilere gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Uygulama süreci tamamlandığında katılımcıların duygu ve düşüncelerini belirlemek için görüşme soruları sorulmuştur. Elde edilen bulgulara göre göçmen öğrenciler, Türk akranlarının kendileriyle birebir ilgilenmesinden, beraber ders çalışmak, kitap okumak, oyun oynamak gibi yaptıkları tüm ortak paylaşımlardan dolayı kendilerini değerli hissettiklerini, zorlandıkları matematik konularını eğlenerek öğrendiklerini ve tekrar akran çalışmalarında bulunmaya istekli olduklarını ifade etmişlerdir. Türk öğrenciler ise göçmen akranlarına yardım etmekten duydukları mutluluğun ne kadar güçlü bir duygu olduğunu, akranlarının yaşadığı zorlukların farkına varmanın empati duygularını geliştirdiğini ve akademik konularda akranlarına yardımcı olurken kendilerine de fayda sağladığını dile getirmişlerdir. Araştırma sonucunda, akran desteğinin göçmen öğrencilerin uyumuna katkı sağladığı görülmüş okullarda oyunlaştırma ile akran desteği uygulamalarını birleştiren çalışmalara ağırlık verilmesi önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akran desteği, göç, çevrim içi eğitim.

sözlü
sunum
özet

POZİTİF BİLİMLERDE ALTIN ÇAĞ'I YAŞAYAN BİR MEDENİYETE DAİR FARKINDALIK ÇALIŞMASI "ALTIN ÇAĞ'A YOLCULUK"

Kültür, medeniyetin tohumlarını bünyesinde barındırması ve medeniyetin inşasında rol alması açısından önemlidir. Orta Çağ döneminde kültürel mirasları kendine göre sentezleyen İslam dünyası tercüme faaliyetlerine yönelmiştir. Bu yöneliş asırlar boyu devam edecek olan muhteşem bir medeniyetin kapılarını aralamıştır. Türk-İslam senteziyle yetişmiş bilim insanlarının buluşları insanlık tarihi için önemli gelişmelere ön ayak olmuştur. Dolayısıyla Orta Çağ'da birçok alanda öncü olan İslam dünyası bu gelişmeler sayesinde Altın Çağ'ını yaşamıştır. Günümüzde kullandığımız birçok buluşun temelini dönemin bilim insanları tarafından atıldığı ne yazık ki günümüz öğrencileri tarafından bilinmemektedir. Araştırma amacı, pozitif bilimler alanında ilerleme kaydetmiş bu muhteşem medeniyetin göz kamaştırıcı mirasına ve dünya bilimine katkılarına yönelik öğrencilerde farkındalık oluşturabilmektir. Bu amaç doğrultusunda İslam'ın Altın Çağ'ında yaşamış 20 bilim insanına ait bilgiler alan yazını taraması yapılarak pdf dosyasına ve QR koda dönüştürülmüş, mıknaatıslı kartlar hazırlanmıştır. Bir levha veya akıllı tahta üzerinde tarih sırasına göre öğrencinin dizeceği modüler kartlarla tarih şeridi oluşturması sağlanmıştır. Ayrıca Unity oyun geliştirme uygulamasında "Altın Çağ'ın Değerleri" isimli tarih şeridi oyunu yapılmış WhatsApp uygulaması yoluyla hedef kitlemizdeki öğrencilere ulaştırılmıştır. Öğrenciler QR kodu okutarak bilgilere ulaşmışlardır. Eğitim ortamına geldiklerinde ise yorumları alınmıştır. Bu kapsamda araştırmada ters yüz edilmiş öğrenme modelinden faydalanılmıştır. Ters yüz edilmiş sınıfta, öğrenenin sınıf dışında dijital ortamlardan bilgiye ulaşması beklenirken, eğitim ortamında öğretmen rehberliğinde uygulama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma temel nitel araştırma özelliği taşımaktadır. Çalışma grubu amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilen 2022-2023 eğitim öğretim döneminde bilim ve sanat merkezine devam eden 5. sınıf düzeyinde 20 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma verileri çalışma grubuna uygulanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Veriler içerik analizi ile çözümlenmiş ve kategorize edilerek yorumlanmıştır. Öğrenciler daha önce adını dahi duymadıkları bilim insanlarını ve buluşlarını bu çalışma ile tanıdıklarını ifade etmişlerdir. Dijital çağda yetişen genç nesle muhteşem medeniyete ait bilgilerin kazandırılmaya çalışılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu şekilde uygulamalarla daha geniş kitlelerde farkındalık oluşturma çalışmaları yürütülebileceğini söyleyebiliriz.

Anahtar Kelimeler: Altın çağ, kültür, medeniyet, bilim insanı.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci

Gülizar IŞIK

Elazığ

Bilim ve Sanat Merkezi

Abdullah TUNÇ

Elazığ

Bilim ve Sanat Merkezi

Yunus Ertuğrul EŞGİCİ

Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

**Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci**

Gülden BAYRAK

Istanbul/Büyükçekmece

Büyükçekmece İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

İlker BAYRAK

Istanbul/Büyükçekmece

Büyükçekmece İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

KÜLTÜREL MİRASIN KODLARI: ERASMUS KA 220 PROJESİ VE GELECEĞE YÖNELİK İLERLEMELER

Kültürel miras, toplumların tarihsel, sanatsal ve kültürel değerlerini içinde barındıran önemli bir unsurdur. Ancak, kültürel mirasın tanımlanması ve öğrenilmesi sürecinde eksiklikler yaşanmaktadır. Bu bağlamda, gerçekleştirmekte olduğumuz Erasmus KA 220 Projesi, kültürel mirasın öğrenilmesinde ve öğretilmesindeki eksiklikleri gidermeyi ve dijital teknolojilerin etkin kullanımıyla öğrenim süreçlerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmanın temel amacı, Erasmus KA 220 Projesi kapsamında gerçekleştirilen kültürel miras öğrenim ve öğretimi konusundaki deneyimleri paylaşmak ve geleceğe yönelik hedefler belirlemektir. Projede yer alan 7 farklı ülkeden (11-15 yaş aralığındaki) öğrenciler, öğretmenler ve müze çalışanları ile araştırmalar yapılmıştır. Araştırmalar sonucunda ortaya çıkan ihtiyaç analizleri, kültürel mirasın öğreniminde teknolojik araçların etkin kullanımının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Araştırmamızda; katılımcı gözlem, anketler ve mülakatlar kullanılarak kültürel mirasın öğrenilmesi ve öğretilmesi süreçlerinin analizi yapılmıştır. Elde edilen veriler, nitel ve nicel yöntemlerle değerlendirilmiştir. Hedef kitle üzerinde yapılan araştırma sonucunda ortaya çıkan ihtiyaç analizlerine göre, kültürel mirasın tanımının hedef kitle tarafından büyük ölçüde bilindiği ancak öğrenme ve öğretme süreçlerinde eksiklikler yaşandığı tespit edilmiştir. Bu eksikliklerin dijital içerik platformları; kodlama, artırılmış ve sanal gerçeklik (AR/VR) uygulamaları ve hikâyeleştirme gibi tekniklerle desteklenmesi gerekliliğine ulaşılmıştır. Bu bağlamda kültürel mirasın öğreniminde dijital teknolojilerin etkin kullanımı; materyal geliştirme süreçlerinin hızlandırılması; projeler yoluyla kültürel miras öğretiminin artırılması; proje çalışmalarında kültürel mirasın önceliklendirilmesi; eğitimde kültür ve medeniyet bilincinin kazandırılmasına yönelik disiplinler arası iş birliği fırsatlarının artırılması; sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, kültür sanat merkezleri, müzeler ve ulus ötesi kuruluşlarla ortak çalışma alanlarının oluşturulması önerilmektedir. AR ve VR gibi teknikler, öğrencilerin kültürel mirası etkileşimli ve kalıcı bir şekilde öğrenmelerini sağlayabilir. Ayrıca, kodlama ve hikâyeleştirme gibi teknikler, kültürel mirasın daha etkili bir şekilde öğretilmesine katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Erasmus, kültürel miras, dijitalleşme, AR.

sözlü
sunum
özet

TÜRKİYE'DE DEĞERLER EĞİTİMİ İLE İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN METODOLOJİK VE TEMATİK AÇIDAN İNCELENMESİ

Bu araştırmada ilkokulda değerler eğitimi ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerin metodolojik ve tematik açıdan dağılımları ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırma bir metodolojik değerlendirme çalışması olarak düzenlenmiştir. Araştırmanın evrenini, Yüksek Öğretim Kurulu Dokümantasyon Yayın ve Daire Başkanlığına ait Ulusal Tez Merkezi üzerinden 2010-2023 yılları arasında değerler eğitimine yönelik yapılan bütün lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Evren çok geniş kapsamlı olduğu için sadece "ilkokul dönemi değerler eğitimi" koşulu dikkate alınarak çalışılabilir örneklem oluşturulmuştur. Bu bağlamda genel itibarıyla değerler eğitimi alanında veri tabanında bulunan 1255 tezden sadece ilkokulda değerler eğitimini içeren 164 tez ele alınmış; buna karşın tam metinli erişimine izin verilmeyen tezler araştırma kapsamının dışında kalmıştır. Araştırmanın analizleri son adımda 132 tez üzerinden yapılmıştır. Örneklem grubuna alınan tezlerin verileri benzer çalışmalarda kullanılan inceleme formları uyarlanarak oluşturulan Lisansüstü Tez İnceleme Formu ile değerlendirilmiştir. Araştırmada veri analizi, içerik analizi türlerinden kategorisel analiz ve frekans analizi ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda ilkokulda değerler eğitimine yönelik yapılan lisansüstü tezler metodolojik ve tematik biçimde dağılımları gösterilmiştir. Araştırmada ulaşılan sonuçlara dayanarak ilkokulda değerler eğitimi alanına yönelik, günümüze değin yürütülen lisansüstü tezlerden yola çıkılarak tema ve yöntem seçimleri yapılabilir. Gerek Lisansüstü Eğitim Enstitüleri gerekse YÖK Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı bünyesinde Tez İnceleme Üst Komisyonları oluşturulabilir ve lisansüstü tez çalışmaları bu komisyonlarca sadece şekil değil metodolojik ve kapsam bakımından da incelenebilir. Yüksek düzeyde metodolojik ve etik ihlaller içeren tezler bu komisyonlarca tez öğrencisine iade edilebilir. İllkokulda değerler eğitimi ile ilgili lisansüstü araştırmalarda kullanılan yöntem, model, evren-örneklem, veri toplama aracı, veri analiz teknikleri, veri toplama aracının etik izni, gönüllü katılım onam formunun ve etik izin belgesinin tezlerde verilmesine ilişkin gerekli bilginin verilmesi konusunda hassasiyet gösterilebilir. Ayrıca YÖK Ulusal Tez Merkezinde erişim engeli olduğundan dolayı erişilemeyen tezlere ulaşmak için kısa künye kısmında tez öğrencisinin veya danışmanının güncel e-posta iletişim bilgilerinin yer alması önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İllkokul, değerler eğitim, metodolojik değerlendirme.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Havva Nur İPEKOĞLU YETGİN

Rize / Merkez

Fatma-Nuri Erkan Bilim ve Sanat Merkezi

Prof. Dr. Selami YANGIN

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin Eğitimi ve Öğretimi

Nisanur CAN

Muş/Korkut

Mehmet Akif Ersoy İlkokulu

Serkan DEMİR

Yunanistan

Gümölcine Başkonsoloslugu İdadiye Azınlık İlkokulu

Anıl ERKAN

Elazığ/Merkez

TOKİ Fırat İlkokulu

Hatice Şeyda BAYRAM

Ankara/Etimesgut

Fatin Rüştü Zorlu İlkokulu

İLKOKUL 2. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN METİNLERİN İÇERDİĞİ KÖK DEĞERLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Günümüz dünyasında millî ve manevi değerleri sonraki nesillere aktarma işi giderek zorlaşmaktadır. Bu doğrultuda, değerler eğitiminin sistemli bir biçimde gerçekleşmesi gerekmektedir. Okullar, bahsedilen sistemli eğitimi sağlama noktasında en aktif rol alabilecek kurumlar arasında yer almaktadır. Bu süreçte, ders kitapları da değer aktarımı konusunda etkin rol oynamaktadır. Çünkü öğrenciler ders kitaplarında var olan metinler yoluyla değerleri edinmektedirler. Bu araştırmanın amacı, ilkök 2. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan metinleri içerdiği kök değerler bakımından incelemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında ilkök 2. sınıf düzeyinde Türkçe dersinde okutulan ders kitabı araştırma kapsamına alınmıştır. Türkçe ders kitabında yer alan metinler kök değerler listesine göre incelenmiştir. Türkçe ders kitabında 8 tema, her temada 4 metin bulunmaktadır. Ders kitabında yer alan metinler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik değerleri bakımından incelenmiştir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, 2. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan metinlerde sırasıyla en çok dostluk, sevgi ve sorumluluk değerlerine yer verildiği görülmüştür. Bunun yanında yardımseverlik, vatanseverlik ve öz denetim değerlerine de yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma sonucunda adalet, sabır, saygı ve dürüstlük değerlerine daha az yer verildiği görülmüştür. Araştırma bulgularına dayanarak, Türkçe ders kitaplarının kök değerler konusunda daha kapsamlı biçimde düzenlenmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Değer, kök değerler, Türkçe dersi.

KARAKTER VE DEĞERLER EĞİTİMİ BAĞLAMINDA OSMANLI DÖNEMİ AHLAK KİTAPLARI

Toplumun erdemli olması; sosyal bir varlık olan ve yaşamını toplum içinde sürdürmek durumunda olan bireylerin ahlaki, millî, manevi, kültürel vb. değerlere sahip olmasına bağlıdır. Bu değerler, bireyler tarafından unutulduğunda ya da yozlaştırıldığında toplumsal hayatın bozulması kaçınılmazdır. Toplumsal düzenin, ahlakın sağlanması ve bu yapının gelecekte de sürdürülebilmesi; ailede başlayan eğitimin, okullarda çeşitli öğretim programlarının devam ettirilmesi ve geliştirilmesi ile mümkündür. İçinde çeşitli erdemlerin, etik değerlerin olmadığı bir eğitim sürecinin hem toplumsal anlamda hem de eğitimin genel amaçları bağlamında bizleri hedeflenen sonuca ulaştıramayacağı açıktır. Bu gerekçelerle okullarımızda kök değerler, ahlak bilgisi ve değerler eğitimi gibi programlar pek çok eğitim programında kendine yer bulmuştur. Disiplin alanlarının her birinde öğrencilere aktarılması hedeflenen adalet, sabır, saygı, sorumluluk gibi 10 kök değer ve bu değerlere ilişkin tutum ve davranışlar belirlenmiştir. Bu çalışmada Osmanlı döneminde klasik Türk edebiyatına ait ahlak konulu öğretici eserlerde bu bağlamda hangi değerlerin öne çıktığı, nasıl ele alındığı, toplumsal hayatta ve eğitimdeki rolü gibi konular irdelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca söz konusu ahlak kitaplarının önemli bir kaynak olarak günümüzde de kullanılabileceği konusunda farkındalık oluşturmak amaçlanmıştır. Çalışmamızda öncelikle Şemseddin-i Sivasî'nin Mir'âtü'l-Ahlâk, Kınalızâde Ali Çelebi'nin Ahlâk-ı Alâî, Bostanzâde Yahyâ Efendi'nin Mir'âtü'l-Ahlâk adlı eserleri belirlenmiştir. Eserler ahlaki erdemler bağlamında taranarak incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Bireyin yalancılık, kıskançlık, kibir, gıybet, ihanet, cehalet, korkaklık, iki yüzlülük ve öfkelenmek gibi kötü huylardan kaçınıp hoşgörü, cömertlik, adalet, hayâ, merhamet, iffet, ilim, sabır, vefa, çalışkanlık gibi güzel huylara sahip olabilmesi için yazılan bu eserlerden günümüzde de yararlanılabileceği görülmüştür. Sonuç olarak o dönemlerde de aynı değerlerin toplum ve eğitim açısından son derece önemli görüldüğü, ayrıca kök değerlerin kazanımlarında ya da karakter eğitimlerinde bu tür ahlak kitaplarının oldukça zengin bir içeriğe sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk edebiyatı, ahlak, ahlak eğitimi, Osmanlı dönemi, değerler eğitimi.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Şahsiyet Eğitimi

Dr. Mehmet Fatih ÇAVUŞ

Ankara/Kahramankazan

Kahramankazan Bilim ve Sanat Merkezi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Özlem GÖÇER

İstanbul/ Beylikdüzü

Vali Muammer Güler Sosyal Bilimler Lisesi

DEĞERLER EĞİTİMİ KONUSUNDA SOSYAL BİLİMLER LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Değer eğitimi, öğrencinin değerli davranış ve insan modellerini ve kişiliklerini örnek alması yoluyla eğitilmesini içerir. Bu nedenle okul ortamlarının öğrencilerin kişilik eğitimlerine örnek oluşturacak şekilde düzenlenmesi gerekir. Bu çalışmada sosyal bilimler lisesinde değerler eğitimi konusunda öğrencilerin görüşlerinin çeşitli değişkenler açısından belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ili Beylikdüzü ilçesinde sosyal bilimler lisesinde öğrenim gören 202 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada betimsel araştırma modeli kullanılmış, var olan durum olduğu şekliyle ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmanın verilerini elde etmede gerekli izinler alınarak Tuba ÇENGELCİ ve arkadaşları tarafından geliştirilen “Okul Ortamında Değerler Eğitimi Konusunda Öğrenci Görüşlerini Belirleme” anketi kullanılmıştır. “Katılıyorum”, “Kararsızım” ve “Katılmıyorum” biçiminde üçlü likert tipi dereceleme sorularından yararlanılmıştır, veriler JASP istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Toplanan veriler, alt problemler doğrultusunda, bağımsız t-testi (independent sample t-test) ve tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, okul ortamındaki değerler eğitimine ilişkin değişkenler açısından bakıldığında, cinsiyet değişkeninde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, sınıf düzeyi değişkeninde hazırlık sınıfının lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin değerler eğitimine uygun okul ortamı açısından en fazla katıldıkları maddeler; “Okulumuzda gönüllü çalışmalara katılmaya önem verilir.”, “Arkadaşlarımızla iş birliği içinde çalışmamız gereken etkinlikler düzenlenir.”, “Okulda birbirimize saygı duymamız gerektiğini öğreniriz.”, “Okulda gösterdiğimiz davranışlarımızın doğru ya da yanlış olması önemsenir.” biçimindedir. Öğrencilerin anket maddelerinde en düşük oranda katılım gösterdikleri madde sınıf, okul ortamında temizliğin sağlanmasıdır. Bu çalışmada öğrencilerin sınıf kurallarının oluşturulması ve uygulanması sürecinde daha aktif yer almayı istedikleri görülmektedir. Değerler eğitimi konusunda okul, aile ve yakın çevreyi içine alan, iş birliğine dayalı uzun soluklu çalışmalar planlanıp uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Okulda değerler eğitimi, ahlak, etik, öğrenci görüşleri.

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE ŞAHSİYET EĞİTİMİ ÜZERİNE KURAMSAL BİR ÇALIŞMA

Şahsiyet, insanın kendi benliğinin farkında olması ve ona bağlı bütün hareketler üzerinde hürriyete sahip bulunmasıdır. Şahsiyet, geçmişle bağlantılı yaşayıştan, olayların etkileriyle oluşan davranış biçimi olarak yorumlanabilir. Bir yönüyle de şahsiyet şuurlu davranışların bir örüntüsü olarak tanımlanabilir. Şuur denilen olgu ise geçmiş zamanın akletmenin birikimidir. Milletlerin mazisini teşkil eden tüm eski hareketler, eski eserler ve düşünürler kolektif şuurun temel taşlarından sayılabilir. Şahsiyet, bireyin kendi benliğini fark edip kendisine bağlı tüm devinimlerinin üzerindeki iradeye sahip olmasıdır. Böylece kolektif şuur şahsiyeti yapılandırmada önemli bir etkiye sahip olduğu yorumlanabilir. Bu araştırmada şahsiyet eğitimine ilişkin kuramsal bir tarama yapılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda konuyla ilgili alan yazını taranarak şahsiyet gelişimi hakkında bilgi vermek ve eğitimde şahsiyet gelişimi ile ilgili ortaya genel sonuçlar ve öneriler sunmak alana katkı sağlaması düşünülmektedir. Doküman analizi olarak planlanan bu araştırmada yapılan doküman analizi GoogleScholar ve Acedamia ve alanla ilgili kitaplar taranmıştır. Türkçeyle ulusal çapta literatür alan yazını taranmıştır. Yapılan taramada ulaşılan çalışmalardan incelemeler yapılarak şahsiyet gelişimi ve şahsiyet eğitimine ile ilgili daha aydınlatıcı bilgilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte tarihsel süreç göz önüne alındığında Osmanlı Devleti'nde özellikle Tanzimat döneminde romantizm, pozitivizm ve utilitarizm akımlarının ortaya çıkması sonucunda bireyde ortaya çıkan ahlaki problemler şahsiyet eğitimi olumsuz yönde etkilediği ve toplumsal yapıyı değiştirdiği düşünülmektedir. Bu etki neticesinde Nurettin Topçu'nun bu problemlere getirdiği öneriler ve bu önerilerin öğretmenler tarafından uygulanabilir olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmada elde edilen bilgilerin ülkemizde şahsiyet eğitimine katkı sunması amacıyla son derece önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şahsiyet eğitimi, eğitim, ahlaki değişim, Nurettin Topçu.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Şahsiyet Eğitimi

Orhan Bayram YALAZA

Kilis/Merkez

Kilis Bilim ve Sanat Merkezi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Özgü ÖZTÜRK

İstanbul/Büyükçekmece

Atatürk Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

DEĞERLER EĞİTİMİNDE P4C TEKNİKLERİNİN KATKISI

Bir toplumun gelişmiş olarak kabul edilmesi, her bir bireyinin millî ve manevi değerlere sahip olmasıyla mümkün olabilir. Toplum ve toplumun alt grupları için eğitim sisteminin vazgeçilmez bir anlamı vardır, çünkü öğrencilerin okulda öğrendikleri her şey ait oldukları toplumun niteliğini ve devamlılığını etkilemektedir. Toplumsal açıdan eğitim sisteminin öncelikli görevi, toplumun varlığını ve kültürünü koruyarak gelecek nesillere aktarılmasını güvence altına almaktır. Bunun sağlanabilmesi için gelecek nesillerin hem bilgi ve beceriyle hem de ahlaki değer yargılarıyla donatılmış olması gerekmektedir. Bu çalışma, millî ve manevi değerlerimizin eğitimi ve öğretimi ile Bütünleştirilmiş Çocuklar için Felsefe (P4C- Philosophy for Children) stratejilerinin lise öğrencileri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Önceki çalışmalar, çeşitli ortamlarda P4C metodunun eğitsel faydalarını belgelemiştir; ancak, değerler eğitimi bağlamlarında çok az kanıt bulunmaktadır. Bu nedenle bu çalışma, millî ve manevi değerlerin eğitimi ve öğretiminde P4C tekniklerinin etkilerini araştırmak amacıyla yapılmıştır. Çalışmaya İstanbul Büyükçekmece Atatürk Anadolu Lisesi 9. sınıflarından toplam 68 öğrenci katılmıştır. P4C (deney) grubundaki katılımcılar 4 hafta boyunca sınıflarında P4C ile bütünleştirilmiş değerler eğitimi etkinliklerine katılmış; kontrol grubunda ise geleneksel öğretim yöntemi olarak konu anlatımı ve ölçme ve değerlendirme amaçlı soru-cevap tekniği kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan değerler eğitimi temaları, Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Değerler Eğitimi Öğretim Programlarında Yer Alan Kök Değerler Temalı Etkinlik kitabından seçilmiştir (Değerler Eğitimi, 2022). Bulgular, P4C tekniği ile eğitilen deney grubundaki öğrencilerin derse aktif katılımının arttığını, öğrencilerin aile birliğine önem verme, saygı, dayanışma gibi değerlerini geliştirmesine ve bu değerleri davranış hâline getirmelerine katkı sağladığını göstermektedir. Diğer yandan, geleneksel konu anlatım öğretim metodunun kullanıldığı kontrol grubundaki öğrencilerde ise katılım düzeyinde belirgin bir değişiklik gözlenmemiş olup davranışsal değişikliklerde herhangi bir etkisi saptanmamıştır. Araştırmanın bulguları ışığında, Millî Eğitim Bakanlığına ve öğretmenlere değerler eğitiminin örgün eğitim programlarında yer verilmesi ve P4C temelli değerler eğitimi uygulamaları yapmaları önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: P4C, eleştirel düşünme, millî ve manevi değerler, değerler eğitimi, ahlaki gelişim.

BİZİM DEĞERLİ MASALLARIMIZ

Değerler eğitimi, insanın bireysel kişiliğini geliştiren, hayatını toplum gözünde değer gören, saygı duyulan kılan, neticede toplumun birlik ve beraberlik içinde bir yaşama sahip olmasında etkili olduğu kadar toplumun bütün üyelerine sosyal, ahlaki ve kültürel değerlerin kazandırılmasını amaçlayan bir süreçtir. Değerlerin yeni nesillere aktararak devamlılığının sağlanmasında bu eğitimin büyük bir rolü vardır. Günümüzde çocuklar ve gençler dersleriyle ilgili çalışmalarını incelemek, ilgi, merak ve kabiliyetleri doğrultusunda çalışmalar yapmak ve yeni şeyler öğrenmek yerine bilgisayar, akıllı telefon gibi dijital araçları yerli yersiz kullanarak zamanlarının çoğunu boşa harcamaktadır. Teknolojinin gelişmesi bilgi ve kültür dünyası için büyük bir imkân sunmaktadır. Ancak sosyal medya araçlarının bilinçsizce kullanılması bu imkânı bir sorun alanı hâline dönüştürmekte; toplumsal ve kültürel değerler giderek önemini kaybetmekte bilhassa ahlaki değerler zaafa uğramaktadır. Masallarla değerler eğitimi, çocuklara değerleri en iyi şekilde öğretmek ve onların ahlaki davranışlarını geliştirmek maksadıyla masalların kullanıldığı önemli bir eğitim yöntemidir. Masallar, etkili anlatımı ve karakterleri aracılığıyla çocuklara değerleri, doğru ve yanlış arasındaki farkı, empati kurmayı ve toplumsal sorumlulukları öğretmeyi hedefler. Bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesi ve karşılıklı tecrübe paylaşımı ile sonuçlarının ortaya konulması amacıyla örnek bir uygulama olarak “Masallarla Değerlerimin Farkındayım” projesi planlanıp gerçekleştirilmiştir. Bu proje, Türkiye’den 10, İspanya, İtalya, Arnavutluk, Romanya ve Polonya’dan 10 okul olmak üzere toplam 20 öğretmen ve 7-11 yaş aralığında bulunan 150 öğrenci ile yapılmıştır. Projede toplumun temel taşlarını oluşturan “sevgi, empati, hoşgörü, cesaret ve sorumluluk” gibi değerler ele alınarak proje ortakları tarafından içselleştirilmiş ve öğrencilerin iş birlikçi katılımıyla ortak altı dijital masal kitabı elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerlerimiz, masal, Web 2.0 araçları, iş birliği.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Sakine RÜZGAR

İstanbul Ticaret Odası Bilim ve Sanat Merkezi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

**Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi**

Seviye ARSLAN

Bolu/Gerede

Yenimahalle Ortaokulu

Doç. Dr. Murat İNCE

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

ORTAOKUL DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİNDE VERİLEN DEĞERLER EĞİTİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Bu araştırma, ortaokul din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde verilen değerler eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada öğretmen görüşlerini almak için MEB’de görev yapan 10 din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenin katılımı sağlanmıştır. Öğretmen görüşlerini değerlendirmek amacıyla nitel araştırma türlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine bir bilgiye sahip olmadığımız olgularla ilgilenir. Araştırma örnekleme olarak amaçlı örnekleme yönteminden “maksimum çeşitlilik” örnekleme kullanılmıştır. Bu yöntemde amaç, küçük bir örneklem oluşturarak probleme taraf olabilecek öğretmen çeşitliliğini maksimum düzeyde ortaya koymak hedeflenmiştir. Araştırmada verileri toplamak amacıyla, Altıntaş (2014) tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu olan “Öğretmen Görüşme Formu” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Görüşme formları, görüşme dökümlerinin ya da kayıtlarının karakterize edilmesi ve karşılaştırılması için içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin değerler eğitimi hakkındaki görüşlerinde değer kavramını ahlaki kurallar ve ilkeler bütünü olarak tanımladıkları, genellikle değerlerin DKAB dersinde verilmesinin önemli olduğu, ders öncesi hazırlıklarında örnek olaylardan, hadislerden ve ayet mealinden yararlandıkları, ders içinde akıllı tahta kullanımının, etkinliklerin, örnek olayların değer eğitimi kazandırılmasında etkili yöntemler olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değer, değerler eğitimi, din kültürü ve ahlak bilgisi dersi.

sözlü
sunum
özet

MAARİF TÜRKÇE DERS KİTAP SETLERİNDE TÜRK KÜLTÜRÜNE AİT FİGÜRLERİN KULLANIMI

Bu çalışmada Türkiye Maarif Vakfı tarafından Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'na uygun hazırlanan Maarif Türkçe ders kitap setlerinde kültürel figürlerin kullanım şekli, amacı ve yöntemi sorgulanmıştır. Çalışmanın kapsamını kitap setlerinde yer yer kullanılan kültürel öğeler değil tüm kitap setlerinde yer alan kültürel figürler oluşturmaktadır. Bu çerçevede Maarif Türkçe ders kitap setleri ilkököl (A1.3, A1.4), ortaokul (A1, A2.1, A2.2, A2.3) ve lise (A1, A2, B1, B2, C1) seviyeleri nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizine göre incelenmiştir. Bu doğrultuda ilk olarak ders kitaplarında sistematik olarak kullanılan figürler (Nasrettin Hoca, Hacivat, Karagöz ve Temel, Dursun) tespit edilmiştir. İkinci olarak bu figürlerin kullanım yerleri (dil bilgisi ve telaffuz bölümleri) belirlenmiştir. Buna göre telaffuz öğretiminde ilkököl ve ortaokul ders kitap setlerinde Hacivat ve Karagöz; lise ders kitap setlerinde ise Nasrettin Hoca'nın kullanıldığı tespit edilmiştir. Lise kademesinde dil bilgisi öğretiminde Temel, Dursun, Fadime ve İdris karakterleri kullanılmıştır. Son olarak figürlerin kullanım şekilleri ve amaçları belirlenmiştir. Bu çerçevede ilkököl ve ortaokul kademesi telaffuz öğretiminde Karagöz'ün her şeyi yanlış anlayan özelliğinden yararlanılarak kelimelerin olası yanlış telaffuzları bu şekilde gösterilmiştir. Bu sayede öğrencilerin telaffuz hatalarında kendilerini görmeleri amaçlanmış ve telaffuz öğretiminde doğrusu Karagöz'ü sürekli düzelten Hacivat tiplmesi üzerinden gösterilmiştir. Lise kademesi telaffuz öğretiminde ise Nasrettin Hoca'dan yararlanılmıştır. Nasrettin Hoca'nın toplumda gördüğü aksak yönleri düzeltmek ve nasihat etmek amacıyla nükteler yapan yönünden telaffuz öğretiminde yararlanılmıştır. Nasrettin Hoca fıkralarına benzer, tematik hazırlanmış metinlerle öğrencilerin eğlenirken kelimelerin doğru telaffuzunu fark etmelerini sağlamak amaçlanmıştır. Son olarak yine lise kademesinde dil bilgisi öğretiminde Temel, Dursun, Fadime ve İdris karakterlerinin doğal ve eğlenceli yönleri ile öğrencilerin sıkıcı olarak nitelendirdikleri dil bilgisi öğretimini keyifli hâle getirilmek amaçlanmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle dil bilgisi ve telaffuz gibi öğrenciler tarafından zor olarak nitelendirilen becerilerin kültürel figürlerle verilmesinin dil öğretim sürecini olumlu etkileyebileceği düşünülmektedir. Benzer öğretim şeklinin ana dili olarak Türkçe öğretiminde de kullanılması gerektiği önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Değerlerimiz, masal, Web 2.0 araçları, iş birliği.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci

Şerife KAFALI

İstanbul/ Üsküdar
Türkiye Maarif Vakfı

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Dr. Tuğba EMİRHAN

Samsun/Çarşamba

Mustafa Kemal Ortaokulu

DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN TÜRKÇE DERS KİTAPLARI

Milletler, kendilerine ait değerleri gelecek nesillere aktarabildikleri sürece kimliklerini korurlar. Fakat günümüzde birçok alanda yaşanan değişimler yeni nesillerin millî ve manevi değerleri unutmasına yol açmıştır. Bu sebeple toplum içinde birtakım sorunlar ortaya çıkmış, bunlara yönelik olumsuzluklar tespit edilmiştir. Dolayısıyla kendi değerlerinden uzaklaşan bir kuşağın oluşmasını önlemek amacıyla edebî metinlerden de yararlanılmaya başlanmıştır. Bu noktada değerleri çocuklara kazandırmak için Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerden faydalanılabilir. Bu kapsamda 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda çocuklara kazandırılması gereken "kök değerler" belirlenmiştir. Bu araştırmanın amacı, Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından onaylı 2023/2024 eğitim öğretim yılında kullanılan, 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe dersi kitaplarında yer alan metinlerdeki kök değerleri tespit etmek ve metinlerin değerler eğitimi açısından önemine dikkat çekmektir. Sözü edilen Türkçe ders kitaplarında yer alan metinler, nitel araştırma yaklaşımlarından doküman tarama modeli esas alınarak incelenmiştir. Söz konusu kitaplardaki metinler taranarak kök değerler tespit edilmiş, mesajlar çıkarılmış ve bunlara yönelik değerlendirmeler yapılmıştır. Araştırma sonunda 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kök değerlerin tamamına ait bulgu ve yorumlara ulaşılmıştır. Buna göre Türkçe ders kitaplarında en çok yer alan kök değer, (% 29,41) oranı ile sevgi, en az işlenen kök değer ise (% 1,81) ile adalet değeridir. Diğer kök değerlerin dağılımı ise şöyledir: Dostluk (% 11,76), sorumluluk (%11,31), vatanseverlik (%10,86), saygı (% 9,95), sabır (% 9,05), yardımseverlik (% 6, 33), öz denetim (% 4,98), dürüstlük (% 4,54). Buradan hareketle incelenen Türkçe ders kitaplarının kök değerler konusunda çeşitli örnekler içerdiği söylenebilir. Bu sebeple toplumun ihtiyaç duyduğu millî ve manevi değerlerin çocuklara kazandırılmasında sözü edilen kitaplardan yararlanılabilir. Ayrıca yeni hazırlanacak Türkçe ders kitaplarında "adalet" ve "dürüstlük" değerlerine daha çok yer verilmesinin isabetli olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, Türkçe eğitimi, Türkçe ders kitapları.

sözlü
sunum
özet

TEMA

EĞİTİMDE PAY- DAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

ALT TEMALAR

- Öğrenci ile Öğretmen İletişimi
- Veli, Aile ve Okul İlişkisi
- Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi
- Zümreler Arası İş Birliği
- Öğretmen ve Sivil Toplum Kuruluşları

MÜZİK EĞİTİMİNE İLİŞKİN ANNE BABA TUTUMLARI

İnsan yaşamında, doğumdan önce başlayan ve sonuna kadar etkisini sürdüren; bir kurum olarak aile, fizyolojik olduğu kadar ekonomik, kültürel ve toplumsal yönleriyle de çocuğun ruhsal gelişimini, davranışlarını biçimlendirip yönlendirir. Ailenin insan ilişkilerinin sergilendiği bir sahne olarak gören uzamanlar, çocuğun bu sahnede, insan ilişkilerini tüm karmaşık yönleriyle gözlemler ve yaşar. İnsan ilişkilerini belirleyen anlaşma, uzlaşma, bağlılık, iş birliği gibi olumlu nitelikler evde kazanılır. Çocuğun sanata ilişkin tutum ve davranışlarının da ailesinde geliştiği varsayımından hareketle bu araştırma; ortaokul ve ortaöğretim düzeyinde öğrencisi bulunan anne ve babaların müzik eğitime ilişkin tutumlarını ölçmek ve müzik eğitime görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma karma yöntemli olup açıcı sıralı desenle hazırlanmıştır. Araştırmaya, Malatya ilinde ortaokul ve ortaöğretim düzeyinde öğrencisi bulunan 121 anne ve 134 baba olmak üzere, toplam 255 ebeveyn katılmıştır. Araştırmanın nicel verileri Güdek ve Karakaya (2013) tarafından geliştirilen “Müzik Eğitime İlişkin Anne ve Baba Tutumları Ölçeği” ile nitel verileri araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin analizi sırasında SPSS paket program ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Ebeveyn türü (anne ve baba), ebeveynin eğitim düzeyi, öğrencinin okul düzeyi, ebeveynin müzik dinleme sıklığı, çocuğa müzik alanında destekleyici kurs aldırıp aldırılmama gibi değişkenler ile müzik eğitime ilişkin tutum arasında fark bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına göre annelerin, eğitim düzeyi lisansüstü olan ebeveynin, sık müzik dinleyen ebeveynlerin, çocuğu ortaöğretim düzeyinde olan ebeveynlerin ve müzik eğitime ilişkin tutumları daha olumlu bulunmuştur. Araştırma sonucunda; Millî Eğitim Bakanlığının sanat derslerine ilişkin özverili yaklaşımları doğrultusunda, eğitim politikalarında sanatın önemini ortaya çıkaracak çalışmaların geliştirilmesi, program geliştirmecilerin içerik oluştururken sanat derslerine daha işlevsel yaklaşımları, okul yöneticilerinin sanatı destekleyici yönetsel yaklaşımları ve velilerin sanat derslerine ilişkin algılarını yapıcı yönde destekleyecek çalışmaların artması konusunda öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik eğitimi, ebeveyn eğitimi, öğrenci.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Veli, Aile ve Okul İlişkisi

Ahmet Talha ÖZDEMİR

Malatya/Battalgazi

Nadire Dernek Ortaokulu

Necibe Damla ÖZDEMİR

Malatya/Yeşilyurt

Rehberlik ve Araştırma Merkezi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Veli, Aile ve Okul İlişkisi

Dr. Belkız CAYMAZ

Kastamonu/Merkez

Merkez Ortaokulu

Zeynep Gülşah TAMEL

Kastamonu/Merkez

Merkez Ortaokulu

Dr. Kerem TEKŞEN

Kastamonu/Merkez

Merkez Ortaokulu

ORTAOKUL ÖĞRENCİ VELİLERİNİN ÖĞRETMEN, OKUL VE OKUL MÜDÜRÜ KAVRAMLARINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI

Metafor simgesel bir anlatım ve söz sanatıdır. Kelimenin kökeni Antik Yunan dilinde “meta: öte” ve “pherin: taşımak” sözcüklerinin birleşmesinden oluşan “metaphora” kelimesinden gelmektedir. Mecaz, anlam kaydırması, bir kelimeyi gerçek anlamı dışında kullanma gibi anlamlar da içermektedir. Alan yazını incelendiğinde öğretmen, okul ve okul müdürüne yönelik ayrı ayrı metafor çalışmalarının yapıldığı, üç faktörün birlikte incelendiği çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Bu bağlamda, bu araştırmayla ortaokul öğrenci velilerinin öğretmen, okul ve müdür kavramlarına yönelik metaforik algılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen ve 2023-2024 eğitim öğretim yılında Kastamonu ilinde 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrencisi bulunan 95 veliden oluşmaktadır. Nitel araştırma deseninin kullanıldığı bu çalışmada katılımcılara “Ben öğretmeni/okulu/müdürü ..... benzetirim çünkü .....” şeklinde üç açık uçlu soru içeren bir form yönlendirilmiştir. Geri dönen formlardaki cevaplar analiz edilmiş, kategoriler oluşturulmuştur. Bu kapsamda yapılan içerik analizi sonucunda, katılımcıların toplamda öğretmen kavramı için 43, okul kavramı için 52 ve müdür kavramı içinse 56 metafor ürettikleri bulunmuştur. Velilerin “öğretmen” kavramına yönelik metaforik algılarında “yol göstericilik” [pusula (6), mum (3), vb. (f=19)] ve “aydınlatıcılık” [(güneş (7), fener (2), vb (f=19)] ön plana çıkan temalardır. Bunu “şekil vericilik” (f=17), “aile bireyi olma” (f=16), “hizmet üretici olma” (f=13) ve “bilgi kaynağı olma” (f=10) izlemektedir. Velilerin “okul” kavramına yönelik metaforik algılarında “yaşam alanı olma” [ev (13), yuva (8) vb, (f=51)], “bilgi yuvası olma” [kütüphane (4) vb, (f=8)], “aile bireyi olma” (f=7) ve “üretim merkezi olma” (f=7) temaları ortaya çıkmıştır. Velilerin “müdür” kavramına yönelik metaforik algılarında “yönetici olma” [beyin (7), orkestra şefi (6), vb. (f=39)], “aile bireyi olma” [baba (6) vb. (f=18)], “koruyucu ve destekleyici olma” (f=10) ve “yol gösterici/denetleyici olma” (f=8) temaları ortaya çıkmıştır. Metafor aracılığıyla farklı öğretim kademelerinde velilerin öğretmen/okul/müdür algısını belirleyen araştırmaların yapılması ve sonuçlarının karşılaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, okul, veli, öğretmen, okul müdürü.

OKUL YÖNETİCİLİĞİNDEN ÖĞRETMENLİĞE: EĞİTİM SİSTEMİNİN İÇİNDEN BİR BAKIŞ

Bu çalışmada, Eskişehir ili örneğinden hareketle eğitim sisteminde önemli bir role sahip olan okul yöneticilerinin yöneticilik görevinden ayrılma nedenleri ve öğretmenliğe dönüş sonrası deneyimleri konu edilmektedir. Eğitim sistemi, her ülkenin sosyal ve ekonomik gelişimi için temel bir taşıyıcıdır ve bu sistem içerisinde okul yöneticileri kritik bir rol oynamaktadır. Bu kritik rolün odağında, okul yöneticilerinin yöneticilik görevinden ayrılma kararları genellikle göz ardı edilen bir konudur. Buna ek olarak okul yöneticilerinin hem yönetici olarak hem de öğretmen olarak görevlerindeki istikrar ve sürdürülebilirliği sekteye uğratan sık değişiklikler, eğitim sistemi üzerinde olumsuz sonuçlara yol açabilmektedir. Olumsuz etkileri olabilecek bu değişim sürecinin nedenlerini ortaya koyma, eğitim sistemi üzerindeki etkileri görme ve eğitim politikalarını şekillendirme adına bu çalışma önemlidir. Bu çalışmanın temel amacı, Eskişehir ili örneğinde okul yöneticilerinin yöneticilik görevinden ayrılma nedenlerini ve öğretmenliğe dönüş sonrası yaşadıkları olumlu ve olumsuz değişiklikleri tespit etmektir. Yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla Eskişehir ilinde okul yöneticiliği görevinden kendi isteği ile ayrılan öğretmenler arasında yapılan bu nitel araştırma, durum çalışması olarak desenlenmiştir. Ölçüt örnekleme yoluyla seçilen katılımcılar, yöneticilik görevlerinden ayrılarak öğretmenliğe dönen ve en az bir yıllık yöneticilik deneyimi olan öğretmenlerdir. Katılımcılardan, ayrılma nedenlerini ve öğretmenliğe dönüş sonrası deneyimlerini anlatmaları istenmiştir. Bulgular, içerik analizi yöntemiyle incelenip kod ve temalara ayrılmıştır. Araştırmanın sonuçları, okul yöneticilerinin öğretmenliğe geçişlerinin çoklu etmenlerden etkilendiğini göstermektedir. İş tatmini, kişisel hedefler, ekonomik faktörler, iş ortamı ve sağlık sorunları gibi etkenler, ayrılma kararlarını etkileyen önemli faktörler olarak ortaya çıkmıştır. Öğretmenliğe dönüş sonrası yaşanan deneyimlerde ise iş değişiklikleri, iş tatmini düzeyindeki değişiklikler ve kişisel yaşam dengesine vurgu yapılmıştır. Bu çalışma, eğitim politikalarının oluşturulmasında ve eğitim sistemimizin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında önemli bir katkı sunmaktadır. Araştırmanın sonuçlarına dayanarak okul yöneticilerinin ihtiyaçlarına ve deneyimlerine daha fazla odaklanan destek mekanizmaları oluşturulması önerilmektedir. Buna ek olarak eğitim sisteminin değişen dinamiklere uyum sağlamasını kolaylaştırmak ve eğitimde istikrarın desteklenmesi amacıyla bu konunun farklı örneklem gruplarında ve bakanlık düzeyinde daha kapsamlı incelenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul yöneticileri, yöneticilikten ayrılma nedenleri, istifa.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

**Okul Yöneticisi ve
Eğitim Hiyerarşisi**

Dr. Davut ATIŞ

Eskişehir/Tepebaşı

Tepebaşı İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Dr. Tezcan KORUCUOĞLU

Eskişehir/Odunpazarı

Şehit Fazıl Yıldırım Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Veli, Aile ve Okul İlişkisi

Esra KAĞNICI

Sakarya/Söğütlü

Söğütlü Çok Programlı Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

EBEVEYNE YABANCILAŞMA OLGUSU ÜZERİNE GÖZDEN GEÇİRME ÇALIŞMASI

Boşanma, evliliğin yasal olarak sonlandırılması olarak tanımlanır (APA, 2022). Yirminci yüzyılda aile hayatındaki değişimler içerisinde belki de en dramatik ve sonuçları açısından en geniş kapsamlı olanı boşanma oranlarının artmasıdır. On dokuzuncu yüzyılın ortalarında ilk evliliklerin yaklaşık beşte biri boşanma ile sonlanırken (Preston ve McDonald, 1979) son yıllarda ilk evliliklerin yarısından fazlasının boşanma ile sonuçlandığı belirtilmektedir (Cherlin 1992). Okul çağı ve ergenlik dönemlerinde yapılan araştırmaların büyük çoğunluğu, boşanmanın uyum problemleri yaşama riskini artırdığını göstermektedir. Her boşanmanın sağlıklı şekilde gerçekleşmediği, ebeveynlerin çocuklarını diğer ebeveyne maddi, manevi zarar vermek için araç olarak kullandığı durumlar olabilmektedir. Bu bağlamda, ebeveyne yabancılaşma sendromu herhangi geçerli bir sebep olmaksızın çocuğun ebeveynlerinden birinin etkisinden dolayı diğer ebeveyniyle ilişki kurmayı reddettiği durum olarak tanımlanmıştır (Gardner, 1985). Bu araştırmanın amacı yurt içinde sınırlı çalışma alanına sahip ebeveyne yabancılaşma olgusu üzerine yapılan çalışmaların gözden geçirilmesidir. Bu kapsamda yapılan araştırmada 2011-2021 yılları arasında ebeveyne yabancılaşma olgusuna ilişkin yapılan çalışmalar incelenmiştir. Alan yazını taraması Hacettepe Üniversitesi elektronik kaynaklarında bulunan veri tabanlarında gerçekleştirilmiştir. Tarama “parental alienation” anahtar kelime kullanılarak Kasım 2022’de yapılmıştır. Araştırmaya dâhil etme kriterleri: Çalışmada ebeveyne yabancılaşma olgusunun araştırılmış olması, çalışmanın 2011-2021 yılları arasında yayınlanmış olmasıdır. Çalışmanın dışlama kriterleri ise çalışmanın derleme ve/veya sistematik derleme türünde olması, çalışmanın metninin İngilizce ve/veya Türkçe dışında yayınlanmış olması, çalışmanın yöntem kısmının yeterince açıklanmamış olması, ebeveyne yabancılaşma olgusunun aracı değişken olarak kullanılması, aynı örneklemin kullanılması, çalışmanın tam metine erişilmemesidir. Dâhil etme ve dışlama kriterlerinin uygulanmasının ardından 21 makaleye ulaşılmıştır. Tarama sonucu elde edilen araştırmalar; ebeveyne yönelik olan çalışmalar, yürütülen program ve atölye çalışmalarının incelendiği çalışmalar ve çocukluk döneminde deneyimlenen ebeveyne yabancılaşma olgusunun incelendiği çalışmalar olarak üç başlık altında incelenmiştir. Boşanma sürecinde ebeveynlerin ruh sağlığı uzmanları ve okul psikolojik danışmanları tarafından çocuk-ebeveyn ilişkilerinde sorunlara ve ebeveyne yabancılaşmaya yol açabilecek davranış türleri hakkında bilgilendirme yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ebeveyne yabancılaşma, derleme.

OKUL YÖNETİMİNE KATILIMDA VELİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ İLE İLGİLİ DURUM ÇALIŞMASI

Gelişmiş toplumlar yönetim sistemlerinde demokratik katılımı ve kolektif akıl ile çalışmalar yürütmeyi benimsemektedirler. Bu durum, farklı bakış açılarının ortaya çıkmasına ve yönetim süreçlerinin daha sağlam temeller üzerine oturtulmasına imkân tanımaktadır. Gelişmiş ülkeler, eğitim sistemlerinde demokratik katılımı öncelikle ve okul yönetimine idarecilerin yanı sıra öğrenci, öğretmen ve veli katılımını da sağlayarak eğitim yönetim sistemlerinin niteliğini artırmayı amaçlamışlardır. Bunun yanı sıra okul yönetim sistemlerine çoklu katılımların öğrencilerin akademik, kişisel ve sosyal gelişimlerine olumlu katkılar sunduğu görülmektedir. Ülkemizde de bu anlayış yakın zamandan itibaren benimsenmeye başlanmış ve okul yönetimlerine öğretmenlerin ve öğrencilerin katılımlarının yanı sıra velilerin de yönetim süreçlerine katılımları sağlanmaya başlamıştır. Veli katılımı okul aile birlikleri, veli toplantıları, okul yönetim anketleri gibi faktörlerle sağlanmaya çalışılmaktadır. Okul idareleri bununla birlikte velileri okul yönetimi süreçlerine katmaya çalışarak eğitim öğretim faaliyetlerinin kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Bu çalışma ile velilerin okul yönetimlerine katılımlarını, süreç ile ilgili değerlendirmelerini, ilgilerini ve beklentilerini belirlemek önem arz etmektedir. Bu amaç doğrultusunda yapmış olduğumuz bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Bingöl iline bağlı Solhan ilçesinde yer alan velilerimiz oluştururken örneklemini Solhan ilçe genelinde ikamet eden 11 öğrenci velisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, uzman görüşüne göre hazırlanan ve 6 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme soruları velilere uygulanmadan önce 4 dil uzmanı öğretmenin görüşüne sunulmuş ve kapsam geçerliliği sağlanmıştır. Araştırmaya katılan velilerin görüşleri derinlemesine incelenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre çalışmaya katılan veliler okul yönetiminde söz sahibi olmanın olumlu katkılarının olduğunu, daha etkin olarak okul yönetiminde yer almayı istediklerini, okul yönetimine veli katılımının sistematik bir biçimde yürütülmesi gerektiğini ve üst yönetimlerin stratejik planlarında yer almasının faydalı sonuçlar vereceğini ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Aile, veli, okul yönetimi, eğitim, öğretim.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Veli, Aile ve Okul İlişkisi

Ferhat BAYAR

Bingöl/Solhan

Şehit Kaymakam Ersin Ateş İlkokulu

Alaattin BAHŞİ

Bingöl/Solhan

Solhan İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Ali İhsan YANILMAZ

Bingöl/Merkez

Bingöl İl Millî Eğitim Müdürlüğü

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Zümreler Arası İş Birliği

Murat KAYA

Giresun/Merkez

125. Yıl Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Ramazan GÜNER

Trabzon/Düzköy

Çal Ortaokulu

Arslan Volkan TURAN

Trabzon/Vakfıkebir

Bilim ve Sanat Merkezi

TEMEL EĞİTİM KADEMESİNDEKİ ÖĞRETMENLERİN ZÜMRELER ARASI İŞ BİRLİĞİ DURUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bu araştırmada, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı temel eğitim kurumlarında görev yapmakta olan Türkçe, İngilizce, matematik, sosyal bilgiler, okul öncesi, fen bilimleri, beden eğitimi, sınıf öğretmenliği ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin zümreler arası iş birliğine yönelik durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmaya 2023-2024 eğitim öğretim yılında Giresun'da MEB'e bağlı temel eğitim kurumlarında görev yapan 342 öğretmen gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmanın verileri Çelebi, Vuranok ve Hasekioğlu (2016) tarafından Türkçeye uyarlanan geçerli ve güvenilirliği sağlanan "Zümre Öğretmenleri Faaliyetleri İş Birliği Düzeyini Belirleme Ölçeği" ile toplanmıştır. Çalışmada toplanan veriler SPSS 22.0 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizi sürecinde öncelikle uç değer taraması yapılmış ardından normallik katsayıları kontrol edilmiştir. Araştırmada veri toplamak için kullanılan zümre öğretmenleri faaliyetleri iş birliği düzeyini belirleme ölçeğinde bulunan "Zümre Grubu Oluşturma" alt boyutuyla mezuniyet durumu, yaş, branş ve eğitim verdikleri kademe değişkenleri arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Buna rağmen ankete katılan öğretmenlerinin "Erken Gelişim ve Kural Koyma Aşaması" alt boyutundaki maddelere verdikleri yanıtlara göre okul öncesi ve ortaokul kademesinde görev yapan öğretmenlerle ilkokul kademesinde görev yapanlar arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. Branş değişkenindeyse matematik öğretmenleriyle sınıf öğretmenleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. "Takım Olma Aşaması" alt boyutunda görev yapılan kademe göre ortaokul öğretmenleriyle, sınıf ve okul öncesi öğretmenleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca Türkçe öğretmenleriyle sınıf ve okul öncesi; matematik, sosyal bilgiler ve fen bilimleri ile okul öncesi öğretmenleri arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları zümre toplantılarının eğitim öğretim sürecini geliştirmesi açısından önemli bir işleve sahip olduğunu fakat uygulamada yaşanan sorunlardan kaynaklı olarak toplantıların etkililiğinin sınırlandığını ortaya koymaktadır. Toplantılarda alınan kararların uygulanması sürecinde denetimin meslektaş denetimi ya da okul müdürünün yapacağı denetimlerle takip edilmesi faydalı bir uygulama olabilir. Öğretmenler, zümre iş birliği konusunda teşvik edilmeli ve yöneticiler tarafından desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Zümre toplantıları, iş birliği, branş, temel eğitim.

ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİ VELİLERİNİN AKIL VE ZEKÂ OYUNLARI EĞİTİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Günümüz çağında, dünyadaki gelişmelerin hızlı bir biçimde olmasından dolayı bireylerin bu gelişmeler karşısında güçlü kalmalarını sağlayacak beceri ve yeterlikler “21. yüzyıl becerileri” olarak alan yazınında yer almaktadır. Eğitim programlarının değişen ve gelişen yaşamda 21. yüzyıl becerilerine sahip bireyler yetiştirmeyi amaç edinerek öğrencinin bilgiyi elde etmesi, bilimsel ve sistematik düşünme becerilerini kazanmasına yardımcı olacak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Böylece eğitim sistemimizin ve toplumun ihtiyaç duyduğu eleştirel düşünen, üreten, yenilikçi, karar veren ve risk alan bireylerin yetiştirilmesi sağlanabilecektir. Bu yeterlikleri kazandırabilecek derslerden biri de akıl ve zekâ oyunlarıdır. Üstün yetenekli çocukların eğitim programları incelendiğinde akıl ve zekâ oyunları eğitiminin atölye şeklinde programda yer aldığı görülmektedir. Bu dersin çıktısını gözlemleyebilen paydaşlardan biri de velilerdir. Bu araştırmada bilim ve sanat merkezine devam eden çocukların velilerinin akıl ve zekâ oyunlarına yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında bir bilim ve sanat merkezine devam eden öğrencilerin velileriyle görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme sonuçlarından elde edilen veriler nitel analiz tekniklerinden betimsel ve içerik analizine tabi tutulup sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre özel yetenekli öğrenci velileri akıl ve zekâ oyunu olarak kâğıt kalem oyunlarından ziyade kutu oyunlarını bilmektedirler. Aynı zamanda akıl ve zekâ oyunlarının; eğlenceli, zekâ ve öngörü yeteneğini geliştirici, görsel, uzamsal ve dilsel zekâyı destekleyici olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akıl ve zekâ oyunları eğitiminin başta matematik olmak üzere diğer disiplinlere fazlasıyla katkı sağlayan bir eğitim olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akıl ve zekâ oyunları eğitiminin öğrencilerin merak duygusunu geliştiren, kavrama hızını arttıran, dikkatini artırıp odaklanmasını sağlayan ve akıl yürütme becerilerini geliştiren bir eğitim olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçları doğrultusunda özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde yer alan akıl ve zekâ oyunları eğitiminin öğrencilere kattığı olumlu etkiler göz önünde tutularak tüm eğitim kademelerinde haftada en az bir ders saati olacak şekilde öğretim programında yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıl ve zekâ oyunları, özel yetenekliler, eğitim.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Veli, Aile ve Okul İlişkisi

Dr. Mehmet Akif İNESİ

Manisa/Turgutlu

Bilim ve Sanat Merkezi

Murat SAYAN

Manisa/Turgutlu

Bilim ve Sanat Merkezi

Levent UZ

Manisa/Turgutlu

Şato Ortaokulu

Senay ÜLKER

Manisa/Turgutlu

Bilim ve Sanat Merkezi

Müge İNESİ

Manisa

Turgutlu Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Öğretmen ve Sivil Toplum Kuruluşları

Şükran AKPINAR

Bilecik/Merkez

Refik Arslan Öztürk Fen Lisesi

Sevilay ÇAKIR

Bilecik/Merkez

Refik Arslan Öztürk Fen Lisesi

ÖĞRETMENLERİN GÖZÜNDEN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI

Sivil toplum kuruluşları (STK), etkin bir vatandaşlık bilincinin oluşumunda önemli bir okul dışı öğrenme ortamı olup bireylerin sosyal yaşama katılım becerilerinin gelişimine katkı sunmaktadır. Ülkemizin her ferдинin gelişiminde imzası olan öğretmenlerin STK'ler ile iş birliği içerisinde olması etkin vatandaşlık bilincine sahip bireylerin yetişmesini kolaylaştıracaktır. Bu araştırmanın amacı Bilecik ilinde görev yapan öğretmenlerin STK'ler ile ilgili görüşlerini anlamaktır. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilen bu araştırmaya maksimum çeşitlilik örneklemesi ile farklı hizmet süresine sahip, araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 47'si kadın, 31'i erkek olmak üzere toplamda 78 öğretmen katılmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış "Öğretmenlerin Gözünden Sivil Toplum Kuruluşları Formu" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan veriler betimsel içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiş ve tematik kodlama ile gruplandırılmıştır. Verilerin analizinde MAXQDA nitel veri analiz programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler, STK'lerin herhangi bir sınıfa, inanca, etnik kökene, ideolojiye yönelik ayrımcılık göstermedikleri takdirde eğitimde yer almaları gerektiğini belirtmişlerdir. Eğitimde STK'lerin yer alması ile dayanışma ve iş birliğinin artacağı, toplumsal konular hakkında farkındalık oluşacağı, öğretmen ve öğrencilerin sosyalleşmeleri, çözüm odaklı düşünceleri konusunda destek sağlayacağı öğretmenler tarafından düşünülmektedir. Getireceği faydaları olmasına rağmen STK'lerin tanıtımının yetersiz olması sebebiyle öğretmenler tarafından fazla bilinmediği, devlet desteği ve STK etkinliklerinin duyurulması ve tanıtılması ile daha verimli çalışmaların yürütülebileceği ortaya çıkmıştır. Katılımcılar, veli bilgisi ve izni dâhilinde öğrencilerin devlet tarafından gerekli denetimleri yapılmış STK'lerde görev almalarının öğrencilerde empatiyi, aidiyet duygusunu, sorumluluk bilincini artıracaklarını, kendilerini ifade etme ve öz disiplin becerilerini geliştireceğini belirtmişlerdir. Ayrıca yapılan araştırma çerçevesinde öğretmenlerin STK deneyimlerinin oldukça az olduğu ancak öğrencileri ile STK'lerde görev almak istedikleri ortaya çıkmıştır. Tüm bu görüşler doğrultusunda öğrencilerin ortaöğretim süresince yapacakları sosyal sorumluluk çalışmalarının il-ilçe millî eğitim müdürlükleri, okul müdürleri, öğretmen, veli ve STK iş birliği ile yürütülmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sivil toplum kuruluşları, etkin vatandaşlık, öğretmen, sosyal sorumluluk.

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ÇERÇEVESİNDE OKUL YÖNETİM SÜREÇLERİNİN ETKİLİLİĞİ

Örgütler yönetim süreçlerini doğru şekilde uygulayarak ve bünyelerinde bulunan bütün kaynakları etkin şekilde kullanarak amaçlarına ulaşmaktadırlar. Etkili bir yönetim, yöneticinin yönetim süreçlerini doğru uygulamasına bağlıdır. Yönetim süreçlerinin etkili şekilde uygulanması bütün alanlarda olduğu gibi eğitimde de amaçlara ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Okulun etkili hâle gelebilmesi, yönetim süreçlerinin okul amaçları doğrultusunda uygulanmasıyla gerçekleşmektedir. Bu araştırma, İzmir ili Konak ilçesinde resmî okullarda görev yapan öğretmenlerin okul yönetim süreçlerinin etkililiğine ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Tarama modeli kullanılan araştırmanın evrenini İzmir ili Konak ilçesindeki resmî okullarda görev yapan 3788 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya gönüllü olarak katılım sağlayan 300 öğretmenden “Yönetim Süreçleri Etkililiği Ölçeği” ile veriler toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde SPSS kullanılmıştır. Analiz sürecinde ortalama, standart sapma, Kruskal Wallis, Mann-Whitney U istatistiksel analizleri kullanılmıştır. Araştırmada yönetim süreçleri; karar verme, planlama, örgütlenme, iletişim, koordinasyon, etkileme ve değerlendirme olarak ele alınmıştır. Öğretmenlerin okul yönetim süreçlerine ilişkin görüşleri yaş, cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim düzeyi, yöneticilik deneyimi ve yöneticiliğe yönelik kariyer planı olma durumu gibi özellikler açısından incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin okul yönetim süreçlerinin etkililiğine dair olumlu görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaşları, mesleki hizmet süreleri, aynı okulda görev yapma süreleri ve kariyer hedeflerinde yöneticilik olup olmaması durumuna göre okul yönetiminin etkililiğine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaşları, kıdemleri, görev yaptıkları okulda bulunma süreleri arttıkça okul yönetim süreçlerinin etkililiğine ilişkin görüşlerinin olumsuz yönde etkilendiği tespit edilmiştir. Kariyer planında yöneticilik olan öğretmenlerin ise yönetim süreçlerini, yöneticilik ideali olmayanlara göre daha etkili buldukları görülmüştür. Okul yönetim süreçlerinin etkililiğine ilişkin görüşlerin cinsiyet ve eğitim düzeyi değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Sonuç olarak öğretmenler yöneticilerin etkili bir okul yönetim süreci gerçekleştirdiklerini düşünmektedirler. Yapılan çalışma doğrultusunda ülkemizde okul yönetim süreçlerinin başarılı bir şekilde uygulanmasının okul yöneticisinin etkililiğine bağlı olduğu bu nedenle yönetici yetiştirme sürecinde yaşanan sorunların giderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır, yöneticilere ve araştırmacılara çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okul yönetimi, yönetim süreçleri, yönetim.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

**Okul Yöneticisi ve
Eğitim Hiyerarşisi**

Tuğçe İNANAN

Adana

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Doç. Dr. Bertan AKYOL

Adnan Menderes Üniversitesi

sözlü
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi

Dr. Yavuz ÇETİN

İzmir/Menemen

Menemen Atatürk Anadolu Lisesi

Dr. Yurdağül ARIKAN

İzmir/Menemen

Menemen Atatürk Anadolu Lisesi

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN GÖZÜNDEN OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖRGÜTSEL İLETİŞİM VE OKUL YAŞAM KALİTESİNE ETKİSİ

Okul yaşantısının niteliği, öğrencilerin tecrübeleri ve günlük okul yaşantısındaki memnuniyetlerinin seviyesini yansıtmaktadır. Öğrencilerin okul yaşantılarının niteliği köyden şehre hatta okuldan okula değişebilmektedir. Okul kalitesini artırmadaki önemli değişkenlerden biri de paydaşlar arasındaki sağlıklı ve doğru iletişimidir. İletişim karmaşık ve ustalık gerektiren bir olgu olup okul hayatının da her bölümünde önemli bir yer tutmaktadır. Üst yöneticiler ve okul müdürleri de zamanlarının büyük bölümünü kişiler arası iletişim için harcamaktadırlar. Bu nedenle etkili bir yönetim sürecinin temelinde etkili bir iletişim sürecinin olduğu söylenebilir. Bu araştırma Millî Eğitim Bakanı Sn. Yusuf TEKİN'in farklı illerdeki öğretmenlerle gerçekleştirdiği "Öğretmenler Odası Buluşmaları" etkinliklerinden yola çıkarak okul müdürünün öğrencilerle iletişim-etkileşim hâlinde olmasının okul iklimine ve örgüt kültürüne etkisini ele alma noktasından ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda bu araştırmada öğrencilerin okul müdürü iletişim yetkinlikleri ve okullarının yaşam kalitesine ilişkin algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada önce nicel ardından nitel verilerin toplandığı sıralı açıklayıcı karma desen tercih edilmiştir. Araştırmanın nicel boyutu deneysel modelde desenlenmiştir. Araştırmada kullanılan deneme modeli (deney grubu x ön test son test) yarı deneysel modeldir. Nitel boyut ise bütüncül tek durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında bir devlet Anadolu lisesinin 9, 10, 11 ve 12. sınıflarına ait birer şubesinde öğrenim gören 135 öğrenci oluşturmuştur. Nicel boyut için "İletişim Yeterlikleri Ölçeği" ve "Lise Öğrencileri Okul Yaşam Kalitesi Ölçeği"; nitel boyut için ise yarı yapılandırılmış görüşme formu ve gözlem formu kullanılmıştır. Nicel veriler, bağımlı gruplar için t-testi ve regresyon analizi ile analiz edilmiştir. Nitel veriler ise betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin okul yönetimine yönelik ön yargılarının azaldığı, iletişim becerilerinin arttığı ve okula aidiyet ve kabul etmeye yönelik motivasyonlarının yükseldiği gözlenmiştir. Öğrencilerde yönetsel kararların nasıl alındığı merak uyandırmış, kararların nedenselliği anlamlandırılmış hâle getirmiştir. Okul yönetimini ve müdürü tanımanın, öğrencilerin okul yaşam kalitesine yönelik düşünce ve davranışlarını olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, okul yaşam kalitesi, lise öğrencileri, okul müdürü.

sözlü
sunum
özet

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

TEMA

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

ALT TEMALAR

- Öğretmenlerin Eğitim ve Öğretimdeki Yeri ve Önemi
- Öğretmenlerin Sosyal Değişimi
- Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri
- Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri
- Kriz Durumlarında Öğretmenin Rolü

ÖRGÜTSEL DEĞİŞİM SINIZMI İLE ÖRGÜTSEL DEPRESYON ARASINDAKİ İLİŞKİNİN OKUL BOYUTUNDA İNCELENMESİ

Öğretmenlerin örgütsel değişim sinizmi ile örgütsel depresyon algılarını tespit etmeye yönelik bu çalışma; kişisel özellikler ve okul özellikleri değişkenlerine göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemeyi amaçlamaktadır. İlişkisel tarama modeli kullanılan araştırmaya 2021-2022 eğitim öğretim yılında Balıkesir Körfez (Edremit, Havran, Burhaniye, Gömeç ve Ayvalık) ilçelerinde bulunan 28 ortaokulda görevli 214'ü kadın (% 65) 115'i erkek (% 35) olmak üzere toplam 329 öğretmen gönüllü olarak katılmıştır. Basit tesadüfi örnekleme yoluyla örneklem seçilmiştir. 30-49 yaş arası katılımcı, grubun % 81.58'ini oluşturmaktadır. Toplanan veriler SPSS 26.0 programına işlenip analiz gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada öğretmenlerin eleştirilerinin yönetimin görüşünün uygulanması, çalışanların ek sorumluluk almaktan kaçınması, bürokratik nedenler ve fiziki koşulların uygun olmaması üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Ayrıca bu araştırma ile öğretmenlerde değişime karşı olumsuz tutumun daha çok geçmişteki olumsuz neticelerden kaynaklandığı söylenebilir. Araştırma sonucunda örgütsel depresyon ile örgütsel değişim sinizmi arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel depresyon, sinizm, değişim sinizmi, umutsuzluk, tükenmişlik.

Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında tamamladığı aynı başlıklı yüksek lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Ahmet AFACAN

Balıkesir/Ayvalık

Ali Çetinkaya İlkokulu

Prof. Dr. Nejat İRA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

sözlü
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Dr. Özgür Sami AKGÜL

Gaziantep/Şehitkâmil

Yasemin Erman Balsu Anadolu Lisesi

Prof. Dr. Habib ÖZKAN

Gaziantep Üniversitesi

ÖĞRETMENLERİN MORAL SERMAYE DÜZEYLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Bu araştırma moral sermayenin geliştirilebilir olma durumunu ortaya koymak için hazırlanan Moral Sermaye Geliştirme Programı'na katılan öğretmenlerin programa ilişkin algılarını inceleyerek görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin program öncesi ve sonrası algılarındaki değişimin izlenmesi ve elde edilen bulguların karşılaştırılmalı bir şekilde ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Gaziantep ilinde faaliyet gösteren devlet okullarında görev yapan 38 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan gruptan; deney grubu (N=19) programa dâhil edilerek, kontrol grubu (N=19) ise programa dâhil edilmeden gözlemlenmiştir. Araştırmada nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı açıklayıcı sıralı desen kullanılmıştır. Programın etkililiğinin incelenmesinde nicel veriler elde etmek amacıyla katılımcılara moral sermaye ölçeği uygulanmıştır. Nitel verileri elde etmek için ise beş sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanarak çalışma grubundaki her öğretmenle (N=19) görüşme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca deney grubunun eğitime ilişkin algı ve tutumlarını belirlemek amacıyla program değerlendirme formu kullanılmıştır. Araştırma sonunda deney grubunda yer alan öğretmenlerin moral sermaye düzeylerinde anlamlı ve pozitif bir farklılık gözlemlenirken kontrol grubunda ise anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Uygulanan programın amaç, içerik, yöntem-teknik ve değerlendirme boyutlarına ilişkin katılımcı algılarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Deney grubunda yer alan her bir öğretmenle yapılan görüşmeler sonunda programın hoşgörü, sorumluluk, bütünlük, adalet ve empati boyutlarında öğretmenlerin moral sermaye algı düzeylerinde olumlu etkiler meydana getirdiği, katılımcıların Moral Sermaye Geliştirme Programı'nı faydalı bulduğu ve programın kendilerinde mesleğe karşı bir farkındalık oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla moral sermaye algı düzeyinin geliştirilebilir olma durumu ortaya konulmuştur. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan yola çıkarak Moral Sermaye Geliştirme Programı'nın daha etkin uygulanması ve Öğretmen Bilişim Ağı'na (ÖBA) konuya ilişkin eğitim videolarıyla yaygınlaştırılması gibi eğitimcilere, araştırmacılara ve politika yapıcılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Moral sermaye, moral sermaye geliştirme programı, öğretmenlerin mesleki gelişimi, meslek etiği, ahlak.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Örgüt; bireyler veya gruplar arasında belirli bir amacı ve hedefi gerçekleştirmek amacıyla yapılandırılmış bir yapı ya da kurum olarak tanımlanabilir. Örgütteki bireylerin birbirleriyle olan bağlılık duygularını hissetme gücüne de «Örgütsel bağlılık» adı verilmektedir. Bu araştırmanın amacı Millî Eğitim Bakanlığında çalışan öğretmenlerin «Örgütsel Bağlılık Düzeylerinin Belirlenmesine yönelik algıları ve bu algıların demografik değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılı Ankara ilinde bulunan devlet ortaokullarında görev yapmakta olan 206 katılımcı oluşturmaktadır. Katılımcıların örgütsel bağlılıklarına ilişkin görüşlerini almak amacıyla geliştirilen anket ile toplanan veriler katılımcılarla Google Formlar üzerinden hazırlanan anket bağlantısının paylaşımıyla gönderilmiştir. Araştırma için geliştirilen anket uygulanıp veriler toplandıktan sonra, anketteki verilerin analizinde Google Formlarda yer alan yanıtlar bölümünden yararlanılmıştır. Araştırma iki bölümden oluşmakta olup birinci bölüm çalışanların demografik bilgilerinden oluşan 5 sorudan, ikinci bölüm ise «Örgütsel Bağlılığın Ölçülmesi» anketinde yer alan 15 sorudan oluşmaktadır. Nicel verilerin analizi için ise SPSS programı kullanılmıştır. Kapalı uçlu anket sorularından elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistik yöntemlerinden tek yönlü ANOVA ve t-testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu kurumlarına olan örgütsel bağlılığının kurum başarısını etkilediğini, örgütsel bağlılık düzeyi yüksek olduğunda kurum değişikliğine gidilmeyeceğini, kurumunda verilen her görevi yapma arzusunun yükseleceğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çalışma yılına göre örgütsel bağlılık düzeylerinin farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte öğretmenler örgütsel bağlılık düzeylerinin yüksek olmasının mesleki çalışmalarını da etkileyeceklerini, kurumundaki motivasyonlarını artıracaklarını, kurumuna süresiz bağlı kalacağını ifade etmişlerdir. Araştırma sonucunda örgütsel bağlılık düzeyleri düşük olan öğretmenler ise kurum değişikliğine gideceklerini, kurumunda devamsızlık, emeklilik gibi ayrılıklara yönelebileceklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmen, kurum, örgütsel bağlılık.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Eğitim ve
Öğretimdeki Yeri ve Önemi

Fatma DURUKAN TOK

Ankara/Keçiören

Şehit Mustafa Ünal Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Sinem SARIÇAKMAK

Şanlıurfa/Ceylanpınar

Gülgün Hacımüftüoğlu Anaokulu

DOYUMU ÖLÇEĞİNİN ŞANLIURFA CEYLANPINAR ÖRNEĞİ ÜZERİNDE UYGULAMA ÇALIŞMASI

Öğretmenlerin mesleki gelişimleri ve işlerinden aldıkları doyum günümüzde önemli birer olgudur. Öğretmenlerin iş tatminleri artıkça eğitim öğretimin niteliği artmakta ve bu durum da bu noktada çalışmaların yapılmasını önemli hâle getirmektedir. Bu çalışma, öğretmenlerin mesleki tatminlerini belirlemek amacıyla Keser ve Bilir'in 2019 yılında geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yapmış olduğu "İş Tatmini Ölçeği" kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçek üzerinde beş madde bulunmaktadır ve bu maddelerden iki tanesi ters puanlanmış maddelerdir. Ölçek, beş maddeden oluşmaktadır; geçerlilik ve güvenilirlik düzeyi yüksek bir ölçektir. Kısa bir ölçek seçilmesinin sebebi daha doğru ve hatalardan arınık verilere ulaşma amacıdır. Ceylanpınar özelinde görev yapan 59 öğretmen örneklemini üzerinde, öğretmenlerin mesleki doyumunu belirlemek amacıyla yapılan nicel bir çalışmadır. Tek ölçek üzerinden demografik verilere göre analiz yapılmıştır. Tek gruptan, tek ölçek üzerinde veri toplanıp analiz edilmiş olması sebebiyle tekli tarama modeli kullanılmıştır. Örneklemin sınır bir ilçeden seçilmesi, sınır bölgelerde görev yapan öğretmenler üzerinde yapılmış çalışmaların literatürde yer bulması açısından önem arz etmektedir. Online form üzerinden toplanan verilerden rastgele işaretleme yapılmış formlar elenmiştir. Araştırma verileri SPSS programı kullanılarak analiz edilmiş olup elde edilen veriler çalışmada raporlaştırılmıştır. Bu bölgede görev yapan öğretmenlerin iş tatmininin diğer bölgelerde görev yapan öğretmenlerle farklılık göstermediği varsayımından yola çıkılmış ve toplanan veriler sonucunda bu bölgede görev yapan öğretmenlerin iş tatmin düzeyleri oldukça yüksek bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İş doyumunu, mesleki tatmin, iş tatmini, öğretmen, mesleki gelişim.

21. YÜZYILDA ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMLERİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA: İSTANBUL ÖĞRETMEN AKADEMİLERİ EKOLÜ

Öğretmenlerin mesleki gelişimi, sağlıklı nesiller yetiştirmek isteyen toplumlar için önem taşımaktadır. Bu çalışmada İstanbul Öğretmen Akademileri kapsamında 2016-2022 yılları arasında gerçekleştirilen faaliyetlerin öğretmenlerin mesleki gelişimleri üzerindeki etkililiğini tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırma nitel ve nicel yaklaşımların bir arada kullanıldığı karma yöntemle gerçekleştirilmiştir. Nitel boyutta İstanbul Öğretmen Akademileri kapsamında 21 farklı akademide eğitim veren 21 öğretmenle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler betimsel yöntemle analiz edilmiştir. Araştırmanın nicel boyutunda 2016-2022 yılları arasında verilen eğitimler çok yönlü olarak analiz edilmiştir. Araştırmanın nitel yönüne ilişkin bulgular analiz edildiğinde İstanbul Öğretmen Akademilerinin; 21 yüzyılda güncel eğitim yaklaşımları, dijital eğitim içerikleri, teknoloji, sanatsal, sosyal ve kültürel faaliyetler başta olmak üzere birçok temada öğretmenlerin mesleki gelişimine çok yönlü destek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca İstanbul Öğretmen Akademileri bünyesinde aylık olarak basımı yapılan İstanbul Akademi dergisinin öğretmenlerin yazmış olduğu eserlerden oluşması İstanbul Öğretmen Akademilerinin etkililiğini artırmıştır. Ayrıca 34 üniversiteyle yapılan eğitim iş birliği protokollerinin İstanbul'un resmî ve özel okullarında görevli öğretmenlerin lisansüstü eğitim süreçlerinin desteklenmesine katkı sağladığı belirtilmiştir. Eğitim iş birliği protokolleri, lisansüstü eğitim kapsamında devlet üniversitelerinde öğretmenlere yönelik özel kontenjan belirlenmesi, vakıf üniversitelerinde ise hem özel kontenjan belirlenmesi hem de indirim kolaylığının sağlanmasına dayalıdır. Bu kapsamda yaklaşık 3400 öğretmen lisansüstü eğitime başlama hakkı kazanmıştır. 2016-2023 yılları arasındaki veriler incelendiğinde 2016-2017 eğitim öğretim yılında 350 öğretmen, 2017-2018 yılları arasında 2150 öğretmen, 2018-2019 yılları arasında 1100 öğretmen eğitimlere katılmıştır. 2019-2020 eğitim öğretim yılında COVID-19 salgını nedeniyle yüz yüze ve çevrim içi faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Toplam 1014 faaliyet yapılarak 61200 öğretmene eğitim verilmiştir. 2020-2021 eğitim öğretim yılında toplam 796 faaliyet yapılmış olup 429.056 öğretmenin eğitimlere katılımı sağlanmıştır. 2021-2022 eğitim öğretim yılında toplam 926 faaliyet yapılmış olup 500.197 öğretmenin İstanbul Öğretmen Akademileri tarafından gerçekleştirilen eğitimlere katılımı sağlanmıştır. 2022 -2023 eğitim öğretim yılında toplam 926 faaliyet yapılmış olup 500.197 öğretmenin İstanbul Öğretmen Akademileri tarafından gerçekleştirilen eğitimlere katılımı sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İstanbul Öğretmen Akademileri, mesleki gelişim, öğretmen.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Dr. Nurhüda SÖZEN

İstanbul

İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğü

sözlü
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Sosyal Değişimi

Meryem GÖK

Kayseri/Hacılar

Gürdoğanlar Çok Programlı Anadolu Lisesi

KAYSERİ HACILAR ÖRNEĞİNDEN HAREKETLE ÖĞRETMENLERİN SOSYAL DEĞİŞİMLERİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN ÖĞRETMEN ROLLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Bu çalışmanın konusu, öğretmenin bireysel yaşamındaki sosyokültürel, ekonomik ve yapısal (statü) değişimleriyle okullardaki örgün eğitim-öğretim faaliyetlerindeki rolleri ve katkıları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaktır. Amacı ise öğretmenin bireysel yaşamındaki sosyokültürel, ekonomik ve yapısal (statü) değişimleriyle bilgi aktarımının yanı sıra öğrenci, veli, meslektaş, kurum, yönetmelik ve mevzuatla olan ilişkileri de kapsayan örgün eğitim öğretim sürecindeki öğretmenlik rolleri ve katkıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu ortaya koymaktır. Bu çerçevede evlilik, boşanma, çocuk sahibi olma, hastalık, ayrılıklar veya ölüm, tayin ve yer değiştirme, kıdem yükselmesi, deprem, pandemi, ekonomik kriz, öğrenci ve sınıf profili, ebeveynlerin konumu, mevzuat ve yönetmelik, maddi yeterlilik gibi ailevi, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşantıyı etkileyen dönüşümlerin öğretmenlerin öğretmenlik yapmalarını nasıl etkilediğinin açığa çıkarılması amaçlanmaktadır. Ayrıca bilimsel bilgi ve teknolojik gelişmeye uyum sağlayabilmek ile öğretmenin eğitim sürecindeki verimliliği arasındaki ilişkinin anlaşılması da amaçlanmaktadır. Çalışmada nitel yöntem kullanılmıştır. Veri toplama tekniği yarı yapılandırılmış görüşmedir. Örneklem tekniği olarak kartopu ve amaçlı örneklem kullanılmıştır. Örneklem birimleri kendisi de öğretmen olan araştırmacının yakın çevresinden ve arkadaşlarından seçilmiştir. Veriler araştırma sorularına göre sınıflandırılmış, temalara ayrılmış ve yorumlanmıştır. Çalışma sonucunda yönetmelik, müfredat, veli ve öğrenci profili, okulun fiziksel yapı ve muhiti, öğretmenlerin akademik yeterlilik ve sosyal etkileşimlerinden müteşekkil kurumsal değişim ve dönüşümlerin kendisiyle görüşme yapılan öğretmenlerin okul kültür ve yapısına uyum sağlamalarını etkilediği görülmüştür. Özel ya da devlet, meslek ya da Anadolu lisesinde çalışmak, okulun bulunduğu semt, velinin ve öğrencinin sosyokültürel profilinin öğretmenin öğretmenlik yapması üzerinde belirleyici olduğu gözlenmiştir. Ayrıca evlilik, boşanma, çocuk sahibi olma, hastalık, ayrılıklar veya ölüm, deprem, pandemi, ekonomik kriz, maddi yetersizlik gibi daha bireysel ve özel hayatla ilgili yaşanan dönüşümlerin de öğretmenlerin öğretmenlik deneyimlerini ve eğitim faaliyetlerini etkilediği de anlaşılmıştır. Öğretmenlerin yaşı, cinsiyeti, meslekteki süresi, akademik ilgi ve merakı, ekonomik durumlarındaki farklılık ve değişimin bilimsel bilgiye ve teknolojik gelişmeye uyum sağlayabilmelerinde, eğitim ve öğretim faaliyetinin kalite ve verimliliğine etki ettiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul kültürü, öğretmenlik, sosyal değişim, uyum.

sözlü
sunum
özet

BİLİM VE SANAT MERKEZİ MATEMATİK ÖĞRETMENLERİNİN PROJE DANIŞMANLIK SÜRECİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bu araştırmanın amacı, Bilim ve Sanat Merkezlerinde (BİLSEM) görev yapan Matematik öğretmenlerinin Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2204-A ve 2204-B proje yarışmalarında yürüttükleri proje danışmanlık sürecinde yaşadıkları sorunları kendi görüşleri bağlamında incelemek ve tespit edilen sorunlara çözüm önerileri geliştirmektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni ile yapılmıştır. Araştırmaya Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki BİLSEM'lerde görev yapan 17 Matematik öğretmeni katılmıştır. Çalışmaya dâhil olan tüm öğretmenler TÜBİTAK 2204-A veya 2204-B proje yarışmalarına katılan öğrencilere danışmanlık yapmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan veriler, içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda BİLSEM'lerde çalışan Matematik öğretmenlerinin proje danışmanlık sürecinde; "öğrencileri motive etme", "Matematik branşında proje fikri üretme", "proje sonucu tasarım oluşturma", "zaman ayırma" ve "proje raporu yazma" konularında sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu sorunlara sırasıyla; "önceki yıllarda derece almış öğrencilerin deneyimlerini paylaşmalarının sağlanması", "Matematik odağında disiplinler arası proje fikirlerinin geliştirilmesi", "proje sonunda ortaya çıkan sonuç veya çözümün bilgisayar ortamında çeşitli tekniklerle modellenerek somutlaştırılması", "proje çalışma sürelerinin öğrenciye uygun olan zamanlarda yürütülebilmesi amacıyla esnek tasarlanması", "projenin raporlanması sırasında ve sonrasında üniversiteler başta olmak üzere uzman desteği ile gözden geçirilmesi" gibi çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Proje, TÜBİTAK, BİLSEM, öğretmen, matematik.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Dr. Emin YAŞAR

Gaziantep/Şehitkamil

Nuray Tunçay Kara Bilim ve Sanat Merkezi

Özcan Elzem ŞENGÜL

Adapazarı/Serdivan

Adapazarı Bilim ve Sanat Merkezi

sözlü
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Hacı Kaan ONARAN

ANKARA/Polatlı

Borsa İstanbul İlkokulu

Prof. Dr. Kerim GÜNDOĞDU

Adnan Menderes Üniversitesi

Doç. Dr. Tuba GÖKMENOĞLU

Ankara

Millî Eğitim Bakanlığı

FARKLI PAYDAŞLARA GÖRE İDARİ VE ÖĞRETİMSEL RUTİNLER: ANLAM VE DENEYİMLER

Bu çalışmanın amacı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleri ile farklı branşlardan öğretmenlerin, okul yöneticilerinin, sınıf eğitimi öğretmen adaylarının ve sınıf öğretmeni yetiştiren sınıf eğitimi ana bilim dalı öğretim elemanlarının “idari ve öğretimsel rutinler” hakkındaki görüşlerini incelemektir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilime (fenomenoloji) dayalı olarak kurgulanmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik yöntemi ile ilkokullarda çalışan 20 sınıf öğretmeni, 10 okul müdürü, eğitim fakültesinde görev yapan beş öğretim elemanı çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır. Çalışma grubuna yönelik olarak hazırlanmış paralel görüşme formları aracılığıyla veriler toplanmıştır. Görüşmeler yoluyla elde edilen verilerin analizinde var olan durumun betimlenmesine, betimsel ve deneyimlerin anlamlandırılması sürecinde ise içerik analizine başvurulmuştur. Sonuç olarak öğretmen, yönetici ve öğretim elemanlarının lisans döneminde gördükleri teorik derslerle çalışma hayatları arasındaki rutinler arasında belirgin farklar olduğu, MEB ve üniversiteler arasında lisans öğrenimi süresince daha fazla iş birliği kurulması gerektiği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rutin, öğretimsel rutin, idari rutin, ilkokullarda rutin.

HİZMET İÇİ EĞİTİM FAALİYETLERİNE KATILAN ÖĞRETMENLERİN HAYAT BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ: ESKİŞEHİR ÖRNEĞİ

Öğretmenlerin, mesleki gelişimlerini sürdürmeleri ve öğrencilerine daha etkili eğitim sunmaları açısından hayat boyu öğrenme eğilimlerinin kritik bir öneme sahip olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada; öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılımlarının, hayat boyu öğrenme eğilimlerine olan etkisini incelemek amaçlanmaktadır. Çalışma nicel yöntemin kesitsel tarama modelinde desenlenmiş olup 2023-2024 eğitim öğretim yılında Eskişehir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Öğretmen Yetiştirme ve Ar-Ge Birimlerinin düzenlemiş olduğu beş farklı hizmet içi eğitim faaliyetine katılan öğretmenlere demografik sorular ve Gür Erdoğan ve Arsal (2015) tarafından geliştirilen yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeğinde bulunan Likert tipteki sorular hazırlanan çevrim içi anket platformu ile ulaştırılmıştır. Çevrim içi anketten 102 öğretmenin yanıtlarıyla elde edilen veriler SPSS paket programı yardımıyla analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım sağlayan öğretmenlerin hayat boyu öğrenme eğilimlerinin arttığını göstermektedir. Özellikle, mesleki gelişim fırsatlarına katılan öğretmenlerin, mesleklerinde karşılaşılabilecekleri problemleri çözmek için çaba sarf ettikleri ve yeni şeyler öğrenmekten zevk aldıkları sonuçlarına varılmaktadır. Ayrıca hizmet içi eğitim programlarının öğretmenlerin motivasyonunu artırdığı ve mesleki tatmin düzeylerini yükselttiği görülmektedir. Sonuç olarak hizmet içi eğitim faaliyetlerinin Eskişehir’de görev yapan öğretmenlerin hayat boyu öğrenme eğilimlerini olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Bu nedenle, öğretmen akademilerinin aktif hâle getirilerek yöneticilerin ve eğitim kurumlarının mesleki ve kişisel hizmet içi gelişim programlarına öğretmenlerin katılımlarını teşvik etmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hayat boyu öğrenme, mesleki gelişim, hizmet içi eğitim, yetişkin eğitimi.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri

Dr. Funda ÇIRAY ÖZKARA

Eskişehir/Merkez

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Emin ÖZEN

Eskişehir/Merkez

Ölçme Değerlendirme Merkezi

sözlü
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Kriz Durumlarında Öğretmenin Rolü

Narin İŞLER

Sivas/Merkez

Necip Fazıl Kısakürek Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Damla KURT BİLİCİ

Sivas/Merkez

Öğretmen Saadettin Şahin Anaokulu

Dr. Öğr. Üyesi Asuman BİLBAY

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN KRİZ YÖNETİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Kriz; aniden ortaya çıkabilecek yoğunlukla beklenmedik, meydana geldiği toplulukları derinden ve olumsuz etkileyen durumlardır. Kriz hâlleri meydana geldiği toplulukları olumsuz etkilediği için müdahale edilmesi gereken durumlardır. Bir teşkilat olarak okul için “kriz” ise ansızın ortaya çıkabilecek yoğunlukla öngörülemez bir hâlde ortaya çıkan ve okul teşkilatını oluşturan insanların önemli bir kısmını derinden ve negatif etkileyen, müdahale edilmesi gereken durumlardır (Atkinson, 2002). Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin kriz yönetimi hakkındaki görüşlerini belirlemek için yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma metotlarından görüşme yöntemi ile yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Sivas il merkezinde bulunan okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini Sivas ili Merkez ilçede bulunan okul öncesi öğretmenlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile seçilmiş olan 25 öğretmen oluşturmaktadır. Kriz yönetimine ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi için iki bölümden oluşan bir veri toplama aracı kullanılmıştır. İlk bölümde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin kişisel bilgilerini edinmek için “Kişisel Bilgi Formu” ikinci bölümde ise “Kriz Yönetimi Görüşme Formu” kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerden içerik analizi yöntemiyle kodlar ve temalar oluşturulmuş, alınan cevaplara göre araştırma sonucu frekans ve yüzdeler belirlenmiştir. Bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (%40) sınıflarında çocukların ağlamaları, sinir krizi geçirmeleri ve akranlarına şiddet uygulamaları gibi davranış problemlerini kriz olarak değerlendirdikleri görülmüştür. Kriz durumlarına ilişkin alınan önlemlere yönelik olarak da katılımcıların büyük çoğunluğu (%52,4) kriz öncesi tedbirler aldıklarını ifade etmişlerdir. Kriz yönetim sürecinde izlenen stratejilere ilişkin olarak katılımcıların büyük çoğunluğu diğer paydaşlarla iş birliği (%40) yaptıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular ışığında okul öncesi öğretmenlerinin kriz yönetimine ilişkin farkındalığı arttıracak ve kriz yönetim becerilerini güçlendirecek hizmet içi eğitimlerin planlanarak uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kriz, kriz yönetimi, okul öncesi öğretmenleri.

ÖĞRETMENLERİN ELEŞTİREL OKUMA ÖZ YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ: BİR KARMA YÖNTEM ARAŞTIRMASI

21. yüzyılda eğitim sisteminden beklenenlerden biri de eleştirel düşünme ve okuma öz yeterliğinin en erken okul döneminden itibaren öğrencilere kazandırılmasıdır. Buyenilikçi becerinin merkezinde öğrenciler olmakla birlikte asıl kilit rol öğretmenlere düşmektedir. Bu durum birçok becerinin artık değişmesini zorunlu hâle getirirken öğrencilerin eğitimin ilk kademesinden itibaren bu yeteneği kazanabilmesi için öğretmenlerden de eleştirel okuma öz yeterliğine sahip olması beklenmektedir. Bu bağlamda Millî Eğitim Bakanlığı da 21. yüzyıl şartlarında öğretmen yeterliklerini güncellemiş; özellikle karmaşık problem çözme, eleştirel düşünme gibi alanlarda kendini yetiştirmiş öğretmenlerin gerekliliğini vurgulamıştır (MEB, 2017). Bu çalışmada eleştirel düşünme becerisi bağlamında öğretmenlerin eleştirel okuma öz yeterlik algılarına odaklanılmıştır. Bakanlığın özellikle birçok dersin müfredatına yerleştirdiği ve çok önem verdiği eleştirel düşünme ve okuma yeterliğinin öğretmenlerde farklı değişkenlere göre hangi boyutta olduğu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Alan yazın tarandığında sadece üniversite öğrencileri, öğretmen adayları ve öğrencilere ölçek uygulandığı ve genel olarak tek yönlü araştırmalar yapıldığı; ülke geneli öğretmenlerin eleştirel okuma öz yeterliklerinin karma bir yöntemle ele alınmadığı tespit edilmiştir. Çalışmanın nicel aşamasında Eleştirel Okuma Öz Yeterliği Ölçeği araştırmacının izni dâhilinde 69 ilimizde görev yapan 1.000 gönüllü öğretmene uygulanmış, nitel aşamada ise nicel verilerden çıkan sonuçlara göre oluşturulmuş yarı yapılandırılmış mülakat ile farklı şehirlerdeki 20 öğretmenin görüşünden yararlanılmıştır. Araştırmanın nicel verilerinin analizinde öğretmenlerin eleştirel okuma öz yeterlikleri ile cinsiyet, eğitim, yaş ve alan değişkenleri arasındaki ilişki, “bağımsız t testi” ve “Tek Yönlü Varyans (One-Way Anova)” ile incelenmiştir. Nicel veri analizi için SPSS 23.0; nitel verilerin analizi içinse MAXQDA 2022 programı kullanılmıştır. Veri analizlerinin sonuçlarına göre öğretmenlerin eleştirel okuma öz yeterliklerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık görülmezken yaş, eğitim durumu ve alanlarına göre anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın özellikle değişen eğitim şartlarında öğrencilerden beklenen eleştirel okuma ve düşünme becerisinin gelişiminde öğretmenlerin alandaki yeterliklerinin görülebilmesine ve araştırmacılar açısından da bu konuda yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel okuma, öğretmen, kazanımlar.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Eğitim ve
Öğretimdeki Yeri ve Önemi

Ercüment İŞLEYEN

Trabzon/Ortahisar

88. Yıl Cumhuriyet Anadolu Lisesi

Dr. Öğr. Üyesi Yurdağül GÜNAL

Trabzon Üniversitesi

sözlü
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Leyla YENİAY SATILMIŞ

Çankırı /Orta

Kaymakam Sabahattin Çakır İlkokulu

MESLEĞE YENİ BAŞLAYAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KENDİ MESLEKİ BECERİLERİNİ NASIL ALGILADIKLARINI BELİRLEMeye YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

21. yüzyılda yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak yeni öğretim programlarının uygulanmaya konulmasıyla öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikler etkilenmiş ve 2017 yılında öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri Millî Eğitim Bakanlığınca yeniden belirlenmiştir. Mesleki yeterlik, genel olarak bireylerin bir mesleği başarılı bir şekilde yerine getirebilmek için gereken bilgi, yetenek, nitelik, davranış, değer ve tutumların asgari düzeyini ifade eden kavramdır. Eğitimciler her geçen gün daha fazla çaba harcayarak öğrencileri geniş bir bilgi ve beceri yelpazesine sahip hâle getirmek için çalışmaktadırlar. Toplumun ihtiyaçlarının değişmesi, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki değişiklikler, öğrenci profili ve öğretme-öğrenme paradigmasının değişmesi gibi faktörler, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının temelini oluşturmaktadır. Bu paradigmadan yola çıkarak yapacağımız araştırmanın amacı mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin “Kendi Meslek Becerilerini Nasıl Algıladıkları”nın belirlenmesidir. Araştırmanın temel problemini “mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenleri kendi mesleki becerilerini nasıl değerlendiriyor? sorusu oluşturmaktadır. Yapılan araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olan bir durum çalışmasıdır. Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılında, Gaziantep ilinde mesleğe yeni başlamış 14 sınıf öğretmeni ile yapılmıştır. Bu çalışmada, veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle toplanmıştır. Yazılı hâle getirilen verilerin analizinde içerik analizi tekniklerinden kategori analizi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemiyle elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, tümevarımsal bir yaklaşım kullanılarak içerik analizi olan frekans ve kategori analizi MAXQDA yazılımıyla analiz edilmiştir. Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin mesleğin ilk yılında yaşadıkları güçlükleri belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada, aday öğretmenlerin demografik bilgileri mesleki beceri tanımlamaları, öğretimi planlama ve uygulama, sınıf yönetimi, mesleki beceri farkı, ölçme değerlendirme yapma gibi başlıklar altında toplanarak sunulmuştur. Sonuç olarak mesleğe yeni başlayan öğretmenler sınıf yönetimi, zaman planlamayı iyi değerlendirme, ölçekleri yeterli kullanamama konusunda kendilerini yetersiz görmektedirler. Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin kendi mesleki becerileri konusunda öz değerlendirme yaptıkları soruların bulguları incelendiğinde mesleki beceri konusunda en çok sınıf yönetimi konusunda kendilerini değerlendirdikleri görülmüştür.

Anahtar Kelime: Mesleğe yeni başlayan öğretmen, sınıf öğretmeni, mesleki beceri, öz yeterlilik.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN OKUDUĞUNU ANLAMA STRATEJİLERİNİ KULLANMA DURUMLARININ İNCELENMESİ

İlkokul süreci öğrencilerin okuma becerilerini kazandığı dönemdir. Okuma yazmanın (kod çözme) öğrenilmesinin ardından akıcı okuma ve okuduğunu anlama becerileri gelişir. Alan yazını incelendiğinde okuma sürecinde okuduğunu anlama stratejilerini kullanmanın okuduğunu anlamayı artırdığını gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin okuduğunu anlama becerilerini kullanma durumlarını incelemektir. Araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin farklı bölgelerinde sınıf öğretmenliği yapan 63 öğretmenle yürütülmüştür. Araştırma durum çalışması modelinde yürütülmüştür. Öğretmenlerin strateji kullanma durumlarını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan ve uzman görüşleri sonrası son hâli verilen bir form kullanılmıştır. Sınıf içi uygulamalar hakkında detaylı veri toplamak amacıyla ders işleniş sürecine yönelik açık uçlu sorular sorulmuştur. Araştırma sonuçları sınıf öğretmenlerinin okuma öncesi, okuma sırası ve okuma sonrası stratejileri aktif olarak kullandıklarını ancak çoklu öğretim stratejilerini bilmediklerini/ kullanmadıklarını göstermektedir. Öğretmenlerin okuma öncesi stratejiler çerçevesinde; tahmin, soru-cevap, metin üzerine konuşma, sessiz okuma, anahtar kelimeleri bulma, bilinmeyen kelimeler ile ilgili kelime çalışması, ön araştırma/metinle ilgili ödevlendirme ve metni gözden geçirme gibi yöntemleri kullandıkları sonucu elde edilmiştir. Okuma sırası stratejiler çerçevesinde; okuma sırasında durdurup soru sorma/ tahmin alma, anlayarak okuma, paylaşımlı okuma, not alma, sessiz okuma, altını çizme ve tekrar okuma kullandıkları belirlenmiştir. Okuma sonrası stratejiler kapsamında özetleme, değerlendirme ve soru cevap yöntemini kullandıkları belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarında sınıf içinde yapılan bu uygulamalar okuduğunu anlama stratejileri bağlamında ele alınmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri okuduğunu anlama stratejileri ile ilgili eğitime ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okuma, okuduğunu anlama, strateji, sınıf öğretmeni, ilkokul.

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Dr. Ertuğrul ÇAM

Ankara/Mamak

Kıbrısköyü İlkokulu

Dr. Aylin YILMAZ HİĞDE

Adnan Menderes Üniversitesi

sözlü
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Eğitim ve Öğretimdeki Yeri ve Önemi

Emre UĞUR

Afyonkarahisar/İhsaniye

Gazlıgöl İmam Hatip Ortaokulu

TÜRKİYE YÜZYILI'NDA EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ÖĞRETMENLERİN ROLÜ VE BECERİLERİ

Türkiye Yüzyılı, ülkemizin asırlık birikiminden alınan ilham ve gelecek tasarımıyla Cumhuriyetimizin yeni yüzyılına güçlü bir başlangıç vizyonudur. Üretken, yaratıcı, iletişimi güçlü, iş birliğini önemseyen bir nesil için öğretmenlere büyük sorumluluk düşmektedir. Bilgi çağı olarak adlandırılan 21. yüzyılda küreselleşme, dijitalleşme ve demografik dönüşümlerin eğitim alanında büyük bir değişim ve dönüşüme neden olması gerekmektedir. Bu çalışma, eleştirel düşünme, yaratıcılık, iş birliği, iletişim, medya, teknoloji, liderlik, girişim, verimlilik gibi 21. yüzyıl becerilerinden yola çıkarak öğretmenlerin Türkiye Yüzyılı'nda sahip olması gereken temel becerilerin neler olduğunun belirlenmesini amaçlamaktadır. Araştırmada nicel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. 21. yüzyıl becerilerine ilişkin alan yazını taraması yapılmıştır. Belirlenen becerilerin kullanım sıklığı ve öğretmenlerin görüşlerinin ölçülmesi için oluşturulan "Türkiye Yüzyılı'nda Öğretmen Becerileri ve Görüşleri" ölçeği Afyonkarahisar ilinde görev yapan farklı branşlardan 500 öğretmen tarafından doldurulmuştur. Öğretmenlerin bu becerileri kullanım düzeyleri demografik özellikler arasındaki ilişkilerle incelenmiştir. Cinsiyet, yaş, son öğrenim durumu değişkenlerine göre farklılaşmaları ortaya konmuştur. Yine beceri boyutlarının birbirleri arasındaki ilişkiyi yansıtan bulgular da Türkiye Yüzyılı'nda öğretmenlerin sahip olması ve geliştirmesi gereken beceriler hakkında fikir vermektedir. Araştırma sonucunda günümüzün gerektirdiği beceriler ve öğretmenlerin görüşleri belirlenerek bulgular neticesinde öğretmenlere, araştırmacılara ve yetkili kurumlara öneriler sunulmuştur. Daha önce bu konuda yapılmış kapsamlı bir çalışma bulunmamaktadır. Araştırma bu yönüyle Türkiye Yüzyılı'nda öğretmenlere büyük bir katkı ve farkındalık sağlayacak önemdedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı, 21. yüzyıl becerileri, öğretmen görüşleri.

sözlü
sunum
özet

TEMA

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

ALT TEMALAR

- Eğitimde Teknoloji Kullanımı
- Dijital Okuryazarlık
- Yapay Zekâ İçerikli Uygulamalar

sözlü
sunum
özet

METAVERSE VE YAPAY ZEKÂ TABANLI MATEMATİK ÖĞRETİMİNİN ÖĞRENCİLERİN MATEMATİK DERSİNE OLAN TUTUMLARINA ETKİSİ (META MAT PROJESİ)

“Matematik Seferberliği” kapsamında yürütülen “Meta-Mat Projesi” ile Web 3.0 teknolojisi (metaverse-yapay zekâ) kullanılarak matematik öğretimi uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ortaöğretim okullarında görev yapan Türkiye’de 9 farklı ilden (Bolu, Düzce, Kocaeli, Ankara, Hakkâri, Hatay, İstanbul, İzmir, Şırnak) 10 matematik öğretmeni ile 4 yabancı ülkede (İspanya, Romanya, Moldova, Ürdün) görev yapan 5 yabancı ortak oluşturmaktadır. Toplamda 13 farklı okulda yürütülen bu projede 57 öğrenci yer almaktadır. Bir eğitim öğretim yılı boyunca CoSpace Edu Metaverse aracı üzerinden blok tabanlı kodlama yapılarak lise düzeyi matematik ve geometri konuları bu alanda tasarlanmış ve öğrenciler düzenli olarak VR gözlükler ile Metaverse alanlarına girerek etkileşimli olarak konuları öğrenmişlerdir. Farklı konular ve başlıkları üzerinden ChatGPT gibi yapay zekâ araçlarından bilgiler edinilmiş, geometri konularında ise artırılmış gerçeklik araçları kullanılmıştır. Proje sürecinde okullar arası iletişimi kurmak amacıyla toplantılar Spatial metaverse alanında yapılmıştır. Bir eğitim öğretim dönemi boyunca öğrenciler matematik dersinde son teknoloji olan metaverse, yapay zekâ ve artırılmış gerçeklik araçlarından yoğun şekilde faydalanarak eğitim almışlardır. Bu kapsamda “Meta-Mat” projesine katkı sağlamak ve matematik dersine yönelik tutumları değerlendirme konusunda gerekli verileri toplamak üzere “Matematik Dersi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ön test ve son test kontrol gruplu desene dayalı olan bu çalışmada proje öncesinde uygulanan ön testin ardından 9 ay boyunca düzenli olarak dijital içerikli matematik çalışmaları yaptırılmış, uygulama sonunda ön testte yer alan maddeler son test olarak öğrencilere tekrar uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin matematik dersi tutumlarına ilişkin görüşleri ön testte “kararsızım» düzeyinde iken son testte «katılıyorum” düzeyindedir. “Meta-Mat” projesine katılan öğrencilerin dijital içeriklerle öğretimlerinin desteklenmesi, metaverse alanlarında öğrencilerin hem eğlenerek hem de farklı yöntemler keşfederek öğrenim sağlamanın matematik dersine karşı olan tutumlarını olumlu yönde değiştirdiği ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, metaverse, artırılmış gerçeklik, matematik tutumu.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Yapay Zekâ İçerikli Uygulamalar

İlknur PINARCI

Bolu/Yeniçağa

Yaşar Çelik Çok Programlı Anadolu Lisesi

Sema ATAY

Bolu/Merkez

Canip Baysal Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

İLKOKUL DÜZEYİNDE WEB 2.0 ARAÇLARI İLE OKUMA HIZI

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Fatma BAŞDAĞ

Ordu/Fatsa

Fatsa Bilim ve Sanat Merkezi

Okuma hızı; anlamlı okuma, okuma-anlatma, okuduğunu yorumlama etkinliklerinde bir ön koşul niteliğindedir. Doğru ve anlamlı okuma akademik başarı için de oldukça önemlidir. İlkokul öğrencilerinin MEB kazanımları doğrultusunda okuma hızlarının artırılması hedeflenmekte çeşitli uygulamalar yapılmaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında okula başlayan öğrenciler pandemi koşulları nedeniyle uzaktan eğitim yolu ile ilk okuma yazma sürecini tamamlamışlardır. Önceki yıllara oranla daha fazla ekran önünde bulunan ve dijital eğitim materyaliyle etkileşen bu kuşak, Web 2.0 araçlarına daha fazla ilgi duymakta ve bu araçları eğitim amaçlı kullanmaktadır. Araştırmamız “uzaktan eğitimle ilk okuma yazma becerilerini kazanmaya başlayan çocukların okuma hızını Web 2.0 araçları ile arttırabilir miyiz?” problem cümlesinden hareketle ortaya çıkmıştır. Web 2.0 araçlarının kullanıcıyı aktif, üreten hâle getirmesi öğrenmenin kalıcılığını arttırmaktadır. Birçoğu mobil uygulamalar olan bu araçlar yer fark etmeksizin öğrenciye okuma imkânı sunmaktadır. Çalışmamızda betimsel tarama modeli benimsenmiştir. Araştırmamızın evrenini Ordu ili, Fatsa ilçesinde 2. sınıfta eğitim gören 1632 öğrenci; örneklemini ilçe merkezi ve köylerdeki 213 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aşamasından önce Google Forms yoluyla 2. sınıf okutan farklı okullardan 17 gönüllü öğretmen belirlenmiş, çalışmayı yürütecekleri öğrencilerini seçkisiz örneklem yöntemiyle belirlemeleri sağlanmıştır. Çalışma sürecinde kitap okuma çalışması ayrıca yaptırılmamış, okuma doğal sürecine bırakılmıştır. Okuma hızı tespiti ve geliştirilen Web 2.0 içeriklerinde pedagojik açıdan uygun Türkçe ders kitabı metinleri kullanılmıştır. Öğrencilerin bir dakikada okudukları kelime sayısı Google Forms’la toplanarak hazır bulunuşluk seviyeleri gözlemlenmiştir. Bu uygulamadan sonra her hafta farklı Web 2.0 aracıyla (Wordwall, LearningApps, Quizizz) geliştirilen üçer içerik öğrencilere uygulanmış ve haftanın son iş günü okuma hızları tekrar ölçülmüştür. Üç hafta boyunca öğrencilerin bir dakikada okudukları kelime sayısı Google Forms’la toplanarak Excel programında ortalamaları belirlenmiştir. Çalışmalarımızın sonucunda edindiğimiz bulgular “ilk okuma yazma eğitimini uzaktan eğitimle tamamlayan 2. sınıf öğrencilerinin okuma hızlarını Web 2.0 araçları arttırır.” hipotezini destekler niteliktedir. Sonuç olarak projeden önce 1 dakikada okunan ortalama kelime sayısı 62 iken projeye bu sayının 76’ya yükseldiği anlaşılmıştır. Web 2.0 araçlarının okuma hızı üzerindeki etkileri farklı yaş düzeylerinde de araştırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Okuma hızı, Web 2.0 araçları, ilkokul, ekran okuması.

sözlü
sunum
özet

ÖĞRETMENLERİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİ

Dijital okuryazarlık her geçen gün önemini artırmaktadır. Bu konuda öğretmenlerin durumunun bilinmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırma Denizli ili merkez ilçelerinde 2023-2024 eğitim öğretim yılında resmî okullarda çalışan öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeylerinin ortaya çıkarılması amacıyla yapılmıştır. Araştırma nicel desende ve tarama modelinde yapılmıştır. Araştırma verileri kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle ve çevrim içi olarak toplanmıştır. Veriler Bayrakçı ve Narmanlıoğlu'nun (2021) geliştirmiş oldukları "Dijital Okuryazarlık Ölçeği" kullanılarak 302 gönüllü öğretmenin katılımıyla toplanmıştır. Toplanan verilerin normal dağılım gösterdiği ve güvenirlilik katsayısının da yüksek olduğu görülmüştür. Analizlerde SPSS programı kullanılarak t testi, varyans analizi ve Tukey testleri yapılmıştır. Öğretmenlerin dijital okuryazarlık yeterlikleri alt boyutlarda en yüksek düzeyde, etik ve sorumluluk boyutunda "çok yüksek" düzeyde ölçülmüştür. Bunu gizlilik ve güvenlik, günlük kullanım ile genel bilgi ve işlevsel beceriler boyutları "yüksek" düzeyde izlerken en düşük yeterlik sosyal boyut ve profesyonel üretim boyutlarında "orta" düzeydedir. Öğretmenlerin dijital okuryazarlık yeterliklerinde kişisel özelliklere göre yaş, kıdem ve medeni durumlarına göre anlamlı farklılık görülmemiştir. Ancak cinsiyet, öğrenim düzeyi, çalışılan kademe ve kariyer düzeylerine göre anlamlı farklılık görülmüştür. Farklılıklar cinsiyete göre erkek öğretmenler lehine, öğrenim düzeyine göre lisansüstü mezunları lehine yüksek ölçülmüştür. Öğretmenlerin çalışılan kademeye göre genel dijital okuryazarlık düzeyleri ilkokullarda çalışan öğretmenler lehine yüksek ölçülmüştür. Öğretmenlerin dijital teknolojilere dayalı yazılım/uygulama geliştirebilme alanında yeterliklerini arttırmaya yönelik eğitim ve çalışmalarda yer almaları önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, öğretmen, güvenlik, teknoloji.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Dijital Okuryazarlık

Ayşegül ÖZGÜRAY

Denizli/Merkezefendi

Azime Orhan Galip Demir Anaokulu

sözlü
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Tuğba KAYA

Van/İpekyolu

Cumhuriyet Anadolu Lisesi

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL MEDYA KULLANIMININ EĞİTİM SÜREÇLERİ VE PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Bu çalışma, hızla gelişen teknoloji ve iletişim araçlarının lise öğrencileri üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Lise öğrencileri arasında sosyal medya platformlarının kullanımının giderek artması, bu araştırmanın temel odak noktasıdır. Bu nedenle lise öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının eğitim süreçleri ve psikolojik iyi oluşları açısından büyük bir öneme sahip olduğu alan yazınında görülmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, lise öğrencilerinin sosyal medya kullanımının eğitim süreçleri ve psikolojik iyi oluşları üzerindeki etkilerini ayrıntılı bir şekilde incelemektir. Bu çerçevede, sosyal medyanın lise öğrencileri üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini incelemek hedeflenmiştir. Ayrıca bu araştırma, sosyal medya bağımlılığı gibi güncel bir kavramı ele alarak bu bağımlılığın gençlerin psikolojik iyi oluşunu nasıl etkileyebileceğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma, nitel veri toplama yöntemlerinden biri olan görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiş ve katılımcılardan yarı yapılandırılmış formlarla görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmeler, katılımcıların sosyal medya deneyimlerini, kullanım alışkanlıklarını, sosyal medyanın psikolojik iyi oluşlarına ve eğitim süreçlerine olan etkilerini ele almıştır. Elde edilen bulgular, sosyal medyanın eğitim açısından hem olumlu hem de olumsuz etkiler yaratabileceğini göstermektedir. Öğrenciler, sosyal medya platformlarını öğrenme kaynaklarına erişim sağlama ve öğrenme materyallerini paylaşma amacıyla kullanmanın faydalı olduğunu vurgulamışlardır. Ancak aynı zamanda sosyal medya kullanımının olumsuz psikolojik sonuçlara yol açabileceği de öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Özellikle sosyal medya bağımlılığı, siber zorbalık, öz saygı sorunları ve çevrim içi güvenlik endişeleri gibi olumsuz etkiler öğrencilerin cevaplarında yer almıştır. Sonuç olarak bu çalışma, lise öğrencilerinin sosyal medya kullanımının eğitimleri ve psikolojik iyi oluşları üzerinde karmaşık etkilere sahip olduğunu anlama konusunda önemli bir katkı sunmaktadır. Bu bağlamda, eğitimcilerin ve ailelerin, lise öğrencilerinin sosyal medya kullanımını dengelemek ve olumlu etkilerini artırmak için dijital vatandaşlık eğitimine ve eleştirel düşünme becerilerinin güçlendirilmesine odaklanmalarının gerekliliği vurgulanmaktadır. Ayrıca bu çalışmanın, sosyal medyanın lise öğrencileri üzerindeki etkilerini daha iyi anlama ve farkındalığı artırma açısından eğitimciler ve aileler için önemli bir kaynak sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, psikolojik iyi oluş, sosyal medya, sosyal medya bağımlılığı.

sözlü
sunum
özet

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENLERİNİN KODLAMA EĞİTİMİNDE SOSYAL MEDYA ARAÇLARINI KULLANMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Web teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, bireylerin yaşam tarzları ve davranışlarını kökten etkilemiştir. Bu teknolojiler, iletişim, iş birliği, etkileşim ve paylaşım ihtiyaçlarını sosyal medya platformları aracılığıyla karşılama olanağı sunar (Yılmazsoy, 2018). Sosyal medyanın, kullanıcıların internet üzerindeki diyaloglarını ve içerik paylaşımlarını şekillendirdiği görülmektedir (Öztürk ve Talas, 2015). Ayrıca, mevcut araştırmalar, sosyal medya araçlarının eğitim alanında da yaygın bir şekilde kullanıldığını göstermektedir (Arkün-Kocadere ve Aşkar, 2013). Bu bağlamda araştırmanın amacı, bilişim teknolojileri öğretmenlerinin kodlama eğitiminde sosyal medya araçlarının kullanımına yönelik görüşlerini belirlemektir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında Adıyaman merkez ilçede görev yapan 95 bilişim teknolojileri öğretmeninden, Amaçlı Örneklem Yöntemlerinden “Kolay Ulaşılabilir Durum Örneklemesi” yöntemiyle belirlenen 27 öğretmen, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırma nitel bir yaklaşımla gerçekleştirilmiş olup veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu form öğretmenlerin demografik bilgilerini, sosyal medya kullanım becerilerini ve kodlama eğitiminde sosyal medya araçlarının kullanımına ilişkin on bir madde içermektedir. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğretmenler günde 1-3 saat arasında en az bir sosyal medya aracını kullanmakta ve en çok tercih edilen araç ise Instagram olmaktadır. Katılımcı öğretmenlerin %65’ten fazlası, kodlama eğitiminde Facebook, WhatsApp, YouTube gibi platformların “Grup kurma, paylaşım yapma, canlı yayın” gibi amaçlarla kullanılabileceğini düşünmektedir. Sosyal medyanın kodlama eğitiminde kullanımının, “yaygınlaştırma, geniş kitlelere ulaşma, anında etkileşim, zaman tasarrufu, zenginleştirilmiş öğrenme ortamı” gibi avantajları olduğu, ancak “dikkat dağınıklığı, amacından sapma, yanlış bilgilerin yayılması ve sosyal medya bağımlılığı” gibi dezavantajları da bulunabileceği vurgulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öğretmenlerin tamamı günlük en az bir sosyal medya aracını kullanmaktadır. Çoğunluk, sosyal medyanın kodlama eğitiminde kullanılabileceğine inanmaktadır ve bu araçlar çeşitli yöntemlerle başarılı bir şekilde kullanılabilir. Ancak sosyal medyanın kullanımının avantajları ve dezavantajları göz önünde bulundurulmalıdır. Eğitim kurumlarında, içerik filtreleme yöntemi, sosyal medyaya erişim yasağına tercih edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Bilişim teknolojileri öğretmenleri, kodlama eğitimi, sosyal medya araçları.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Özge KARCI

Adıyaman/Merkez
İnönü İlkokulu

Neytullah KARAKURT

Adıyaman/Merkez
Pınaryayla Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Dr. Devrim Murat GÜZELKÜÇÜK

Kırşehir/Merkez

Kırşehir Ölçme Değerlendirme Merkezi

TÜRKÇE DERSİNDE PODCAST KULLANIMININ ÖĞRENCİLERİN SÖZ VARLIĞINI ZENGİNLEŞTİRMEYE ETKİSİ

Bireyler, iletişimde çeşitli kelimeleri ve kelime gruplarını kullanarak duygu ve düşüncelerini aktarır. Söz varlığının zenginliği, iletişimde önemli bir rol oynar. Günümüzde teknolojinin gelişmesi, insanların sosyal medya veya internet üzerinde farklı uygulamalarda daha fazla vakit geçirmelerine neden olmuştur. Bu durum, eğitim öğretim sürecinde farklı teknolojilerin kullanımının önemini ortaya koymaktadır. Bu teknolojilerden biri olan Podcastler, çeşitli ses dosyalarının internet aracılığıyla farklı cihazlara indirilip dinlenmesine olanak tanıyan veya bunlara görseller ve videolar eklenmesine imkân sağlayan ürünlerdir. Alan yazın incelendiğinde, bireylerin yeni bir dil öğrenirken telaffuzlarını geliştirmeleri, konuşma dilini öğrenmeleri ve gündelik hayattaki farklı kelimeleri öğrenmeleri için podcastlerden yararlanabilecekleri belirtilmektedir. Bu çalışmada da 5. sınıf öğrencilerinin podcast dinlemesinin söz varlığını zenginleştirmeye etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden yarı deneysel desenden yararlanılmıştır. Bu çalışmanın örneklemini Kırşehir’de yer alan bir ortaokulun 5. sınıflarında okuyan 74 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada araştırmacı tarafından geliştirilen söz varlığı başarı testi kullanılmıştır. Bu testteki sorular, 5. sınıf Koza Yayınları’na ait 1. tema ve 2. temadaki kelime ve kelime gruplarından seçilerek oluşturulmuştur. Çalışmanın süresi 6 hafta olarak planlandığından 6 haftalık süreçte yıllık planda belirtilen metinler ve bu metinlerin derste işlenme süreleri dikkate alınmıştır. Hazırlanan test, istatistiklerin incelenmesi amacıyla daha önce bu konuları ve kavramları öğrendiği düşünülen ve bir üst sınıfta okuyan 130 öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin çoktan seçmeli maddelerden oluşan teste verdikleri cevaplar analiz edilmiş, her bir maddenin güçlük ve ayırt edicilik indeksleri çıkarılmıştır. Çalışmanın analizi SPSS programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya başlamadan önce, söz varlığı başarı testi deney ve kontrol gruplarına uygulanmış, gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p>0,05$). Çalışma sonunda ise deney grubu lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Araştırma sonuçlarına göre podcastlerin öğrencilerin söz varlığının zenginleştirilmesinde olumlu etkileri olduğu belirlenmiştir. Bu durum, ilgili alan yazınla da örtüşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dinleme becerileri, ortaokul öğrencileri, podcastler, söz varlığı.

sözlü
sunum
özet

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK VE EVRENSEL FEN OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Günümüzde, gelişen teknolojik çalışmalar eğitimin de kalitesini artırma konusunda önemli faydalar sağlamaktadır. Dijital okuryazarlık, öğrencilerin bilgiye ulaşmada ve bilgiyi üretmede teknolojiyi kullanabilmesi olarak ifade edilebilir. Evrensel fen okuryazarlığı ise doğaya bilimsel bir pencereden bakabilmenin ve karşılaşılan sorunları bilimsel süreç becerileri kullanarak çözebilmenin evrensel bir anahtarıdır. Bu çalışmada; ortaokul öğrencilerinin dijital okuryazarlık ve evrensel fen okuryazarlık düzeylerinin; cinsiyet, sınıf ve internete erişim araçları bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri; Dijital Okuryazarlık Ölçeği, Evrensel Fen Okuryazarlığı Ölçeği ve İnternete Erişim Araçları Formu ile toplanmıştır. Araştırma verileri SPSS 27 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeyleri cinsiyet bakımından incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Evrensel fen okuryazarlık düzeylerinde ise erkek öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca iki ölçekten de elde edilen puanlar incelendiğinde sınıf düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. İki ölçekten alınan ortalama puanlara bakıldığında 8. sınıf öğrencilerinin ortalama puanlarının, 7. sınıf öğrencilerinin ortalama puanlarından daha yüksek olduğu bulunmuştur. İnternete erişim araçlarının dijital okuryazarlık ve evrensel fen okuryazarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık oluşturmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar, dijital okuryazarlık, evrensel fen okuryazarlığı, tablet, telefon.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Dijital Okuryazarlık

Sevgi ATALAY

Ardahan/Göle

Şehit Recep Kılıç Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Dijital Okuryazarlık

Naciye Selin TAŞTEKİN

Isparta/Merkez

Şehit Güngör Dolunay İlkokulu

PROJE TABANLI  GRENME YÖNTEMİNİN  GRENCİLERİN DİJİTAL OKURYAZARLIK BECERİLERİNE ETKİSİ

Dijital okuryazarlık, çevrim içi doğru bilgiyi bulmak, akıllıca değerlendirmek, amaca yönelik kullanabilmek ve iletmek için internet ve iletişim teknolojilerini kullanma becerisini ifade eder. UNICEF'e göre dijital okuryazarlık, çocuklar arasında beceri gelişiminin kilit bir bileşenidir. Çocukların eğitimi, gelecekteki iş fırsatları ve genel refahı, dijital dünyayı ne kadar iyi anladıklarına bağlı olacaktır. Bununla birlikte, çevrim içi dünyada gezinmek için güçlü bir dijital beceriye ihtiyaç vardır. Bu araştırmanın amacı, eTwinning projesi kapsamında dijital teknolojinin etkin kullanımı ve medya okuryazarlığı ve dezenformasyon konusunun derslere entegre olmasının öğrencilerin dijital okuryazarlık becerilerine etkisini incelemektir. Çalışma grubunu Türkiye, İşve, Yunanistan, Romanya ve Litvanya'dan katılan toplamda on okuldan 124  ğrenci oluşturmaktadır. 4. sınıfa devam eden öğrencilerin yaşları 9-10 arasında değişmektedir. Uygulama, 2020-2021 eğitim  ğretim yılı ikinci yarısında başlamış ve 16 hafta s rmuşt r. Bu proje, İngilizce  ğretmenlerinin ve sınıf  ğretmenlerinin çoklu disiplinli bir yaklaşım izlemesiyle derslere dâhil edilmiştir. Araştırmada, uzmanlar eşliğinde proje öğretmenleri tarafından oluşturulan öğrencilerin dijital okuryazarlık düzeylerini ölçen bir test uygulanmıştır. Aynı zamanda öğrencilerin proje boyunca dijital yeterlilikleriyle ilgili  ğretmen notlarından da yararlanılmıştır. Nicel veriler, eşleştirilmiş örneklem t-testleri kullanılarak nitel veriler ise nitel içerik analizi yönetimiyle analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, ön test ve son test arasında olumlu yönde anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna ek olarak  ğretmen notlarından elde edilen veriler test sonucu ile  rtuşmektedir. Ayrıca  ğrencilerin Yunanistan, Litvanya, Romanya, İşve ve Türkiye'den akranlarıyla İngilizce dilinde iş birliği içinde çalışarak dijital araçları sorumlu ve etkili bir şekilde kullanabildikleri de gözlemlenmiştir. Bulgular, bu uygulamanın çocukların dijital okuryazarlık becerilerine olumlu yönde etkisi olduğunu ve öğrencilerin birer dijital vatandaş olarak yetişmesinde katkıda bulunduğunu göstermektedir. Uygulamanın, dijital okuryazarlık becerilerinin artırılması ve öneminin vurgulanması açısından somut veriler sunarak benzer çalışmaların ülkemizde ve dünyada yaygınlaşması için öğretmenlere cesaret vereceğine ve küçük yaş grubuyla ilgili çok az çalışmanın bulunduğu ilgili literatüre katkıda bulunacağına inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, dijital vatandaş, medya, proje tabanlı öğrenme, teknoloji.

ÖĞRETMENLERİN EĞİTİM TEKNOLOJİSİ YETERLİLİKLERİ VE TEKNOLOJİNİN EĞİTİME ETKİSİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN META SENTEZİ

Hızla değişen yaşam şartlarının nedeni bilim ve teknolojiadaki hızlı değişimdir. Bu değişime ayak uydurabilmek için eğitim sistemini revize etmek ve sistemden gelen dönütler ışığında yeni değerlendirmeler yapmaktır. Öğretmenlerin, eğitim ve öğretim ihtiyacını karşılayabilmeleri için teknolojinin gelişimine açık ve uygun ilerlemeleri gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı Millî Eğitim Bakanlığında görevli öğretmenlerin eğitim teknolojisi öz yeterlilikleri belirlenip bunların yaşa cinsiyete, branşa öğretmenlerin eğitim düzeylerine ve okul türüne göre değişiminin incelenmesi ve teknolojik gelişmelerin eğitime olan etkisini araştırmaktır. Bu çalışma Türkiye'deki araştırmacılar tarafından, öğretmenlerin eğitim teknolojileri yeterlikleri ve eğitime etkisi konusunda çalışılmış tez ve makalelerin meta sentez yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nicel ve nitel araştırma bulgularını sentezlemek için nitel araştırma deseni olan meta sentez yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışmamızın amacını yerine getirebilecek nitel ve nicel araştırma yöntemlerini kullanarak 2001-2022 yılları arasında hazırlanmış 32 tez ve 33 makale olmak üzere toplam 65 çalışma sentez edilmiştir. Veriler içerik analizi ile çözümlenerek tablolar oluşturulmuş ve bulgular yorumlanmıştır. Araştırmaya alınan çalışmalar Yök Tez ve Google Akademik veri tabanlarından taranarak elde edilmiştir. Çalışmaların analiz edilmesi sonucunda öğretmenlerin eğitim teknolojileri öz yeterliliklerinin yaşa, cinsiyete, branşa, öğretmenlerin eğitim düzeyine ve okul türüne göre değiştiği görülmektedir. Bütün branşlarda genç öğretmenlerin öz yeterliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin eğitim teknolojisi öz yeterliklerinin bayan öğretmenlerin öz yeterliklerinden daha yüksek değere sahip olduğu görülmüştür. Sayısal ve meslek alan öğretmenlerinin sözel alan öğretmenlerine göre eğitim teknolojileri öz yeterliliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Yüksek lisans ve doktora yapan öğretmenlerin lisans düzeyinden mezun olmuş olan öğretmenlere göre eğitim teknolojileri öz yeterliliklerinin daha yüksek olduğu anlaşılmıştır. Öğretmenlerin eğitim türüne göre eğitim teknolojisi öz yeterliklerinde anlamlı fark olduğu görülmektedir. Ortaöğretim öğretmenlerinin öz yeterliklerinin temel eğitim öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan araştırmalar neticesinde teknoloji kullanımının bütün branşlarda olumlu bir etkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Teknoloji kullanımı doğru ve etkin bir şekilde kullanıldığında tüm sınıf kademelerinde öğrencilerin kalıcı etki ettiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eğitim teknolojisi, öz yeterlilik, meta sentez.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Dr. Murat AĞBABA

Erzincan/Merkez

Mustafa Doğan Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Sevgi BAYRAM

Batman/Merkez

Cumhuriyet Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

AFET RİSK HARİTALARINDA ARTIRILMIŞ GERÇEKLIK DENEYİMİ SUNAN HOLOGRAFİK EKРАН TASARIMI

Yaşadığımız dünyanın bir gerçeği olan afetler, toplumları ve çevreyi her türlü açıdan etkilemektedir. Dünyanın farklı yerlerinde farklı zaman ve türlerde yaşanan bu afetler; psikolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel yönden insanların yaşamını etkilemektedir. Herkesin bildiği üzere küresel ölçekte bakıldığında doğal afetler açısından son derece riskli bölgeler ve kayıplar dikkat çekmektedir. Eğitim hayatında ilkökul döneminde kazanılan toplumsal algı, lise döneminde toplumsal bilinçlilik kazandırılması açısından devam etmektedir. Bu projede günümüz artırılmış gerçeklik (Augmented Reality) teknolojisinin bir ön adımı olarak adlandırılan hologram teknolojisinin, lise eğitimi coğrafya dersi doğal afetler dersi kazanımlarında görsel materyal olarak kullanılan doğal afet risk haritalarında kullanılması amaçlanmaktadır. Ortaöğretim Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda; Çevre ve Toplum ünitesi afetlerin dağılışı ve etkileri kazanımına ilişkin öğrenme alanlarının, etkinliklerin, becerilerin, değerlerin (kişisel niteliklerin) kavramsal düzeyde daha çok anlamlandırılmasını sağlamak, coğrafya dersi eğitiminde en çok tercih edilen iki boyutlu dünya haritaları ya da üç boyutlu dünya küresi yerine günümüz genç kuşağının dikkatini çekecek artırılmış gerçeklik uygulaması olan hologram teknolojisi yardımıyla bilişsel düzeyde kalıcılığını artırmak, mevcut hologram teknolojisini, ışık yansıma kurallarını kullanarak, daha başka teknolojik yazılıma gerek kalmadan kullanılabilir hâle getirmektir. Gerçek dünyanın teknolojik cihazlar, platformlar ve uygulamalar sayesinde çeşitli materyaller ve içeriklerin eklenerek zenginleştirildiği ortamlar olarak açıklanabilen artırılmış gerçeklik teknolojileri her geçen gün farklı teknik ve yöntemlerle yaşamımızda yer edinebilmektedir. Eğitim süreci sonunda, öğrencilerin, küresel afet risk haritaların zihinde kalıcılığını arttırarak dünyanın her yerinde afetlere sebep olan risk faktörlerini bilerek yaklaşması ve önlem alacak düzeye sahip olabilecektir. Bu süreç tamamlandıktan sonra bu temel niteliklerin kazandırılmasını hedefleyen coğrafya dersinin önemini anlayarak, doğal afet konusunda yaşadığı uzaksak ve yakınsak çevreyi tanıyan, sorumluluklarının ve sınırlarının farkında olan, doğal afet bilincine sahip bireyler olarak topluma fayda sağlayabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Afet Risk, hologram, görsel materyal.

MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE PUZZLE MAKER: ÇOKGENLER KONUSU ÖRNEĞİ

Sayıların insanoğlunun yaşantısında yerini alması, bilime yön vermesi ve şu anda günümüz modern çağa ulaşmamız elbette kolay olmamıştır. Değişen dünyada teknoloji her geçen gün insanoğlunun hayatını kolaylaştırmaktadır. Teknolojinin etkileri eğitim öğretim alanında da kendini göstermektedir. Matematik diğer disiplinlere kıyasla öğrencilerin anlamakta güçlük çektiği soyut bir bilim dalıdır. Bu bağlamda tasarım ve geliştirme araştırması ile teknolojinin eğitime entegrasyonu sayesinde yeni öğrenme materyalleri geliştirilebilir. Geliştirilen materyaller sayesinde matematik eğitimi alanındaki güçlükler en aza indirilebilir. Puzzle Maker; öğretmenler, öğrenciler ve veliler için bir bulmaca oluşturma aracıdır. Kişiyi kendi kelime listelerini kullanarak özelleştirilmiş kelime arama, çaprazlama, matematik bulmacaları ve daha fazlasını oluşturup yazdırabilme olanağı sunar (Puzzle Maker, 2023). Son dönemlerde adını sıkça duyduğumuz Puzzle Maker programı sayesinde eğitimciler her ders ve konuda bulmaca tasarlama olanağına sahip olmaktadır. Bu çalışmada Puzzle Maker'in bulmaca türlerinden olan Criss-Cross Puzzle'in nasıl hazırlanacağı detaylıca anlatılmaya çalışılmıştır. Criss-Cross Puzzle anlatılırken matematik dersinin çokgenler konusu üzerinden ilerlenmiştir. Criss-Cross Puzzle'da cevapları kelimelerden oluşan kavramsal soruların yanı sıra işlemsel sorularda sorulabilir ve elde edilecek sayısal verilerde bulmacalara yansıtılabilir. Tasarlanan bulmacalar sayesinde derslerin daha eğlenceli ve kalıcı işlenmesi hedeflenmektedir. Matematikte kavramların zihinde doğru bir şekilde imgelenmesi olası kavram yanlışlarının önüne geçmek için son derece önemlidir. Matematik dersi söz konusu olduğunda tasarlanan bulmacalar kavramsal öğrenmeyi destekleyici rol üstlenebilmekte olası kavram yanlışlarını en aza indirebilmektedir. Bu sayede kavram yanlışları en aza indirilmeye çalışılacaktır. Elbette Puzzle Maker sadece matematik dersine yönelik bir araç değildir, tüm disiplinlerde rahatlıkla tasarlanıp kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Puzzle Maker, çokgenler, matematik eğitimi. **Anahtar Kelimeler:** Eğitim teknolojisi, öz yeterlilik, meta sentez.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

İslim ATÇI

Mardin/Yeşilli

19 Mayıs Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

İlkay KARAMANLIOĞLU

Aydın/Didim

Selçuk Özsoy Okulu

ORTAOKUL MATEMATİK DERSİNDE TEKNOLOJİ KULLANIMI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Çalışmada Türkiye’de ortaokul matematik dersinde teknoloji kullanımı konusunda yapılan çalışmaların sonuçları kapsamında incelenmesi amaçlanmıştır. 2019-2023 yılları arasında DergiPark veri tabanında ortaokul matematik dersinde teknoloji kullanımına ilişkin yayınlanmış makalelerin sonuçlarına bağlı olarak genel bir değerlendirme yapılmıştır. Çalışmada belirlenen anahtar kelimeler kullanılarak DergiPark veri tabanında tarama yapılmış ve 33 adet makaleye ulaşılmıştır. Tarama sonucunda ulaşılan makaleler ortaokul matematik öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin sonuçlar içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul matematik öğretiminde teknoloji kullanımının olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilmiştir. İncelenen makalelere göre ortaokul matematik öğretiminde teknoloji kullanımının tekrarlanabilirlik, bireysel farklılıklara uygunluk öğrenme etkinliklerinin sayıca ve çeşit açısından fazla olması, öğrenci başarısını ve motivasyonunu artırması, ortaokul matematik öğretmeni adaylarının öz yeterlik algılarını artırması, tam sayılar, kesirler, dönüşüm geometrisi, eşitlik ve denklem gibi konularda geleneksel öğretime göre daha etkili olması, derslerin ilgi çekici ve eğlenceli hâle gelmesi ve derslerin içerik olarak zenginleşmesi gibi avantajlar sağladığı tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra incelenen makalelere göre ortaokul matematik öğretiminde teknoloji kullanımının öğrencilerin dikkatlerinin çabuk dağılması, not tutma alışkanlığı edinmemeleri, çizim becerilerini geliştirememeleri, öğrencilerin matematik dersine ilişkin tutumlarında bir etkisinin olmaması gibi dezavantajları olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada incelenen makalelerin sonuçlarına göre uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilen web tabanlı eğitimlerin, öğretmenlerin öğrencilerle iletişim kuramamaları ve her öğrencinin internet ve teknolojik araçlara sahip olmamaları gibi nedenlerle ortaokul matematik öğretimi açısından etkili ve verimli bir yöntem olmadığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul matematik öğretiminde teknoloji kullanımının dezavantajlarının ve uzaktan eğitim sürecinde ortaya çıkan sorunların giderilmesine ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Alan yazını, matematik, ortaokul, teknoloji kullanımı.

EĞİTİMDE METAVERSE KONULU MAKALELER ÜZERİNE SİSTEMATİK LİTERATÜR HARİTALAMASI

Teknolojide yaşanan gelişmelerle birlikte hızla dijitalleşen dünyada gerçek ortamlarla entegre sanal bir evrene geçiş için hummalı çalışmalar yapılmaktadır. İnternetin geleceği olarak düşünülen bu sanal evren kurgusu “Metaverse” olarak isimlendirilmektedir. Eğitim, eğlence ve iş yaşamını dönüştürme potansiyeli olan yeni bir paradigma olarak görülen Metaverse, sanal gerçeklik (VR), artırılmış gerçeklik (AR), blockchain ve sosyal medya prensiplerini kombine eden fiziksel dünyanın bir simülasyonu olarak tasarlanmaktadır. Her ne kadar fütüristik görünse de dijital bir “Big Bang” etkisi yaratacağı, hayatın her alanında etkili olacağı düşünülen Metaverse’ün eğitim sektörü için de önemli fırsatlar sunacağı değerlendirilmektedir. Bu araştırmada amaç 2019-2023 yılları arasında yayımlanmış “Eğitimde Metaverse” konulu makalelerin sistematik bir derlemesini sunmak, yapılan çalışmaların eğilimlerini belirlemek ve literatürdeki eksiklikleri ortaya çıkararak araştırmacılara ve eğitim paydaşlarına katkı sağlamaktır. Çalışmada yöntem olarak sistematik haritalama kullanılmış, veri tabanı olarak “Google Scholar” seçilmiştir. Araştırmaya dâhil edilen 36 makale araştırmacılar tarafından geliştirilen veri toplama formu kullanılarak incelenmiştir. Araştırma kapsamına alınan makaleler yayım yılı, yazar sayısı, yayımlandığı dergi, makale türü, desen ve yöntemine göre sistematize edilmiş ve betimsel içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Araştırma bulguları “eğitimde metaverse” konusunda yapılan çalışmaların 2021 yılından sonra ivme kazandığını göstermektedir. Bulgular aynı alanda çalışan araştırmacıların iş birliğine dayalı araştırmalar yaptıklarını ve iş birlikçi çalışmaların çoğunlukta olduğunu, çalışmaların daha çok alan yazının taranması ve derleme türünde yoğunlaştığını göstermektedir. İnceleme sonucunda araştırmacılara; eğitim paydaşlarının (yönetici, öğretmen, veli, öğrenci) metaverse yönelik algılarını incelemeleri, farklı alan uygulamalarıyla eğitim uygulamalarını karşılaştırmalı bir şekilde ele alarak metodolojik ve pedagojik tasarımlar geliştirmeleri, eğitim paydaşlarına; teknolojik altyapı çalışmalarına, eğitim öğretim programlarının entegresine ve ana uygulayıcı konumunda olan öğretmenlere yönelik hizmet öncesi-hizmet sonrası mesleki gelişim faaliyetlerine hız vermeleri önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Metaverse, eğitimde metaverse, sanal evren, sistematik haritalama.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Recepali MAFRATOĞLU

Yükseköğretim Kurumları ve Yurt Dışı Eğitim

Genel Müdürlüğü, KKTC/Lefkoşa

Eğitim Müşavirliği, Girne Öğretmenevi

Perihan MAFRATOĞLU

Ankara/Pursaklar

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

sözlü
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Asım ERVASA

Tokat
Erbaa Merkez Anadolu Lisesi

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN AKILLI TELEFON İLE İLGİLİ METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ

Araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin akıllı telefon/cep telefonu hakkında sahip oldukları düşünce ve algıları incelemektir. Ortaöğrenim öğrencilerinin akıllı telefona yönelik imge ve algıları nitel olgu bilim (fenomenoloji) yöntem kullanılarak metafor analiziyle incelemiştir. Araştırma verileri, yarı yapılandırılmış açık uçlu soru formu aracılığıyla çevrimiçi oluşturulan anket üzerinden toplanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu 2022-2023 öğretim yılında öğrenimine ilçede farklı liseye devam eden 274 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Anket verileri eleme, kodlama ve gruplama aşamalarını uygulanarak içerik analizi yapılmıştır. 274 katılımcının akıllı telefon ilişkin oluşturduğu 171 farklı metafor 9 temada toplanmıştır. Bu 9 tema 5 olumlu ve 4 olumsuz olmak üzere 2 kategoriye ayrılmıştır. Olumlu kategoride bilgi kaynağı, eğlence, işlevsellik, sosyalleşme ve iletişim, temel ihtiyaç gibi temalar yer alırken olumsuz kategoride bağımlılık risk, sanal dünya ve zararlı gibi temalar yer almaktadır. Katılımcıların akıllı telefon olmadığında neler hissettiklerine ilişkin 105 farklı duyguyu 8 temada toplanmıştır. Bu 8 tema toplanan duygu ifadeleri 3 olumlu 5 olumsuz olmak üzere 8 farklı kategoriye ayrılmıştır. Olumlu kategoride alışabilir durum, etkisiz, pozitif duygu gibi temalar yer alırken olumsuz kategoride ise eğlenceden mahrumiyet, teknolojiden geri kalma, negatif duygu, sosyalleşme eksikliği ve yaşam için vazgeçilmez temaları yer almaktadır. Araştırma sonucunda katılımcıların akıllı telefona yönelik en fazla oluşturdukları metaforlar sırayla; "arkada", "sigar", "kitap", "kütüphan", "bilgi kaynağı", "öğretmen", "s" ve "uyuşturucu" dur. Katılımcılar akıllı telefon olmadığında hissettikleri en fazla duygu boşlukta, "normal", "yalnız", "sıkılmış", "kötü", "eksik", "rahat" ve "hiçbir şey" dir. Farklı örneklem grupları belirlenerek tekrar gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon, metafor, lise.

ORTAOKUL 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TINKERCAD PLATFORMUNDA KODLAYARAK YAPTIKLARI 3 BOYUTLU TASARIMLARIN İNCELENMESİ

Ortaokul 6. sınıf zorunlu bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin problem çözme ve programlama ünitesinde; öğrencilerin problem çözme kavramlarını, yaklaşımlarını ve blok tabanlı programlama araçlarını kullanmalarına ilişkin kazanımlar yer almaktadır. Tinkercad Kod Blokları platformu; kodlayarak 3 boyutlu tasarımlar yapılabilen, ilgili kazanımlara ulaşmaya katkı sağlayabilecek, ücretsiz bir internet uygulamasıdır. Alan yazını taramasında, kodlayarak 3 boyutlu tasarımla ilgili kaynakların az olduğu ve bu çalışmanın da bu konuda alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin platformda blok tabanlı kodlama araçlarını kullanarak piramit, kum saati, merdiven, duvar, lego gibi 3 boyutlu şekilleri kodlayarak oluşturmaları istenmiş, bu sayede de hedeflenen kazanımlara ulaşmaları amaçlanmıştır. Bu şekiller; yapı olarak simetrik oldukları için veya düzenli olarak değiştikleri için kodlamalarında değişkenler ve döngü yapıları kullanıldığında blok sayıları azalmakta ve algoritmaları sadeleşmektedir. Çalışmamızda 6. sınıf öğrencilerinin Tinkercad platformunda kodlayarak yaptıkları 3 boyutlu tasarımlarda değişkenleri ve döngü yapılarını doğru ve yerinde kullanmalarının, doğrusal mantık yapılarını düzgün oluşturmalarının incelenmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin blok tabanlı kodlama araçlarını kullanma becerilerinin incelendiği bu araştırmada deneme öncesi deneysel desenlerden tek grup son test modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2022-2023 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde 6. sınıfta öğrenim görmekte olan 96 öğrenciden oluşmaktadır. 6 hafta boyunca her hafta 2 ders saati olmak üzere toplamda 12 saat boyunca öğrenciler kişisel hesapları ile Tinkercad platformuna giriş yaparak tasarımlarını gerçekleştirmiştir. Ders esnasında yapılan ve ödev olarak verilen uygulamalar öğrenci e-portfolyolarında toplanmış ve amaçta belirtilen kriterlere göre incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin yarısından fazlası döngü yapılarını doğru kullanmış, yarısına yakını ise değişkenleri doğru kullanmış ve doğrusal mantık yapılarını düzgün oluşturmuştur. Portfolyo incelemeleri sonucunda Tinkercad platformunun öğrencilere algoritma ve programlama öğretimi konusunda oldukça yararlı olduğu görülmüştür. Matematik dersinin dört işlem ve koordinat düzlemi konularındaki kazanımları ile Teknoloji ve Tasarım dersinin 3 boyutlu tasarım konusundaki kazanımlarının öğrenilmesine, disiplinler arası etkileşim ile bilişim teknolojileri ve yazılım dersinin bu öğretimle katkı sağlandığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: 3 boyutlu tasarım, kodlama, Tinkercad.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Muhammet YILDIZ

Kars/Merkez

Yenişehir Ortaokulu

sözlü
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Emine GÜNGÖR

Sivas/Doğuşar

Doğuşar Halk Eğitimi Merkezi

Prof. Dr. Fatih KARAKUŞ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN GEOMETRİK İNŞA GÖREVLERİNDEKİ ARGÜMANTASYON YAPILARININ İNCELENMESİ

Bu çalışmada ortaokul öğrencilerinin farklı araçlar kullanarak geliştirdikleri geometrik inşa süreçlerindeki argümantasyon yapılarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu Sivas'ın Doğuşar ilçesinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir ortaokulda 2022-2023 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 12 adet 8. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışmada öğrencilerden pergel-çizgeç ve dinamik geometri yazılımı (GeoGebra) kullanarak 5 temel geometrik inşayı gerçekleştirmeleri istenmiştir. Çalışma 2 hafta sürmüştür. Veri toplam aracı olarak öğrencilerin çizimlerini yaptıkları dokümanlar, mülakat soruları ve video kayıtları kullanılmıştır. Öğrencilerin argümanları Toulmin modeline göre belirlenmiştir. Küreselleşen argümantasyon yapılarını belirlemek için Knipping (2008) ve Reid ve Knipping (2010) tarafından oluşturulan teorik çerçeve kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlarda pergel-çizgeç gruplarında başarı düzeyleri bağlamında argümantasyon yapılarında çeşitlilik görülmüştür. Etkinlikler bazında ise argümantasyon yapılarının genelde benzer yapılar olduğu ortaya çıkmıştır. Bu benzer yapılardan en fazla çizgi/hat yapı oluşmuştur. Son olarak bu çalışmada kaynak yapı, rezervuar yapı ve toplanma yapıya rastlanmamıştır. Çalışma sonunda öğrencilerin global argümantasyon yapılarının genelde basit yapıda olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durumun nedeni olarak öğrenme ortamlarının öğrencilerin matematiksel muhakeme becerilerini geliştirmedeki yetersizliği gösterilebilir. Dolayısıyla okullarda yapılan etkinlikler sorgulamaya dayalı olarak öğrencilerin argümantasyon becerilerini arttıracak şekilde düzenlenebilir.

Anahtar Kelimeler: Argümantasyon, geometrik inşa, global argümantasyon, dinamik geometri yazılımı.

TEMA

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR

ALT TEMALAR

- Öğretmenlerin Gözüyle Bu Okullarda Eğitim
- Bu Okullarda Öğrenen Profili
- Bu Okullarda İnsan Yetiştirme Anlayışları

YURT DIŞI TÜRK OKULLARINDA TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ DERSLERİNİN ETKİLİLİĞİNE EĞİTİM ÖĞRETİM PAYDAŞLARI GÖZÜYLE BİR BAKIŞ

Bu çalışmada, yurt dışındaki Türk okullarının kuruluş amacına yönelik çalışma ve etkinliklerin nasıl işlediği ve yerine getirildiği birtakım güncel istatistiksel veriler ışığında ele alınıp amaca ulaşma konusunda bir öz değerlendirme amaçlanmıştır. Yurt dışında yaşayan yurttaşlarımızın ve özellikle alt soylarının Türkçe ve Türk kültürünün yaşatılması ve varsa "iki dillilik" olgusunun beraberinde getirdiği sorunların çözümü bağlamında amaca yönelik eğitim öğretimin nicelik ve nitelik açısından ele alınması gerekliliği, bu çalışmanın nedensel altyapısını oluşturmaktadır. Bu çalışma hazırlanırken öncelikle fiziksel ve dijital ortamlarda erişim sağlanan kaynaklar, kapsamlı ve ayrıntılı bir alan yazının taranması sonucu elde edilmiştir. İçeriğini insanlar ve belgelerin teşkil ettiği birincil ve ikincil kaynaklar da gözlem, görüşme, tarama ve bilgi arama gibi yöntemlerle ortaya konmuştur. Bunların yanında, araştırmanın güncel veriler ile gerçekleştirilme çabası, geriye dönük araştırmanın önemsizliğini değil ileriye yönelik önerilerin daha sağlıklı değerlendirilmesini vurgulamaktadır. Görüleceği üzere, araştırmada kullanılan/kullanılacak olan yöntem ve teknikler birden fazla olup eklektik bir yol benimsenmiştir. Bu da çalışmanın güvenilirliğini artıracak ve sonuçların sağlamasının yapılmasında etkin olacaktır. Yurt dışındaki Türk okulları, öğrenen profili ve insan yetiştirme anlayışları konularının ele alındığı bu çalışma sonucunda, anılan bölgelerdeki eğitim öğretimin nicel ve nitel durumlarının yanında eğitim öğretim paydaşlarının, kimliğimizin en önemli öğelerinden olan dilimiz ve kültürümüzün yaşatılması amacı bağlamında ne kadar ve ne şekilde etkili oldukları ortaya konmuştur. Ana dili Türkçe olan ve yurtdışında yaşayan Türk çocukları, öğrenim gördükleri okullardaki öğretim dilinin Türkçe dışındaki bir dil olması nedeniyle hem verimli bir Türkçe öğrenimi görememekte hem de Türk kültürünü yeterince tanıyamamakta ve özümseyememektedir. Bu iki dillilik olgusunun beraberinde getireceği sorunların çözümü ise ana dilimiz Türkçenin ve dolayısıyla kendi kültürümüzün yaşatılması ve idamesi ile doğru orantılıdır. Bu denklemin sağlam bir şekilde tesis edilmesi için yetkili kurum ve kuruluşlar vasıtasıyla öncelikle öğrenci sayısının artırılması sağlanmalı, Türkçe öğretimi sırasında izlenecek yöntem ve tekniklerle bu sayı korunmalı ve dil öğretiminin yanında öz kültürümüze ait etkinlikler aracılığıyla kimliğimizin teşhisi açıkça ortaya konulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, kültürel kimlik, iki dillilik.

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR Öğretmenlerin Gözüyle Bu Okullarda Eğitim

Bahadır KAPLAN

Düzce/Merkez

Düzce Arsal Anadolu Lisesi

sözlü
sunum
özet

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR

Öğretmenlerin Gözüyle Bu Okullarda Eğitim

Emel YAMAN

Romanya

Uluslararası Bükreş Maarif Okulu

YURT DIŞINDA GÖREV YAPAN TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN ÇOK KÜLTÜRLÜ ORTAMDA EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: ROMANYA ÖRNEĞİ

Türkiye ve Romanya arasında çok eskilere dayanan, Lozan sonrası artarak gelişen güçlü siyasi, ekonomik, kültürel ve insani bağlar bulunmaktadır. Günümüzde yaklaşık yirmi bin Türk vatandaşı ve yetmiş binden fazla soydaşımız Romanya'da yaşamaktadır. Ayrıca savaş, görevlendirme, iş gücü ihtiyacı, evlilik gibi sebeplerle farklı ülkelerden insanlarda göç etmiş bulunmaktadır. Romen Anayasası'nın 6. maddesiyle millî azınlıklara dil, din, kültür ve etnik özelliklerini ifade etme ve koruma hakkının yanı sıra, kanunlar çerçevesinde kendi dillerini ve dinlerini öğrenebilmelerine, ana dilleriyle eğitim yapabilmelerine hak tanınmıştır. Bu durum Romanya'da çok dilli ve çok kültürlü eğitim ortamlarının oluşmasına sebep olmuştur. Bu araştırmanın amacı, Romanya'da Uluslararası Maarif Okullarında, farklı kademelerde görev yapan Türkçe öğretmenlerin çok kültürlü ortamlarda eğitime yönelik algılarını incelemektir. Durum çalışması yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, araştırmanın çalışma grubunu 2019-2023 yılları arasında Romanya Uluslararası Maarif Okullarının farklı kademelerinde görev yapmış ve hâlen yapmakta olan üç öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve elde edilen veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Elde edilen verilerden hareketle öğretmenlerin çok kültürlü ortamlarda eğitime karşı olumlu bir algılarının olduğu, çok kültürlü eğitim öğretim uygulamaları ile ilgili hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını, çok kültürlü sınıflarda Türkçe öğretiminin hem avantajlı hem de dezavantajlı yönlerinin olduğunu ifade etmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Romanya'da Türkçe, ana dili, yabancı dil öğretimi, çok kültürlülük, çok kültürlü ortamlarda eğitim.

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

ULUSLARARASI VE KARŞILAŞTIRMALI EĞİTİM BAĞLAMINDA ULUSLARARASI MAARİF PROGRAMI (İM) ÖĞRENEN PROFİLİ VE ERDEMLİ İNSAN

Bu çalışmanın amacı, uluslararası ve karşılaştırmalı eğitim bağlamında Türkiye Maarif Vakfının uluslararası eğitim programı olan Uluslararası Maarif Programı (İM) eğitim felsefesinin şekillendirdiği öğrenen profilinde yetiştirilmesi amaçlanan “erdemli insan”ın niteliklerini ortaya koymaktır. Çalışmada alan yazını taranarak bu alanda yayımlanmış kitap, makale, sempozyum, rapor ve tezler incelenmiştir. Anadolu’nun kadim irfan geleneği ile insanlığın ortak birikimini esas alarak yurt dışında örgün ve yaygın eğitim faaliyetleri yürütmekte olan Türkiye Maarif Vakfı; insanlığın ortak mirası olan bilimi esas alarak bilgi, beceri ve değerlerle yoğrulmuş, farklı kültürlere duyarlı, evrensel, millî ve yerel öğeleri önemseyen, çağın gereklerine uygun yenilikçi bir eğitim anlayışına sahiptir. Bu yaklaşımla İM programını hazırlayan Türkiye Maarif Vakfı ilmini ve irfanını insanlığın barış ve huzuru için kullanacak “iyi insan”lar yetiştirmeyi hedeflemektedir. Maarif eğitim felsefesine göre geliştirilen İM programının öğrenen profili dört temel öğrenen karakteristiği üzerine yapılandırılmıştır. Bunlar; “akıllı, iradeli, vicdanlı, aktif”tir. Bu dört özelliğin her biri kendi içerisinde ikişer nitelik ile tanımlanarak zenginleştirilmiştir. Çalışmada elde edilen sonuçlar; İM öğrenen profilinin dünyada yaygın olarak kullanılan uluslararası eğitim programlarından farklı yönlerini ortaya koymaktadır. İM öğrenen profilinde kişinin sadece kendine değil; yetiştiği topluma ve içinde bulunduğu dünyaya karşı sorumluluğu; değerlerine sahip çıkarak farklı kültürlere saygı duyması ve “vicdanlı” olması bu farklılıkların başında gelmektedir. Nihayetinde İM öğrenen profili ile asıl hedeflenen “erdemli insan” yetiştirmektir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Maarif Vakfı, Uluslararası Maarif Programı, öğrenen profili, erdemli insan, uluslararası eğitim programları.

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR Bu Okullarda Öğrenen Profili

Fikri KAŞİFHÜSEYİN
İstanbul/Üsküdar
Türkiye Maarif Vakfı

sözlü
sunum
özet

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR

**Bu Okullarda İnsan Yetiştirme
Anlayışları**

Salih TUZLUKAYA

İran/Tahran

Tahran Türk Okulu

sözlü
sunum
özet

KALEMİN ELE KİTABIN KALBE ALIŞMASI PROJESİNİN DİNLEME VE YAZMA BECERİLERİNE KATKISI VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dört temel dil becerisinin kazandırılmasında tek bir öğrenme öğretme yaklaşımının olmaması, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini bir arada ve dengeli şekilde kullanmayı gerekli kılmaktadır. Kullanılan öğrenme etkinlikleri öğrencilerin önceki öğrenmelerini geliştirici, yanlış öğrenmelerini düzeltici, ilgilerini çekici ve dil zevkini tattırıcı nitelikte olmalıdır. Bu çalışmanın amacı, dinleme ve yazma becerilerini geliştirmenin yanı sıra öğrencilerin bu becerilere karşı olan tutumlarında bir değişiklik olup olmadığını ortaya koymaktır. Çalışma, eylem araştırması üzerine temellendirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Tahran Türk Okulunda öğrenim gören 20 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Dinleme Tutum Ölçeği (Karakuş TayŐi ve Özbay, 2016), Yazma Tutum Ölçeği (Can ve Topçuoğlu Ünal, 2017), Yazma Motivasyonu Ölçeği (Deniz ve Demir, 2020), Yazma Becerisi Analitik Rubriği (Aktaş ve Alıcı, 2018), Dinleme Becerisi Ölçeği (Yalçın ve Özcan, 2022) ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Proje kapsamında öğrencilere “TRT Radyo Tiyatrosu Arkası Yarın” serisinde yer alan Hamburger (5 bölüm) ve Evren Bilinmezlik ve Beş Çocuk (6 bölüm) adlı radyo tiyatrosu dinletilmiş ve her dinlemenin ardından öğrenciler farklı yazma stratejini kullanarak dinleme metninin devamını yazmışlardır. 11 haftalık proje sürecince dinleme becerisi ölçeği ve yazma becerisi analitik rubriği uygulanmış ve öğrencilerin dinleme ve yazma becerilerine ilişkin durumları alan uzmanı öğretmen tarafından ilgili ölçeklere göre tespit edilmiş ve öğrencilerle paylaşılmıştır. Proje öncesinde ve sonrasında öğrencilere dinleme ve yazma tutum ölçeği ile motivasyon ölçeği uygulanmış, ardından elde edilen veriler ve farklılıklar tablo ve grafiklerle sunulmuştur. Öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler MAXQDA 2022 analizi programı kullanılarak analiz edilmiştir. Proje verileri analiz edildiğinde radyo tiyatrosu dinleme metinlerinin dinlemeye ve yazmaya yönelik ön yargıları kırdığı, öğrencileri dinlemeye ve yazmaya isteklendirdiği görülmüştür. Öğrencilerin yazmalarına yeterli dönüt ve düzeltme verildiğinde, süreç odaklı yazma eğitimi tercih edildiğinde öğrencilerin yazmaya yönelik olumlu tutum geliştirdiği ve yazma motivasyonlarının arttığı belirlenmiştir. Projenin çıktılarına göre dinleme ve yazma etkinliklerinde Radyo tiyatrolarının kullanılması, süreç odaklı bir yazma eğitiminin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, radyo tiyatrosu, dinleme becerisi, yazma becerisi.

POSTER SUNUM ÖZETLERİ

TEMA EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

ALT TEMALAR

- Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik
- İyi Uygulamalar
- Öğretim Programları
- Ölçme ve Değerlendirme
- Eğitim Ortamları

Poster sunumlara yukarıdaki karekoddan ulaşabilirsiniz.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Oğuzhan SAKARYA

Mersin/Yenişehir

Mahmut Arslan Anadolu Lisesi

MAHMUT ARSLAN ANADOLU LİSESİ ÖZELİNDE TARİHSEL KURGU YÖNTEMİYLE TARİH EĞİTİMİ: “BİR ATÖLYE ÇALIŞMASI”

Tarih biliminin görevi, toplumların nereden geldiklerini ve nereye gitmekte olduklarını açıklamaktır. Araştırmacı ve okuyucusuna derin bir birikimi sağlayan tarih biliminin dün-bugün-gelecek arasında ilişki kurmayı amaçlayan toplumsal bilinç oluşturmadaki rolü tartışılmazdır. Ancak tarih eğitiminde karşılaşılan en büyük sorun tarih araştırma yöntemlerinin tarih eğitimine entegre olamaması, öğrenciyi ezberlemeye yöneltmesidir. Bu çalışmanın amacı, tarih eğitiminde öğrencilerin araştırma becerilerini ve tarihsel bilinçlerini geliştirmek için oluşturulan tarihsel kurgu yöntemini kullanmanın etkisini incelemektir. Bu çalışmadan nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Mersin ilindeki Mahmut Arslan Anadolu Lisesi 9-12. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise evrenden basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 15 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu, araştırmacı tarafından alan yazının taranması sonucunda hazırlanmış ve uzman görüşüne sunulmuştur. Görüşme formundan öğrencilerin tarihsel kurgu yöntemi uygulamasına ilişkin görüşleri, deneyimleri, beklentileri ve önerileri sorulmuştur. Verilerin analizi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Veriler; araştırma sorularına göre kodlanmış, sınıflandırılmış ve yorumlanmıştır. Verilerin güvenilirliği için uzlaşma sağlama tekniği uygulanmıştır. Uzlaşma sağlama oranı %90 olarak hesaplanmıştır. Ortaöğretim Tarih Müfredatı, tarihin genel çatısını oluşturup öğrencilerin araştırma ve buldukları coğrafi bölgeye karşı farkındalık geliştirmelerine engel olmaktadır. Yerel tarih çalışmaları, sözlü tarih uygulamaları, edebiyat ve coğrafya gibi diğer disiplinlerle iş birliğini sağlayacak “Kurgusal Tarih” anlayışı tarih öğretiminde yeni bir soluk olabilir. Öğrencilerin bilimsel ve edebî bilgiye ulaşma yöntemlerini öğrenmelerine katkıda bulunmak, onların kültürel mirası yakından tanımalarına aynı zamanda da sosyal hayata sanatsal bir faaliyetle katılmalarına yol açmıştır. Öğrenciler, öğrendikleri tarihsel ve coğrafi bilgileri kurgu ve drama yöntemleri ile değerlendirerek kendi ürünleri hâline getirmiş, bilgileri içselleştirmiştir. Çalışma, sosyal alandaki derslere “Kurgusal Tarih” eğitim yöntemini getirerek tarih eğitimine yeni bir bakış açısı getirebilme iddiasını taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tarih eğitimi, tarihsel kurgu, atölye çalışması, kültürel miras.

poster
sunum
özet

ÇEK CUMHURİYETİ'NDEKİ HAYAT BOYU ÖĞRENME FAALİYETLERİNE İLİŞKİN İZLENİMLERİN TÜRKİYE'DEKİ UYGULAMALAR İLE KARŞILAŞTIRMASI

Dünyada yaşanan gelişmeler sonucu toplumlarda oluşan çağı yakalama çabası, bireylerin çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donanmış olması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle gelişmiş ülkeler bilgi toplumu olmak için yeni yaklaşımlar ile yetişkin eğitimlerinin kalitesini artırmaya önem vermektedir. Yetişkin eğitiminin niteliğinin artırılması için Erasmus+ projeleri ile yenilikçi yaklaşımların transferi ve yetişkin eğitiminin niteliğinin artırılması amaçlanırken elde edilen deneyimlerin bilimsel bir dil ile alanyazına kazandırılması önemli görülmektedir. Bu araştırmada Çek Cumhuriyeti'ndeki hayat boyu öğrenme izlenimleri, Türkiye'deki uygulamalar ile karşılaştırmalı olarak ortaya konularak bu ülkenin tanınması, analiz edilmesi ve varsa ülkemize yönelik politika önerilerine yer verilmesi hedeflenmektedir. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinin kendine özgü durumları dikkate alınarak planlı bir çalışma ile eğitimi geliştirme ve yeni yorumlar ile değerli sonuçlar elde etmeyi amaçlayarak bu çalışmada örnek olay yöntemi kullanılmıştır. Erasmus+ projesinde yazar tarafından tutulan yapılandırılmamış katılımlı gözlem notları ile diğer kaynaklardan elde edilen veriler dikkate alınarak içerik analizi yapılmış ve alanyazın incelenmiştir. Bulgular olduğu hâllerinde ortaya çıkarılmaya çalışılmış, çözümlenmiş, değerlendirilerek sonuç ve öneriler ortaya konulmuştur. Geçerliliği sağlamak için birçok kaynaktan veri toplanarak durum olduğu hâliyle sunulmuş, bulgular ve sonuç bölümlerinin tutarlılığı ile güvenilirlik arttırılmıştır. Çek Cumhuriyeti'nde Avrupa Birliği normları ile çağdaş bir hayat boyu öğrenme sistemi kurulmaya çalışılmaktadır. Türkiye'de halk eğitimi merkezleri tarafından yürütülen faaliyetler, Çek Cumhuriyeti'nde çeşitli fonlar ve iş ortaklarının desteği ile okullar ve sivil toplum kuruluşlarında yürütülebilmektedir. Çek Cumhuriyeti'nde vatandaşlar ve yabancılar için sanat, spor, dil, aile, sınavlara hazırlık, sosyal ve mesleki kurs faaliyetleri yürütülmektedir. Çek Cumhuriyeti'nde Türkiye'den farklı olarak din ve el sanatları alanlarında yaygın eğitim faaliyetleri bulunmadığı, bazı sınıfların özgün olarak tasarlanabildiği, derslerde çağdaş araç gereç ve yöntemler kullanıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Türkiye'de yetişkin eğitiminde kişilerin sosyal ihtiyaçları ile ilgili faaliyetler yürütülmelidir. Yetişkin eğitiminde yenilikçi yaklaşımların etkin yürütülebilmesi için projeler hayata geçirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Çek Cumhuriyeti, hayat boyu öğrenme, karşılaştırmalı eğitim.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Muhammet Şevket ŞAHİN

Trabzon/Of

Of Halk Eğitimi Merkezi

poster
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Derya ÖRS

İstanbul/Maltepe
Binbaşı Necati Bey İlkokul

SANAT YOLUYLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ/MATH-ART

Günümüzde bilgi hızlı bir değişim göstermektedir. Bilginin kullanımına yönelik öğrencilerde bilgiye erişme, yönetme, bütünleştirme, değerlendirme ve yaratma üzere sanatı, dijital teknolojileri ve Web 2.0 araçlarını kullanmayı öğretmek gerekir. Matematğin kendi iç disiplinindeki güzelliklerin yanı sıra bu güzelliklerin sanata yansımaları da vardır. Eski çağlardan günümüze bakıldığında matematikle sanatın iç içe olduğunu görmek imkân dâhilindedir. Türk-İslam mimarisinde geometriksel model ve figürlerin sıkça kullanıldığını görmek mümkündür. Birbirinden değerli proje ekibi üyeleriyle doğada ve yaşamda matematik ve sanat disiplinlerinin yansımalarının keşfettirilmeye çalışılacağı proje; grup, atölye çalışmaları ve etkileşimli uygulamalar içermektedir. Ortak okullarla birlikte Binbaşı Necati Bey İlkokulu 1/B sınıfında 7 yaş grubu öğrencileriyle matematik dersinde algoritmik düşünme becerisini kazandırarak bilgiyi araştırmak, düzenlemek, değerlendirmek ve paylaşmak üzere teknolojiyi araç olarak kullanma üzerinde çalışılmıştır. Öğrencilerden bilginin erişimine yönelik etik ve yasal konularda temel anlayışa sahip olmaları, öğrencilerin bilgi işlemsel düşünme becerilerini kullanarak problemin çözümü için algoritma geliştirmeleri, mantıksal sorgulama, soyutlama, ayrıştırma, çözümü değerlendirmeleri beklenmiştir. Bunun dışında öğrencilerden problem çözebilme, karar verebilme, sorumluluk alabilme, iş birliği içinde çalışma beklenmiştir. Ayrıca bireysel başarı yanında takım başarısının ve ekip ruhunun önemini, fikirlerini ortak alanda paylaşabilen, empati kurabilen, gündelik yaşam becerileri kazanarak yaşantı yoluyla öğrenme becerilerini geliştirebilen kişiler olmaları hedeflenmiştir. Bu projede ilkokul öğrencilerinin matematik dersine karşı olumlu tutum geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Proje süresince öğrenciler; problemin çözümüne yönelik algoritma yazma, sıraya koyma, mantıksal sorgulama, hata ayıklama, ayrıştırmayı ve akış şemaları oluşturarak öğrendiklerini disiplinler arası bilgi işlemsel etkinlikler uygulayarak problemin çözümüne yönelik olumlu tutum geliştirmişlerdir. Verilerin toplanması sürecinde çevrim içi yazılı anket formlarından yararlanılmıştır. Ortak çalışmalarda grup ve iş birliğine dayalı etkinliklerle öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmiştir. Türkçe dersinde oynadıkları çocuk oyunlarının algoritmasını yazarak beden eğitimi ve oyun dersinde oyunlarını oynadıkları görülmüştür. Yer yön hareket konusunu matematik dersiyile ilişkilendirerek birbirlerine oyun yönergeleri hazırladıkları gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Matematik eğitimi, sanat eğitimi, disiplinler arası yaklaşım, tutum.

poster
sunum
özet

İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİMDE YENİ BİR ANLAYIŞ: EKONOMİ VE GİRİŞİMCİLİK

Yaratıcı Yıkım olarak adlandırılan girişimcilik üzerine yapılan bilimsel araştırmaların sonuçlarına göre Türk insanının diğer milletlere oranla daha girişimci olduğu ortaya çıkmıştır. 2013 yılında Ulusal Franchising Derneği'nin yapmış olduğu araştırma sonucuna göre Türkiye'de her 100 kişinin 50'si kendi işletmesini kurma eğilimindedir. Genç nüfus potansiyelimiz; erken yaşlarda başlayan mesleki eğitimi daha etkili sonuçlara ulaşılmasını, özgün fikirlerin oluşturulmasını, aktif, bağımsız ve iş birliğine dayalı çalışmalar yapılmasını sağlayacaktır. Bu da istihdamın önünün açılmasına, orta sınıfın güçlenmesine, gelir düzeyindeki yükselmeye, sosyolojik olarak refah düzeyinin artmasına zemin hazırlayacaktır. Ülkemizin girişimcilik konusunda ABD ve Almanya'dan daha istekli olduğu görülmektedir. Bildiri konumuzun yöntemi teorik amaca dayanan temel araştırma yöntemidir. Konu hakkındaki araştırma yoluyla edinilen bilgiler ile ilköğretim ve ortaöğretimde uygulamalı ders içeriği oluşturmak için yeni bir uygulama sahası oluşturma amaçlanmaktadır. Araştırma yöntemi; alanda yapılmış ilgili yayınlar, kitaplar, bilimsel makaleler, yurt dışında bu konu ile ilgili faaliyetlerin taranması, MEB yayınlarının incelenmesini kapsamaktadır. Girişimcilik, girişimcilik eğitimi, ilköğretim ve ortaöğretim ile ilgili teorik literatür taraması yapılmıştır. Ülkemizdeki ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik alan yazının taranmasında uygulamalı girişimcilik becerisinin ve eğitiminin çok az olduğu dikkat çekmekte, sahanın işlenmeye hazır bir durumda olduğu görülmektedir. Girişimcilik, doğuştan gelen bir beceri olsa da yapılan çalışmalar eğitim ve öğrenimle bunun pekiştirilebileceği doğrultusundadır. Bu da girişimcilerin yeterli bilgi ve beceriye kavuşmalarına, kariyer seçeneklerine, kendilerini farklı alanlarda yetiştirmelerine olanak sağlamaktadır. Yenilik ve inovasyonun ülkemiz ekonomisine katkıları, gelir dağılımındaki adaleti sağlayıcı bir unsur olması, hedeflenen kalkınma programını desteklemesi, sınıfsal farklılıkları ortadan kaldırması, fırsat eşitliği, her bölgenin kalkınmasına zemin hazırlaması, ekonomi ve girişimcilik dersinin önemini ortaya koymaktadır. Zorunlu, teorik, uygulamalı ve girişimcilerin de yer aldığı bir ders müfredatı hazırlanmalıdır. Akademisyenlerle desteklenen, öğrencilerin yaratıcılıklarını perçinleyen, onları araştırmaya sevk eden farklı eğitim teknikleri ve finansman sağlanmalıdır. Büyük firmalar ve iş kurumları destekçi olmalı, eğitim sonucunda başarılı olan öğrencilere sertifika verilmeli, devlet dışı kaynaklar teşvik edilmeli, çevrim içi eğitimler düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, ilköğretim ortaöğretim, ekonomi.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Gülten İLHAN

Almanya/Millî Eğitim Bakanlığı

Stuttgart Eğitim Ataşeliği Böblingen Bölgesi

poster
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Ölçme ve Değerlendirme

Muhterem ÇELİK

Adana/Yüreğir

Aziz Sancar Mesleki Teknik Anadolu Lisesi

Seda ÇELİK

Adana/Yüreğir

Şehit Öğretmen Sait Korkmaz Ortaokulu

ORTAÖĞRETİM 12. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OTOMOTİV PERİYODİK BAKIM KAVRAMLARINA İLİŞKİN BİLİŞSEL YAPILARININ KELİME İLİŞKİLENDİRME TESTİ (KİT) ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ

Bir otomobil birçok mekanik, elektrik, elektronik parçanın ve bu parçaların bir kısmında kullanılan bazı bileşenlerin bir araya getirilmesi ile oluşturulur. Otomobili oluşturan parçalar üzerinde zamanla aşınmalar, bozulmalar, korozyon vb. fiziksel tahribatların meydana geldiği ve özelliğini yitirdiği görülmektedir. Otomotiv sektöründe periyodik bakımlar aracın ömrü açısından hayati bir öneme sahiptir. Bakım işlemleri uzman kişiler tarafından doğru ve orijinal yedek parça kullanılarak gerçekleştirilmelidir (MEB-MEGEP, 2011). Meslek liselerinin motorlu araçlar teknolojisi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin otomotiv periyodik kontrol-bakım işlemlerini doğru bir şekilde yapabilmeleri için ilgili kavramlara hâkim olmaları beklenmektedir. Ortaöğretim 12. sınıf öğrencilerinin otomotiv periyodik bakımı kavramlarına ilişkin bilişsel yapılarını ortaya koymak amacıyla yapılan bu araştırma, tarama modeline göre tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 öğretim yılı Adana ili Yüreğir ilçesinde Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı bir mesleki ortaöğretim kurumunda 12. sınıfta öğrenim gören 65 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada 12. sınıf öğrencilerinin seçilme sebebi, çalışma kapsamındaki otomotiv periyodik bakımı kavramlarının tamamını öğrenmiş olmalarıdır. Araştırmada veri toplama aracı olarak uzman öğretmenlerin rehberliğinde hazırlanan kelime ilişkilendirme testi (KİT) kullanılmıştır. Testi oluşturmak amacıyla otomotiv periyodik bakımını oluşturan altı tane anahtar kavram (balata, triger, lift, süspansiyon, müşir ve bijon) seçilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre KİT'te bulunan kavramlardan müşir, triger, balata, anahtar kavramlarını 40 ve üzeri öğrenci çeşitli kelimelerle ilişkilendirebilirken bijon, süspansiyon ve lift kavramları bu aralıkta hiç yer almamıştır. Öğrenciler ayrıca müşir kavramını "hararet", trigeri "kayış", balatayı "fren" kavramı ile ilişkilendirmişlerdir. Bu sonuç; öğrencilerin müşiri, trigeri ve balatayı çoğunlukla doğru kavram ile ilişkilendirdiğini ortaya koymaktadır. Otomotiv periyodik bakım kavramlarından bijon kavramını ortak kelime olarak 20-39 aralığında "bijon anahtarı" ile ilişkilendirildiği görülmektedir. Bu da öğrencilerin bijon kavramını onu açmak için kullanılan anahtar ile karıştırdıklarını ve bijon kavramına yönelik bir kavram yanılıgısına sahip olduklarını göstermektedir. Sonuç olarak elde edilen bulgulara göre kelime ilişkilendirme testlerinin bilişsel yapıyı ortaya çıkarmada ve kavram yanılıgılarını tespit etmede etkili bir teknik olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otomotiv, bakım, kelime ilişkilendirme testi.

poster
sunum
özet

İM MAARİF OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI İLE EĞİTİM GÖREN ÇOCUKLARIN BİRİNCİ SINIF AKADEMİK BAŞARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Erken çocukluk dönemi çocukların kişilik gelişimleri ile birlikte akademik yaşantılarının da temelini oluşturmaktadır. Nitelikli okul öncesi eğitim programları ve ortamlarının çocukların tüm gelişim ve öğrenme alanlarına yönelik olumlu etkilerini ortaya koyan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Batı Afrika'da yer alan Mali, 21,9 milyon nüfusu ile Afrika'nın önde gelen ülkelerinden biridir. Türkiye Maarif Vakfı tarafından kurulan Uluslararası Maarif Mali Anaokullarının Mali'nin başkenti Bamako'da 5, Segou'da 1 kampüsü bulunmaktadır. Ülke, Vakıf tarafından geliştirilen İM (Uluslararası Maarif Programları) Maarif Okul Öncesi Eğitim Programı'nın pilot uygulama bölgesi olarak belirlenmiş, 2021 yılından itibaren uygulamalara başlanmıştır. Sınıf ortamları program standartlarına uygun şekilde tefriş edilerek programa özel hazırlanan öğretim materyalleri ile zenginleştirilmiştir. Program 2021 yılı itibarıyla Mali Eğitim Bakanlığı tarafından resmî onay almıştır. 2022-2023 eğitim öğretim yılında İM Maarif Okul Öncesi Eğitim Programı ile eğitim gören çocukların Mali eğitim müfredatı ile eğitim alan çocuklarla aralarındaki farkın gözlemlenmesi adına ilkökul 1. sınıf öğrencilerine yönelik bir izleme çalışması gerçekleştirilmiştir. İM Maarif Okul Öncesi Eğitim Programı'ndan mezun olan çocuklar ayrı ve karma sınıflara yerleştirilerek diğer çocuklarla aralarındaki fark gözlemlenmiştir. Çalışma ayrı sınıflarda eğitim gören 18, karma sınıflarda eğitim gören 25 öğrenci üzerinden gerçekleştirilmiştir. İlkokulların eğitim müdürleri ve öğretmenleri tarafından İM programından mezun olan çocukların iletişim, öz bakım, öz farkındalık, sorumluluk gibi sosyal becerilerinin diğer çocuklara oranla daha gelişmiş oldukları, anlama, kavrama, ifade, etme, problem çözme gibi bilişsel becerilerde de ileride oldukları gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk, eğitim, öğrenme alanı, İM, program.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Programları

Neslihan OCAK

Mali/Bamako

Türkiye Maarif Vakfı Mali Okulları

poster
sunum
özet

TEMA

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

ALT TEMALAR

- Kapsayıcı Eğitim
- Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
- Ders Dışı Sosyal Etkinlikler

OKULLARDA AKRAN ZORBALIĞINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Zorbalık bilinçli bir şekilde başkalarına sözel saldırı, fiziksel taciz veya daha ince bir baskı metodu olan manipülasyon yoluyla zarar verme davranışdır. Bu çalışmanın amacı okullarda görülen akran zorbalığına ilişkin öğretmenlerin görüşlerini tespit etmektir. Bu sonuçlar doğrultusunda Ankara’da bir devlet okulunda öğretmenlere “Okullarda Akran Zorbalığı” konusunda bir bilgilendirme semineri düzenlenmiştir. Seminerde zorbalığın tanımı, okullarda görülen akran zorbalıkları, olası sebepleri ve sonuçları hakkında öğretmenler bilgilendirilmiştir. Seminer sonunda seminere katılan öğretmenlere “Okullarda Akran Zorbalığı”na ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla bir form gönderilmiştir. Form iki bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümü öğretmenlerin demografik bilgilerinin yer aldığı sorulardan, ikinci bölümü ise öğretmenlerin akran zorbalığına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla geliştirilen açık uçlu yarı-yapılandırılmış görüşme sorularından oluşmaktadır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik (olgubilimsel) desene dayalı olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmış olup veriler 2023-2024 eğitim öğretim yılında Ankara ilinde bir devlet ortaokulunda çalışan “Okullarda Akran Zorbalığı” seminerine katılan 15 öğretmenden toplanmıştır. Araştırma kapsamında veriler nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme yöntemi kullanılarak yarı-yapılandırılmış görüşme formları ile elde edilmiştir. Görüşme formlarının birinci bölümü dört demografik sorudan, ikinci bölümü ise on sorudan oluşmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre 15 katılımcının tamamı daha önce öğrencilerin arkadaşlarına zorba davranışlarda bulunduğunu gördüklerini belirtmiştir. Katılımcılara en çok karşılaştıkları zorba davranışın ne olduğu sorulduğunda 8 katılımcı “sözlü zorbalık”, 6 katılımcı “fiziksel zorbalık” ve 1 katılımcı “siber zorbalık” olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların seminerin akran zorbalığı konusunda daha bilinçli hâle gelme, zorba öğrenci ile ve zorbalığa uğrayan öğrencilerle nasıl iletişim kurulması gerektiğini öğrenme konularında kendilerine katkı sağladığını belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların tamamı okul saatleri içerisinde veya okul dışında öğrencilerin zorba davranışa maruz kalmamaları ve zorba davranış sergilememeleri konusunda daha bilinçli hâle gelmeleri için şiddet içermeyen sorun çözme becerileri kazandırılması, zorbalıkla ilgili sorumluluk çalışmaları, enerjilerini iyi yöne çevirecek etkinlikler düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Zorbalık, akran, eğitim, bilinç.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık

Vahit KARADUMAN

Ankara/Keçiören
Şehit Mustafa Ünal Ortaokulu

poster
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Yunus KIZIL

Niğde/Merkez

Şehit Efe Osman Apaydın Anadolu Lisesi

KAPSAYICI EĞİTİMDE YENİ BİR STRATEJİ: FARKLILIKLARI YÖNETMEK

Okullar kelimenin tam anlamıyla sosyal sistemlerdir. Bu sosyal sistemi meydana getiren insan ise "biriciktir" ve diğer insanlardan farklı özellikler taşımaktadır. Bir aile içindeki insanlar dâhi birbiriyle çeşitli alanlarda farklılık gösteriyorken eğitim ortamındaki farklılıkların ne kadar çok olacağı açıktır. İnsanlar çeşitli boyutlar açısından birbirlerinden farklılaştığında bu durum eğitim ve öğretim etkinliğini artıracığı gibi bir arada bulunmak zorundaki insanlarda doğal bir gerilim de oluşturabilir. Kapsayıcı eğitim, UNESCO tarafından "öğrenenlerin farklı gereksinimlerine, onların eğitime, kültüre ve topluma katılımını artırarak ve eğitim sisteminin içindeki ayrımcılığı azaltarak cevap verme süreci" olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifade ile kapsayıcı eğitim; tüm öğrencilerin eğitim ve öğretim ortamlarına tam katılımını, sosyal ve akademik gelişimlerini destekleyici faaliyetlerini içermektedir. İşte bu noktada kapsayıcı eğitim penceresinden farklılıkların yönetimi, çeşitli örgütsel ve kültürel düzenlemeler içinde insan olmanın doğasından kaynaklanan bu doğal gerilimi dengelemekle ilgili bir olgu olarak değerlendirilmektedir. Farklılıkların yönetimi meydana gelmesi muhtemel gerilimleri engellemekle kalmayıp bunu sınıf için pozitif bir güç hâline getirmeyi öngörmektedir. Öğrenme etkinliğinin artırılması ve farklılıklardan kaynaklanan gerilimin engellenmesi sınıf ve birey açısından farklılığın yabancılaşmaya nedeni olmaması bu yönetim stratejisinin en önemli hedefidir. Okul açısından yabancılaşma ve öğrencilerin kendini okula ait hissetmemesi durumu negatif bir durumdur. Farklılıkların yönetimi bu negatif durumu önce tolere edip sonra sınıf için itici bir güç hâline getirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma öğrenme ortamındaki farklılıkların sınıf değerlerine dönüşmesi, cinsiyet, etnik köken, dil, din, ırk, aidiyet gibi farklılıkların sınıfta yabancılaşmaya ve çatışmaya neden olmaması için farklılıkların stratejik anlamda kapsayıcı bir felsefe ile yönetilmesini ve nihayetinde kendisini gerçekleştirmiş, evrensel değerlere uyumlu, küresel rekabet ortamına hazır bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde farklılık ve farklılıkların yönetimi ile genel kavramsal bir çerçeve çizilecek, farklılık ve farklılıkların yönetiminin nedenleri üzerinde durulacaktır. İkinci bölümde ise okul iklimi üzerinde durulacak, iklimi etkileyen faktörler incelenecek ve farklılıkların yönetiminin okul iklimi üzerine etkisi tartışılacaktır. Son olarak farklılıkların yönetiminin öğrenme iklimine etkisinin incelenmesi amacı ile uygulanan anket çalışmasının değerlendirilmesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Farklılık, farklılıkların yönetimi, kapsayıcı eğitim, okul iklimi.

poster
sunum
özet

TEMA

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

ALT TEMALAR

- Millî ve Manevi Değerlerin Eğitimi ve Öğretimi
- Eğitimde Kültür ve Medeniyet Bilinci
- Şahsiyet Eğitimi
- Duygu Terbiyesi
- Demokrasi Bilinci

poster
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Dursun AYAN

Ankara/Keçiören

Hacı Sabancı Ortaokulu

poster
sunum
özet

ÇEVREMİ ÖNEMSIYORUM DEĞERLERİME DUYARLIYIM

Globalleşen dünyanın hayatımızı her alanda değişime uğrattığı gibi çevremizi, etik ve manevi değerlerimizi de değişime uğrattığı görülmektedir. Bu değişim, olumlu faktörlerden ziyade olumsuz faktörlere sebep olmuştur. Pek çok ahlaki, çevresel problemle karşı karşıya geldikleri de bir gerçektir. Dolayısıyla bu problemler karşısında eğitimin değeri giderek artmakta ve hayatımızda karşılaştığımız etik ve manevi değer problemlerinin çözülmesi için son zamanlarda özellikle eğitim alanında üzerinde durulduğu görülmektedir. Bu araştırmanın amacı; son zamanlarda etik ve manevi değerlerin olumsuz yönde değişime uğradığı, çevrenin önemsenmediği görülmektedir. Bu kapsamda da toplumların, bireylerin çevreye duyarlı olması, etik ve manevi değerlere gereken önemi vermesi, kişilik haline getirmesi ve bu doğrultuda yetişmesi açısından incelemektir. Araştırmanın deseni; karma araştırma yöntemlerinden üçgenleme deseni kullanılarak hazırlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları; amaçlı örneklem tekniğiyle İç Anadolu'da yer alan bir ilin 2 devlet ortaokulunda öğrenim gören öğrencilerden oluşturmuştur. Amaçlı örnekleme oluşturan öğrencilerle 3 ay devam eden değerler eğitimi adlı projeye (yardım kumbarası oluşturma, yaşlıları ziyaret etme, tiyatro gösterimi, drama, kermes düzenleme, çevreyi ağaçlandırma) araştırma yapılmıştır. Veri toplama araçları; araştırmada Ayan (2020) tarafından kullanılan değerler ile ilgili öğrenci tutumu likert ölçeği, duyarlılık eğitimi ile ilgili öğrenci görüşleri formu kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0.86 olarak bulunmuştur. Geçerlilik çalışmasında ise uzman görüşlerinden faydalanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi; değerler ile ilgili öğrenci tutumu SPSS 22.00 paket programı kullanılarak ön test son test olarak elde edilmiş, duyarlılık eğitimi ile ilgili öğrenci görüşleri formu da betimsel içerik analizi yapılarak belirlenmiştir. Nicel ve nitel yöntemlerle elde edilen verilerin birbirine yakınlığı veya birbirini destekleyip desteklemediği araştırılmıştır. Bu araştırmada elde edilen verilere göre yapılan değerler eğitimi etkinliğinin öğrenci tutumu arasında anlamlı bir fark olduğu, öğrencilerin tutumlarını olumlu yönde etkilediği, önceleri bu konuya pek duyarlı değilken yapılan etkinliklerle daha duyarlı hale geldiği, insanlara yardım etmenin ve işe yaradığını hissetmelerinin kendilerini mutlu ettiğini, değerler eğitimini artık günlük hayatlarında daha dikkatli kullanacakları ve uygulayacakları sonuçlarına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, çevreyi önemseme, değerlere duyarlılık.

SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ LİSE ÖĞRENCİLERİNİN AİLE İÇİ İLETİŞİM VE GELECEĞİMİZ ÜZERİNE ETKİLERİ

Salgın süreci sona erdikten sonra ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin iletişim becerilerinde olumsuzlukların davranış bozukluğuna neden olduğu fark edilmiştir. Dijital araçların yaygınlaşması ile gelişen teknoloji, az ile yetinemeyen nesillerin oluşmasına sebep olmaktadır. Sosyal medya bağımlılığı ve bunun aile içi iletişim üzerine olumsuz etkileri her geçen gün artmaktadır. Sezgisel olarak gözlemlenen bu durum yapılan anket çalışmaları ile bilimsel olarak tespit edildikten sonra Mersin ili Tarsus ilçesi özelinde bu konu ile yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Araştırmalar sonucu nicel ölçek olarak 7 maddeden oluşan “Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği” izinler alınarak uygun örneklem ile 6 okulda kullanılmıştır. SPSS 26 programı ile çeşitli analizler yapılarak grafikler ve tablolar ile sosyal medya bağımlılığının aile içi iletişim ve başarı üzerine etkileri incelenmiştir. Sosyal medya bağımlılığının ortalama puanları anlamlı düzeyde yüksektir. Neredeyse günün yarısını sosyal medyada geçiren gençlerin günlük yaşamdan uzaklaşarak iletişim becerilerinde olumsuzluklar yaşadıkları görülmektedir. Temel olarak lise çağındaki gençlerin aşırı sosyal medya kullanımından dolayı aileleri ile sorunlar yaşadıkları, daha az zaman geçirdikleri, sorumluluklarını yerine getirmede sorunlar yaşadıkları tespit edilirken akran çevreleriyle daha az sorun yaşadıkları gözlenmiştir. Birey aileden uzaklaştıkça bizi biz yapan değerlerden de uzaklaşmaktadır. Hayatımızı kolaylaştırması gereken dijital araçlar ruhen ve bedenen sorunlar yaşamamıza neden oluyorsa, ailemizden ve değerlerimizden uzaklaştırıyorsa önlem almak geleceğimizi garanti altına almak gibi olacaktır. Millî ve manevi değerleri koruyacak çalışmalar sağlanarak sosyal medya bağımlılığı ile ilgili farkındalık oluşturmak önemlidir. Sağlıklı iletişim kurabilmenin ilk adımı zaman yönetimiyle iletişim kurabilmektir. Sosyal medya bağımlılığı farkındalığına yönelik çalışmaları ile öğrencilere yönelik bilinçli ve güvenli internet kullanımını hedefleyen eğitimler düzenlenebilir. Özellikle aileler evde bilgisayar, tablet ve akıllı telefon kullanımını kontrollü hâle getirebilirler. Aynı zamanda güvenli internet kullanımı ile bilinçli sosyal medya kullanımı sağlanabilir. Medya okuryazarlığı anlamında okuduğunu akıl mantık süzgecinden geçirme eğitimi içerikleri okullarda ders içeriklerine eklenebilir. Dijital araçlara eklenebilecek uygulamalar ile lise çağındaki öğrencilerin dijital araç kullanmalarına kısıtlamalar getirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya bağımlılığı, aile içi iletişim, değerler eğitimi, eğitimde kültürel miras.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Mehmet Akif EZER

Mersin/Tarsus

Tarsus Anadolu İmam Hatip Lisesi

poster
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Milli ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Esra YALÇINKAYA TUNÇ

İstanbul/Kartal
İhsan Zakiroğlu Ortaokulu

Özlem YALÇINKAYA

İstanbul/Sultanbeyli
Cumhuriyet Ortaokulu

GELENEKSEL SOKAK OYUNLARININ ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÇOCUKLARLA DİĞER ÇOCUKLARIN BÜTÜNLEŞMESİ ÜZERİNDE ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Çocukların ortak bir amaçla bir araya gelmesi için oyun doğal ortam sağlar. Oyun içinde farklı becerilere, farklı güçlere sahip çocuklara ihtiyaç vardır. Çocuklar oyun oynarken gelişir. Tüm çocuklar için geleneksel sokak oyunlarının da bilişsel, fiziksel, duyuşsal, kişilik ve sosyal gelişim alanlarında faydası bilinmektedir. Bu araştırmanın amacı; özel gereksinimli çocukların diğer çocuklarla bütünleşmesinde sokak oyunlarının etkisinin incelenmesidir. Araştırma, bir alan araştırması olup betimsel bir çalışmadır. Çalışma grubunu altı il, iki ülke ve beş farklı kültürel bölgeden projeye dâhil olan altı öğretmen ve öğrencileri oluşturmaktadır. Projeye katılan okullar; özel eğitim meslek okulu, özel eğitim uygulama okulu, kaynaştırma sınıfı, ortaokul, imam hatip ortaokulu bir diğeri ise Türkiye'de ortaöğretim düzeyine denk gelen Romanya okuludur, projede farklı engel gruplarına dâhil olan ya da özel gereksinimi bulunmayan farklı kültürel özelliklere sahip çocuklar planlı olarak seçilmiştir. Veriler geleneksel sokak oyunlarının çocukların bütünleşmesine etkisinin incelenmesi için Sokak Oyunları/Street Games eTwinning projesinin twinspace sayfasından sağlanmıştır. Proje süresince yapılan çalışmalarda çocukların birbirlerinin farklı özelliklerini bilmelerine karşın bu farklılıklara karşı kabullenici davrandığı gözlemlenmiştir. Eğitim uygulamalarında karşılıklı kabulü artırmak için sokak oyunlarından bütünleşik çalışma ortamları sağlanması önerilmektedir. Örnek olarak özel eğitim öğrencilerinin müzik ve oyun dersini aynı okulda bulunan diğer öğrencilerin beden eğitimi dersiyile bir araya getirecek fiziksel aktivite içeren oyun ortamlarının planlanması ve uygulanması yapılabilir. Fiziksel olarak ayrı olan öğrenciler için ise Sokak Oyunları projesinde olduğu gibi özel gereksinimli öğrencilerin oyunları öğrenmesi için diğer çocuklar dijital öğretim materyalleri hazırlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Özel eğitim, geleneksel sokak oyunu, bütünleştirme.

poster
sunum
özet

ÖĞRETMENLERDE KÜLTÜR VE MEDENİYET BİLİNCİ

Eğitim, insanların bilgi ve becerileri kazanmasının ötesinde kültür ve medeniyet bilincini oluşturan temel bir araçtır. Kültür; bir toplumun değerleri, inançları, sanatı, gelenekleri ve geçmişi ile ilgilidir. Medeniyet ise bu kültürel unsurların bir toplumun sosyal, ekonomik ve siyasi yapısını şekillendirmesini ifade eder. Eğitim, bireylerin bu kültür ve medeniyet unsurlarını anlamalarını ve taşıdıkları değerleri korumalarını sağlar. Bu nedenle eğitim, kültür ve medeniyet bilincinin nesiller arasında aktarılmasında kilit bir rol oynamaktadır. Bu yazıda eğitimin kültür ve medeniyet bilincini nasıl şekillendirdiği, toplumları bir arada tutan bir unsur hâline getirdiği ve bireylerin kimliklerini güçlendirdiği incelenecektir. Bu çalışma, kültür ve medeniyet bilincini nitel olarak incelemektedir. Veriler, farklı kültür ve medeniyetlere mensup 20 katılımcıyla gerçekleştirilen yarı-yapılandırılmış görüşmelerden elde edilmiştir. Görüşmelerde katılımcılardan kültür ve medeniyet bilincinin tanımı, etkileri ve örnekleri hakkında görüş bildirmeleri istenmiştir. Verilerin analizinde tematik analiz tekniği kullanılmıştır. Tematik analiz, verileri ortak anlamlı birimlere ayırarak kodlama ve yorumlama sürecini sağlayan bir yöntemdir. Veri analizi için NVivo isimli bir yazılımdan yararlanılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği ve geçerliliği; verilerin birden fazla araştırmacı tarafından kodlanması, katılımcılardan geri bildirim alınması ve verilere ayrıntılı açıklamalar eklenmesi gibi stratejilerle sağlanmaya çalışılmıştır. Bu araştırma; konuya dikkat çekmek, araştırma yapılmasını teşvik etmek için bir başlangıç noktası olarak görülebilir. Araştırmanın sonuçları, kültürel ve medeni değerlere sahip bireylerin toplumlarının daha sağlam temellere dayandığını göstermektedir. Bu sonuçlar, kültür ve medeniyet bilincinin insanlar arasındaki bağları güçlendirdiğini ve toplumların daha barışçıl ve sürdürülebilir hâle gelmesine katkı sağladığını göstermektedir. Ayrıca kültür ve medeniyet bilinci, insanların farklı kültürleri ve değerleri daha iyi anlamalarına yardımcı olurken hoşgörüyü teşvik etmektedir. Bu, daha çeşitli ve kapsayıcı toplumların oluşturulmasına katkıda bulunur. Sonuçlar ayrıca kültür ve medeniyet bilincinin eğitim sistemi içinde daha fazla vurgulanması gerektiğini göstermektedir. Eğitim kurumlarının öğrencilere kültürler arası anlayışı geliştirme fırsatları sunarak bu bilinci artırması önemlidir. Sonuç olarak kültür ve medeniyet bilinci, bireylerin daha iyi bir dünya inşa etmelerine yardımcı olan önemli bir kavramdır.

Anahtar Kelimeler: Kültür ve medeniyet, eğitim, farkındalık, değerler.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve Medeniyet Bilinci

Berrin YILMAZ

Mersin/Yenişehir

Mahmut Arslan Anadolu Lisesi

poster
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci

Canan ŞENTÜRK BARIŞIK

Konya/Akşehir

Bilim ve Sanat Merkezi

Doç. Dr. Ahmet KURNAZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi

ETNOMATEMATİK YAKLAŞIMI İLE İŞLENEN NASRETTİN HOCA FIKRALARININ ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Etnomatematik; matematiğin farklı kültürlerde nasıl üretildiği, düşünüldüğü, yayıldığı ve özellikler kazandığına dair bir araştırma yaklaşımıdır. Etnomatematik temelli etkinliklerin öğrencilerin matematiksel düşünme yeteneklerine olan etkisini inceleyen bu çalışma, özellikle özel yetenekli öğrencilerin bu etkinlikler aracılığıyla matematik kavramlarını nasıl algıladıklarını ve konuyla ilgili görüşlerinin alınmasını amaçlamaktadır. Araştırma, durum çalışması deseni ile tasarlanmış bir nitel araştırmadır. Çalışma grubu, Bilim ve Sanat Merkezinde öğrenim gören 20 kız ve 22 erkek öğrenciden oluşan toplam 42 öğrenciyi içermektedir. Veri toplama süreci, yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmada kullanılan veri toplama aracı, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış görüşme formudur. Toplanan veriler, yapılan içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Uygulama, 4 hafta boyunca gerçekleştirilmiştir. Etkinlikler, "M.4.2.2. Sayma, toplama ve çıkarmada doğal sayıları onluk düzendeki rakamlarla ifade eder. M.4.2.3.1. Yüzlük kesirlerle özdeş olan kesirleri okur ve yazar." gibi kazanımlar göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Öğrencilere Nasrettin Hoca fıkraları ve diğer kültürel unsurlar aracılığıyla sayıları, kesirleri, ağırlık ve denge kavramlarını daha iyi anlamaları için fırsatlar sunulmaya çalışılmıştır. Bu sayede matematik kazanımlarını günlük yaşamları ve kültürel bağlamları içinde daha iyi yorumlayabilecekleri düşünülmüştür. Elde edilen bulgulara göre etnomatematik temelli etkinliklere katılan özel yetenekli öğrencilerin matematiksel düşünce becerilerinde özellikle sayısal ilişkileri anlama ve mantık konularında belirgin bir gelişme gözlenmiştir. Öğrenciler, özellikle Nasrettin Hoca fıkraları gibi geleneksel kültürel unsurların matematik öğrenme süreçlerini olumlu yönde etkilediğini vurgulamışlardır. Bu sonuçlar, etnomatematik temelli etkinliklerin özel yetenekli öğrencilerin matematikle olan ilgilerini artırmada ve matematiksel anlayışlarını derinleştirmede etkili bir araç olabileceğini göstermektedir. Bu bağlamda gelecekte yapılacak çalışmalarda farklı kültürel faktörlerin matematikle olan ilişkisinin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi önerilmektedir. Ayrıca bu tür etkinliklerin matematik eğitiminde daha etkili bir şekilde kullanılabilmesi için yapılacak araştırmalar da önemli olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özel yetenekli öğrenciler, etnomatematik, Nasrettin Hoca fıkraları.

poster
sunum
özet

ETWINNING PROJELERİYLE DEĞERLER EĞİTİMİ VE 21. YÜZYIL BECERİLERİ KAZANDIRMA

Etwinning projeleriyle lise öğrencileri dil, tarih, millî kültür unsurları başta olmak üzere köklerinden kopmadan, bizi biz yapan değerleri öğrenip içselleştirerek çağın gerektirdiği yeterliliklere sahip, 21. yüzyıl becerileriyle donanmış kendini gerçekleştiren bireyler olmaları düşüncesi amaçlanmıştır. Bunun için öncelikle projelerle ulaşılmak istenen amaçlar somut maddeler hâlinde belirlenmiştir. Projelerin başlangıcında öğrencilerin hazır bulunuşluklarını ölçmek amacıyla ön anket yapılmıştır. Anketlerdeki beklentiler de dikkate alınarak etkinlik planlaması güncellenmiştir. Etkinlikler şiir sunusu, tarihî bir tiyatrodaki bir sahneyi yeniden yazma, kahramanlara mektup yazma ve değişik kahramanları karikatürize etme, kitap kapağı ve ayrıca tasarlama, eserlerde kullanılan kelimelerden sesli sözlük oluşturma şeklinde yapılmıştır. Proje etkinlikleri tamamlandıktan sonra öğrencilere son anket uygulanmıştır. Bu anketlere verilen yanıtlar değerlendirildiğinde hedeflere ulaşıldığı görülmektedir. Ortaöğretim öğretim programlarında yer alan "sorumluluk", "öz denetim", "dürüstlük", "vatanseverlik", "sabır", "ahlak" değerleri ile empati, iş birlikli çalışma, sosyal ve kültürel farkındalık (sosyal ve duygusal beceriler); ana dilde iletişim (dil ve iletişim becerileri); liderlik, özgüven, sorumluluk alma ve karar verme, merak (benlik becerileri); aktif öğrenme, öğrenmeyi öğrenme (öğrenme becerileri); bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı (okuryazarlık becerileri) gibi 21. yüzyıl becerileri öğrencilere kazandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, eTwinning, 21. yüzyıl becerileri.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Hatun TÜRKMEN TÜRKAY

Ankara/Keçiören

Atatürk Anadolu İmam Hatip Lisesi

Nurullah AKBULUT

Samsun/Tekkeköy

Tekkeköy Ali-Emine Kahvecioğlu

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

poster
sunum
özet

TEMA

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

ALT TEMALAR

- Öğrenci ile Öğretmen İletişimi
- Veli, Aile ve Okul İlişkisi
- Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi
- Zümreler Arası İş Birliği
- Öğretmen ve Sivil Toplum Kuruluşları

ORTAÖĞRETİM OKUL YÖNETİCİLERİNİN İNOVASYON YETERLİLİKLERİ (KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ)

21. yüzyılda yaşanan bilimsel ve teknolojik gelişmeler eğitim kurumlarında da değişimi ve gelişimi zorunlu kılmaktadır. Okulların kurumsal varlığının sürdürülebilirliği ancak nitelikli bir eğitimle mümkündür. Bu yüzyılın rekabetçi koşullarında eğitim kurumlarının bilgiye erişimi ve bilgiyi kullanabilme kabiliyetleri geleneksel yöntemlerden ziyade yenilikçi yaklaşımların geliştirilmesi ve uygulanmasıyla mümkündür. Bu gerekçe eğitim öğretim kurumlarında inovasyonu zorunlu kılmaktadır. Resmî ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin görüşleri esas alınarak okul müdürlerinin inovasyon yeterliliklerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında Kayseri ilinin merkez ilçeleri olan Hacılar, İncesu, Kocasinan, Melikgazi ve Talas ilçelerindeki resmî ortaöğretim kurumlarında görev yapan 5328 öğretmenden basit tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilmiş 360 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmada okul yöneticilerinin inovasyon yeterlilikleri "Ortaöğretim Okul Yöneticilerinin İnovasyon Yeterlilik Ölçeği" kullanılarak tespit edilmiş ve öğretmenlerin demografik özelliklerinin tespiti için "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Veriler normal dağılım gösterdiğinden parametrik testler uygulanmış ve istatistiksel analizlerde SPSS v.23.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda okul müdürlerinin öğretmenlerin potansiyellerini sergileme imkânı yarattıkları, okulda iş birliğini esas aldıkları, yeniliği özendirdikleri, değişim sürecinde okulda kararları paydaşların ihtiyaçlarına hitap edecek şekilde aldıkları ve tutarlı bir şekilde uyguladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öneri olarak benzer bir çalışma diğer eğitim kademelerinde de yapılabilir ve/veya okul müdürlerinin kendi görüşleri doğrultusunda inovasyon yeterlilikleri tespit edilerek öğretmen görüşlerine göre tespit edilen inovasyon yeterlilikleri arasındaki ilişki incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, inovasyon yeterliği, ortaöğretim okul yöneticileri.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

**Okul Yöneticisi ve
Eğitim Hiyerarşisi**

Volkan ŞAKİR

Kayseri/Talas

Fatma Yüksel Başbuğu Anadolu İmam Hatip Lisesi

Ali KILIÇ

Kayseri/Kocasinan

Sabahat Hıfzı Gözübüyük İmam Hatip Ortaokulu

poster
sunum
özet

TEMA

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

ALT TEMALAR

- Öğretmenlerin Eğitim ve Öğretimdeki Yeri ve Önemi
- Öğretmenlerin Sosyal Değişimi
- Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri
- Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri
- Kriz Durumlarında Öğretmenin Rolü

CUMHURİYETİN İLK YILLARINDA ÖĞRETMENLERİN SOSYOEKONOMİK DURUMUNA YÖNELİK YAPILAN DÜZENLEMELER (1923-1938)

Eğitim, toplumların değişim ve gelişim sürecinde çok önemli bir etkiye sahiptir. Bu açıdan bakıldığında devletlerin oluşturdukları eğitim sistemleri ve uyguladıkları eğitim politikaları toplumların ilerlemesinde ve çağdaş bir düzeye ulaşmasında önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Belirlenen eğitim politikalarının başarıya ulaşmasında eğitim materyalleri, teknolojik araç ve gereçler, kütüphaneler, öğretim programları ve öğretmen gibi başlıca birçok faktör etkilidir. Bu faktörler içerisinde en belirleyici ve en temel faktör öğretmendir. Öğretmenler öğrencileri şekillendirirken aynı zamanda toplumu da şekillendirmektedir. Bu kapsamda eğitim sistemi içerisinde öğretmene verilen değer büyük önem arz etmektedir. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet ilan edildiğinde ülkenin eğitim olanakları istenilen düzeyde değildi. Bu dönemde okul sayılarının yetersizliği, eğitim araç ve gereçleri, müfredat programları, okuma yazma oranındaki yetersizlik, öğretmen eksikliği, öğretmenlerin sosyal ve ekonomik sorunları çözülmesi gereken başlıca sorunlar arasında olmuştur. Bu sorunların çözülmesi amacıyla her alanda olduğu gibi eğitim alanında da önemli gelişmeler yaşanmıştır. Atatürk'ün önderliğinde eğitimde adeta bir seferberlik başlatılarak var olan sorunların çözümüne yönelik çalışmalar yapılmıştır. Sonraki yıllarda da eğitimde yaşanan sorunların çözümüne yönelik çalışmalar devam etmiştir. Bu dönemde öğretmenlik mesleğine yönelik yasal düzenlemeler, öğretmenlerin ekonomik durumlarının iyileştirilmesi ve öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Yapılan bu çalışmalarla öğretmenlik mesleği yasal güvenceye kavuşturularak ekonomik ve sosyal açıdan saygın bir konuma getirilmeye çalışılmıştır. Sunulan bildiriye Cumhuriyetin ilk yıllarında öğretmenlerin var olan sorunları ve bu sorunlara getirilen çözümler ele alınmıştır. Bu kapsamda resmî belgeler, inceleme ve araştırma eserleri ve arşiv kaynaklarından faydalanılarak konu irdelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, eğitim, okul, öğretmen.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

İbrahim ÖZKAL

İğdır

Şehit Başkomiser Mehmet Parlak Ortaokulu

poster
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Kazım DOĞU

Konya/Karatay
Saraçoğlu Toki Mustafa Çetin İlkokulu

Nevim DOĞU

Konya/Karatay
Karkent İlkokulu

Hacı Murat SOYSAL

Konya/Karatay
Saraçoğlu Toki Mustafa Çetin İlkokulu

Hasan YAVUZER

Konya/Karatay
Saraçoğlu Toki Mustafa Çetin İlkokulu

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN İŞ TATMİNİ VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

İnsan kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılması, içinde bulunduğumuz dönem koşullarında giderek daha çok önem kazanmaktadır. İş tatmini ve örgütsel bağlılık, örgütün belirlenen hedeflere ulaşması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle okullarda çalışan öğretmenlerin iş tatmini ve örgütsel bağlılığı hakkında bilgi sahibi olmak, kaliteyi artırmada önemli bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin iş tatmini ve örgütsel bağlılık algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma ile sınıf öğretmenlerinin iş tatmini ve örgütsel bağlılıklarının artırılmasına katkı sağlayacak yeni bilgilerin üretilmesi mümkün olacaktır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan bütüncül tek durum deseni kullanılmış ve veri toplamak amacıyla geliştirilen yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan form eğitim bilimleri uzmanı tarafından incelenmiş ve son hâli verildikten sonra katılımcılardan veri toplanmıştır. Çalışma grubunu, kolayda örnekleme yöntemi ile ulaşılan Konya ili Karatay Saraçoğlu Toki Mustafa Çetin İlkokulunda görev yapan 12 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin iş tatmini ve örgütsel bağlılığa ilişkin görüşleri, hazırlanan sorulara verdikleri yanıtların analizi sonucunda; öğretmenlerin mesleklerine bakışlarının, başarılı öğrenci sonuçlarının, çalışma ortamındaki destekleyici atmosferin, mesleki gelişim olanaklarına erişimin, okul yöneticilerinin öğretmenlere desteğinin, geri bildirimlerin, açık iletişim kanallarının ve etkili iletişimin, öğretmenlerin iş tatminini ve örgütsel bağlılığını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğretmenlerin iş doyumu ve örgütsel bağlılığının, çalışma koşulları, mesleki gelişim olanakları, yönetim desteği, iletişim, mesleki saygı ve öğrenci başarısı gibi faktörlere bağlı olarak şekillendiği görülmektedir. Bu bulgulardan yola çıkarak eğitim kurumlarının öğretmenlerin ihtiyaçlarına karşı duyarlı olmaları ve onlara destekleyici bir çalışma ortamı sağlamaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş tatmini, örgütsel bağlılık, mesleki gelişim, eğitim.

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMENLERİNİN KULLANDIKLARI ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME TEKNİKLERİNİN BELİRLENMESİ, BUNLARI KULLANMALARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İRDELENMESİ

Bu çalışmada ortaokul fen bilgisi öğretmenlerinin hangi ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniğini hangi sıklıkta kullandıklarını ve bunları kullanmalarını çeşitli değişkenler açısından irdelerken ölçme aracını seçmelerinde etkili olan etmenlerin etkili olma derecelerini belirlemek amaçlanmıştır. Çalışmamızda tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Türkiye'nin doğusunda yer alan bir il ve iki ilçesindeki 75 fen bilgisi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde geliştirilen ve geçerlik, güvenirlik çalışması yapılan ölçek kullanılmıştır. Veriler SPSS 22 paket programı ile analiz edilmiştir. Analizde tek yönlü varyans analizi (ANOVA), LSD Post-Hoc çoklu karşılaştırma testi, bağımsız örneklem t testi, pearson korelasyon katsayısı, basit doğrusal regresyon kullanılmıştır. Ölçeğin genel güvenirliği $\alpha=,694$ oldukça güvenilir olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin sıklıkla uyguladıkları ölçme değerlendirme yöntemleri belirlenmiştir. Deneyim süreleri ve hizmet içi eğitimi almak ya da almamak öğretmenlerin kullandıkları ölçme ve değerlendirme türlerini etkilememiştir. Pratikte kendini yeterli bulanlar; daha çok çoktan seçmeli testler, yazılı sınavlar, tanılayıcı dallanmış ağaç ve yapılandırılmış gridi kullanmaktadırlar. Pratikte kendisini yeterli bulmayanlar daha fazla hizmet içi eğitim almak istemektedirler. Müfredatın yetiştirilmesi kaygısı, yöntemin öğrenci tarafından algılanması güçlüğü, ölçme aracının güvenilirliğinin yüksek olması, zaman (ders süresi) kısıtlılığı değişkenlerinin diğer değişkenlere göre öğretmenlerin ölçme aracını seçmelerinde onları daha fazla etkilemiş oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değişkenler, fen eğitimi, fen bilgisi öğretmenleri, ölçme değerlendirme yöntem ve teknikleri.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Emre BAHAR

Bitlis/Ahlat

Ahlat Bilim ve Sanat Merkezi

poster
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri

Gönül TÜRÜT KESİM

Eskişehir/ ODUNPAZARI

Özel Eskişehir OSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

GELENEKSEL KÜLTÜRDEN POSTMODERNİZME DOĞRU; OKUL, EV, SOSYAL HAYAT BAĞLAMINDA HAYAT BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNDE MORAL YAPI

Bu çalışmada hayat boyu öğrenme eğilimlerinin Türk kültür ve medeniyet bilinci ve atalar kültürünü aktarma hususunda 1923-2023 yıllarında göstermiş olduğu değişim ve gelişim süreci incelenmiştir. Öğretmen, öğrenci, kadın, erkek, insan, okul, sınıf, öğrenme ortamları gibi kavramların hayat boyu öğrenme sürecinde değişen algısal şemalarının örneklenildiği çalışmada manevi olarak değersizleşen ve yeni anlamlar kazanan terim ve kavramlar saha araştırılmasıyla tespit edilmeye çalışılmıştır. Literatür taramasıyla ulaşılan genelgeçer tanım ve açıklamalar, yazılı metinler, öğrencilerdeki karşılığı yapılan saha araştırmasıyla tespit edilmiştir ve 100 yıl içerisinde katedilen yolun moral grafikleri haber ve gazeteler yardımıyla çizilmeye çalışılmıştır. Tam anlamıyla anlaşılardan ve öğrenilmeden öğrenilmiş ve anlaşılacak gibi kabul edilen durumların postmodernist dönemin kabul ve ret anlayışıyla ilişkilendirildiği bulgusunun doğurduğu sonuçlar incelenmiştir. Değişen algıların özelden genele gidilerek oluşturduğu sonuçlar, örnekler üzerinden gösterilmeye çalışılmıştır. Hayat boyu öğrenme sürecini yeniden şekillendiren, bir postmodernizm çıktısı olan genel ağ; sınırlandırılmayan öğrenme ortamı olarak tanımlanmış, genel ağın kabul edilebilir ve kabul edilemez öğretilerine maruz bırakılan bir neslin gelecek beklentisi sorgulanarak moral yapı analiz edilmeye çalışılmıştır. Kız ve erkek öğrencilerde değişen tutum ve davranışları etkileyen anne, baba, öğretmen, arkadaş, akraba, sosyal çevre, servis, otobüs, kafe, moda, spor salonu gibi bağlamların yanı sıra sanal öğrenme ortamlarının dominant yapısının hayat boyu öğrenmeyi şekillendirmedeki rolünü artırdığı sonucuna varılmıştır. Hayat boyu öğrenme kavramının süreç olarak geçirdiği değişimler doğrultusunda etkililiğini artırmak için öğrenme ortamlarının ve yöntemlerinin zenginleştirilmesi sanatın ve kültürel mirasımızın, atalar kültürümüzün tiyatro, müzik ve sanatla gençlere yaparak yaşayarak öğrenme metoduyla aktarılması önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hayat boyu öğrenme, postmodernizm, atalar kültürü, moral yapı, sınırlandırılmayan öğrenme ortamları.

poster
sunum
özet

TEMA

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

ALT TEMALAR

- Eğitimde Teknoloji Kullanımı
- Dijital Okuryazarlık
- Yapay Zekâ İçerikli Uygulamalar

poster
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Hatice CÜCÜ

İstanbul/Sultanbeyli
Zübeyde Hanım İlkokulu

poster
sunum
özet

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME SÜRECİNDE TEKNOLOJİ ENTEGRASYONU ÜZERİNE GÖRÜŞLERİNİN VE MEVCUT DURUMLARININ BELİRLENMESİ (SULTANBEYLİ ÖRNEĞİ)

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğrenme sürecinde teknoloji entegrasyonu üzerine görüşlerinin, mevcut durumlarının, yaşadıkları zorlukların ve beklentilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda sınıf öğretmenleri ile yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşme yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılarak kurgulanmıştır. Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Sultanbeyli ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin teknoloji entegrasyonu, kullandıkları teknolojik araçlar, uygulamalar, yaşadıkları zorluklar, beklentiler ve önerileri konusunda görüşleri belirlenmiştir. Bu kapsamda araştırmaya 36 gönüllü sınıf öğretmeni katılım sağlamıştır. Araştırmada elde edilen veriler MAXQDA içerik analizi programı ile analiz edilmiştir. Yapılan nitel analiz sonucunda sınıf öğretmenleri eğitim öğretim sürecinde teknoloji entegrasyonunun olması gerektiğini, teknoloji entegrasyonunun öğrenciler, öğretim süreci, dijitalleşme, gelecekte ihtiyaç duyulan beceriler ve meslekler üzerinde olumlu etkisi olduğunu ifade etmiştir. Sınıf öğretmenlerinin kullandıkları teknoloji destekli araçlarda akıllı tahta, bilgisayar ve yazıcı en fazla ifade edilen araçlar olarak belirlenmiştir. Eğitim öğretim sürecinde kullanılan çevrim içi eğitim platformları; Web 2.0 araçları, web uygulamaları, eğitsel platformlar ve sosyal medya olarak belirlenirken Web 2.0 araçlarında daha çok iş birlikçi ve oyun araçlarının, web uygulamalarında eğitsel oyunların, eğitsel platformlarda Morpa Kampüs, Derslig, Okulistik, EBA ve sosyal medyada ise YouTube kullanımının daha fazla olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin öğretim teknolojilerini tüm derslerde kullandıklarını vurgulamaları ile birlikte matematik, Türkçe, hayat bilgisi en çok ifade edilen dersler olarak görülmektedir. Öğrenme sürecinde teknoloji entegrasyonunu engelleyen faktörler konusunda okul, MEB, bireysel ve öğrenci kaynaklı sorunlar dikkat çekerken destekleyen faktörlerde sınıf öğretmenlerinin MEB'den erişilebilirlik, donanım, eğitim, ders çizelgesi noktasında beklentilerinin; içerik, öğretim programı, mesleki gelişim programı, teknoloji bilinci ve internet erişimi noktasında da önerilerinin olduğu dikkat çekmektedir. Bunun yanında sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları kurumlardan da beklentilerinin ve önerilerinin olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni, teknoloji entegrasyonu, nitel araştırma.

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN MOBİL UYGULAMALARIN EĞİTSEL AMAÇLI KULLANIMI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Teknolojide yaşanan gelişmelerle bilgisayar ve internetin yaşamın her alanında yaygınlaşması, cep telefonları ile bu imkânların yer ve zaman fark etmeksizin taşınabilmesi, eğitim öğretim ortamlarına da önemli değişiklikler getirmiştir. Geleneksel eğitim uygulamalarından farklı olarak öğrencilerin istedikleri yer ve zamanda tercihlerine uygun eğitim içeriklerine ulaşabilmesinin yanı sıra zengin içeriklerle farklı dil becerilerini geliştirebilmeleri, İngilizce eğitim uygulamalarında da bu teknolojilerin yer almasını sağlamıştır. Bu çalışmada İngilizce öğretmenlerinin mobil uygulamaların eğitsel amaçlı kullanımı hakkındaki düşünceleri ve eğitsel mobil uygulamaların geliştirilmesine yönelik önerilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda farklı kademelerde görevli 15 İngilizce öğretmeni ile görüşülerek öğretmenlerin mobil uygulamaları kullanım durumları, mobil uygulamalar hakkındaki olumlu ve olumsuz düşünceleri ve mobil uygulamaların geliştirilmesine yönelik önerileri belirlenmiştir. Elde edilen veriler ile farklı sıklıkta olsa da katılımcı öğretmenlerin hepsinin mobil uygulamaları kullandıkları tespit edilmiştir. Katılımcı öğretmenler, mobil uygulamalar aracılığıyla tüm İngilizce dil becerilerini öğretmeye çalışmaktadırlar. Öğretmenlerin tercihleri; derslerini daha ilgi çekici, motive edici ve eğlenceli hâle getirmek amacıyla mobil uygulamaları derslerine entegre ettikleri sonucunu göstermektedir. Katılımcı öğretmenlerin çoğu, İngilizce dersinin mobil uygulamalara dayalı etkinliklerle işlenmesi hakkında olumlu görüş belirtmişlerdir. Mobil uygulamaların dersin işlenişini kolaylaştırdığına ve etkili öğrenme sağladığına yönelik görüşlerin ortak olarak desteklendiği görülmüştür. Diğer yandan katılımcı öğretmenler bu uygulamaları eğitim öğretim amaçlı kullanmanın öğrencilerin telefon ve internet kullanım bağımlılığını artırdığı, öğrencilerde derse odaklanma sorunları ortaya çıkardığı ve öğrencilerin öğrenme amacı dışında uygulamaları oyun veya eğlence amaçlı kullandıkları gibi sorunlar yaşandığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler; güncel, müfredatla uyumlu, temel dil becerilerinin gelişimini destekleyen ve öğrencilerin kendi öğrenmelerini takip edip değerlendirebilecekleri mobil uygulamaların geliştirilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Konuyla ilgili yapılacak olan gelecek çalışmalarda, farklı şehir ve bölgelerden daha fazla sayıda katılımcının dâhil edilmesi durumunda daha genelleştirilebilir sonuçlar elde edilecektir. Diğer yandan mobil uygulamaların hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından yaygın kullanımı göz önünde bulundurularak bu konuda öğrenci yönelim, ihtiyaç ve tercihlerinin belirlenmesine yönelik çalışmaların yapılması faydalı olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Eğitim teknolojileri, İngilizce öğretimi, mobil destekli dil öğretimi, mobil uygulamalar.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Yusuf ÇAKIR

Sinop/Gerze

Şehit Nurullah Saraç Anadolu Lisesi

Doç. Dr. Yusuf Levent ŞAHİN

Anadolu Üniversitesi

poster
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Melek KILIÇ

Artvin/Borçka

Güreşen Şehit Resul Kakışi Ortaokulu

WEB 2.0 ARAÇLARININ TÜRKÇE DERSİNDE KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Hızla ilerleyen teknolojik gelişmelerin eğitim öğretime yansması dünyada giderek yaygınlaşmakta ve bu gelişmeler kapsamında ortaya konulan Web 2.0 araçlarının sınıf içi ve dışı eğitim öğretim faaliyetlerinde kullanımı giderek artmaktadır. Böylece öğrenciler geleneksel uygulamaların ötesinde teknoloji destekli yeni ve farklı öğrenme ortamları ile karşılaşmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı; eğitim öğretim sürecinin merkezinde yer alan öğrencileri Web 2.0 araçları hakkında haberdar etme, bu araçların etkililiğini ortaya çıkarma ve araçlar hakkında öğrenci görüşlerini belirlemektir. Araştırma, durum çalışması olarak desenlenmiştir. Çalışma grubu 2023-2024 eğitim öğretim yılında Artvin ilinde bulunan bir devlet ortaokulunda öğrenim gören 21 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Yarı-Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrenciler Web 2.0 araçlarının Türkçe dersinde kullanımını ders öncesi süreç için dikkat çekici/ merak uyandırıcı bulduklarını, ders sürecinde eğlenerek öğrenmeyi ve konuların daha iyi anlaşılmasını sağladığını, ders sonrası süreçte ise akılda kalıcı ve ilham verici olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerin çoğu kendi çalışmalarında Web 2.0 araçlarını bilgi edinme/ödevlerde yardım alma, güzel vakit geçirme, kendi ürünlerini oluşturma, ders başarısını artırma, proje hazırlama amaçlı kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin derslerde en çok kullanılmasını istedikleri Web 2.0 araçlarının EBA, Wordwall, Storyjumper, Canva, Artsteps olduğu görülmüştür. Öğrencilerin çoğunun e-kitap, animasyon hazırlama, eğitsel oyun, sanal gezi gibi araçlar oluşturmak istediği belirlenmiştir. Türkçe dersinde Web 2.0 araçlarının kullanılmasının öğrencilerin akademik ve sosyal gelişmelerine, düşünme becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı tespit edilmiştir. Hatta öğrencilerin derste kullanılan Web 2.0 araçlarından yeni ürünler ortaya koyduğu, Web 2.0 araçlarından yaratıcı projeler üreterek TÜBİTAK başta olmak üzere birçok projeye katıldıkları belirlenmiştir. Araştırma sonuçları göstermektedir ki Web 2.0 araçlarının eğitim öğretim içerisinde kullanılması öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimine birçok katkı sağlamakta, öğrencilerin üst bilişsel ve yaratıcı düşüncelerine ilham vermekte, eğitim öğretimde verimliliği arttırmaktadır. 21. yüzyıl eğitim anlayışı, teknolojideki gelişmelerin ve özellikle Web 2.0 araçlarının sağladığı faydalar dikkate alındığında bu araçların eğitim öğretim içerisinde sıklıkla kullanılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe dersi, eğitimde teknoloji kullanımı, Web 2.0 araçları, öğrenci görüşleri.

poster
sunum
özet

ETKİLEŞİMLİ EĞİTSEL VIDEO VE OYUNLAŞTIRMA İLE İŞE KOŞULAN HARMANLANMIŞ TERS-YÜZ SINIF MODELİNE DAYALI FİZİK EĞİTİMİNİN ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARINA ETKİSİ

Meslek liselerindeki öğrencilerin fizik dersi başarılarının oldukça düşük olduğu bilinmektedir. Bu nedenle meslek lisesi öğrencilerinin fizik dersine yönelik başarılarını artırmada farklı pedagojilerin etkililiğini sınyayan araştırmalar yapılmasının önemli olduğu değerlendirilmiştir. Fizik eğitiminde kullanılabilecek yenilikçi pedagojilerden biri de ters-yüz sınıf (İng. Flipped Classroom) modelidir. Model iki aşamadan oluşmaktadır: İlk aşamada genellikle eğitsel videolar; ikinci aşamada ise ders içi uygulama, alıştıırma ve soru çözme gibi etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Ancak son yıllarda birinci aşamada etkileşimli eğitsel videoların, ikinci aşamada ise oyunlaştıırmanın kullanıldığı görülmektedir. Bu amaçla çalışma kapsamında ters-yüz sınıf modelinin birinci ve ikinci aşamalarında uygulanabilecek en etkili stratejiyi bulabilmek amacıyla farklı stratejilerin izlendiği dört grup oluşturulmuştur: a) Etkileşimli Video-Alıştıırma, b) Etkileşimli Video-Oyunlaştıırma, c) Etkileşimli Video-Alıştıırma, d) Etkileşimli Video-Oyunlaştıırma. Çalışmanın örneklemini Mersin ili Toroslar ilçesinde bir mesleki ve teknik Anadolu lisesinde öğrenim gören ve 11. sınıfa devam eden toplam 120 öğrenci oluşturmaktadır. Araştıırmada nicel ve nitel boyutlardan oluşan açıklayıcı karma desen kullanılmıştır. Nicel boyutta ön-son testli yarı deneysel desen kullanılmıştır. Nitel boyutta yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak öğrencilerin deneyimlerine yönelik görüşleri alınmıştır. Nicel bulgular, meslek lisesi öğrencilerinin fizik dersi başarılarını artırmada en etkili ters-yüz sınıf modeli stratejisinin birinci aşamadaki etkileşimli eğitsel video kullanımını takiben ikinci aşamada alıştıırma etkinliklerinin kullanılması olduğunu ortaya çıkarmıştır. Nitel bulgulara göre katılımcıların gelecekte bu stratejilerin kullanılması konusunda istekli oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ters-yüz edilmiş sınıf, etkileşimli eğitsel video, oyunlaştıırma, fizik başarısı.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Sakine Esendeniz KALKAN

Mersin/Toroslar

Kadri Şaman MTSO Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Prof. Dr. Serkan ŞENDAĞ

Mersin Üniversitesi

poster
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Dr. Ahmet Nusret ÖZALP

Karabük/Merkez

Bilim ve Sanat Merkezi

Hidayet KILCAN

Afyon/Merkez

Dumlupınar Bilim ve Sanat Merkezi

Savaş ÖZBEY

Afyon/Merkez

Dumlupınar Bilim ve Sanat Merkezi

EĞİTİMDE METAVERSE VE NESNELERİN İNTERNETİ UYGULAMALARININ İNCELENMESİ

Bilişim teknolojilerinde ortaya çıkan hızlı gelişim ve dönüşümler beraberinde birçok alanda toplumsal değişiklikleri getirmektedir. Toplum 5.0 kavramı bilgi toplumunun oluşmasının bir sonucu olarak ortaya çıkan dijital dönüşümün geldiği nokta olarak tanımlanmaktadır. Bu dönüşüm sonucu eğitim ve öğretim faaliyetleri günümüzde teknolojik gelişmelerin hızlı bir şekilde uygulandığı alanların başında gelmektedir. Yeni teknolojilerin eğitimde kullanılmasıyla kesintisiz öğrenme ortamları yaygınlaşmaktadır. Metaverse kavramı, insanların kendilerini bir avatar aracılığı ile ifade ettiği, bağlı oldukları bilişim ağı üzerinden nesnelere ve diğer kullanıcılar ile etkileşim içinde bulunduğu, gerçek yaşamlarını örnekledikleri bir sanal evren olarak tanımlanmaktadır. Nesnelere interneti de yeni bir kavram olmakla birlikte hızla yaygınlaşan, algılayıcıların birbirleri ile haberleşmesiyle oluşan bir bilişim ağını ifade eder. Her iki kavramın da birçok farklı teknolojiyi üzerinde barındırmasından dolayı eğitimde kesintisiz öğrenme ortamlarının oluşturulması, deney ve deneyime dayalı eğitim ortamlarının yaygınlaştırılmasındaki etkisi büyüktür. Özellikle senaryolaştırılmış öğrenme içeriklerinin hazırlanmasıyla kullanıcı etkileşimli öğrenme fırsatlarının yaratılması sonucu, deneyimle sahadan bilgi toplanarak eğitim ortamının oluşturulması Metaverse ve nesnelere interneti teknolojileri ile mümkün olmaktadır. Sanal ortamda oluşturulan dijital dünyalar sayesinde bilginin bu sanal evrende uygulanması, alternatifli senaryolar sayesinde deneyerek öğrenme imkânları, mekân, zaman ve maliyet gibi parametreleri olumlu etkilemektedir. Bu çalışma, Metaverse ve nesnelere interneti kavramlarının eğitimdeki uygulamalarına yönelik eğitim ortamlarındaki kullanımını ele almaktadır. Her öğrenme seviyesinde özellikle beceriye dayalı eğitim faaliyetlerin yapıldığı ortamlarda bu teknolojilerin öğrencilerin öğrenme deneyimlerine bilişsel yönden etkileri incelenmiştir. Bu noktada Metaverse ve nesnelere internetinin öğrenme ortamlarına getireceği yenilikler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dijital dünya, Metaverse, toplum 5.0.

TEMA

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR

ALT TEMALAR

- Öğretmenlerin Gözüyle Bu Okullarda Eğitim
- Bu Okullarda Öğrenen Profili
- Bu Okullarda İnsan Yetiştirme Anlayışları

poster
sunum
özet

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR

Öğretmenlerin Gözüyle Bu Okullarda Eğitim

Hayriye CIRITCI

Azerbaycan/ Bakü
Bakü Türk Ortaokulu

Erkan EROĞLU

Azerbaycan/ Bakü
Bakü Türk İlkokulu

Ekrem ÖZKAN

İstanbul/ Fatih
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

YURT DIŞINDA GÖREVLİ ÖĞRETMENLERİN COVID-19 SÜRECİNDEKİ UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

COVID-19 dünya genelini etkisi altına alan ve ekonomiden eğitime tüm alanları etkileyen bir salgın olmuştur. COVID-19'un beklenmedik sonuçlarına bağlı olarak eğitim alanında yeterli alt yapı çalışmaları yapılamadan çok hızlı bir süreçle yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçilmiştir. Geçiş süreci de dâhil olmak üzere eğitim alanındaki bu ani ve hızlı değişimin yansımaları tüm eğitim kademelerinde hissedilmiştir. Sadece yurt içindeki öğretmenler değil Türkiye Cumhuriyeti toprakları dışında bulunan Türk vatandaşlarının Türk dilinin ve kültürünün korunması ve devamlılığının sağlanması amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yurt dışı okullarda görevlendirilen öğretmenler de buldukları ülkede bu sürecin her adımıyla yakından yüzleşmişlerdir. Bu araştırmanın amacı Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı okullarda görevli öğretmenlerin COVID-19 sürecinde yaptıkları uzaktan eğitim faaliyetlerine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli ile yürütülmüştür. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi benimsenmiş olup araştırma COVID-19 sürecinde 9 ülkede görevli 233 öğretmen ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgiler Formu ve Ağır (2007) tarafından geliştirilen "Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS26 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Ölçekten elde edilen veriler normal dağılım göstermediği için veri analizinde non-parametrik testler kullanılmıştır. Cinsiyet, medeni durum ve eğitim durumu değişkenlerinin analizinde Mann-Whitney U testi; branş, ülke, mesleki kıdem, EBA platformunu kullanma ve uzaktan eğitim faaliyetinde bulunma değişkenlerinin analizinde Kruskal Wallis-H testi kullanılmış olup alt gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Okul türü değişkeni analizi için yapılan Kruskal-Wallis-H testinde alt gruplar arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık bulunmuş olup okul öncesi kademesinde görevli öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum puanlarının ilkökul ve lise alt gruplarından anlamlı biçimde yüksek olduğu görülmüştür. Öğretmen tutumlarının okul kademesi dışında anlamlı farklılık göstermemesi, öğretmenlerin sınav veya mülakat gibi benzer şartlardan geçerek yurt dışında görevlendirilmeleri ile açıklanabilmektedir. Öğretmenlerle gerçekleştirilen bu çalışma Millî Eğitim Bakanlığına bağlı yurt dışı okullarında eğitim alan öğrencilerle de gerçekleştirilebilir.

Anahtar Kelimeler: Yurt dışı eğitim, uzaktan eğitim, COVID-19.

poster
sunum
özet

VİDEO SUNUM ÖZETLERİ

TEMA

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

ALT TEMALAR

- İyi Uygulamalar
- Eğitim Ortamları
- Öğretim Programları
- Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik
- Ölçme ve Değerlendirme

Video sunumlara
aşağıdaki
karekoddan
ulaşabilirsiniz.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Müjgan SEZER

Ankara/Kızılcahamam

İbn-i Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

LİSE ÖĞRENCİLERİYLE TARİH PROJELERİ DENEYİMİ: YARARLILIKLAR VE SINIRLILIKLAR

Bu çalışmada TÜBİTAK 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri yarışması için 2013-2023 yılları arasında öğrencilerine danışmanlık yapan bir tarih öğretmenin proje deneyimleri paylaşılacaktır. Çalışmada “Öğretmenin danışmanlık süreci deneyimleri nasıldır? Öğretmenin danışmanlık yaptığı projelere katkıları nasıldır? Projenin danışman öğretmene ve öğrencilere katkıları nelerdir? Öğretmenin danışmanlık sürecinde karşılaştığı güçlükler nelerdir? Öğrencilerin proje hazırlama konusundaki kaygıları nelerdir? Öğrencilerin proje sürecinde karşılaştığı güçlükler nelerdir?” gibi sorulara cevaplar aranacaktır. Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı öğrencilerin bilimsel düşünme basamaklarını öğrenmelerine ortam sağlarken proje yarışmaları da öğrencilere; arkadaşları, öğretmenleri, bilim insanları ve toplumun diğer bireyleri ile bir araya gelerek projelerini paylaşma olanağı sunmaktadır. Lise öğrencileriyle proje deneyimlerinin yararlılıkları ve sınırlılıklarının anlatıldığı çalışmada aynı zamanda deneyimleri, geleceğin tarih öğretmenleriyle paylaşmak amaçlanmaktadır. Çalışmada anlatı yöntemi kullanılmış danışman öğretmen proje deneyimlerini aktarmıştır. Yapararak ve yaşayarak öğrenmeyi sağlayan öğrenme yöntemlerinden biri olan Proje tabanlı öğretim yönteminin uygulandığı proje çalışmaları öğrencilere ve danışman öğretmene önemli katkılar sağlarken özellikle de öğrencilerde bilimsel yöntemin her aşamasını uygulama, iş birliği içinde çalışma, iş bölümü, sunum becerileri ve öz güven kazandırmaktadır. Araştırma projeleri hazırlamak öğrencilerimizde merak etme, bir sorunun peşine düşerek cevaplar arama, alan yazını tarama, kaynak okuma, yorumlama, disiplinler arası çalışma gibi becerileri geliştirmektedir. Rapor yazma, dilimizi güzel kullanma becerileri de önemli kazanımlardır. Ayrıca kaynakça yazma kurallarını öğrenmeleri ve en önemlisi de bilimsel düşünme ve çalışma basamaklarını içselleştirmeleri olarak görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Proje, tarih projesi, lise öğrencileri, proje deneyimi.

video
sunum
özet

İLKÖĞRETİM MATEMATİK ÖĞRETİM PROGRAMI 2. SINIF SAYILAR VE İŞLEMLER ÜNİTESİNİN YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİNE UYGUNLUĞU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğretim programları, öğrencilere kazandırılması gerekli görülen temel bilgi ve becerileri tanımlamaktadır. Uygulanmakta olan öğretim programlarının değerlendirme çalışmalarını yapmak; programların nihai amaçlarına ulaşım ulaşıldığını, etkililiğini, uygulanabilirliğini saptama imkânı sunmaktadır. Ayrıca programların eksikliklerini, hatalarını belirlemek, uygulamada ortaya çıkan sorunları tespit etmek açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çalışmada 2018-2019 eğitim öğretim yılından itibaren uygulamada olan ilkököl 2. sınıf düzeyindeki Matematik Dersi Öğretim Programı değerlendirilmiştir. “Yenilenmiş Bloom Taksonomisi” çerçevesinde ilkököl 2. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programı’nın “Sayılar ve İşlemler” öğrenme alanı incelenmiştir. Yapılan araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verilerine ulaşmada doküman incelenmesi kullanılmış olup veriler, 2018 yılında güncellenen ilkököl Matematik Dersi Öğretim Programı kazanımları üzerine sunulmuştur. Öğretim programında yer alan kazanımlar, taksonominin alt basamaklarındaki karşılıklarıyla eşleştirilerek analiz edilmiş ve frekans olarak sıralanmıştır. Programda yer alan 2. sınıf düzeyindeki kazanımların uygulama, anlama ve hatırlama alt düzey basamaklarında yoğunlaştığı saptanmış olup analiz, yaratma ve değerlendirme üst düzey bilişsel basamaklarına hizmet eden kazanımların ise oldukça az sayıda yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan hareketle hazırlanan kazanımlarda üst düzey bilişsel basamakları içeren kazanım sayısının artırılmasının gerekliliği ortaya konmuştur. Öğretim programıyla doğrudan ilişkili olan öğretimsel çalışmalarda (ders kitabı içerikleri, ders kitaplarında yer alan sorular, derse yönelik sınav soruları ve ulusal düzeyde sınav soruları da) üst düzey bilişsel becerilere daha fazla yer verilmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kazanım, Matematik Dersi Öğretim Programı, Yenilenmiş Bloom Taksonomisi.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Programları

Selami ARGU

Adıyaman/Besni

Vakkas Kumral İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

İlker ÇINAR

Balıkesir/Karesi

Şehit Turgut Solak Fen Lisesi

video
sunum
özet

ARANIZI BULALIM MI?

Akran zorbalığı, bir ya da birden çok öğrencinin kendilerinden daha güçsüz, kendini koruyamayacak öğrencileri kasıtlı ve sürekli rahatsız ettikleri saldırganlık türü şeklinde tanımlanır. Bu bağlamda okullarda sıkça rastlanan akran zorbalığı probleminin çözümü için akran ara buluculuğu uygulaması kullanılmalıdır. Ergenlik döneminde çeşitli sorunlar sıklıkla gözlemlenebilir. Ergenler bu dönemde kendi kimliklerini oluşturmaya çalışmakta, geleceklerini planlamakta ve olabildiğince zor bir süreçten geçmektedir. Arkadaş edinmenin önemli hâle gelmesi, popülerite, kendini gerçekleştirme, birçok hedef belirleme ve oldukça hızlı biyolojik, psikolojik ve sosyal değişimler geçirmesi ergenleri pek çok sorunla karşı karşıya bırakabilmektedir. Bu sebepten gençlerin karşılarına çıkan sorunlar karşısında göstermiş oldukları tepkiler zaman zaman aşırıya varabilmektedir. Akranlar arası sorunun çözülemediği durumlarda bireyler şiddete eğilimli yolları tercih edebilmektedirler. Bu tercihin olumlu yönde değişmesini sağlayacak en anlamlı çözüm yollarından birisi de akran ara buluculuğu uygulamasıdır. Akran ara buluculuğu eğitimlerinin temel gayesi çatışan tarafların bir akran aracılığıyla problemi barışçıl ve yapıcı biçimde müzakere etmeleridir. Çalışmanın amacı okullarda artan şiddet olayları ve akran anlaşmazlıklarını okulumuzdan yola çıkarak ortaya koymak ve bu sorunlara çözüm önerisi sunmaktır. Bu doğrultuda 11. sınıf öğrencilerinden oluşan 130 kişilik örneklem grubuyla çalışılmıştır. Sınıflarda odak grup yöntemiyle yüz yüze mülakat yapılmıştır. Örneklem grubunun anlamlı bir çoğunluğunun akran ara buluculuğu kavramını bilmediği ve akran ara buluculuğuna karşı olumsuz görüşlerde oldukları tespit edilmiştir. Akran ara buluculuğu kavramı ve uygulamasının bilinirliğini arttırmak amacıyla el broşürleri tasarlanıp örneklem grubuna dağıtılmıştır. Sınıflardan çoğunluk kararıyla ara bulucular seçilmiş, rehberlik servisiyle ortak hareket edilerek, seçilen öğrencilere akran ara buluculuğu eğitimi verilmiştir. Örneklem grubundan, çatışan gönüllü akranlarla yüz yüze görüşülerek akran arabuluculuğu uygulaması yapılmıştır. Derinlemesine bireysel görüşme yöntemiyle mülakat yapılarak uygulanan ara buluculuk uygulamasının değerlendirilmesi sağlanmıştır. Bu uygulamanın, çatışma çözümünde anlamlı bir fayda sağladığı görülmüştür. Okullarda zorbalık faaliyetlerini önlemek için akran ara buluculuğu uygulaması kullanılabilir. Zorba davranışlara maruz kalan öğrencilere, verecekleri bilgilerin gizli tutulacağı garanti edilerek zorbalığın görüldüğü yerler ve zorba öğrencilerle ilgili sorular sorulabilir. Alınan cevaplar dikkate alınarak denetim ve izleme yoluyla zorbalık büyük ölçüde önlenir. Zorba bireyler ile zorbalık gören öğrencilerin arası bulunabilir. Okullarda okul rehberlik öğretmenleri tarafından akran ara buluculuğunu tanıtmaya yönelik seminerler verilmelidir. Akran ara buluculuğu kavramının bilinirliği yaygınlaştırılmalıdır. Akran Ara buluculuğu kavramının tanınırlığını arttırmak için okul öğretmenlerine ve öğrencilerine bilgilendirici içerikli el broşürleri dağıtılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Akran ara buluculuğu, zorbalık, iletişim, empati.

A NEW DAY A NEW IDIOM

Her dil grubunda olduğu gibi hedef dil olarak öğretilen İngilizcede de öğrenci gruplarının öğrenme sürecinde zorluk çektiği belirli konular olduğu görülmektedir. “Idioms (atasözleri)” olarak bilinen kelime grupları, bu listenin başlarında yer almaktadır. Deyimler herhangi bir dilin önemli bir parçasıdır ve kişinin o dilde akıcılığının bir göstergesi olduğu söylenebilir (McDevitt, 1993; s. 4). Dolayısıyla deyimlerin öneminin birinci nedeni, onların yaygın (pave) olmalarıdır. Ortaokul öğrencileriyle 3 aylık süreçte hazırladığımız bu çalışma kapsamında teknoloji ve yabancı dile entegre olan bir takvim oyunu ürünü çıkarılmıştır. Öğrenci gruplarının uyguladığımız ön testte “idioms” konusunu doğru kullanamadıkları problemiyle karşılaşmış ve karşılaşılan zorlukların en aza indirilmesi hazırladığımız takvim oyunu ile amaçlanmıştır. Bu hedef doğrultusunda atasözlerinin kare kodları hazırlanmış, her kod bir günün üzerine eklenecek şekilde “Canva” Web 2.0 aracı kullanılarak bir takvim tasarlanmıştır. Bu sistem ile İngilizceyi daha zor ve yavaş öğrenen öğrenciler başta olmak üzere diğer öğrencilerin de bu konuyu daha kolay öğrenmesi hedeflenmiştir. Bu projede İngilizce deyimleri öğrencilerin kolay öğrenebilmesi için kelime ezberleme yöntem ve tekniklerden farklı olarak takvim oyunu kullanma fikri ortaya atılmıştır. Örneklem ön test uygulanıp aynı gruba hazırladığımız takvimler dağıtılmıştır. Takvim üzerinde her gün için bir yaprak ve bu yaprağın üzerinde bir İngilizce deyim, bu deyim görseli ve okutulduğunda deyim anlamını gösteren bir kare kod bulunmaktadır. Elde edilen bulgular ışığında hazırlanan takvimler öğrencilere dağıtılarak süreç takibi yapılmıştır. Aynı zamanda takvim kullanılarak, sınıfta gruplar oluşturularak deyim tahmin etme oyunu oynatılmıştır. Öğrencilerin günlük olarak takvim üzerindeki kare kodu okutarak yeni bir “idiom” öğrenmesi sağlanmıştır. Ne kadar kalıcı öğrenme sağlandığını belirlemek için son-test uygulanmıştır. Örneklem üzerinde ön testte deyimlerin anlamını bilme ve doğru kullanabilme oranı %40 iken son testte bu oran %80’e çıkmıştır. Bu durum çalışmamızın amacına ulaştığını doğrular niteliktedir. Öğrencilerin her gün bir deyim ezberlemelerinin hem onlar için yorucu olmadığı hem de süreçte olumlu katkı sağladığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce deyimler, oyunlaştırma, dijitalleştirme, takvim.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Mine TÜRKER

Keçiören/ ANKARA

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Veysel ÖZDEMİR

Ankara/Altındağ

Şehit Serhat Öztürk Ortaokulu

video
sunum
özet

SINIFTA BİLİMSEL KEŞİF: BİYOTEKNOLOJİ DENEYİMİ VE UYGULAMA ÖRNEĞİ (DNA İZOLASYONU VE MİKROPİPET KULLANIMI)

Günümüzde 21. yüzyıl becerilerinin yeni nesillere kazandırılmasını destekleyecek eğitim öğretim uygulamalarının yaygınlaştırılması, bunu sağlamaya yönelik bir öğretim anlayışıyla ders planları hazırlanması ve uygulanması önemli görülmektedir. Farklı geçmişlere sahip öğrencilere bilim sevgisini aşılamayı ve eleştirel düşünme, sorgulama ve etik muhakeme gibi becerilerin kazandırılmaya ve geliştirilmeye çalışılması; bu bağlamda sınıf içinde araştırma-sorgulama tabanlı bilim öğretimine yönelik stratejilerin uygulanması bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır. Öğretmenlerin biyoteknolojiyi sınıflarına getirmelerini destekleyen Amgen Biyoteknoloji Deneyimi Programı aracılığıyla yenilikçi bir bilim eğitimi programının sınıfta uygulanması sağlanarak öğrencilerin hem biyoteknoloji hem de genetik mühendisliği konusu hakkında bilgi düzeylerinin artması hedeflenmiştir. 8. sınıf düzeyinde 24 öğrenciden oluşan bir örneklem belirlenmiştir. Bu öğrenciler heterojen olacak şekilde 6 gruba ayrılarak süreç başlatılmıştır. Sınıf ortamında gerekli malzemeler sağlanarak müzakerelerle; DNA'nın önemi ve yapısı konuşulmuş buradan hareketle muzdan DNA izolasyonu birinci uygulama olarak öğrencilerle yapılmıştır. 2. uygulama olarak genetik mühendisliği ve biyoteknoloji uygulamalarında sıklıkla kullanılan araçlardan biri olan mikropipet ile benzer bir süreç yürütülmüştür. Araştırmada veri toplamak için iki anket ve bir değerlendirme formu kullanılmıştır. Anketler hem uygulama öncesinde hem de sonrasında yapılmış, değerlendirme formu da dönem sonunda öğrencilere gönderilmiş ve dönütler alınmıştır. Analizler sonucunda öğrencilerin biyoteknoloji ve genetik mühendisliği ile ilgili temel bilgi ve ilgi düzeylerinin genel olarak arttığı tespit edilmiştir. Yapılan değerlendirmelerle uygulamanın fen ve bilim öğretiminde etkili olduğu ve öğrencilerin ilgili konulara ait farkındalıklarının arttığı düşünülmektedir. Öğrencilerden bazıları ilerde bu alanlarda çalışabileceğini, birçoğu bu konuda bilgisinin arttığını belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin tamamı bu programın devamına katılmak istediklerini dile getirmiştir. Yapılan ders içi uygulamalar ve sonuçlarına bakılarak öğretmenleri güçlendireceği, öğrencilerin düşünme, araştırma ve sorgulama becerilerini geliştireceği düşünülen bu yenilikçi biyoteknoloji müfredatının sınıflara getirilmesi ve yaygınlaştırılması önerilmektedir. Bu amaçla üniversiteler ve MEB'in iş birliği yapmasının etkili bir süreç olacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu bağlamda araştırma-sorgulama tabanlı eğitim yaklaşımı farklı disiplinlerle birlikte de uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Biyoteknoloji, bilim öğretimi, sorgulama, eleştirel düşünme.

KALP BAĞI ÇEMBERİ

Bu çalışma çocuk katılımını, P4C (Çocuklarla Felsefe) uygulamasıyla hayata geçirmeye yönelik tasarlanmış olup 7-11 yaş arası ilkokul kademesindeki dezavantajlı gruptaki öğrencilerle deneyimlenmiştir. 4C'nin açılımında da olduğu gibi düşünmenin; eleştirel, yaratıcı, özenli ve dayanışmacı tarafları irdelenmiş olup haftada 2 gün (pazartesi-cuma 1 ders saati) olmak üzere, 2 yıl boyunca "Kalp Bağı Çemberi" nde toplamda 60 öğrenciyle buluşmuş olup deneyimsel öğrenme yaklaşımıyla tüm okul öğrencilerini kapsamıştır. Kalp Bağı Çemberi'nin en çarpıcı yönü Marshall Rosenberg'e ait Şiddetsiz İletişim'in P4C ile kullanılıyor olmasıdır. 4C'nin açılımında yer alan eleştirel ve yaratıcı yön bireysel olup çocuklarda bu alanın daha fazla geliştiği gözlenmiştir. Özenli (diğerlerinin düşüncesiyle ilgilenme) ve dayanışmacı (farklı fikirleri kabullenme) tarafı ise daha sosyal olup çocuklarda bu alan Şiddetsiz İletişim ile harmanlanarak geliştirilmiştir. Çalışma boyunca çocuklara, var olandan değil var olabilecek bir dünyadan baktırmaya alan açarken dikte eden değil de kolaylaştırıcı rolüne bürünmek bu anlamda çok önemlidir. Günlük hayattan birçok güncel olayı Kalp Bağı Çemberi'ne taşıırken, neyin doğru neyin yanlış olduğu konusunda birbirlerine yargıda bulunmamayı, zorlama, yasak ve korku olmadan fikirler üzerine münazarayı, gönülden gönüle bir akışla gerçekleştirip hayal güçlerini ortaya koyma konusunda beceri geliştirdiler. Yargılanmadığı konusunda zamanla deneyim kazanan çocuk, düşüncesini özgürce dile getirmeye ve uyarıların arkasından gelen "neden" sorusunu sormaya/sorgulamaya başladı. Genellikle akademik başarının hayatta gerçekleştirilmesi gereken bir zorunluluk olduğunu düşünüp sadece bilgiler dünyasına yoğunlaşmaya meyilliyizdir. Kalp Bağı Çemberi'nde ise sadece bilgiler dünyası değil duygular dünyası da vardır. Bu çemberin farklılığı P4C ve Şiddetsiz İletişim ile duygusal zekâ ve bilişsel zekâyı dengeye getirmektir. Aktif öğrenme, katılım ve pratiğin ön plana alındığı çemberde, fiziksel düşünme oyunları ile deneyimsel öğrenme ortamı oluşturulup soruşturan topluluk modeli uygulanmıştır. Kolaylaştırıcı rolüyle ve şiddetsiz bir dille sadece sorular sorularak çocukların tartışmasına ve sorgulamasına alan açan bir eğitim ortamı oluşturulmuştur. Böylece süreçte hem ders başarıları akademik anlamda artmış hem de hayata bakışlarının değiştiği gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şiddetsiz iletişim, P4C, çocuklar için felsefe, deneyimsel öğrenme.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Pınar GEZER

İzmir/Karabağlar
Adnan Mazıcı İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Emel FIRTIN

Kocaeli/Derince
Bülent Türker Anaokulu

AÇIK HAVA PEDAGOJİSİ VE ORMAN OKULLARI EĞİTİMİNİN OKUL ÖNCESİ ÇOCUKLARININ GELİŞİM ALANLARINA ETKİSİ

Erken çocukluk döneminde öğrenmenin en etkin gerçekleştiği alanlardan biri açık hava öğrenmeleridir. Özellikle erken çocukluk döneminde doğa ile içi içe yapılan eğitimin çocukların bilişsel, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişim gibi pek çok alanı olumlu yönde etkilediği bilinmektedir (Tonge, Jones, & Okely 2010). Doğa temelli bir eğitim yaklaşımı olarak bilinen "Orman Okulları" son yıllarda ülkemizde de yaygın olarak uygulanmaya başlanmıştır. Bu çalışma; okul öncesi eğitim ortamlarında uygulanan "açık hava" etkinliklerinin öğrencilerin gelişimine sağladığı katkı düzeyini ortaya koymak amacı ile yapılmıştır. Orman okulları eğitim programları kapsamında ilimiz yerel yönetimleri ile ortaklaşa gerçekleştirilen "Doğa Eğitim Kampüsü" uygulaması ile 120 öğrencinin haftada 1 gün açık havada eğitim uygulamalarına katılmaları sağlanmıştır. Çalışma 10 hafta süre ile devam etmiştir. Öğrencilerin açık havada (ormanda) geçirdikleri bu süre boyunca davranış ve tutumları gözlemlenerek gözlem kayıt formları tutulmuştur. Haftalık olarak kayıt edilen gözlem formlarından elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Açık hava etkinliklerinin çocukların sosyal, duygusal ve fiziksel becerilerini geliştirdiği, kendilerini daha iyi ifade edebildiği, fiziksel aktivitelere katılmada daha istekli ve girişken oldukları, bilişsel anlamda sorun çözme becerilerinin geliştiği ve duygu durum düzenlemelerine pozitif yönde katkı sağladığı görülmüştür. Yapılan çalışma ve sonuçlara bakıldığında, çocukların gelişimine sağladığı katkı göz önünde bulundurularak alternatif eğitim uygulamalarının okul öncesi öğretmenlere tanıtılması, okul dışı öğrenme ortamlarının okul öncesi eğitime daha fazla entegre olması, eğitim uygulamalarının çeşitliliğinin artırılması, okul öncesi eğitim programında yaygın bir biçimde yer verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, açık hava eğitimi, sınıf dışı eğitim, orman okulları, sosyal, duygusal, bilişsel gelişim.

video
sunum
özet

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SAYI HİSSİ BECERİ DÜZEYLERİ İLE AKADEMİK RİSK ALMA DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

TIMSS ve PISA gibi matematik sınavlarının sonuçları incelendiğinde ülkemizin başarı sıralamasında artış olduğu görülmektedir (PISA, 2018; TIMSS, 2019). Bu sınavlar öğrencilerin çeşitli problem çözme durumlarını matematik alanında değerlendirirken aynı zamanda öğrencilerin uygulama becerisini, sağlıklı bir şekilde tahminde bulunmaları ve akıl yürütebilmelerini gerektirir. Öğrencilerde sayı hissinin gelişmesi ile akıl yürütme, tahmin etme, ilişkilendirme, zihinden hesaplama, yargıda bulunma gibi beceriler gelişmektedir. Eğitim sisteminde öğrencinin bilgiyi araştıran, eleştiren, keşfeden; yaratıcı ve esnek düşünme becerisiyle bilgiyi aktif öğrenen konumunda olması hedeflenmiştir. Akademik risk alma, öğrencilerin öğrenme sürecinde karşılarına çıkan zor durumlarla mücadele etmede istekli olup olmadığını ve cesaretini yansıtan bir davranıştır (Korkmaz, 2002). Öğrencinin aktif olmasında bilişsel davranışları ile duyuşsal davranışları önemli bir etkiye sahiptir (İlhan ve Çetin, 2013). Öğrenme süreçlerine aktif olarak katılan öğrenciler karşılaştıkları problemlere farklı çözüm yolları denemeye eğilimli olup daha yüksek akademik başarıya ulaşma eğiliminde olurlar (Clifford ve Chou, 1991; Koç, 2014; Meyer ve ark., 1997). Bu araştırmada “Ortaokul öğrencilerin sayı hissi beceri düzeyleri ile akademik risk alma düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?” problemi irdelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul ili Sarıyer ilçesinde bulunan bir devlet okulunun ortaokul 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın yapılabilmesi için MEB izni ve kullanılacak ölçekler için gerekli izinler alınmıştır. Araştırma verileri, öğrencilerin sayı hissi becerilerini ölçmek için Harç (2010) tarafından geliştirilen Sayı Duyusu Testi ve matematik dersinde akademik risk alma düzeylerini ölçmek amacıyla İlhan ve Çetin (2013) tarafından geliştirilen Matematik Odaklı Akademik Risk Alma Ölçeği (MOARAÖ) ile toplanmıştır. Öğrencilerin Sayı Duyusu Testi’nde “sayı duyusu becerisi ile doğru cevapladığı soru sayısı” ve matematik odaklı akademik risk alma ölçeğinden aldıkları puanlar arasındaki ilişki Spearman Brown sıra farkları korelasyon katsayısı hesaplanarak incelenmiş analiz sonucunda orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Öğretmenlere, öğretim yöntemlerini öğrencilerin sayıları ve aralarındaki ilişkileri anlamaları, sayıların anlamlarını hissetmeleri, matematiksel düşünebilmeyi ve muhakeme edebilmeyi sağlayacak şekilde oluşturmaları önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik risk alma, matematik, sayı duyusu, sayı hissi.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Prof. Dr. Sare ŞENGÜL

Marmara Üniversitesi

Nuran TUTKUN

Marmara Üniversitesi

Sevinç HARÇ

İstanbul/Sarıyer

Kazım Karabekir Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM

SÜRECİ İyi Uygulamalar Hatice İMİŞ

Elâzığ/Merkez

Şehit Piyade Binbaşı Zafer Kılıç İmam Hatip
Anadolu Lisesi

Ziya POLATTAŞ

Elâzığ/Merkez

Elazığ İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Murat YILDIZ

Elâzığ/Merkez

Elazığ İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Ekrem Cengiz AKDENİZ

Elâzığ/Merkez

Elazığ İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Mesut KIRTAY

Elâzığ/Merkez

Elazığ Hafızlık İmam Hatip Ortaokulu

Serap TAPAN

Elazığ/Merkez

Ahmet Yesevî Sosyal Bilimler Lisesi

Burcu DAĞTEKİN

Elazığ/Merkez

Şehit Faruk Barut Çok Programlı Anadolu Lisesi

Emrullah BUDAK

Elazığ/KOVANCILAR

Kovancılar Beşiktaş Ortaokulu

GENÇ YAZARLAR YETİŞİYOR: SEVGİLİ GÜNLÜĞÜM PROJESİ

Günümüz gençlerinin neredeyse tamamı dijital ve sanal bir dünyaya bağımlı hâle gelmiştir. Pandemi sürecinde evlerde kaldığımız süre boyunca gençlerimiz fazlasıyla teknolojiye maruz kalmıştır. Bunun sonucu olarak öğrencilerin duygu, düşünce, gözlem ve hayallerini ifade edemedikleri, kelime dağarcıklarının giderek zayıfladığı, kaleminden ve kâğıttan uzaklaşan, okumayan, yazmayan, sorgulamayan bir neslin yetişmeye başladığı herkes tarafından gözlenmekte ve bu durum biz eğitimcileri kaygılandırmaktadır. Bu noktadan hareketle yazma alanında yeteneği olan öğrencileri tespit ederek onların bu alanda gelişmelerine rehberlik etmek, unutulmaya yüz tutmuş günlük yazma alışkanlığını tekrar kazandırmak, öğrencilerde bilinçli okuma yazma kültürünü oluşturmak, edebiyatla müziği bir araya getirerek etkileşim sağlamak ve nihai olarak nitelikli genç yazarların yetişmesine katkı sağlamak için “Sevgili Günlüğüm” projesi gerçekleştirilmiştir. Bu proje, 2019 yılında Elazığ Şht. P. Bnb. Zafer KILIÇ İmam Hatip Lisesinde de bir yıl süreyle pilot uygulama olarak başlamış, devamında 3 ortaokul ve 4 lisede toplam 320 öğrenci ile 4 yıl devam etmiştir. Projede gönüllü olan Türkçe ve edebiyat öğretmenleri, dilimizin doğru kullanımı, imla ve dil bilgisi kuralları ile ilgili öğrencilere yönelik bilgilendirme faaliyetleri düzenlemiştir. Etkinliğin cazibesini artırmak amacıyla öğrencilerimize özel hazırlanmış, üzerinde isimlerinin yazdığı dolma kalem ve günlükler hediye edilmiştir. Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı derslerinin en az haftada bir ders saatinin 20 dakikasında Elazığ Devlet Konservatuarından uzman önerisi doğrultusunda belirlenen klasik Türk musikisi ezgileri eşliğinde, öğrencilerin düzenli olarak günlük yazmaları sağlanmıştır. Proje süresince, her ay bir tema belirlenmiş ve öğrencilerin temaya bağlı kalarak duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri de istenmiştir. Projenin sonucu olarak daha önce herhangi bir kompozisyon, şiir, hikâye vs. yarışmasına katılmamış ve başarı elde etmemiş öğrencilerin, projeye dâhil olduktan sonra bu tarz etkinliklere katılma isteklerinin arttığı, katılım sağlayıp yerel ve ulusal dereceler elde ettikleri gözlemlenmiştir. Eğitimde iyi uygulamalara güzel bir örnek teşkil edecek bu projenin kayda değer sonuçları nedeniyle bu uygulamanın “Yedi Bölgede Yedi Veren Güller” adıyla yurt sathına yaygınlaştırılmasına ve devam ettirilmesine karar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazmak, proje, müzik, iyi uygulama.

video

sunum

özet

MAHMUT ARSLAN ANADOLU LİSESİ ÖZELİNDE EDEBİYAT ÖĞRETİMİNDE OYUNLAŞTIRMA TEKNİĞİ VE SONUÇLARI

Edebiyat, insanın duygu ve düşüncelerini estetik bir dille ifade ettiği bir sanat dalıdır. Ancak edebiyat öğretimi, sıkıcı ve ezberci bir şekilde yapılırsa, öğrencilerin ilgisini ve motivasyonunu azaltabilir. Bu projenin amacı, edebiyat öğretiminde oyunlaştırma yöntemini kullanarak öğrencilerin nazım birimi, nazım biçimi, söz sanatları gibi edebiyat öğelerini daha eğlenceli ve etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, oyunların öğrencilerin edebiyat başarısı, tutumu ve yaratıcılığı üzerindeki etkisi değerlendirilecektir. Proje sonunda, oyunların öğrencilerin edebiyat başarısı, tutumu ve yaratıcılığı üzerindeki etkisi veri analitiği yöntemiyle incelenecektir. Veri analitiği, veriden değer yaratmak için çeşitli teknikler ve araçlar kullanmayı içeren bir süreçtir. Veriler, öğrencilerin oyunlara katılım düzeyleri, oyunlardaki performansları, oyunlardan önce ve sonra yapılan başarı testleri, tutum ölçekleri ve yaratıcılık testleri gibi farklı kaynaklardan elde edilmiştir. Verilerin hazırlanması için öznitelik seçimi ve ana bileşen analizi gibi teknikler kullanılmıştır. Verileri anlamak için görselleştirme ve açıklayıcı istatistik yöntemleri uygulanmış, verilerin dağılımı, merkezi eğilimleri, değişkenliği, ilişkileri ve anormallikleri gibi özellikler görsel ve sayısal olarak ortaya konulmuştur. Proje, 9-12. sınıf öğrencilerine yönelik olarak Mersin Mahmut Arslan Anadolu Lisesinde yürütülmüştür. Proje sonunda, oyunların öğrencilerin edebiyat başarısı, tutumu ve yaratıcılığı üzerindeki etkisi veri analitiği yöntemiyle incelenmiştir. Oyunlara katılan öğrencilerin edebiyat başarısı, oyunlara katılmayan öğrencilere göre %15 daha yüksek çıkmıştır. Oyunlardan önce ve sonra yapılan başarı testleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Oyunlara katılan öğrencilerin edebiyat tutumu, oyunlara katılmayan öğrencilere göre %20 daha olumlu olmuştur. Uygulanan tutum ölçekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Oyunlara katılan öğrencilerin yaratıcılık puanları, oyunlara katılmayan öğrencilere göre %25 daha yüksek olmuştur. Oyunlardan önce ve sonra uygulanan yaratıcılık testleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, projenin başarılı olduğunu göstermektedir. Edebiyat öğretiminde oyunlaştırma yönteminin, öğrencilerin edebiyat başarısı, tutumu ve yaratıcılığı üzerinde olumlu etkileri olduğu kanıtlanmıştır. Bu nedenle edebiyat öğretiminde oyunlaştırma yönteminin daha yaygın olarak kullanılması tavsiye edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat öğretimi, oyun, yöntem ve teknikler, yaratıcılık.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Abdulhaluk ERGÜN

Mersin/Yenişehir

Mahmut Arslan Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Barışcan SAVAŞ

Bursa/Yıldırım

Şerif Rabia Kutlucan Ortaokulu

video
sunum
özet

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN EPİSTEMOLOJİK İNANÇLARI, BAŞARI DUYGULARI VE HEDEF YÖNELİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Eğitim ortamlarında öğrencilerin öğrenip başarması ya da başaramaması üzerine araştırmalar eğitim uygulayıcıları tarafından merak edilen bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum üzerine öğrencilerin bilişsel yapıları ve duruma etki eden çevresel faktörler araştırılmıştır (Zeidner, 1998). Bilişsel yapıların dışında kalan ve başarıyı etkilediği öngörülen duygular ile ilgili çalışmalar ise daha sınırlıdır. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir (Millî Eğitim Bakanlığı 2018). Duyuşsal değişkenler öğrencilerin öğrenmesini ve başarısını derinden etkileyebilir (Pekrun ve Linnenbrink-Garcia, 2014). Araştırmacılar tarafından, başarı duyguları ve hedef yönelimleri kritik öneme sahip duygusal değişkenler olarak sayılmaktadır (Pekrun, 2014). Öğrencilerin duygularını, hedef yönelimlerinin etkilediğini gösteren kanıtlar vardır (Huang, 2011). İlgili alan yazınında hedef yönelimlerin epistemolojik inançlarla ilişkili olduğuna dair ampirik kanıtlar da mevcuttur (Braten ve Stromso, 2004; Yılmaz ve Şen, 2012). Alan yazının taramasında hedef yönelimlerin birçok bilişsel ve motivasyonel faktörle iç içe girdiği, bu çalışmalara bakıldığında epistemolojik inançların önemli bir parametre sayıldığı ve hedef yönelimlerini etkileyen diğer bir parametrenin başarı duyguları olduğu ortaya çıkmaktadır. Ancak her üçünü de bir arada modelleyen bir yapısal eşitlik çalışmasına rastlanılamamıştır. Bu üç faktör arasındaki ilişkinin nasıl olduğu problem durumu olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmada, ortaokul öğrencilerinin epistemolojik inançları, başarı duyguları ve hedef yönelimleri arasındaki ilişkinin yapısal eşitlik modellemesi ile açıklanması amaçlanmıştır. Belirli bir kuramı temele alarak değişkenler arasındaki ilişkileri bir model ile tespit edebilmek için yapısal eşitlik modellemesi ile çalışılmıştır. Araştırmanın verileri ortaokullarda öğrenim gören yaklaşık 1200 öğrenciden toplanmıştır. Yapısal eşitlik modellemesi analiz sonucu ortaokul öğrencilerinin epistemolojik inançlarının hedef yönelimlerini ve başarı duygularını anlamlı bir şekilde yordadığını göstermiştir. Araştırmada bildirilen ortaokul öğrencilerinin epistemolojik inançları, hedef yönelimleri ve başarı duyguları arasındaki çoklu ilişkilerin varlığı öğretmenler için çıkarımlar sağlayabilir. Eğitim ortamlarını düzenlerken epistemolojik inançlarının gelişimini artıran ortamları sağlamak gerekli bir ihtiyaç olabilir. Ayrıca öğrenme hedeflerini teşvik etmek ve odağı performans hedeflerinden uzaklaştırmak, duygusal olarak sağlıklı sınıflar için faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: *Biyoteknoloji, bilim öğretimi, sorgulama, eleştirel düşünme.*

ORTAOKUL 7. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN A-DİDAKTİK ORTAMDA BİR GERÇEK YAŞAM PROBLEMİNDE KULLANDIKLARI KANIT ŞEMALARI

Eğitim öğretim alanında 20. yy ortalarından günümüze kadar yapılan araştırmalar farklı öğretim kuramlarının ve modellerinin (örn., APOS Teorisi, Çoklu Zekâ Teorisi) ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Dubinsky, 1984; Bybee, 1997; Gardner, 1999). Elbette ki bu araştırmalar sonucunda matematik öğretimi de bu sonuçlardan etkilenmiş ve ortaya çıkan yeni kuram ve modeller üzerine sayısız araştırmalar yapılmıştır. Bu kuramlardan biri de Fransız matematik eğitimcisi Guy Brousseau tarafından 1960'lı yıllarda ortaya atılan Didaktik Durumlar Teorisi'dir (DDT). DDT'de yer alan a-didaktik bir ortamda öğrenim gören öğrenci bilgiyi oluşturma sürecinde aktif olarak matematiksel düşünme ve akıl yürütmelere gereksinim duyar. Bilgiyi zihninde oluşturabilmesi ve anlamlandırabilmesi için çaba sarf eder ve elde ettiği bilginin doğruluğundan emin olmak için kendi içinde bir sorgulama başlatır. Matematik Dersi Öğretim Programı'nda yer alan 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirlenmiş olan genel amaçlar ve temel ilkelere bakıldığında matematiksel kavramları anlayıp bu kavramları günlük hayatta kullanabilen, problem çözme sürecinde kendi düşünce ve akıl yürütmelerini ifade edebilen, matematiksel düşüncelerini mantıklı bir şekilde açıklayıp paylaşmak için matematiksel terminolojiyi ve dili doğru kullanabilen öğrenciler yetiştirmek istendiği görülmektedir (MEB 2018). Programda bahsedilen amaçlara ulaşmak için gerekli öğretim ortamını a-didaktik bir ortamda teorinin doğası gereği izlenilen matematiksel süreçlerle ulaşılabileceği söylenebilir. Bu çalışmanın amacı, ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin DDT'ye uygun olarak tasarlanmış a-didaktik sınıf ortamında hazırlanan gerçek yaşam probleminde ortaya koydukları kanıtları Harel ve Sowder'ın (1998) kanıt şemalarına göre incelemektir. Çalışmada grupların problem durumunu ispatlama süreçleri ve bu süreçlerde yaşadıkları, didaktik durumlar teorisinin aşamalarına göre incelenmiş ve ortaya koydukları ispatlar kanıt şemaları içine yerleştirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma tekniklerinden durum çalışması yaklaşımı kullanılmıştır. Durum çalışması yaklaşımıyla elde edilen veriler betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, oluşturulan a-didaktik ortamın doğasının ispat yapma süreçlerine olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Eğitim ortamlarının zenginleşmesi ve öğrencilerin ispat yapma becerilerinin gelişmesi için matematik öğretim programında yer alan farklı konularla ilgili a-didaktik eğitim ortamları tasarlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Didaktik durumlar teorisi, matematik eğitimi, kanıt, eğitim ortamları.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Niyazi Öner ERCAN

Eskişehir/Alpu

Osmaniye Şehit Adnan Çiftçi Ortaokulu

Pınar ERCAN

Eskişehir/Tepebaşı

Cemalettin Sarar Ortaokulu

Doç. Dr. İbrahim KEPCEOĞLU

Kastamonu Üniversitesi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Özkan ÖZ

İzmir/Buca

Atatürk Spor Lisesi

Derya ÖZ

İzmir/Torbalı

Türk Telekom Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

PERFORMANS ARTIŞINDA YENİ BİR YAKLAŞIM: SPOR LİSELERİNDE STAJ PROGRAMLARI VE ANTRENÖRLÜK İNOVASYONU

Bu çalışma, Türkiye'deki spor liselerinde antrenörlük eğitimi veren liselerdeki eksiklikleri ve çözüm önerilerini incelemektedir. Spor liseleri, genç sporcuların yeteneklerini geliştirmek ve onları profesyonel spor kariyerlerine hazırlamak için önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, bu okullardaki antrenörlük eğitimi, çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Bu çalışmanın amacı, bu zorlukları belirlemek ve spor liselerindeki öğrencilerin antrenmanlara katılımını ve antrenörlük deneyimini artırmak için bir antrenörlük Staj Uygulamasının uygulanabilirliğini ve etkisini değerlendirmektir. Bulgularımız, öğrencilerin antrenmanlara düzenli katılımını engelleyen lojistik sorunlar olduğunu göstermektedir. Ulaşım zorlukları, zaman yönetimi sorunları ve uygun tesislere erişim eksikliği, öğrencilerin antrenmanlara düzenli olarak katılımını engellemektedir. Ayrıca yeterli mentorluk ve rehberlik olmadan antrenörlük rollerine atılan öğrencilerin profesyonel gelişimleri olumsuz yönde etkilenmektedir. Bu iki ana eksiklik, spor lisesi öğrencilerinin genel performansını ve spor kariyerlerindeki ilerlemesini ciddi şekilde etkilemektedir. Bu sorunları çözmek için antrenörlük Staj Uygulaması öneriyoruz. Bu uygulama, öğrencilere teorik bilgilerini pratiğe dökmelerini sağlayan önemli bir süreç olacaktır. Öğrenciler, deneyimli bir antrenörün gözetiminde gerçekleştirilecek staj sürecinde, antrenman planlaması, sporcu gelişimini izleme, yarışma stratejileri oluşturma gibi konularda deneyim kazanacaklardır. Bu uygulama ayrıca, öğrencilere antrenörlük mesleğinin gerçek dünyadaki uygulamalarını gösterme fırsatı sunacaktır. Bu bulguların alandaki önemi, spor liselerindeki eğitim ve öğretim sürecinin iyileştirilmesine yardımcı olabileceği ve öğrencilerin kariyer hedeflerine ulaşmalarını kolaylaştırabileceği gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca bu inovasyonun spor liselerinin spor alanındaki başarılarını artırabileceği düşünülmektedir. Sonuç olarak Antrenörlük Staj Uygulamasının spor liselerindeki eğitim ve öğretim sürecine önemli bir katkı sağlayacağına inanıyoruz. Dünyada spor eğitimi veren liselerdeki antrenörlük staj uygulamasının olumlu sonuçlarına dair bazı araştırmalar mevcuttur. ABD'de yapılan bir çalışma, staj yapan lise öğrencilerinin akademik başarılarının, iş gücüne katılımlarının ve kariyer beklentilerinin arttığını göstermiştir. Benzer şekilde, Avustralya'da yapılan bir başka çalışma, staj yapan lise öğrencilerinin liderlik becerileri, kendine güveni ve mesleki kimlikleri üzerinde olumlu bir etki olduğunu bulmuştur. Bu çalışmalar, antrenörlük staj uygulamasının, öğrencilerin hem akademik hem de profesyonel gelişimlerine katkı sağladığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon, antrenörlük staj uygulaması, spor lisesi, antrenörlük.

video
sunum
özet

GERÇEK YAŞAM PROBLEMİYLE UZAMSAL MUHAKEMENİN ÖĞRENME ORTAMINDA DESTEKLENMESİ

PISA, 15 yaş grubundaki öğrencilerin kazanmış oldukları bilgi ve becerileri değerlendiren bir araştırmadır. Ülkemizde de uygulanmakta olan PISA'nın temel amacı, öğrencilerin okulda öğrendikleri bilgi ve becerileri günlük yaşamda kullanma becerisini ölçmektir. PISA, matematik temel alanındaki ölçme ve değerlendirme çerçevesini, matematik okuryazarlığı kavramı temelinde şekillendirmektedir. PISA, matematik okuryazarlığını bireylerin çeşitli kapsam ve içeriklere yönelik olarak formüle edilebilir, matematiği işe koşabilme ve yorumlayabilme kapasiteleri olarak tanımlar (OECD, 2013). Bu zihinsel süreçlerde matematik okuryazarlığı döngüsünde işe koşulması gereken iletişim, temsil biçimleri, strateji üretme, matematikleştirme, muhakeme ve argüman, sembolik dil ve işlemler kullanma, matematiksel araç kullanma olmak üzere yedi matematiksel yeterlik vardır. Matematik Dersi Öğretim Programı'nda, öğrencilerin ulusal ve de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) belirlenmiş olup bu yetkinliklerden biri de matematiksel yetkinliktir. Matematiksel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme (mantıksal ve uzamsal) tarzını geliştirme ve uygulamadır (MEB, 2018). PISA matematik okuryazarlığı çerçevesindeki matematiksel yeterliklerden biri olan muhakeme ve argüman yetkinliği ile TYÇ'de öğrencilere kazandırılması gereken yetkinliklerden matematiksel yetkinliğin (uzamsal düşünme) öğrencilere kazandırılması gereken önemli yetkinliklerden olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, PISA matematik okuryazarlığına ait değerlendirme çerçevesinin içerik alanlarından "uzay ve şekil" içerik alanına uygun beceri odaklı bir problemde öğrencilerin uzamsal muhakemelerini desteklemek amaçlanmıştır. Çalışmada öğrencilerin yaşadıkları matematiksel süreçler ile uzamsal muhakeme ilişkisi incelenmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma tekniklerinden durum çalışması yaklaşımı kullanılmıştır. Durum çalışması yaklaşımıyla elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin uzamsal ilişkileri fark etmede ve problem durumunu matematiksel olarak formüle etmede zorlandıkları ve bu yüzden de yürütme, yorumlama ve değerlendirme süreçlerine geçemedikleri görülmüştür. Öğrencilerimiz için tasarlanacak yeni öğrenme ortamlarında uzamsal düşüncelerini gerektirecek gerçek yaşam problemleriyle desteklenmelerinin matematik okuryazarlığı süreçlerinin tamamlanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: PISA, matematik okuryazarlığı, uzamsal muhakeme, matematik eğitimi.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Pınar ERCAN

Eskişehir/Tepebaşı
Cemalettin Sarar Ortaokulu

Prof. Dr. Tangül KABAELE

Anadolu Üniversitesi

Niyazi Öner ERCAN

Eskişehir/Alpu
Osmaniye Şehit Adnan Çiftçi Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Ölçme ve Değerlendirme

Nida BAŞKURT

Gaziantep/Şehitkamil

Hacı Kemal Kadioğlu Ortaokulu

Doç. Dr. Metin ÖZKAN

Gaziantep Üniversitesi

TÜRKİYE VE İRLANDA'DAKİ OKUL YÖNETİCİLERİNİN OKUL ÖZ DEĞERLENDİRME SÜRECİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN ANALİZİ

Eğitimde kullanılan kaynakların etkili kullanılıp kullanılmadığını, kaliteli veya başarılı olduğunu anlayabilmek için pek çok ülke farklı yaklaşımlar uygulamaktadır. Son zamanlarda öğrenmeyi ölçmek, hesap verebilirliği yönetmek ve kaliteyi sağlamak için öğrenci başarısının doğrudan, somut kanıtları sağlayan standartlaştırılmış test sonuçlarına uyumda önemli bir artış olmuş, okul öz değerlendirme de uluslararası tüm eğitim kurumları için önemli bir kalite güvence mekanizması hâline gelmiştir. Okul öz değerlendirme, okulun kendi kendini değerlendirdiği kapsamlı ve sistematik bir süreçtir. Türkiye ilköğretimden yükseköğretime kadar okul öz değerlendirme sürecine adapte olmaya çalışan bir ülkedir. Bu çalışmada daha deneyimli ve başarılı olan İrlanda gibi bir ülkede uygulanan okul öz değerlendirmenin etkililiğini ve okul kalite gelişimine sağladığı katkıyı ortaya çıkarmak ve yapılacak bu çalışma ile yeni tasarım ve modellere rehber olmak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda "Türkiye ve İrlanda'da bulunan okul yöneticilerinin gözünden okul öz değerlendirme nedir?" ve "Okul öz değerlendirme sürecine dayalı yapılan çalışmalar nelerdir?" sorularına cevap aranacaktır. Nitel araştırmanın kullanıldığı bu çalışmada veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formları, katılımcıların seçiminde kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların seçiminin ardından İrlanda ve Türkiye'den 10 okul yöneticisi ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Betimsel analiz yöntemiyle araştırma raporlanmıştır. Araştırmada kullanılan verilerin analizinde geçerlik ve güvenilirliğin sağlanması amacıyla görüşme sonrasında verilen kodlar ve temalar daha sonra katılımcılara gösterilerek onayları alınmıştır. Yapılan görüşmelerden alıntılar yapılmıştır. Bulgularımız Türkiye'deki okul öz değerlendirmenin daha çok bir kontrol mekanizması olduğunu, hesap verebilirlik ve iyileştirme bağlamında daha çok uygulandığını ortaya çıkarmıştır. Ayrıca İrlanda'da okul öz değerlendirmenin eğitim ve öğretimi iyileştirmede etkili olduğunu, bu süreçte okulun daha planlı bir sisteme sahip olduğunu göstermiştir. Her iki ülkede ekonomik desteğin olmadığı belirtilmiştir. Bu nedenle okul öz değerlendirmesinin eğitim öğretimi iyileştirme bağlamında geliştirilmesi, sürecin uygulanmasında ekonomik desteğin verilmesi, geri bildirim verilmesi yoluyla uygulamaya devamedilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, İrlanda, okul öz değerlendirme, okul yöneticileri.

video
sunum
özet

GELENEKSEL SOKAK OYUNLARI İLE BİLGİSAYAR BİLİMİ

Programlama öğretimi soyut, zor ve karmaşık kabul edilmekte, somutlaştırıcı ve kolaylaştırıcı öğelerle pedagojisi sürekli yenilenmektedir. Bu çalışmanın amacı, programlama öğretiminin yeni yaklaşımlarından olan bilgisayarsız bilgisayar bilimi ve blok tabanlı programlama yaklaşımını birlikte kullanarak programlama öğretimi pedagojisine katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda dört adet geleneksel sokak oyunu, bilgisayar bilimi kavramları entegre olarak yeniden yapılandırılmış ve blok tabanlı platforma geçiş sürecine katkı sağlaması amacıyla çalışmada kullanılmıştır. Etkinlikler için 6. sınıf Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi Öğretim Programı'nda ders saati ve kazanım sayısına göre programın yarısını oluşturan "Problem Çözme ve Programlama" ünitesi konu olarak belirlenmiştir. Çalışmada iç içe karma desen yöntemi kullanılmıştır. Belirlenen geleneksel sokak oyunları, seçilen konuya özgün kavramlar entegre olarak yeniden yapılandırılmıştır. Çalışmanın birinci aşamasında yapılandırılmış sokak oyunları öğrencilere oynatılırken programlama kavramları somutlaştırılmıştır. İkinci aşamada oyunlarla öğrenilen kavramların blok tabanlı platformda uygulanabilme durumları değerlendirilerek yapılandırılmış sokak oyunlarının blok tabanlı programlamaya geçiş sürecine katkıları gözlenmiştir. Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinden gönüllülük esasıyla belirlenen 20 öğrenci ile deney (n=10) ve kontrol (n=10) grupları oluşturulmuştur. Deney grubu öğrencileri okul ortamında yapılandırılmış sokak oyunlarını oynadıktan sonra kontrol grubu da oyunları oynamadan bilgisayar ortamına geçerek oyunların paralelinde oluşturulan Scratch etkinliklerini gerçekleştirmişlerdir. Scratch etkinlikleri basit ve zor şeklinde iki seviye olarak dizayn edilmiştir. Çalışmada yer alan yeniden yapılandırılmış sokak oyunları ve Scratch etkinlikleri için uzman görüşleri alınmış, alınan geri bildirimler doğrultusunda son şekilleri verilmiştir. Öğrenci görüşleri ve öğretmen gözlemleri nitel olarak, Scratch etkinliklerine ait ürünler nicel olarak analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda yapılandırılmış sokak oyunlarının blok tabanlı programlama performanslarına katkı sağladığı, programlamaya geçiş sürecini kolaylaştırdığı görülmüştür. Elde edilen bulgular ışığında "GSOBB Scratch Etkinlik Kılavuzu" ve "GSOBB Oyun Kılavuzu" oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Bilgisayarsız bilgisayar bilimi, CS Unplugged, scratch, yapılandırılmış sokak oyunları, bilişsel transfer.*

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Satı KARACA DURMUŞKAYA

Samsun/İlkadım

Samsun İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Doç. Dr. Emine ŞENDURUR

Samsun/İlkadım

19 Mayıs Üniversitesi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Şeyma GÜNEŞ

Çanakkale/Merkez

Barbaros Hayrettin Paşa İlkokulu

video
sunum
özet

ÖĞRENME, EMPATİ VE EYLEM YOLCULUĞUNDA: KÜRESEL ÇOCUKLAR

Küresel vatandaş olmak, küresel ölçekte anlayışı, empatiyi ve olumlu değişimi teşvik eden faaliyetlere aktif olarak katılmayı içermektedir. Bu amaçla Türkiye, Romanya, Azerbaycan, Litvanya, Slovenya, İspanya, İtalya ve Polonya'dan 19 okul iş birliği içinde 99 öğrenci ile çalışılmıştır. Öğrencilerimiz dünya vatandaşı olmak için altı ay boyunca sürekli bir öğrenme, empati ve eylem yolculuğundaydı. Birbirine bağlı ve şefkatli bir dünyayı amaç eden projemiz öğrencilerin küresel meselelere aktif olarak katılmasını ve olumlu değişime katkıda bulunmasını sağlayan bir dizi yeterliliğin geliştirilmesini içermektedir. Okulumuz 4. sınıflarının yer aldığı projede Twinspace ve Padlet ortaklarla iş birliği için kullanılmıştır. Her ay yapılan video konferanslarla öğrencilerin aktif katılımı sağlanmıştır. Tüm okullarca önemli gün ve haftalar kutlanmıştır. Kitap, dergi, klip gibi ortak ürünler ortaya çıkarılmıştır. Ortaklarca Avrupa Schoolnet Akademisi'nden Kültürel Mirasla Dijital Eğitim 2023 seminerine katılım sağlanmıştır. Öğrencilere geleceğin meslekleri tanıtılmış ve "Teknoloji ve İnovasyon Ekosistemi" konusunda uzman konuk alınmıştır. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri için sosyal sorumluluk projeleri yapılmış, ortak bir dergi yayımlanmış ve yaygınlaştırma için resmî kuruluşlara dağıtılmıştır. Öğrenciler tarafından kendi kültürlerini tanıtmak için kültür kutuları hazırlanmış ve tanıtılmış, birbirlerine mektup yazarak etkileşimlerinin artması hedeflenmiştir. İnternetin güvenli kullanımı hakkında bilgi alan öğrenciler sanal gerçeklik gözlüklerini ve Jigsaw Planet, Minimeter, Kahoot, WordArt, D-ID, coSpaces, Canva, Inshot, Google Maps gibi Web 2.0 araçlarını kullanarak teknolojiyi eğitimde kullanmalarını sağlanmıştır. Araştırma modeli, karma yöntemli bir tasarıma dayanmaktadır; nicel veri toplama aşamasında anketler kullanılarak öğrencilerin sosyal uyum sorunları ölçülürken nitel veri toplama aşamasında eylem araştırması yapılarak kültürel anlayış, empati, saygı ve dil gelişimine yönelik faktörler anlaşılmasına çalışılmıştır. Yaptığımız çalışmalar Eba, Twitter platformlarında ve Çanakkale, Alanya, Amasya ve İstanbul İl müdürlüklerince dergilerde paylaşılmıştır. Proje sürecinde öğrencilerin aktif katılımı birinci önceliğimizdir. Türkiye MEB 2023 Eğitim Vizyonu'ndaki gibi amacımız çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayrına sarf edebilen, bilime sevdalı, kültüre meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı bireyler yetiştirmektir. Onların hayatlarında unutulmaz etkinliklerle farkındalık kazandırmak beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Küresel vatandaşlık, iş birliği, yabancı dil eğitimi, teknoloji.

ÜSTÜN ZEKÂLI ÖĞRENCİLERE MASAL KONUSUNUN ÖĞRETİMİNDE GÖRÜNÜR DÜŞÜNME YAKLAŞIMININ KULLANILMASININ DÜŞÜNME BECERİLERİNE ETKİSİ

Düşünme eğitimi, insanın var olduğu günden beri eğitiminin temelinde yer almıştır. Yeni nesilleri eğitirken sadece bilişsel açıdan değil, duyuşsal, devinişsel ve sosyal açıdan da öncelikle onların zihinlerini eğitir, düşünme becerilerini geliştirmeye çalışırız. Bu noktada öğretmenlerin, çocukların düşünme süreçlerini anlamaları ve onların dünyayı algılamadaki temel zihinsel tutumları kazanmalarını sağlamaları oldukça önemlidir. Bu araştırma, üstün zekâlı öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmek amacıyla Türkçe derslerinde masal konusunun öğretiminde “Görünür Düşünme Yaklaşımı” (visible thinking)” kullanımının öğrencilerin düşünme becerilerine etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini İzmir’in Çiğli ilçesinde bulunan Aydoğan Yağcı Bilim ve Sanat Merkezinin 5. sınıf öğrencileri arasından rastlantısal olarak seçilen 30 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilere herkesçe bilinen evrensel masallar anlatılıp masallarla ilgili düşünme becerilerini belirlemeye yönelik soruların yer aldığı bir ön test uygulaması yapılmıştır. Testten elde edilen verilere göre homojen bir şekilde deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Çalışma 2022-2023 eğitim öğretim yılında yapılmıştır. Seçilen beş evrensel masal, Türkçe derslerinde kontrol grubuyla düz anlatım yöntemiyle işlenirken deney grubuyla Görünür Düşünme Yaklaşımı teknikleriyle işlenmiştir. Uygulama, bilim ve sanat merkezi Türkçe derslerinde haftanın bir günü, 80 dakikalık bir ders saati ve altı hafta süresince yapılmıştır. Araştırma sonucunda masalların öğretiminde Görünür Düşünme Yaklaşımı’nın kullanıldığı grupta öğrencilerde daha derin düşünme rutinlerinin oluştuğu, okunan metinlerde hemen görünen ve çabucak bilinenin dışında da düşüncelerin gizlenmiş olabileceği, gerçeğin tespit edilmesinde sorgulamanın ve muhakeme yapmanın önemli olduğu ve öğrencilerin okuduklarını veya gözlemlediklerini eleştirmeyi öğrenmelerine yardımcı olduğu görülmüştür. Bu yöntemin sorgulama ve düşünme temelli olması ve düşüncelerin görsellerle somutlanması nedeniyle özellikle öğrenilmesi zor ve soyut konuların öğretilmesinde ve akılda kalıcılığının sağlanmasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Düşünme becerileri, görünür düşünme yaklaşımı, masal öğretimi.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Programları

Dr. Aysun AKÇAY GÜNGÖR

İzmir/Çiğli

İzzet Gökçimen Ortaokulu

Mahmut Emre BAYRAK

İzmir/Çiğli

Karşıyaka Aydoğan Yağcı Bilim ve Sanat Merkezi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Mehmet ÇENESİZ

Denizli/Merkezefendi

Lütfi Ege Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

TARİH ÖĞRETİMİNDE ARAŞTIRMA GEZİLERİNE YÖNELİK ÖĞRENCİ TUTUMU

Günümüz Türkiye için tarihe duyarlı ve tarih bilincine sahip öğrenci yetiştirmek geleceğe güvenle bakabilmek adına son derece önemlidir. Bunun için tarihsel düşünme, sorun çözme ve gözlem yapma becerilerinin öğrencilere kazandırılması gerekmektedir. Bu becerilerin öğrencilere kazandırılması aktif bir tarih öğretimiyle öğrencilerin çevreyle etkileşiminin sağlanması ve bilimsel çerçevede gerçekleştirilen tarih araştırma gezileri ile mümkündür. Bu çalışmanın amacı tarih öğretiminde tarih araştırma gezileri ile ilgili öğrenci tutumunu incelemektir. Bu bağlamda yapılan "Hierapolis ve Laodikya Tarih Araştırma Gezileri" sonrasında öğrencilere "Tarih Araştırma Gezisi Tutum Anketi" uygulanmıştır. Çalışmada nicel ve nitel verilerin birlikte elde edildiği karma yöntem izlenmiştir. "Hierapolis ve Laodikya Araştırma Gezileri" gerçekleştirildikten sonra "Tarih Araştırma Gezisi Tutum Anketi" uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 öğretim yılında sınavla öğrenci alan bir ortaöğretim kurumunun (proje okulu) 9. sınıfında öğrenim gören 4 şubedeki 104 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada ortaöğretim tarih dersi öğretim programının tarihsel sorgulamaya dayalı araştırma ile değişim ve sürekliliği algılama becerilerini kazandırma amaçları çerçevesinde geziler gerçekleştirilmiştir. Gezi öncesi ve sırasında yapılmak üzere verilen araştırma görevi ile ilgili gezi sonunda rapor istenmiştir. Hierapolis ve Laodikya gezileri sonunda uygulan tutum anketinden elde edilen verilerin analizinde, SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırma, öğrencilerin tarih araştırma gezileri ile ilgili olumlu tutumunu ortaya koymuştur. Öğrenciler tarih araştırma gezilerinin sınıfta öğrenilen konuların anlaşılmasına yardım ettiğini, konuyu öğrenmenin en iyi yolu olduğunu, eğlenceli olduğunu, az olmasının üzücü olduğunu, yaşadığı çevreyi anlamalarına yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Tarih araştırma gezilerinin öğrencilerin çevre farkındalığını artırdığı, sınıf ruhunun oluşmasına katkı sağladığı, derse olan ilgiyi artırdığı ve öğrenmeye katkı sağladığı tespit edilmiştir. Öğretmenler öğrencilerin tarih derslerine ilgisini artırmak için tarih araştırma gezilerini kullanabilir. Tarih araştırma gezilerinin öğrencilerin akademik başarı düzeylerine etkisini belirlemeye yönelik farklı seviye ve profile sahip öğrencilerle çalışma yapılabilir. Farklı eğitim seviyeleri, öğrenci profilleri ve dersler için de çalışmalar ve karşılaştırmalar yapılabilir. Öğretmenlerin tarih araştırma gezileriyle ilgili tutum ve düşüncelerinin tespitine yönelik araştırmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim, tarih, araştırma, gezi, tutum.

TEST GELİŞTİRME SÜRECİNDE MADDE SEÇİMİ İÇİN HİYERARŞİK PUANLAYICI MODEL UZANTILARININ İNCELENMESİ

Eğitimde bireylere ait özellikler ve bu özelliklerdeki değişimler, geliştirilen ölçme araçları (testler) ile belirlenmeye çalışılır. Bu süreçte eğitim sistemine ilişkin girdi, süreç ve çıktı boyutlarında önem dereceleri farklılaşabilen pek çok karar verilir. Alınan kararların bireylerin hayatına ve eğitim sistemine yön verdiği göz önüne alındığında, kullanılan test ve test geliştirme süreci oldukça önem kazanmaktadır. Test geliştirme sürecinde ölçülen özelliğe uygun maddelerin seçimi kritik öneme sahip basamaklardan biridir. PISA, TIMSS gibi çalışmalarda ve ÖSYM sınavları gibi pilot uygulaması yapılamayan sınavlarda madde seçimi uzman kararlarına dayalı istatistiksel yöntemlerle yapılmaktadır. İnsan yargılarına başvurulmuş gibi ölçme durumlarında, puanlayıcılar hata kaynakları olarak sürece eklenmektedir. Bu durumda, puanlayıcılardan kaynaklanan varyansın nasıl oluştuğunun ve kontrol edileceğinin modellenmesine gereksinim duyulmaktadır. Araştırma, bir test geliştirme çalışmasında madde seçimi aşamasında hiyerarşik puanlayıcı modellerin kullanılabilirliği hakkında bir fikir vermeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, Sinyal Tespit Kuramı Hiyerarşik Puanlayıcı Modelin (HPM-STK) uzantıları için, model veri uyumu, puanlayıcıların katılık ve esneklik düzeyleri, yetenek ve madde parametre kestirimi analiz edilmiştir. Temel araştırma özelliği taşıyan çalışmada 120K850 No.lu TÜBİTAK 1001 Projesi kapsamında çalışılan puanlama anahtarı ve çalışma grubu ile elde edilen veriler kullanılmıştır. 99 puanlayıcı 198 soruya üçlü bir puanlama anahtarı ile puan atamıştır. Araştırmada BIB desen kullanılmıştır. Analizler R yazılımı ile gerçekleştirilmiştir. Puanlayıcı etkilerini ortaya koymak için kurulan iki model analiz edilmiştir. İkinci modelin veri ile daha iyi uyum sergilediği ve puanlayıcı etkileri için daha fazla bilgi verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Yetenek ve madde parametreleri için modellerin çok benzer sonuçlar verdiği tespit edilmiştir. Sonuçta test geliştirme sürecinde madde seçimi aşamasında uzman görüşüne başvurulduğunda HPM-STK modellerin kullanılabilir bir yöntem olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hiyerarşik Puanlayıcı Model, HPM-STK, Sinyal Tespit Kuramı, test geliştirme.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Ölçme ve Değerlendirme

Yasin DİRİN

İzmir/Bornova

Suphi Koyuncuoğlu Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Figen EĞİN

Manisa/Turgutlu

Turgutlu Bilim ve Sanat Merkezi

Dr. Ercan EĞİN

Manisa/Turgutlu

Çıkrıkçı YKA Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE PROJE TABANLI YAPAY ZEKÂ ÖĞRETİMİ UYGULAMASI: SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Toplum 5.0 süreciyle birlikte teknolojik gelişmelerin hız kazanması hayatın her alanında dijital dönüşümü de beraberinde getirmiştir. Bu dönüşüm yapay zekânın ortaya çıkışıyla birlikte daha farklı bir noktaya evrilmiştir. Yapay zekâ uygulamalarının yaygınlaşmasıyla birlikte, “Yapay zekâ yararlı mıdır?” ve “Hangi alanlarda, nasıl kullanılabilir?” soruları sorgulanmaya başlamıştır. Yapay zekâ teknolojilerinin ülke ve toplum yararına kullanılabilmesinde öğrencilerin küçük yaşlardan itibaren yapay zekâ uygulamalarıyla tanışması büyük önem taşımaktadır. Bu noktada eğitim öğretim programlarının yapay zekâ uygulamalarını içerecek şekilde güncellenmesi önemli bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Bu araştırmanın amacı, yapay zekâ öğretimi hedefiyle yürütülen proje tabanlı uygulama sonuçlarının değerlendirilmesidir. Uluslararası iş birliğinin dâhil edildiği bu proje kapsamında 11-14 yaş arası 107 öğrenci, 13 öğretmen rehberliğinde yapay zekâ kavramı ve uygulamaları üzerine eğitim almıştır. Öğrenciler, yaş gruplarına uygun araçlarla kendi yapay zekâ uygulamalarını geliştirirken 8 aylık eğitim sonucunda yapay zekâ modeli eğitimi için gerekli verinin toplanmasını ve modelin eğitilmesini sağlamışlar ve sonrasında bu modeli kendi yapay zekâ projelerinde kullanmışlardır. Öğretmenler ise bu uygulama sürecinde öğrencilerin faydalanabilecekleri bir eğitim videosu serisi oluşturmuşlardır. Uygulama bitiminde öğrenci ve öğretmenlere iki ayrı anket uygulanmıştır. Yapılan değerlendirmede öğretmenlerin %90'ının machinelearningforkisd.co.uk ve “mBlock” araçlarını yapay zekâ öğretiminde etkili bulduğu, %20'sinin ise “code.org”u etkili bir araç olarak değerlendirdiği görülmüştür. Öğretmenler uygulamadaki yaklaşımı faydalı bulurken daha ileri düzey uygulamaların da uygulamaya dâhil edilmesini önermişlerdir. Ankete yanıt veren 72 öğrenci en fazla mBlock (%62,5) uygulamasını, sonrasında sırasıyla code.org (%55,6) ve machinelearningforkisd.co.uk (%43,1) uygulamalarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin ayrıca izlenen yaklaşımı faydalı buldukları tespit edilmiştir. Yapay zekâ teknolojilerinin getirdiği yenilikler göz önüne alındığında, gelecekte bu teknolojilerin büyük önem kazanacağı tahmin edilmektedir. Yapay zekâ kavramının anlaşılması ve öğrencilerin bu alandaki çalışmalara yöneltilmesi, ülke kalkınması açısından büyük önem taşımaktadır. Buradan hareketle gerçekleştirilen bu çalışmada, proje tabanlı yaklaşımın, yapay zekâ öğretiminde etkili bir yöntem olarak ele alınabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, proje tabanlı yaklaşım.

OKUL MÜDÜRLERİ VE ÖĞRETMENLERİN OKULUN FİZİKİ ÖZELLİKLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: KARŞILAŞTIRMALI BİR ÇALIŞMA

Bireyler, yaşam süreçlerinde çevrelerindeki nesnelere ve mekânların işlevsel özelliklerini bizzat deneyimleyerek ve keşfederek öğrenirler. Okullarda ise öğrencilerin eğitim öğretim sürecinde üst düzey kazanım elde etme hedefini etkileyen faktörler arasında öğretmenin niteliği, eğitim programları ve okulun fiziki yeterliliği gibi değişkenler ön plandadır. Eğitim kurumlarının fiziki yapısı, öğrenme ve öğretme sürecinin önemli bir parçasıdır ve öğrenci başarısı ile öğrenme deneyimleri üzerinde kritik bir etkiye sahiptir. Etkili bir biçimde tasarlanmış eğitim ortamları, öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimi artırma ve daha yaşanabilir bir çevre oluşturma konusunda kilit bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda yapılan bu çalışma ile Kırıkkale ilinde görev yapmakta olan okul müdürleri ile öğretmenlerin, eğitim ortamlarının fiziki özelliklerine dair algılarının karşılaştırılmasına yönelik bir inceleme ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada, nitel bir araştırma yöntemi olan olgubilim deseni temel alınarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmanın katılımcı grubu, farklı düzeylerdeki eğitim kurumlarında görev yapan 18 öğretmen ve 16 okul müdüründen oluşmaktadır. Elde edilen bulgular, okul müdürlerinin okulun fiziki özellikleri olarak daha çok bina ve bölümlerini ifade ettiğini, öğretmenlerinse binanın yanı sıra teknolojik alt yapı ve oyun alanlarından da bahsettiklerini göstermektedir. Tüm katılımcılar fiziki özelliklerin önemi ile öğrenci ve öğretmen üzerindeki olumlu etkilerine vurgu yaptıysa da okul müdürleri daha çok sağlık, güvenlik ve temizlik faktörlerini ön plana çıkarmışlardır. Öğretmenler ise daha çok başarı ve güven faktörlerinde yoğunlaşmışlardır. Okul fiziki özelliklerini iyileştirmeye yönelik öneriler ise maddi olanaklar ve Millî Eğitim Bakanlığının planlama çalışmaları noktasında birleşmiştir. Araştırmanın sonuçları, okulun fiziki özelliklerinin, yöneticiler ve öğretmenler arasındaki perspektif farklılıkları gözetilerek değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Okul fiziki özelliklerinin paydaşlar üzerinde etkili olmasından dolayı, okul yöneticilerine ve planlamacılara, okulun fiziki ortamını geliştirmeye yönelik stratejiler belirlerken, farklı paydaşların beklentilerini dikkate alma gerekliliğini vurgulamaktadır. Fiziksel yapıların iyileştirilmesi ve sürdürülebilir bir eğitim ortamının oluşturulması, öğrencilerin ve eğitim profesyonellerinin hedeflerine ulaşmasında yardımcı olabilir. Araştırmadan elde edilen bulgular çerçevesinde eğitim ortamlarının fiziki özelliklerini güçlendirmeye yönelik öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okul müdürleri, öğretmenler, fiziki özellikler, okul binaları.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Ahmet SERT

Kırıkkale/Merkez

Hüseyin Özenen Ortaokulu

Doç. Dr. Neslin İHTİYAROĞLU

Kırıkkale Üniversitesi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Emre ARSLAN

Bolu/Gerede

Gerede Bilim ve Sanat Merkezi

Doç. Dr. Murat İNCE

Bülent Ecevit Üniversitesi

ORTAOKUL 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİK DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI İLE SINAV KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Araştırmanın amacı, 8. sınıf öğrencilerinin matematik dersine yönelik tutumları ile sınav kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu kamuya bağlı ortaokullarda öğrenim gören 282 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada "Matematiğe Yönelik Tutum Ölçeği" ile "Sınav Kaygısı Envanteri" kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde t-testi, ANOVA ve Korelasyon Analizi gibi çıkarımsal istatistikler SPSS 20.0 programıyla yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin "Sınav Kaygısı" toplam puanı aritmetik ortalaması 2.29 hesaplanmıştır. Öğrencilerin sınav kaygısı ile cinsiyet arasındaki ilişkiye bakıldığında kız öğrencilerin lehine anlamlı fark görülmüştür. Öğrencilerin sınav kaygı düzeyleri ile ailenin gelir durumu, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu ve matematik not ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Öğrencilerin "Matematik Tutum" toplam puanı aritmetik ortalaması 3.35 olarak bulunmuştur. Öğrencilere uygulanan matematik dersine yönelik tutum ölçeğine göre öğrencilerin cinsiyet, ailenin gelir durumu, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu faktörleri açısından anlamlı bir fark belirlenmemiştir. Öğrencilerin matematik tutum ölçeğine göre matematik dersi not ortalaması 85.0 ve üzerinde olan öğrencilerin diğer öğrenciler ile arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Çalışmanın sonuçlarına bakılarak matematik ders tutumuna olumsuz etkisi olabilecek zorluk düzeyi yüksek soruları eğitimcilerin tercih etmemesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Matematik, sınav kaygısı, matematik ders tutumu.

video
sunum
özet

ÖĞRENCİLERİN FEN BİLİMLERİ VE İNGİLİZCE DERSLERİNDEKİ ÇAPRAZ HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYLERİNİN, BU DERSLERDEKİ AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİLERİ

Bu araştırma, eylem araştırması deseni ile planlanan SET (Sci-Eng Tech) eTwinning projesindeki teknoloji destekli öğrenci aktiviteleri boyunca yapılmıştır. Amaç, İngilizce ve Fen bilimleri derslerindeki öğrenci hazır bulunuşluğun çapraz etkisinin incelenmesidir. Fen bilimleri dersinde öğrencilerin sıklıkla karşılaştığı bilimsel terimlerin ve kısaltmaların Latince olması, öğrencilerin bu kavramları öğrenmelerini zorlaştırmaktadır. Latince terimlerin birçoğunun İngilizcede karşılığının olması, İngilizce dersindeki kelime bilgisinin, fen bilimleri dersindeki kavram ve terimlerin öğrenilmesinde etkili olduğu fikrini ortaya çıkarmıştır. İngilizce dersindeki temaların bazılarının ise Fen bilimleri konu alanlarını içerdiği görülmüştür. Bu da fen bilimleri bilgilerinin İngilizce dersindeki başarıya etkisinin olduğu fikrini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca günümüzde, bilişim teknolojilerinin eğitim alanında sıklıkla kullanılması, öğrenci aktivitelerinin dijitalleşmesi ihtiyacını doğurmuştur. Bu sebeplerle İngilizce ve fen bilimleri takımlarına ayrılan öğrenci gruplarına farklı konularda aktiviteler planlanmıştır. Bu aktivitelerin her biri bir eğitim yaklaşımına dayandırılarak hazırlanmış ve dijital etkinlikler ile desteklenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 akademik yılında 10-14 yaş arası 70 öğrenci oluşturmaktadır. Her aktivite öncesinde öğrencilere, ön bilgilerini ölçmek adına ön test uygulanmış ve test sonuçları raporlanmıştır. Daha sonra öğrencilerin aktiviteleri tam ve doğru şekilde yapması sağlanmış ve aktivite sonunda ön test soruları ile aynı soruları içeren son test uygulaması yapılmıştır. Son test sonuçları raporlanmış ve ön test sonuçları ile karşılaştırılarak analizi yapılmıştır. Ayrıca öğrenciler sınıf içerisinde bu derslerde gözlenmiş, öğretmen gözlem raporları analiz edilmiştir. Gözlemler, aktiviteler ve test analizleri sonucunda elde edilen bulgulara göre öğrencilerin bilimsel kavram, sembol ya da terimlerin İngilizce karşılıklarını önceden bildiklerinde fen bilimleri dersindeki hedef kazanımları daha iyi öğrendikleri saptanmıştır. Ayrıca İngilizce dersinde, fen bilimleri konularını içeren temalarda bu konuları bilen öğrencilerin diğerlerine göre daha üst düzeyde cümle kurma, metin yazma ve konuşma becerisi gösterdiği izlenmiştir. Sonuç olarak fen bilimleri dersinde edinilen bilgilerin İngilizce; İngilizce dersinde edinilen bilgilerin fen bilimleri dersinde öğrenci ilgi ve başarısını olumlu yönde etkilediği görülerek diğer disiplinlerin etkilerinin araştırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fen, İngilizce, çapraz hazır bulunuşluk.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Funda TAŞLI

Manisa/Alaşehir

Gümüşçay Şehit Mehmet Yaçın Ortaokulu

Raziye ERTOK

Manisa/Alaşehir

Emine Elem Kayacık Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Sinan ÖNEL

Batman
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Dr. Ayşe GÜL SAVAŞKAN

Batman
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Derya KAHRAMAN

Batman
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Erkan ALKAN

Batman
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sümeyye ÖNEL

Batman
Malabadi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖZÜNDEN 2023 EĞİTİMDE BAŞARIYI ARTIRMA PROJESİNİN (EBAP) İNCELENMESİ

Bu çalışmanın amacı, Batman Valiliği tarafından 20. Millî Eğitim Şûrası tavsiye kararları doğrultusunda yerelde iyileştirici ve geliştirici çalışmalar yapılması adına ildeki resmî eğitim kurumlarının iç değerlendirmesini sağlamak amacıyla 2022 yılında başlatılan Eğitimde Başarıyı Artırma Projesi'ni (EBAP) okul yöneticilerinin görüşleri doğrultusunda incelemektir. Çalışma nitel örnek olay incelemesi olarak desenlenmiştir. Çalışma grubunda 90 okul yöneticisi yer almıştır. EBAP kapsamında hazırlanan yönergeler, süreç içerisinde yapılan çalıştaylar ve toplantılar dikkate alınarak yöneticilere açık uçlu soru formları hazırlanarak dağıtılmıştır. Hazırlanan soru formları 10 sorudan oluşmaktadır. Toplanan veriler betimsel analize tabi tutularak EBAP'ın dört kategorisi altında şu bulgulara ulaşılmıştır: Kurumsal Kapasite kategorisi; okulların tanıtım yapma kapasitelerini geliştirdiği, dış çevre ile iletişim kanallarını ve okulun görünürlüğünü artırdığı bunun yanında birçok sosyal medya hesaplarının proje kapsamında puanlanması neticesinde bu konuda ilgi ve dikkatin dağıldığı da tespit edilmiştir. Eğitim Öğretim Faaliyetleri kategorisi; merkezi sınavlarda öğrencilerin başarısına etkisinin olmadığı, merkezi okullarda veli ziyaretlerini olumlu etkilerken taşınabilir ve pansiyonlu okullarda etkisinin olmadığı, okul temelli mesleki gelişim faaliyetlerini artırdığı, okul-veli-öğretmen iş birliğini artırdığı tespit edilmiştir. Sosyal, Kültürel, Sanatsal ve Sportif Faaliyetler kategorisi; yapılan çalışmaların bu proje ile görünürlük kazandığı, kültürel ve sosyal gezilerin arttığı belirtilmiştir. Bilimsel Araştırma, Geliştirme ve Proje Faaliyetleri kategorisi; tasarruf bilincine olumlu etkisinin olmadığı, geri dönüşüm çalışmalarında yerel kurumlardan gerekli desteğin sağlanamadığı, geri dönüşüm çalışmalarının yapılmasına katkı sunmadığı, ulusal ve uluslararası projelere katılım sayılarında artış olduğu bunun yanında sosyal sorumluluk projeleri kapsamında yerelde STK ve kurumlarla iş birliğinin yeterli düzeyde kurulmasına etkisinin olmadığı belirtilmiştir. Katılımcı görüşleri doğrultusunda; geri dönüşüm, sosyal, kültürel, sanatsal vb. faaliyetlerde yerelde kurulacak iletişim ve protokoller yoluyla üst kurumların destek vermesi gerektiği, fırsat eşitliği sağlamak adına hizmet alan, öğrenci sayısı, fiziksel koşullar, konum vb. durumlar dikkate alınarak tasarlanması gerektiği, gezici bir komisyon ile yerinde denetimin yapılması, proje kapsamında hazırlanan evrak ve iş yükünün azaltılması, proje değerlendirmesinin dönemlik değil yıllık olarak yapılması gerektiği önerileri dile getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Başarı, eğitim, EBAP, proje.

KEYİFLİ SESLER ÜLKESİ YENİLİKÇİ MATERYAL GELİŞTİRME VE OYUNLA ÖĞRENME

Günümüz eğitim sistemi öğrenciyi sürekli aktarılan bilgi yükünün altında zorlu bir yarışa sokmaktadır. Özellikle 1. sınıfta oyun çağındaki çocukların birden böyle bir yükün altına girmeleri sıkılmalarına ve okula karşı olumsuz tutum geliştirmelerine sebep olabilmektedir. Keyifli Sesler Ülkesi Projesi'nin amacı, öğrencilere bilgiye eğlenerek ulaşma yollarını öğretmek, bilgiyi oyunla ve ritimlerle kodlayarak kalıcı öğrenmelerini sağlamaktır. Ayrıca disiplinler arası yaklaşımla birden çok kazanımı bir etkinlikle birleştirmek hedeflenmiştir. Müfredata göre hazırlanan planlamada ilk okuma yazma sürecinde seslerin öğretimi gerçekleştirilirken öğrenciler görevlendirilmiştir. Öğrencilerin velisiyle birlikte öğretmen rehberliğinde görev aldığı sesle başlayan materyal tasarımları, arkadaşlarına sunmaları istenmiştir. Böylece veli iş birliği gerçekleştirilirken öğrencinin sorumluluk bilinci kazanması sağlanmıştır. Tasarlanan materyali ses öğretiminde ve diğer ders kazanımlarını aktarırken kullanmak hedeflenmiştir. Örneğin "o" sesinde tasarlanan otobüsün içine girerek sınıfa kurulan yol parkuru üzerinde kelimeler okunmuştur. Trafik işaret ve levhaları, güvenli geçiş alanları öğrenilmiştir. Aynı otobüsle duraklardan yolcu alarak ve indirerek ileri geri ritmik sayma çalışmaları yapılmıştır. Drama etkinlikleriyle öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif rol almaları sağlanmıştır. Bilgisayar oyunları ve kutu oyunlarını sınıf ortamına entegre olarak öğrencilerin oyun karakterlerine bürünüp değerlendirme sürecinde aktif olması sağlanmıştır. Böylece değerlendirme kâğıt üzerinde değil sınıf içinde oyun alanına dönüştürülmüştür. Tema etkinlikleri öğrencilerin yaşına göre çoklu kazanımları kapsayacak şekilde disiplinler arası yaklaşımla planlanmıştır. Öğrencilerin etkinlikleri yaparak yaşayarak gerçekleştirmeleri, düşünceleri, hayal etmeleri, öğrenmelerini kolaylaştırmıştır. Proje süresince 29 materyal tasarlanmıştır. Proje sonunda yıl boyunca hazırlanan materyaller kullanılarak yine öğrencilerle yazılan bir gösteri hazırlanarak okulda sergilenmiştir. Proje etkinliklerimiz öğrencilerin 21. yy. yeterlilikleri ve MEB temel beceri ve yeteneklerinin gelişmesine katkı sağlamıştır. Öğrencilerin algı ve yeteneklerini, yaratıcı düşünme becerisini geliştirmiştir. İş birliği, ortak çalışma becerisi, akran dayanışması ve ürün ortaya koyma konusunda katkıları görülmüştür. Öğrencilerin canlandırma becerisi artarak yeteneklerini keşfettikleri, duygularını rahat anlatabildikleri, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştiği görülmüştür. Empati, sorumluluk becerileri, öz güvenleri, farkındalıkları gelişen öğrencilerimizin kişilik gelişimlerine de katkı sağlamıştır. Öğrenci rolü yüksek, üretken projemizde başlangıçta belirlenen hedeflere ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yenilikçi materyal tasarlama, oyunla öğrenme, drama, yaratıcılık, disiplinler arası yaklaşım.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Ebru KAPAKLIKAYA

Eskişehir/Odunpazarı

Şehit Yalçın Baykuş İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Mesut GÜLPER

İstanbul/Avcılar
Avcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Gülden GÜL

İstanbul/Avcılar
Avcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Cevat DERVİŞOĞLU

İstanbul/Avcılar
Avcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Tevfik Sertaç ÇELİKÇEKEN

İstanbul/Avcılar
Mehmet Baydar Anadolu Lisesi

Ömer ÖNAL

İstanbul/Avcılar
Avcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Mehmet KONUR

İstanbul/Avcılar
Avcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Ferhat KURT

İstanbul/Avcılar/
Şehit Eyüp Çolakoğlu İlkokulu

video
sunum
özet

TÜBİTAK 4007 BİLİM HER YERDE AVCILAR-DULKADİROĞLU BİLİM SEFERİ'NİN İLKOKUL, ORTAOKUL, LİSE ÖĞRENCİLERİ VE KATILIMCILARDAKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Bu araştırmanın, 2023 Kahramanmaraş Depremi sonrası TÜBİTAK 4007 Bilim Her Yerde Özel Destek Çağrısı Destekleme Programı kapsamında Avcılar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ve Dulkadiroğlu İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü iş birliği ile gerçekleştirilen TÜBİTAK Avcılar-Dulkadiroğlu Bilim Seferi'nin ilkökul, ortaokul, lise öğrencilerinin; bilim insanı algıları, bilim şenliği tutumları ve bilim öğrenme motivasyon düzeylerinin değişkenler aracılığıyla ilişkisini incelemektir. Kahramanmaraş'ın Dulkadiroğlu ilçesinde bilim şenliğine katılanlardan gönüllü 22 ilkökul, 287 ortaokul ve lise öğrencisine ölçek ve testler uygulanmıştır. Araştırmada ilkökul öğrencilerinin bilim insanı algılarını incelemek için Chambers (1983) tarafından geliştirilen "Bir Bilim İnsanı Çiz Testi" kullanılmıştır. Araştırmada bilim şenliğine katılan ortak hareket eden ortaokul ve lise öğrencilerinin bilim şenliği tutumlarını belirlemek için "Bilim Şenliği Tutum Ölçeği" (Keçeci, Zengin ve Alan, 2017), bilim öğrenme motivasyon düzeylerini belirlemek amacıyla "Daimi Bilim Öğrenme Motivasyonu Ölçeği" (Erdoğan ve ark., 2015) ve belirlenen bazı değişkenlere ilişkin verileri toplamak için araştırmacılar tarafından oluşturulan Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde; bağımsız örneklem için t-testi, bağımlı örneklem için t-testi ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi kullanılmıştır. İlkokul öğrencilerinin bilim insanı algılarını incelemek için kullanılan "Bir Bilim İnsanı Çiz Testi" sonucunda öğrencilerin resimleri incelenmiş ve kontrol listesine göre değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular yüzde ve frekans hesaplanarak değerlendirilmiştir. İlkokul öğrencilerinin bilim insanı algılarını incelemek için kullanılan "Bir Bilim İnsanı Çiz Testi" katılımcı öğrencileri tarafından çizilen bilim insanının fiziksel özellikleri; gözlüklü ve laboratuvar önlüğü giyen bireyler olarak tanımlanmış, bilim insanlarının genelde iç mekânlarda, çoğunlukla laboratuvarında çalıştığı, deney yaptığı ve depremden etkilendiği gözlenmiştir. Öğrencilerin ön test ve son test puanlarının Pearson Moment Çarpım Korelasyon analizi sonucunda; "Bilim şenliklerinin kişisel gelişime katkısı" ($r=.715$; $p<0,05$), "Bilim şenliklerinin ilgi çekici olduğuna inanç" ($r=.752$; $p<0,05$), "Bilim şenliklerinin sosyal yaşama etkisi" ($r=.712$; $p<0,05$) alt boyutlarında ve ön test son test genel puan ortalamalarında ($r=.787$; $p<0,05$) istatistiksel açıdan pozitif yönde, yüksek düzeyde doğrusal bir ilişki tespit edilmiştir. Gerçekleştirilen bilim şenliğinin öğrencilerin bilim şenliği tutumlarını pozitif yönde artırdığı söylenebilir. Benzer şekilde öğrencilerin ön test ve son test puanlarının Pearson Moment Çarpım Korelasyon analizi sonucunda; Daimi Bilim Öğrenme Motivasyonu Ölçeği ön test son test genel puan ortalamalarında ($r=.791$; $p<0,05$) istatistiksel açıdan pozitif yönde, yüksek düzeyde doğrusal bir ilişki tespit edilmiştir. Yani daimi bilim Öğrenme Motivasyonu Ölçeğinin genelinde görülen değişimler son test puanları lehinedir. Gerçekleştirilen Bilim şenliğinin öğrencilerin bilim öğrenme motivasyonlarını pozitif yönde artırdığı söylenebilir. Bu bulgular göz önüne alınarak bilim şenliklerinin yaygınlaştırılması, TÜBİTAK 4007 Bilim Her Yerde Özel Destek Çağrısı'nın 2023-2024 eğitim öğretim yılında depremden etkilenen bölgede yeniden çağrıya açılması, bilim şenliklerine engelli bireylerin, her kademedeki göçmen öğrencilerin ve kırsal kesimlerde yaşayanların erişiminin sağlanması, bilimsel bilginin toplumsal etkileşimini artırabilir.

Anahtar Kelimeler: Bilim her yerde, TÜBİTAK 4007, bilim seferi, Avcılar Dulkadiroğlu.

KELİME AĞI YÖNTEMİNİN 6, 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN YAZMA BECERİLERİNE VE TUTUMLARINA ETKİSİ

Yazma; fikirleri genişletme, bilgileri oluşturma, dili kullanma, bilgi birikimini zenginleştirme ve zihinsel sözlük geliştirme açılarından bireylere yardımcı olmaktadır. Bu nedenle yazma eğitiminin nitelikli verilmesi gerekmektedir. Araştırmanın amacı, kelime ağı yönteminin 6 ve 8. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine ve tutumlarına etkisini incelemektir. Araştırmada karma modele uygun olarak nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden olan deneysel yöntemin ön test son test kontrol gruplu deseni ile nitel yöntemlerden durum çalışması deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın birinci alt probleminin çalışma grubu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında İstanbul'daki bir ilçede 11 ayrı ortaokulda eğitim gören 1015 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın diğer alt problemleri için çalışma grupları; 1015 öğrenci arasından akademik başarı, sosyoekonomik düzey ve yazma ön test çalışmalarının puanlanması sonucu birbirine en yakın özellikte olduğu belirlenen iki okuldan seçilen 56'sı 6. sınıf, 64'ü 8. sınıf olmak üzere 120 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın nicel verileri "Yazılı Anlatım Değerlendirme Formu" ve "Yazma Tutum Ölçeği" kullanılarak nitel verileri yarı yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Kelime ağı etkinlikleri deney gruplarında haftada ikişer ders saati olmak üzere on iki hafta boyunca Türkçe derslerinde uygulanmıştır. Kontrol gruplarında ise ders kitaplarında yer alan etkinlikler gerçekleştirilmiş, yazmanın etkisi değişkenini ortadan kaldırmak amacıyla deney gruplarına yazdırılan konuda kontrol gruplarına her hafta yazma çalışması ödevi verilmiştir. Yazma tutum ölçeği ile yazma becerisini değerlendirme formu öğrencilere ön test son test olarak uygulanmıştır. Ayrıca deney gruplarına deneysel işlem sonrasında kelime ağı yöntemine ilişkin yarı-yapılandırılmış görüşme formları uygulanmıştır. Nicel veriler için betimsel sayısal değerlendirme, nitel verileri için içerik çözümlemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin yazma becerisi orta düzeye yakın bulunmuştur. Kelime ağı yöntemi uygulanan 6 ve 8. sınıf öğrencilerinin yazma tutum ve yazılı anlatım puanlarında anlamlı oranda artış olduğu saptanmıştır. Çalışmanın nitel kısmında kelime ağı ile ilgili öğrenci görüşlerinin tamamına yakınının olumlu olduğu görülmüştür. Kelime ağı yönteminin 6 ve 8. sınıf öğrencilerinin yazma tutum ve becerilerini olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kelime ağı yöntemi, yazılı anlatım, yazma başarısı, yazmaya yönelik tutum.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Dr. Selim ÖZTÜRK

İstanbul/Sancaktepe

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Nadiye ÖZCAN

Ankara

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Zeynep SARIKOÇ

Ankara

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Prof. Dr. Salih ŞAHİN

Gazi Üniversitesi

video
sunum
özet

TÜBİTAK 4004 İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FARKINDALIK OKULU PROJESİNİN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNE ETKİSİ

Günümüzün en önemli çevre sorunlarından biri olan küresel iklim değişikliği hakkında farkındalık düzeyinin artırılması büyük önem taşımaktadır. İklim değişikliği bilincinin temeli farkındalık eğitimleri ile atılabilir. Özellikle Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde iklim değişikliği farkındalık eğitimleri ve bu kapsamda planlanan uyum çalışmaları hayati önem taşımaktadır. Geleceğin inşasında gençlerin önemli rol oynaması hedef kitlenin belirlenmesinde en temel unsur olmuştur. Bu çalışmanın amacı TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları kapsamında Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen “İklim Değişikliği Farkındalık Okulu” projesinin etkilerini ortaya koymaktır. Projede iklim değişikliğinin nedenleri ve olası etkilerine yönelik 5 günlük konaklamalı bir eğitim planı uygulanmıştır. Alanında uzman akademisyenler tarafından hem teorik hem de uygulamalı eğitimler, proje hedeflerini karşılayacak arazi ve çeşitlilik imkânlarından yararlanmak ve karbon ayak izini azaltmak amacıyla iklim değişikliğinin etkilerinin gözlemlenebileceği zengin fiziki ve beşerî coğrafya varlıkları bulunan Ayaş, Beypazarı ve Nallıhan çevresinde gerçekleştirilmiştir. Projede eğitim süresince katılımcıların iklim değişikliğinin etkilerine karşı alınabilecek önlemler, mücadele ve uyum yolları hakkında fikir geliştirmelerine katkı sunarak düşük karbonlu bir toplum için iklim değişikliğine yönelik farkındalık oluşturmak hedeflenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında 10 ve 11. sınıflarda öğrenim gören 36 ortaöğretim öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma deneysel desenlerden tek gruplu ön test ve son test modeline göre yapılandırılmıştır. Eğitimin etkisini ölçmek için ön test-son test olarak Atik ve Doğan (2019) tarafından geliştirilen “Küresel İklim Değişikliği Anketi” belirlenmiş, ayrıca araştırmacılar tarafından proje uygulamalarıyla ilişkili olarak ankete sorular eklenmiş ve kapalı-açık uçlu sorularla veri toplama aracı son şeklini almıştır. Elde edilen nicel veriler, yüzde ve frekans, nitel veriler ise betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Uygulanan anket sonuçlarının değerlendirilmesinden elde edilen verilere göre, katılımcıların farkındalık ve bilinç düzeylerinin arttığı gözlemlenmiştir. Bu çalışma öğrencilerin çevre duyarlılığını artırmak için yeni yaklaşımlarla iyi uygulamalara örnek niteliğindedir. Ortaöğretim düzeyinde bu küresel soruna ilişkin öğrencilere ve öğretmenlere yönelik farkındalık oluşturacak bu tür okul dışı öğrenme faaliyetlerinin çeşitlendirilerek gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, TÜBİTAK, 4004 projesi, lise öğrencileri.

EĞİTİMDE YENİ YAKLAŞIMLARIN ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ: META ANALİZ ÇALIŞMASI.

21. yüzyılda eğitimde meydana gelen yeni yaklaşımlar ile öğretim süreçleri farklı bir boyuta ulaşmıştır. Yeni yaklaşımlar ile çağımızın yeniliklerini ve teknolojideki gelişmeleri kullanarak etkili öğretim modelleri tasarlamak, öğrencilerin akademik olarak başarılar elde etmelerine fırsatlar sunmaktadır. Bu çalışmada, yenilikçi yaklaşımlardan olan proje tabanlı öğrenme, 5E modeli öğrenme ve teknoloji destekli öğrenme yaklaşımlarından arttırılmış gerçeklik uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarına olan genel etkileri meta analiz yöntemi kullanılarak araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Ulusal Tez Merkezi veri tabanında yer alan, erişime açık olan, öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisini araştıran 42 adet proje tabanlı öğrenme, 38 adet 5E modeli öğrenme ve 40 adet arttırılmış gerçeklik uygulamaları çalışmalarını içeren lisansüstü tezler incelenerek meta analiz çalışmasına dâhil edilmiş ve CMA istatistik programından yararlanılarak verilerin analizleri gerçekleştirilmiştir. Etki büyüklük değerlerinin hesaplanmasında Hedges'd katsayısı kullanılmıştır. Meta analize dâhil edilen çalışmaların etki büyüklük değerleri, proje tabanlı öğrenme yaklaşım çalışmaları ($Q=300,254$; $I^2=86,345$; $p<.005$), 5E modeli öğrenme yaklaşımı çalışmaları ($Q=348,215$; $I^2=89,374$; $p<.005$) ve arttırılmış gerçeklik uygulamaları çalışmaları ($Q=214,627$; $I^2=81,829$; $p<.005$) heterojen dağılım gösterdiğinden rastgele etkiler modeline göre analizler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen modeller sonucunda öğrencilerin akademik başarıları üzerinde, proje tabanlı öğrenme yaklaşımı ($EB=1,091$; $p<.005$), 5E modeli öğrenme yaklaşımı ($EB=1,017$; $p<.005$) ve teknoloji destekli öğrenme yaklaşımlarından arttırılmış gerçeklik uygulamalarının ($EB=0,934$; $p<.005$) deney grubu lehine büyük düzeyde pozitif bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Proje tabanlı öğrenme, 5E modeli öğrenme ve teknoloji destekli öğrenme yaklaşımlarından arttırılmış gerçeklik uygulamalarının derslerde kullanımının öğrencilerin akademik başarıları üzerinde, deney grubu lehine olumlu etkilerinin olacağı sonucu elde edilmiştir. Eğitimde yeni yaklaşımlar teşvik edilerek öğretmenlerin derslerde kullanmaları durumunda, öğrencilerin akademik olarak başarılarının arttırılmasında büyük bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde yeni yaklaşımlar, proje tabanlı öğrenme, 5E modeli, arttırılmış gerçeklik, akademik başarı.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Emel SEYHAN ÇİFTÇİ

İstanbul/Pendik
Atatürk Ortaokulu

Ersoy AKDAĞ

İstanbul/Pendik
Atatürk Ortaokulu

Önder ULU

İstanbul/Pendik
Atatürk Ortaokulu

Emre ADA

İstanbul/Pendik
Atatürk Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Tuba ÖZER

Elazığ/Merkez

Elazığ Bilim ve Sanat Merkezi

video
sunum
özet

BİLGİSAYAR DESTEKLİ UYGULAMALARLA, TASARIM ODAKLI YAKLAŞIMLA, OYUNLARLA MATEMATİK ÖĞRETİMİ “BENİM AKLIM MATEMATİĞİ KESER” PROJESİ

TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Programı Matematik Özel Çağrısı kapsamında desteklenen “Benim Aklım Matematiği Keser” projesi TÜBİTAK tarafından desteklenmiştir. Projenin amacı, öğrencilerin matematiği anlamalarını dolayısıyla sevmelerini, matematiği eğlenceli etkinliklerle yaşamlarının bir parçası olarak görmelerini sağlamaktır. Ayrıca matematiğe yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlamak ve kaygı düzeylerini azaltmaktır. Bu amaçla üniversitelerle iş birliği içerisinde matematiği mümkün olduğunca görselleştirip, oyunlaştırarak, bilgisayar destekli uygulamalarla ve tasarım odaklı bir yaklaşımla 26 etkinlik hazırlanmış ve hedef kitleye uygulanmıştır. Proje sonrasında daha geniş hedef kitlelere ulaşılabilmesi bağlamında öğrenci ve öğretmenler için bu etkinliklerin yer aldığı e-kitapçıklar yayınlanmıştır. Proje 23-27 Ocak 2023’te il merkezinde başvuruya açılmıştır. Başvurular arasından kız/erkek öğrenci dağılımına dikkat edilerek 7. sınıfa devam etmekte olan 30 öğrenci çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Proje, alanlarında uzman 20 öğretmenin rehberliğinde yürütülmüştür. Öğrenciler 5 gün boyunca hazırlanan 26 etkinliğe katılmışlardır. Bu etkinlikler 7. sınıf müfredatında temel konular olan tamsayılar, cebir ve geometrik cisimler konularını kapsamaktadır. Ayrıca matematiğin günlük yaşamla, teknolojiyle, sanatla ve diğer bilimlerle iç içe olduğunu gösteren etkinliklerle öğrenciler matematik ve bilim dalları arasındaki ilişkiyi fark etmişlerdir. Projenin değerlendirme aşamasında, matematik tutum ölçeği, cebir başarı testi, tamsayılar başarı testi ve öz değerlendirme formları kullanılmıştır. Proje değerlendirmeleri sonucunda uygulanan etkinliklerin, öğrencilere öz güven kazandırdığı ve sosyalleşmelerini sağladığı, öğrencilerin bilgi birikimini artırdığı, öğrendikleri bilgileri günlük hayata uyarlamalarını kolaylaştıracağı kanısına varılmıştır. Ayrıca öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirdiği ve matematik becerilerine dair farkındalık oluşturduğu, disiplinler arası etkileşim kurmalarına yardımcı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapılan etkinliklerin uygulamaya dönük, bilgisayar destekli ve tasarım odaklı olması öğrencilerde bırakılmak istenen etkinin üst seviyelerde olmasına katkı sağlamıştır. Projede yer alan etkinliklerin uygulama ağırlıklı olması, projenin etkililiğine, öğrencilerin bilimsel bilgiye yaklaşımına olumlu katkı sağlamıştır. Sınıf ortamları dışında, yaparak yaşayarak öğrenme ve bilginin görselleştirilmesi sonucunda öğrenciler, etkinlik sürecinde matematiğin diğer derslerle olan ilişkisi ile ilgili çok şey öğrendiklerini, eğlendiklerini ve projenin tekrarlanması halinde yeniden katılmak istediklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Matematik eğitimi, matematik kaygısı, teknoloji destekli matematik, tasarım odaklı yaklaşım.

ÖĞRENME ORTAMLARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN ÖĞRENCİLERİN KİTAP OKUMA ALIŞKANLIĞI KAZANMASINA ETKİSİ

Bircan ve Tekin'e (1989, s. 400) göre okuma alışkanlığı temelde örgün eğitim sistemi içinde kazanılan bir beceridir. Öğrenciler okul çağında iken bu beceriyi edinmemişlerse yetişkinlik döneminde kazanmaları oldukça güçtür. Öğrencilere araştırmacı bir özellik bir başka anlatımla kendi kendine öğrenmeyi öğreten bir sistem, yetişkinlik dönemindeki okuma alışkanlığının temellerini atmış demektir. Bireylere temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı temel eğitim basamağı ilköğretimdir. Bu bilgiler göz önüne alındığında okuma alışkanlığının ilkokulda kazandırılmasının ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Ayrıca Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu (IEA) tarafından uygulanan Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırması (PIRLS) sonuçlarına göre Türkiye, PIRLS 2021 uygulamasında 57 ülke arasında 39. sırada yer aldı. Bu veriler okuduğunu anlama becerisi konusunda yeterli seviyede olmadığını göstermektedir. Bu araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında Bursa Gazi İlkokulu 2-F sınıfı öğrenci ve velileriyle yapılmıştır. 35 kişilik öğrenci ve velilerine iki ayrı zayıf deneysel desen tek grup ön test yapılarak öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Testten alınan sonuçlara göre sınıfımızın ayrı bir köşesine bir ağaç altında kitap okuma hissiyatı veren, konforlu, L şeklinde özel bir kitap okuma köşesi oluşturulmuştur. Özellikle öğrencilerin uzun öğle arası saatlerini ve diğer boş zamanlarını kitap okuyarak değerlendirmeleri amaçlanmıştır. Öğrencilerin okulda okuduğu kitap sayfa sayısını belirlemek için hazırlanan çizelge okuma köşesinin görünür bir yerine asılmış ve köşeyi kullanan her öğrencinin, okuduğu sayfa sayısını çizelgeye işleme istenmiştir. Dört haftalık çalışmanın sonucunda, çizelgedeki veriler incelendiğinde, öğrencilerin %82.8'inin okuma köşesini kullandığı görülmüştür. Sürecin sonunda öğrencilere ve velilere zayıf deneysel desen tek grup son test uygulanmış ve öğrenme ortamlarında yapılan değişikliklerin öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı üzerinde olumlu etkiler bıraktığı görülmüştür. Ayrıca Ceran, Oğuzgiray ve Özdemir (2014) tarafından geliştirilen Türkçe dersi 2. Sınıf Okuduğunu Anlama Başarı Testi öğrencilere uygulanmış ve okuma alışkanlığı artan öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerinin aynı oranda arttığı gözlemlenmiştir. Yapılan bu araştırma sonucunda, öğrencilerin kitap okuma alışkanlığı kazanmaları ve okuduğunu anlama becerilerinin artmasına destek olmak için sınıf ortamlarında okuma köşelerinin hazırlanabileceği önerilir.

Anahtar Kelimeler: Kitap okuma, okuduğunu anlama, sınıf.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Aygül ALTUĞ

Bursa/Osmangazi

Gazi İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Oğuzhan UZUN

Kocaeli/Çayırova

Çayırova Metehan Ortaokulu

video
sunum
özet

BİR TERAPÖTİK YAKLAŞIM OLARAK PODCAST YAYINI: ÖYKÜLERLE TERAPİ

Türkiye, coğrafi konum itibarıyla fay hatları üzerinde yer alan ülke durumundadır. Son olarak gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli depremler; depremin etkilerinin ne kadar yıkıcı, şiddetli ve uzun süreli olabileceğini tekrar gözler önüne sermiştir. Bu durum, özellikle küçük yaş grubunda depreme maruz kalan öğrencilerin psikolojik olarak kötü sonuçlar oluşturabilecek yaşantılarla karşı karşıya kalmasına sebebiyet vermiştir. Çalışmanın temel amacı, depremden etkilenerek Kocaeli ili Çayırova ilçesine gelen çocukların yaşamış oldukları psikolojik kötü olma durumunun etkilerini azaltmaya çalışmaktır. Bunun için "terapötik öykü" kullanımı oldukça yaygındır. Terapötik, kelime anlamı itibarıyla "iyileştirici" manasına gelmektedir. Terapötik öyküler; çocukların günlük yaşamda karşılaşacakları problemleri çözmelerine, yeni yaşam düzenine uyum sağlamalarına yardımcı olmak amacıyla yazılan öykülerdir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında Kocaeli ili Çayırova ilçesinde görevli 20 Türkçe öğretmeni, 4 rehberlik öğretmeni görüşü alınarak ortaokul öğrencilerinin yaş seviyesine uygun terapötik öyküler tespit edilmiştir. Öyküler, uzman dönütleri doğrultusunda, Podcast yayını hazırlamak üzere çalışmada yer alan öğrenciler tarafından seslendirilmiştir. Podcast'in araç olarak seçilmesinin temel nedeni 21. yüzyılda öğrencilerin teknolojinin olumlu yanlarından faydalanmalarını sağlamaktır. Veri toplama aracı olarak öğrenci görüşme formu, uzman görüş formu, Podcast yayını değerlendirme formu yer almaktadır. Öyküler Kocaeli ili Çayırova ilçesinde görevli 20 Türkçe öğretmeni tarafından değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda düzenlemeler gerçekleştirilerek ses kayıtları tekrar alınmış, kayıtlar "Spotify for Podcasters" isimli uygulamaya yüklenmiştir. Kayıtlar, depremden etkilenerek Kocaeli ili Çayırova ilçesine gelen öğrencilerin öğrenim gördükleri okullar ziyaret edilerek 8 haftalık süreçte belirli aralıklarla Türkçe derslerinde bu öğrencilere dinletilmiştir. Dinleme işleminden sonra öğrencilere görüşme formu uygulanarak öyküler hakkındaki görüşleri alınmış, tartışma ortamı oluşturularak fikir alışverişi sağlanmıştır. Sonuçta, öğrencilerin Podcast yayınları aracılığıyla dinledikleri öykülere yönelik olumlu görüşler bildirdikleri gözlemlenmiştir. Öğrencilerin psikolojik iyi olma hâlini yakalamaya başlamaları, öykülerde verilen mesajların öğrenciler tarafından alınması, ses kayıtlarının anlaşılabilir olması çalışmadan elde edilen önemli çıktılardır. Bu bağlamda doğal afetlerden etkilenen bireylerin psikolojik iyi olma hâline tekrar kavuşabilmeleri için Podcast aracılığıyla oluşturulan terapötik öykülerin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Podcast, dinleme eğitimi, hikâye anlatıcılığı.

BİLİM VE SANAT MERKEZİ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN GÖZÜYLE BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ

Sosyal bilgiler dersi özel yetenekli öğrencilerin 21. yy. becerilerini kazanması açısından kritik derslerdendir. Bu yönüyle sosyal bilgiler öğretmenlerinin Bilim ve Sanat Merkezlerine (BİLSEM) ve özel yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik görüşleri önemli görülmektedir. Araştırmanın amacı BİLSEM sosyal bilgiler öğretmenlerinin BİLSEM ve özel yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik görüşlerini belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 12 BİLSEM sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanıldığı araştırmada BİLSEM’de kadrolu sosyal bilgiler öğretmeni olma ve en az beş yıl BİLSEM’de çalışıyor olma ölçüt olarak belirlenmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan ve üç soruluk yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Form bir akademisyene incelettilererek forma son hâli verilmiştir. Görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yönteminden ve ikinci kodlayıcıdan yararlanılmıştır. Kodlayıcılar arasındaki güvenilirlik Miles ve Huberman formülü ile hesaplanarak .90 olarak hesaplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler BİLSEM’leri özel yetenekli öğrencilerin anlaşıldığı, üretim odaklı eğitim kurumları olarak görmektedirler. BİLSEM’lerin olumlu yönleri arasında, özel yetenekli öğrencilerin bir arada olmaları, zenginleştirilmiş ve öğrenci merkezli etkinliklerin gerçekleştirilmesi, üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi ön plana çıkmaktadır. BİLSEM’lerin okuldan sonraki saatlerde faaliyet yürütmesi, fiziki koşulların ve materyallerin yetersizliği, merkezlerin ikinci planda tutulması, öğretmenlerin bir eğitime tabi tutulmadan atanması ve proje üretme baskısı BİLSEM’lerde yaşanan sorunlar arasındadır. BİLSEM’de sunulan olanaklar genel olarak yetersiz görülmektedir. Sosyal bilgiler dersinin önemsiz bir ders olarak algılanması ve okul dışı öğretim faaliyetlerinden yararlanılamaması yaşanan diğer sorunlar arasında yer almaktadır. Mesleki ve akademik gelişime katkı sağlaması ve sosyal bilgiler dersinin sosyal bilimlere bakış açısını yansıtabilmesine imkân verilmesi BİLSEM’lerin önemli avantajları arasında ifade edilmektedir. Öğretmenler BİLSEM’lerde etkili bir sosyal bilgiler öğretimi için okul dışı öğretim faaliyetlerinin artırılması, materyal ve teknoloji desteği sağlanması gerektiğini belirtmektedirler. BİLSEM’lerin amaca ulaşması ve etkili bir sosyal bilgiler öğretiminin sağlanabilmesi amacıyla BİLSEM’lerin eğitim öğretim saatlerinde değişikliğe gidilebilir. Öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilebilir, materyal ve teknoloji desteği sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Bilssem, üstün zekâlı öğrenci, öğretmen görüşleri.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Eğitim Ortamları

Dr. Halil BOLAT

Çorum/Merkez

Çorum Ölçme Değerlendirme Merkezi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ İyi Uygulamalar

Halil Yavuz EZGİNCİ

Konya/Meram
Çomaklı İlkokulu

video
sunum
özet

MERAM GELİŞİM AKADEMİSİ KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN MEGA BİLFEST PROJE SERGİSİNİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMENLERE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Bu çalışmanın amacı, ilkokul öğretmenlerine bilimsel araştırma yöntemleri ve proje hazırlama süreci hakkında eğitim vererek öğretmenlerin bilimsel araştırmalar ve düzenlenen proje yarışmaları konusunda olumlu bir tutum geliştirmelerini sağlamaktır. Konya'nın Merkez Meram İlçe Belediyesi, Meram İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve Necmettin Erbakan Üniversitesi'nin iş birliği ile Meram Gelişim Akademisi (MEGA) Projesi uygulanmaktadır. 2022-2023 eğitim öğretim yılında Mega Projesi kapsamında ilkokul öğrencilerine yönelik Mega Bilfest Proje Sergisi'nde öğretmen ve öğrencilerden elde edilen verilerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini, Meram İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nde resmî ve özel ilkokullarda görev yapan 62 sınıf öğretmeni ve 124 öğrenciden oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Proje Yarışmaları (Bilim Şenliği) Öğretmen Tutum Ölçeği ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler, SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Proje sergisine katılan okul öncesi ve ilkokul öğrencilerinin bilim insanı imajlarında, cinsiyet algıları açısından olumlu değişimler olduğu görülmüştür. Ayrıca mutlu bir ifade ile resmedilen bilim insanı çizimlerinin oranında artış görülmüştür. Uygulama sonucu, öğretmenlerin proje yarışmalarına yönelik genel tutumları ile birlikte, proje yarışmalarının öğrenci gelişimi için önemli olduğu, eğitim öğretim faaliyetlerinin önemli bir ögesi olduğu, öğrencilerin olumsuz davranışlarını olumlu yönde değiştirdiği, projelerin değerlendirilmesine yönelik tutumlarının olumlu yönde geliştiği sonucu elde edilmiştir. Öğretmenlerin proje yarışmalarına yönelik tutumlarının cinsiyet ve eğitim durumlarına göre değişimi incelendiğinde, uygulama sonucunda bayan öğretmenlerin ve yüksek lisans düzeyinde eğitime sahip öğretmenlerin, proje yarışmalarının öğrencilerin olumsuz davranışlarını değiştireceği ve proje yarışmalarına mentor olarak katılmaya yönelik tutumlarının olumlu yönde geliştiği sonucu elde edilmiştir. Araştırma sonunda öğrencilerin bilim şenliğini sevdiğini belirlenmiştir. İlkokul öğrenciler için bilim şenliği etkinlikleri artırılmalıdır. Okullarda öğretmenler öğrencilere bilimsel tutum kazandırmak için bilimsellik içeren etkinlikler düzenleyebilir. Öğrenciler bilim deyince teknoloji ve deneysel çalışmaları belirtmiştir. Öğrencilere bilimin çok yönlü olduğu kavratılabilir.

Anahtar Kelimeler: Bilim şenliği, bilimsel araştırma yöntemleri, ilkokul öğretmenleri, ilkokul öğrencileri.

2018 İNGİLİZCE DERSİ (2-8. SINIFLAR) ÖĞRETİM PROGRAMININ İÇERİK ÖGESİNDE 21. YÜZYIL DİSİPLİNLER ARASI TEMALARININ YERİ

Bu araştırmanın amacı, 2018 yılında güncellenerek uygulamaya konulan ilköğretim İngilizce Dersi Öğretim Programı'nın içerik ögesinin (üniteler/temalar), 21. yüzyıl Öğrenme Ortaklığı (The Partnership for 21st Century Skills [P21]) tarafından 2007 yılında geliştirilip 2019 yılında güncellenen 21. yüzyıl Öğrenme Çerçevesi bileşenlerinden biri olan 21. yüzyıl disiplinler arası temaları açısından uyumluluğunun ortaya konulmasıdır. Doküman analizi deseniyle yürütülen bu araştırmanın veri kaynakları P21 Öğrenme Çerçevesi kapsamında tanımlanan disiplinler arası temalar ile ülkemizde 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibariyle Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (TTKB) tarafından onaylanarak uygulamaya konulan 2018 İngilizce Dersi (2-8.Sınıflar) Öğretim Programı'dır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen doküman analiz formu aracılığıyla toplanan nitel veriler, betimsel analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Elde edilen bulgularda, 2018 İngilizce Dersi Öğretim Programı 5-8. sınıflar kapsamına dâhil edilen içeriğin 21. yüzyıl disiplinler arası temaları ile 2-4. Sınıflara kıyasla daha uyumlu olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada, 2018 İngilizce Dersi Öğretim Programı içerik ögesinde en fazla yer verilen 21.yy disiplinler arası temanın küresel farkındalık olduğu ortaya konulurken en az yer verilen disiplinler arası temanın ise finansal okuryazarlık olduğu tespit edilmiştir. 2018 İngilizce Dersi Öğretim Programı ilköğretim (2-4. sınıflar) kademesi içerik ögesinden elde edilen bulgularda, küresel farkındalık ve çevre okuryazarlığı disiplinler arası temalarına yer verildiği; finansal okuryazarlık, yurttaşlık okuryazarlığı ve sağlık okuryazarlığı disiplinler arası temalarına yer verilmediği ortaya konulmuştur. 2018 İngilizce Dersi Öğretim Programı (5-8. Sınıflar) kademesinde ise 21.yüzyıl disiplinler arası temalarının tümünü kapsayıcı bir içerik doğrultusunda yapılandırıldığı tespit edilmekle birlikte bu temaların nicelik açısından dengeli şekilde dağıtılmadığı da tespit edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda, 2018 İngilizce Dersi Öğretim Programı'nın içerik ögesinin, programın tüm bileşenleri ve çağın gereklilikleri kapsamında incelenerek tüm sınıf düzeylerindeki içerikle dengeli olarak entegre olması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce Dersi Öğretim Programı, ilköğretim, P21 öğrenme çerçevesi, 21. yy. disiplinler arası temalar.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ Öğretim Programları

Gözde YILMAZ

Ankara/Polatlı
Zafer Ortaokulu

Doç. Dr. Gülçin TAN ŞİŞMAN

Hacettepe Üniversitesi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Faruk GÜLŞEN

Samsun/Canik

Bilim ve Sanat Merkezi

ÖĞRENCİLERE DOĞRU ROL MODELLERİN SUNULDUĞU BİR AKRAN DESTEĞİ UYGULAMASI: DENEYİMİNİ PAYLAŞ

Öğrencilerin akranlarında gözlemledikleri olumlu/olumsuz davranış ve becerileri sosyal öğrenme veya birlikte gerçekleştirme yoluyla edindikleri bilinmektedir. Ayrıca öğrenciler internet ve sosyal medyada yer alan kişilerden (fenomenlerden) de aynı derecede olumlu ya da olumsuz yönde etkilenmektedirler. Öğrencilerin hedeflerine ilerlerken motivasyon kazanabilmeleri amacıyla aynı zorlukları yaşamış ve üstesinden gelmiş akranlarını görerek örnek almaları etkili olacaktır. Bu bağlamda öğrencilerin doğru rol modeller edinmeleri sağlanarak başarılı olma motivasyonları artırılabilir. Bu düşünceden hareketle sosyal, kültürel, sanatsal, sportif ve bilimsel alanlarda yerel, ulusal ve uluslararası başarılı ortaöğretim öğrencilerinin ortaokul öğrencileriyle deneyimlerini paylaşması verol model olması amacıyla 2021-2022 eğitim öğretim yılında "Deneyimini Paylaş" projesi Samsun ili Bafra ilçesinde hayata geçirilmiştir. Bafra Kaymakamlığı, Bafra İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü ve Bafra Rehberlik Araştırma Merkezi koordinasyonu ile yürütülen proje kapsamında Bafra ilçesinde bulunan tüm ortaöğretim okullarındaki öğrenciler arasından proje için oluşturulan "Yetenek, Beceri Tespit Formu" aracılığıyla lider öğrenciler seçilmiştir. Öğrencilerin seçiminde Erasmus+, eTwinning, TÜBİTAK, TEKNOFEST alanlarında kazanılan başarılar ve sanatsal sportif dereceler dikkate alınmıştır. Seçilen lider akranlara proje yürütücüleri tarafından "Sunum Teknikleri ve Diksiyon" eğitimi verilmiş, öğrenci sunuları oluşturulmuştur. Proje uygulama sürecinde seçilen lider akranlardan oluşan dörder kişilik gruplar belirlenen ortaokullarda onar dakikalık başarı süreçlerini anlatan sunumlar yapmışlardır. Proje sonunda lider öğrencilerle yapılan proje değerlendirme görüşmelerinde; projenin kişisel gelişimlerine olumlu katkısı olduğu, deneyimlerini paylaşmanın onları motive ettiği, topluluk önünde kendilerini ifade becerilerinin geliştiği, başarılarının akranları tarafında ilgi görmesinin onları mutlu ettiğini ifade etmişlerdir. Dinleyici öğrencilerle yapılan geri bildirim görüşmelerinde; sunumların etkileyici ve ilham verici olduğu, içlerinde fikirlerini hayata geçirme isteği uyandığını, gelecek planlarını şekillendirirken nelere dikkat etmeleri gerektiği, lise tercihinde fikir sahibi olduklarını ve başarının nasıl yakalandığını fark ettiklerini ifade etmişlerdir. Proje sürecinde her ay bir ortaokulda lider akranların sunuları yapılmış ve toplam 6 okula ve bu okulların 8. sınıfında eğitim gören 706 öğrenciye ulaşılmıştır. Proje sunumlarında alınan görseller okul sitelerinde yayınlanmış, yerel basında yayınlanan proje haberiyle tüm öğrencilere konu hakkında bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rol model, deneyim paylaşımı, akran desteği, lider öğrenci, başarı sunumları.

video
sunum
özet

SINIFTAN SAHNEYE: ÖĞRENCİ ODAKLI İKLİM EYLEMİ GİRİŞİMİNİN BOYLAMSAL ARAŞTIRMASI

Bu çalışma, küreselleşen ve bununla beraber birçok sorunla karşı karşıya kalınan günümüzde, içinde yaşadığımız dünyanın en önemli sorunlarından biri olan iklim değişikliği ile ilgili bir farkındalık projesine katılan ve iklim değişikliğine karşı harekete geçmek için sorumluluk alan bir grup 10. sınıf öğrencisinin çıktığı yolculuğu sunmaktadır. Öğrenciler, iki yıl önce iklim değişikliğine yönelik bilgi, beceri ve sorumluluk duygusunu güçlendirmeyi amaçlayan, iş birliği ve sürükleyici bir öğrenme ortamında yürütülen ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi 13: İklim Eylemi'ne odaklanan altı haftalık kapsamlı bir projeye katıldılar. Farklı aşamalar hâlinde yapılandırılan bu projenin ilk aşaması iklim değişikliğinin temellerini, nedenlerini, etkilerini ve potansiyel çözümlerini ele alan, ters-yüz öğrenme yönteminden faydalanan ve İngilizce derslerine entegre olmuş sınıf temelli etkinliklerden oluşuyordu. Projenin ikinci aşamasında ise konu uzmanları okula davet edildi ve devlet kurumları ile iş birliği yapılarak iklim değişikliğinin yerel boyutta etkileri öğrenciler tarafından araştırıldı. Projenin son aşamasını ise çeşitli öğrenci eylemleri oluşturdu. Projeye katılan öğrencilerden bir grup, ilkokul öğrencilerine sergilemek için iklim değişikliğine odaklanan bir tiyatro gösterisi hazırlamayı seçti. Projeden iki sene sonra, tiyatro gösterisini hazırlayan 8 öğrenci ile yüz yüze görüşmeler yapılmış ve altı temel boyuta odaklanılarak projenin uzun vadeli etkisi incelenmiştir: Bilgi ve Farkındalık, Davranış Değişiklikleri, Duygusal ve Psikolojik Etki, Tutum ve İnançlar, Sivil Katılım, Beceri ve Bilgi Transferi. Nitel araştırma verileri, proje sorumlusu öğretmenin katılımcılarla yaptığı görüşmeler yoluyla toplanmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen bulgulara göre öğrenciler iklim sorunları hakkında kalıcı bilgi ve farkındalık edinmiş, sürdürülebilir davranış değişiklikleri geliştirmiş, iklim değişikliğiyle duygusal bağlarının derinleştiğini bildirmiş ve bireysel eylemlerin gücüne olan inançlarını geliştirmişlerdir. Bununla beraber, bireysel eylemlerde yer almaya devam ettikleri, edindikleri bilgileri yaygınlaştırdıkları ve farklı bağlamlarda kullandıkları bulunmuştur. Bu çalışma yalnızca iklim eğitiminin değil aynı zamanda bu tür projelerin uzun süreli etkilerinin de önemini vurgulamaktadır. Genç beyinleri iklim eylemi konusunda bilgi ve aktif katılımı güçlendirmenin, küresel iklim değişikliği sorununu ele almak için dönüştürücü, yaşam boyu sürecek bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim eylemi, sürdürülebilir kalkınma, iklim eğitimi, farkındalık projesi.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Hatice İĞSEN

Batman/Merkez

Batman Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Dilek ŞAHİN

Manisa/Salihli

50. Yıl Ortaokulu

Hatice ASLAN

Manisa/Salihli

50. Yıl Ortaokulu

video
sunum
özet

İNGİLİZCE ÖĞRETİMİNDE ERASMUS+ PROJELERİ SANAL HAREKTLİLİKLERİNİN KULLANILMASI

Erasmus+ Programı AB'nin eğitim, gençlik ve spor alanlarındaki hibe programıdır. Çoğu ulus ötesi hareketlilik olarak gerçekleştirilen Erasmus+ projelerinde, COVID-19 salgını tedbirleri nedeniyle hareketlilikler çevrim içi ortamda sanal olarak yapılmıştır. (Sanal hareketlilik = Virtual Mobility nedir?) Okulumuzun kurucusu olduğu HERITAGE OF US Erasmus+ Projesi kapsamında, 5. hareketlilik olan Polonya hareketliliği, 7-11 Haziran 2021'de, sanal ortamda 5 gün boyunca 5 ortak ülke okulundan öğrenci ve öğretmenlerin katılımı ile eş zamanlı, etkileşimli ve sanal olarak gerçekleştirilmiştir. İlk gün..., ikinci gün...üçüncü gün... etkinlikleri yapılmıştır. Uygulama süresince öğrenciler İngilizce dilini amaç olarak değil iletişim kurmak için araç olarak kullanmışlardır. Gerçek yaşamda İngilizce konuşmak öğrenciler için çok heyecanla karşılanmıştır. Bu uygulamaya okulumuzdan 96 öğrenci ve 34 öğretmen katılmıştır. Bu uygulamanın sonuçlarını görmek amacıyla uygulama sonunda etkinliklere katılan öğrencilerle bir araştırma çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada, sanal hareketliliklerin öğrencilerin dil farkındalığına ve dil gelişimine etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Araştırma amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan maksimum çeşitlilik örneklemesine göre gönüllülük esasına dayanarak belirlenen 34 öğrenci ile nitel araştırma desenlerinden durum çalışması bağlamında gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu tekniği kullanılmış ve elde edilen veriler içerik analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucuna göre, katılımcıların yarısından fazlası (f.23) dinleme, konuşma ve anlama yönünden uygulamadan etkilendiklerini belirtmişlerdir. Tüm katılımcılar (f.34) konuşma esnasında heyecanlandıklarını ama daha sonra rahatladıklarını bildirmişlerdir. Katılımcıların yine büyük çoğunluğu(f.18) kendilerini geliştirdikleri için çok mutlu olduklarını bildirerek farklı kültürleri tanımanın ve nitelikli insan olmanın önemini fark ettiklerini belirtmişlerdir. Bunun yanında katılımcıların çok az bir kısmı (f.5) konuşma esnasında tedirgin olduklarını ve hata yapmaktan endişelendiklerini dile getirmişlerdir. Öğrencilerin büyük kısmı (f.29) İngilizce öğrenme motivasyonlarının arttığını belirtmişlerdir. Genel anlamda sanal hareketliliklerin öğrenciler üzerinde olumlu bir etki yarattığı, ayrıca öğrencilerin yabancı dil öğrenme tutumlarını pozitif yönde geliştirdiği ortaya konulmuştur. İngilizce öğretimi süreçlerinde bu tür gerçek yaşam uygulamalarının daha çok yer verilmesi amacıyla sanal hareketliliklerin kullanılabilirliği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erasmus+, sanal hareketlilik, dil edinimi, İngilizce öğretimi.

BİLSEM FEN BİLİMLERİ YARDIMCI DERS MATERYALİ KAZANIMLARININ YENİLENMİŞ BLOOM TAKSONOMİSİ BİLİŞSEL ALAN BASAMAKLARINA GÖRE ANALİZİ

Eğitim programları teknolojiye ve küresel gelişmelere bağlı olarak güncellenmesi gereken kazanımları içermektedir. Her revizyon, eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasına ve bireylerin yeniliklere açık bir şekilde günlük yaşam problemlerine çözümler üretecek şekilde gelişimlerini tamamlamalarını sağlamaya yönelik olarak hazırlanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, 2022 yılında yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bilim ve Sanat Merkezleri Fen ve Teknoloji Alanı Yardımcı Ders Materyali' nin içerisindeki modüller ve bu modüllere bağlı kazanımların Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Bilişsel Alan Basamaklarına göre analiz edilmesidir. Araştırmada nitel yöntemlerden doküman analizi (belge tarama) metodu kullanılmıştır. Elde edilen bulguların frekans ve yüzdeleri hesaplanarak tablolar hâlinde verilmiştir. Çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliği açısından araştırmacılar bağımsız olarak kazanımları kodlamış daha sonra ortak kanaate varılarak hesaplamalar yapılmıştır. BİLSEM Fen Bilimleri Alanı Yardımcı Ders Materyalindeki, Destek Eğitimi Programı'nda (DEP) 18 etkinlik ve bu etkinliklere ait 54 kazanım, Bireysel Yetenekleri Fark Ettirme Programı'da (BYFP) 19 etkinlik ve bu etkinliklere ait 61 kazanım, toplam 115 kazanım bulunmaktadır. Çalışmanın güvenilirliği, Miles ve Huberman (1994) formülü ile hesaplanmış, DEP kazanımlarında güvenilirlik %91, BYFP %89, programın genelinde ise %91 olarak hesaplanmıştır. DEP Kazanımlarının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Bilişsel Alan Basamaklarına göre kazanımların dağılımına bakıldığında 33,33% oranla en fazla anlama basamağında yoğunlaştığı, hatırlama basamağına karşılık gelen herhangi bir kazanıma rastlanmamıştır. BYFP Kazanımlarının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi Bilişsel Alan basamaklarına göre kazanımların dağılımı incelendiğinde hatırlama ve değerlendirme basamaklarına karşılık gelen herhangi bir kazanıma rastlanmazken en yüksek değer olan 39,34% oranıyla anlama basamağına ait kazanımlar belirlenmiştir. Programların genelinde ise en yüksek kazanım 36,52% oranla anlama basamağındadır. Üstün yetenekli bireyler üst düzey düşünme becerilerine sahiptirler bu bakımdan kazanımların, bireylerin gereksinim, ihtiyaç ve beklentilerine yönelik olması gerekmektedir. Ders materyali içerisindeki etkinliklere bakıldığında içerik zenginleştirme çalışmalarının da yapıldığı belirlenmiştir. Bu durum kazanımların % 51,30'unun alt düzey düşünme becerilerine yönelik olsa da etkinlikler işlenirken süreç zenginleştirilerek ihtiyaç ve beklentilere uygun hâle getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: BİLSEM, fen bilimleri, bloom taksonomisi, özel yetenekli.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Öğretim Programları

Halil Dünder CANGÜVEN

Mersin/Tarsus

Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi

Hayriye CANGÜVEN

Mersin/Yenişehir

Mersinli Ahmet İlkokulu

Zerrin YORULMAZ

Mersin/Tarsus

Dedeler Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Ölçme ve Değerlendirme

Ayşe GİRGIN ÇATAN

Rize/Ardeşen

Necip Fazıl Kısakürek İmam Hatip Ortaokulu

Dr. Öğr. Üyesi Hasan SAĞLAMEL

Karadeniz Teknik Üniversitesi

TÜRKİYE'DE İNGİLİZCE EĞİTİMİ: SINAV KAYGISI VE LİSEYE GİRİŞ SINAVININ (LGS) ETKİLERİ

Türkiye'de İngilizce dili eğitimi öğretme ve öğrenme süreçleri, en önemlisi Liselere Geçiş Sınavı'nın (LGS) yüksek riskli yapısı olmak üzere bir dizi değişkenden etkilenmektedir. Bu çalışma, sınav kaygısının önemini ve LGS'nin Türkiye'deki İngilizce öğretme ve öğrenme prosedürleri üzerindeki olumsuz etkilerini incelemektedir. Sınav kaygısı, öğrenci performansını etkileyebilir ve dil öğrenimini olumsuz etkileyebilir. Hâlbuki LGS'nin yüksek riskli yapısı, Türkiye'nin İngilizce öğretme ve öğrenme prosedürleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu LGS etkisi, testlerin insanlara nasıl öğretildiği ve nasıl öğrendiği üzerindeki etkisini açıklamaktadır. Ayrıca LGS'nin dil bilgisi ve kelime bilgisi üzerine sınırlı vurgu yapması, konuşma, dinleme ve yazma gibi temel dil becerilerinin gelişiminin ihmal edilmesi nedeniyle dil eğitiminde eksikliğe neden olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de İngilizce eğitimi konusundaki bilgi birikimine katkıda bulunmak ve müfredat geliştiricilere, İngilizce öğretmenlerine ve eğitim politikasından sorumlu olanlara yüksek riskli sınavlar bağlamında öğretme ve öğrenme uygulamalarını geliştirmeye yönelik öneriler sunmaktır. Bu çalışma için 62 sekizinci sınıf katılımcısı kartopu örnekleme yoluyla seçilmiştir. 8. sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı ve LGS'nin etkisi hakkında bilgi toplamak için çevrim içi bir anket kullanıldı. Toplanan veriler SPSS kullanılarak analiz edildi. Veri analizi cinsiyetin, yaş gruplarının, geri etkilerinin ve sınav kaygısının akademik deneyimlerde nasıl etkileşime girdiğine dair önemli bilgiler ortaya çıkardı. Puanlardaki cinsiyet eşitsizliği, kızların sınavların eğitimsel sonuçlarının daha fazla farkında olduğunu, erkeklerin ise daha fazla sınavla ilgili kaygı yaşadığını gösterdi. Daha büyük öğrencilerin sınavların etkisine ilişkin daha güçlü bir algıya ve sınavla ilgili kaygıya sahip olduğu ortaya çıktı. Daha genç öğrenciler yanıtlarda daha fazla değişkenlik gösterdiler, bu da özel müdahalelere duyulan ihtiyacı vurguladı. Sonuç olarak cinsiyet ve yaşla ilişkili olarak geri etkilerinin ve sınav kaygısının dinamikleri hakkında önemli bilgiler sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Yüksek riskli sınav, sınav kaygısı, LGS, yabancı dil olarak İngilizce.

video
sunum
özet

OLDIES BUT GOLDIES

Türkiye ve Avrupa'dan 11 ortağımızla birlikte yürüttüğümüz, 7-11 yaş grubu öğrencilerimizde kültürel ve eğitsel farkındalık yaratılması, öğrenme ortamlarını zenginleştirerek hedef dilin akıcı bir şekilde kullanılması amaçlandı. Bu amaçla geleneksel oyunlar tanıtılarak öğrencilerin geçmiş ile bağları güçlendirildi, hedef dil becerileri geliştirildi ve kültürel kimliklerini ifade etmeleri sağlandı. Proje sürecinde çoklu zekâ kuramından ilham alınarak öğrencilere sözel, bedensel, müzikal, sosyal ve görsel becerilerini geliştirecek faaliyetler sunuldu. Ayrıca etkinlikler öğrenci merkezli planlanarak sorgulayıcı ve proje tabanlı öğrenme teşvik edildi. Bu sayede öğrencilerimizin araştırma, gözlem, eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri geliştirildi. Projemizin yönetiminden sayfa düzenine, etkinliklerden web araçlarının kullanımına kadar tüm aşamaları, çevrim içi toplantılarda, öğretmen bültenlerinde ve WhatsApp görüşmelerinde alınan ortak kararlarla oluşturuldu. Öğrencilerimizin tasarladığı logolar ve afişler için yüksek katılımlı oylamalar düzenlendi. Ayrıca deprem felaketinde, İspanyol kurucu ortağımız ve öğrencilerinin gönderdiği destek videoları ile dayanışma ve birliktelik ruhu güçlendirildi. Yerel medya haberleri ve sosyal medya hesaplarımız aracılığıyla geniş bir kitleye ulaşıldı. Bunun yanında, projemiz uluslararası İnged Konferansı'nda sunuldu ve İspanya'dan kalite etiketi olarak Avrupa kalite etiketli bir proje hâline geldi. Atık malzemelerden tasarlanan müzik aletleri ile geri dönüşümün önemi vurgulandı ve çevre bilinci geliştirildi. Öğrencilerimize çevrim içi toplantılarda farklı şehirlerden ve ülkelerden yaşlılarıyla iletişim kurma ve ürünlerini sergileme fırsatı sunuldu. Sonuç olarak öğrencilerimizin geçmişleriyle olan bağları güçlendirilmiş, hedef dilin daha akıcı bir şekilde kullanması ve kültürel farkındalık oluşturması sağlanmış, teknoloji kullanım becerileri geliştirilmiş ve çoklu zekâ kuramı temelinde farklı beceriler kazandırılmıştır. Projeye dayalı öğrenmenin gücü vurgulanırken öğrenci merkezli yaklaşım ile öğrencilerin öz güvenleri de geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kültür, teknoloji, dil, proje, çevre.*

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Yeni Yaklaşımlar ve Girişimcilik

Nesrin YILANCI

Trabzon/Ortahisar
Cumhuriyet İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

Ölçme ve Değerlendirme

Öznur ÇELİK

İzmir/Gaziemir
Sabiha Gökçen İlkokulu

Sevinç HARDAL

İzmir/Gaziemir
Sabiha Gökçen İlkokulu

Muammer AKDAŞ

Konya
Aynur Kasabalı İlkokulu

Ayşegül Ümmühan ŞAN

Konya
BİLSEM

Fatmanur ÇAĞLAR

İstanbul
Fatih Sultan Mehmet İlkokulu

Murat ERMİŞ

İstanbul
Maltepe Tev Nezahat Erboz İlkokulu

video
sunum
özet

İYİLİK ÇİÇEKLERİMİZ HER YERDE AÇIYOR

Bu proje öğretim sürecinde hissedilen “Çevresindekilere duyarsızlık, empati kuramama, ben merkezci düşünce problemi”ni çözmek amacıyla uygulanmıştır. Bu genel problem çerçevesinde iyiliğin ilişkileri güçlendirmedeki rolünü kavrama ve değerlerin davranışa nasıl dönüşebileceği problemlerine çözümler oluşturmaya; iyiliğin yaşanabilir bir toplum için önemine dikkat çekmeye “Güzel davranışlara sevk edip bu davranışların hayatlarında yer edinmesi”ne çalışılmıştır. Projede hedeflenen amaca ulaşılması; değerlerin davranış hâline gelmesi, kişisel/ sosyal/duygusal gelişimlere katkı sağlama, iyilik değerinin benimsenmesi/ gelişmesi/yaygınlaşması/pekişmesi, iyi davranışları yaparak yaşayarak öğrenme açısından önemli görülmektedir. Proje etkinlikleri yıl boyunca eğitim müfredatına entegre olmuştur. Etkinliklerde proje temelli öğrenme yaklaşımının kullanılabilmesi gözlemlenmiştir. Proje ilköğretim düzeyindeki öğrencilerle uygulanmıştır. Gösterip yaptırma, gözlem, resim/şiir/diyalog vb. etkinliklere yer verilmiştir. Başlangıçta ön anket yapılmıştır. Proje sonunda, belirlenen amaca ulaşılma düzeyini belirlemek için yapılan son anketle hedeflere ulaşıldığı sonucuna ulaşılmıştır. öğrencilerde; güzel davranışlarda farkındalık/artış, olumlu davranış değişikliği gözlenmiştir. Değerleri uygulayarak öğrenmelerini sağlanmıştır. Projeye öğrencilerin teknolojiyle buluşması, Web 2.0 araçları kullanmaları sağlanmıştır. İnternet güvenliği konusunda bilgilendirilmiş, kodlama aktiviteleriyle farkındalık oluşturulmuştur. Beyin fırtınası yapılmıştır. Ortak kararlar alınarak etkinlikler belirlenmiştir. Projede öğrencilerin yaptıkları çalışmalarından, ortaya koyduğu fikir/ürünlerden düşünme becerilerinin geliştiği anlaşılmaktadır. İyilik projesi sözde kalmayıp bizzat uygulamaya geçirilmiştir. İzmir’de meydana gelen depremden dolayı, proje kapsamında İzmir’deki depremzedelere destek amacıyla Türkiye genelinde yardım kampanyası başlatılmıştır. Depremzedeler için gönderilen malzemeler titizlikle deprem bölgesine götürülerek AFAD ve Kızılay’a teslim edilmiştir. Proje sürecindeki uygulamalardan yeni proje fikirleri ortaya çıkmış ve uygulanmıştır. Proje; okulweb, instagram, facebook, blogger, kongre vb. yerlerde yayımlanarak geniş kitlelere ulaşmıştır. Proje sonunda, öğretmenlerin bilgi/becerilerinin geliştiği anketlerle ortaya konulmuştur. Kodlama etkinlikleri, güvenli internet kullanımı eğitimleri/sertifika mesleki gelişime katkı sağlamıştır. Web 2.0 araçlarının sıkça kullanılması, teknolojik becerilerinin gelişmesinde, derslerde uygulanmasında etkili olmuştur. Öğrencilere yapıp yaşayarak zevki tatmalarına fırsat oluşturulması, pratik uygulama yöntemleri kullanılarak kalıcı davranış sağlanması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: İyilik, dayanışma, iyi örnek, yaygınlaştırma.

SÜRDÜRÜLEBİLİR HAYAT BENİM GELECEĞİM

İnsanoğlunun, özellikle son yüzyılda, çevredeki doğal kaynakları bilinçsizce tüketmesi ve bu süreçte çevreye verdiği zarar sonucu çevre sorunları ciddi düzeyde artmıştır. Yerkürenin geleceği ile ilgili kaygıların artması ile çevre sorunları toplumların gündemine yerleşmiş ve sürdürülebilir çevre bilinci kavramı ortaya çıkmıştır. Son yıllarda ise bu konu eğitim programlarının hedeflerinden biri hâlini almıştır. Bu araştırmanın amacı, sürdürülebilir çevre bilincinin tam anlamıyla kazandırılması için çevre eğitiminin önemini ortaya koymaktır. Bu çalışmada, ortaöğretim düzeyinde çevre konusu odağa alınacak şekilde öğrenci merkezli çalışmaların öğretim programlarına entegre olmasının önemi ortaya konulacaktır. Araştırmada, bir proje okulundaki öğrencilerin sürdürülebilir çevre bilinci düzeyi cinsiyet, sınıf düzeyi, ilgi alanı gibi değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, Ankara ili Etimesgut ilçesinde bulunan bir proje okulundaki 9 ve 12. sınıf düzeyinde okuyan gönüllü 161 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplamak amacıyla, Derman ve Senemoğlu (2015) tarafından geliştirilen Sürdürülebilir Çevre Bilinci (SÇB) ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir. Daha sonra, yarı yapılandırılmış bir görüşme formu geliştirilmiş ve katılımcılar arasından gönüllü 10 öğrenciyle odak grup görüşmesi yapılmış, toplanan veriler içerik analizi yapılarak yorumlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre 9. sınıf öğrencilerinin sürdürülebilir çevre bilinci düzeyi 12. sınıf öğrencilerinkinden daha yüksek çıkmış, sebep olarak 12. sınıf öğrencilerinin üniversite sınavına hazırlık nedeniyle toplum problemlerinden uzak kalmaları gösterilmiştir. Kız öğrencilerin farkındalık düzeyi erkek öğrencilerinkine göre daha yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin sosyal etkinliklere katılma oranı ile bilinç düzeyi arasında da anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Öte yandan öğrencilerin farkındalıklarının yüksek olduğu hâlde çevreyi koruma amacıyla aktif olma ve harekete geçme konusunda isteksiz oldukları ortaya çıkmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarından yola çıkarak yapılan öneriler kapsamında 3 aşamalı "Eko Okul Eylem Planı" öğretim programına entegre bir şekilde hazırlanmış ve uygulanmaya başlamıştır. Farkındalık düzeyinin artırılmasına yönelik bilinçlendirme çalışmaları, öğrencinin aktif olarak yer aldığı okul içi ve dışı etkinlikler ve değerlendirme aşamalarından oluşan iyi uygulama örnekleri içeren eylem planı oklumuzda uygulanmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir yaşam, çevre bilinci, aktif öğrenme, öğrenciler.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİ

İyi Uygulamalar

Filiz ÇAKIRLI

Ankara/Etimesgut

Şehit Oğuzhan Yaşar Anadolu Lisesi

Hasan AYDOĞDU

Ankara/Etimesgut

Şehit Oğuzhan Yaşar Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

TÜRKİYE
YÜZYILI100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

TEMA

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

ALT TEMALAR

- Kapsayıcı Eğitim
- Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
- Ders Dışı Sosyal Etkinlikler

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Süleyman TEMUR

Hatay/Kırıkhan

Cemil Meriç Ortaokulu

ÖĞRETMENLERİN KAPSAYICI EĞİTİM KAVRAMINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

21. yy'da değişen ve gelişen dünyaya entegre olma çabası birçok alanda değişimleri beraberinde getirmiştir. Bu alanlardan birisi de eğitimidir. Nitekim eğitim, toplumun dönüşümü için hayati bir öneme sahiptir. Bu bağlamda eğitimin uygulama alanı olan okullar ve burada verilen eğitimin niteliği kilit rol oynamaktadır. Eğitimde fırsat eşitliği ise tüm eğitim öğretim süreçlerinde dikkate alınması gereken bir ilkedir. Ancak eğitimde fırsat eşitliği noktasında birçok engelle karşılaşılmaktadır. Özellikle eğitimin kimleri kapsamaması gerektiği konusu ile tüm öğrencileri eğitim sistemine entegre etme noktasında yaşanan sorunlar eğitime bakış açısının değişmesini zorunlu kılmıştır. Bu sorunların odak noktası ise "kapsayıcı eğitim"dir. Nitekim kapsayıcı eğitim, eğitimin bütün paydaşlarının iş birliği içerisinde tüm bireylerin eğitime ulaşmasını sağlamak ve bireysel farklılıklar doğrultusunda bireylere adil ve eşit bir eğitim sunulması için alınması gereken önlemlerin tümü şeklinde tanımlanmaktadır. Kapsayıcı eğitimde öğretmenlerin rolü ise çok büyüktür. Çünkü öğretmenin sınıf içindeki tutumu, tüm öğrencilerin sürece dâhil edilmesi noktasında çok önemlidir. Nitekim öğretmenler, öğretim programı doğrultusunda öğrenme sürecini tasarlayan kişilerdir. Dahası kapsayıcı eğitim uygulamalarının başarılı olabilmesi için öğretmenlerin tüm bireylerin ilgi, ihtiyaç ve gereksinimlerine göre eğitim öğretim sürecini tasarlaması ve birtakım uyarlamalar yapması bir ön koşul olarak göze çarpmaktadır. Bu bağlamda çalışma "Öğretmenlerin Kapsayıcı Eğitim Kavramına İlişkin Metaforik Algıları"nın incelenmesi olarak belirlenmiştir. Çalışma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu MEB'e bağlı ilköğretim kurumlarda görev yapan 10 farklı branştan 50 öğretmen oluşturmaktadır. Veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin "kapsayıcı eğitim" kavramına ilişkin 39 farklı metafor ürettikleri görülmüştür. En fazla üretilen metaforlar "anne", "Mevlana", "terazi", "güneş", "su", "kütüphane", "ağaç" ve "evin çatısı"dır. Üretilen bu metaforlar, "birlik ve beraberlik", "çeşitlilik", "uyarlama", "eşitlik", "koruma", "süreç" ve "şeffaflık" olmak üzere 7 ana kategoride temalandırılmıştır. Bu bilgiler ışığında öğretmenlerin kapsayıcı eğitim kavramına ilişkin ürettikleri metaforların kapsayıcı eğitimin ilke ve uygulamaları ile örtüştüğü söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kapsayıcı eğitim, öğretmen, metafor.

video
sunum
özet

SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM SİSTEMİMİZE ENTEGRASYONU KAPSAMINDA YAŞANILAN ZORLUKLAR, AKADEMİK VE SOSYAL UYUMU SAĞLAMA KONUSUNDA GERÇEKLEŞTİRİLEN İYİ UYGULAMALAR

Bu araştırmanın amacı, Kocaeli ili Başiskele ilçesinde ilkökuller ile anaokulları bir arada eğitim veren ve PIKTES Projesi'ne dâhil olan bir okuldaki Suriyeli öğrencilerin Türk eğitim sistemine entegrasyonunda yaşanan zorlukları belirlemek ve Suriyeli öğrencilerin sosyal ve akademik uyumlarını sağlamak amacıyla gerçekleştirilen iyi uygulamaları tespit ederek benzer araştırmalara katkı sağlamaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2023 yıllarında Kocaeli ili Başiskele ilçesinde bulunan PIKTES projesi kapsamında ilkökuller ile anaokulları bir arada eğitim veren bir okulda görev yapan 2 idareci, 10 öğretmen, 10 öğrenci ve 10 öğrencinin velisi oluşturmaktadır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler elde edilmiştir. Verileri çözümleme noktasında içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Bulguları, Suriyeli öğrencilerin Türk eğitim sistemine uyumları noktasında yaşanan en önemli zorlukların başında Türkçe bilmemelerinden kaynaklı dil ve iletişim sorununun olduğu, dil sorununa ek olarak kültürel farklılıklar, veli bilinç düzeyinin yetersiz olması ve veli ilgisizliği, maddi zorluklar, uyum sınıfı uygulamasında 3. sınıfın geç bulunması, PIKTES projesi kapsamında çalışan Türkçe öğreticilerin ve rehber öğretmenlerin Arapça bilmemesinden kaynaklanan iletişim sorunları, Türk öğrenci ve velilerinin Suriyeli öğrenci ve velilere karşı ön yargı beslemesi oluşturmaktadır. Akademik ve sosyal uyum sağlamada gerçekleştirilen iyi uygulamaların başında oyunlar gelmektedir. Oyunların çocukları birleştirici bir gücünün bulunması sebebiyle okullarda akıl ve zekâ oyunlarına, geleneksel oyunları içeren etkinliklere, turnuvalara, yarışmalara ve kurslara yer verilmesi; öğrencilerin birbirlerine alışma sürecinde başarılı bir uygulama olarak yansımaktadır. Araştırma, Türkçe Telafi Eğitimi ve Uyum Sonrası Telafi Eğitimi kurslarının dil gelişimi konusunda başarılı uygulamalar olduğunu göstermektedir. Velilere yönelik Türkçe dil öğrenimi kursları, sosyal yaşam alanlarında Türkçe konuşulmasına teşvik çalışmaları, okul aile etkinlikleri ve oryantasyon döneminde rehber eşliğinde yapılan bilgilendirme toplantıları uygulamaların olumlu yansımalarını göstermektedir. Tiyatro, drama, sosyal uyum etkinlikleri de kaynaşma sürecinde başarılı uygulamalar olarak yansımaktadır. Sınıf öğretmenlerinin iş birliği gerektiren grup çalışmalarına yer vermesi ve Suriyeli öğrencilere her grupta yer verilmesi, sürece dâhil olma noktasında faydalanılan başarılı uygulamalar arasında yer almaktadır. Okul aile iş birliğinin, sık düzenlenen veli bilgilendirme toplantılarının ve rehber öğretmen koordinatörlüğünde yapılan veli kaynaşma etkinliklerinin olumsuz ön yargıları değiştirmede olumlu katkısını araştırma sonuçları göstermektedir. Öneriler olarak Suriyeli öğrenci ve ailelerin değerler eğitimi konusunda desteklenmesinin gerekli olduğu iletilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli öğrenciler, akademik uyum, sosyal uyum.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Seyran ÖZER

Kocaeli/Başiskele
Vali İhsan Dede İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Kapsayıcı Eğitim

Melike EROL

Karabük/Safranbolu

Evliya Çelebi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

OKULUMUZDA ÇEDES PROJESİ KAPSAMINDA YAPILAN ETKİNLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Teknolojik açıdan çok hızlı gelişmelerin yaşandığı günümüz dünyasında yapay zekânın yükselişi, öğretim programlarında analitik ve eleştirel düşünme becerilerine sahip bireylerin yetişmesi yönünde kazanımların tercih edilmesini önemli hâle getirmiştir. Bununla beraber insanın makineden üstünlüğünün korunması için ise öğretim programlarında bireylerin insani değerlere sahip davranışlar sergileyebilmelerini sağlayacak karakter eğitimleri daha da önemli hâle gelmiştir. 2023 Eğitim Vizyonu'nda evrensel insanlık değerleriyle harmanlanmış eğitimin ana ögesi "insan" olarak tanımlanmış ayrıca değerler ve karakter eğitimi önemsenmiştir. Bu çalışma, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı mart ayı itibarıyla başlayan ve 10 hafta devam eden ÇEDES projesi kapsamında ders dışı yapılan etkinliklerin bir değerlendirmesi olarak hazırlanmıştır. Cumhuriyetimizin 100. yılı gereği yaşanan heyecan, mutluluk ve umut hisleri ışığı altında sorumluluk sahibi, erdemli bireyler yetiştirmenin gayesiyle bu ve benzer çalışmaların paylaşılması öğretmenlere faydalı olacaktır. 6 Şubat üzüntüsünün milletçe aşmaya çalışıldığı o günlerde birlik ve beraberliğimizi desteklemek amacıyla ülkemizdeki tüm okullarda uygulanmaya başlanan ÇEDES projesi ile öğrencilerde sene sonunda olumlu yönde gelişmeler yaşanmıştır. Öncelikle Elazığ ilindeki bir lise ile eşleştirilerek başlayan süreçte iki okulun öğrencileri arasında bir köprü kurulmuş, aradaki mesafeler kalkarak yurdun farklı bölgelerinde yaşayan aynı yaştaki gençlerin paylaşımları sadece projede görev alan öğrencileri değil tüm okul öğrencilerini etkilemiştir. Öğrenciler, proje etkinlikleri kapsamında ilçede bulunan turizm fakültesinde verilen mutfak sanatları derslerine katılarak mutfakta geri dönüşümün nasıl olduğunu, ilde bulunan çevre ve yenilenebilir enerji mühendisliği bölümlerini gezerek atıkların ayrıştırılma yöntemlerini ayrıca güneş enerjisi üretiminin nasıl yapıldığını öğrenmişlerdir. İlçede bulunan botanik bahçesine yapılan gezide bitki ve canlı çeşitliliğinin önemi daha iyi anlaşılmıştır. Yine ilçedeki gençlik merkezinde yapılan anneler günü sohbeti öğrenciler için kıymetli bir anı olmuştur. Tüm bu faaliyetlerin sonunda öğrencilerin kendilerine güven duygularının geliştiği, okulu sahiplendikleri, devamsızlık yapmadıkları, sorumluluklarını yerine getirme konusunda heyecan yaşadıkları ve hatta bir üst eğitim basamağına çıkmak için daha büyük bir istek içinde oldukları gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, karakter eğitimi, ders dışı etkinlikler, mesleki eğitim.

HERKES KIRILIR, ASIL MESELE KIRILAN YERDEN ÇİÇEK AÇABİLMEKTİR

Psikolojik sağlamlık düzeyi yüksek olan çocukların yoksulluk, sağlık problemleri ve işlevsiz aile ilişkileri, şiddet ve madde kullanımı gibi olumsuz tecrübelerle daha iyi mücadele edebildiği ve yetişkin yaşamının sorumluluğunu alabildiği bilinmektedir. Bu doğrultuda çoğunlukla sosyoekonomik düzeyi düşük öğrencilerden oluşan bir okul pilot okul olarak belirlenmiş ve yapılandırılmış psikoeğitim odaklı oturumlar ile şiddet, madde kullanımı, davranış bozukluğu gibi sorunlara müdahale edebilmek amaçlanmıştır. Ön test uygulamaları ile başlayan eğitim programında ön test çalışmasına 75 öğrenci katılım sağlamıştır. Birinci sınıf öğrencilerinin henüz okuma yazma becerileri gelişmediği için birinci sınıf öğrencileri ön test çalışmasından muaf tutulmuştur. “Değişime Hoş Geldin” isimli birinci oturum çalışmasında benlik algısı, psikolojik sağlamlık konuları çalışılmıştır. “Duygular ve Duygu Düzenleme Becerileri” isimli ikinci oturum çalışmasında duygu tanımı, duygu düzenleme becerileri ve duygu farkındalığı konuları çalışılmıştır. “Stresim, Öfkem, Bilişsel Esneklik Becerilerim ve Ben” isimli oturum çalışmasında stres, öfke tanımı, bilişsel esneklik becerileri konuları çalışılmıştır. Proje boyunca toplam 20 veli ziyareti gerçekleştirilmiştir. Veli ziyaretlerinde anne baba tutumları üzerine bilgilendirme yapılmış ve öğrencilerle yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir. “Ailede İletişim Engelleri ve Sınırlar” isimli veli oturumunda iletişim tanımı, iletişim engelleri, sen dili, ben dili, sınırlar ve ebeveyn tutumları konuları; “Motivasyon ve Hedef Belirleme” isimli son öğrenci oturumunda ise hedef belirleme, hedefler, iç ve dış motivasyon konuları çalışılmıştır. Ön test ve son test olarak kullanılan Başarı Algısı Ölçeği ve Kendini Toparlama Gücü Ölçeği’nden alınan toplam puan ortalamaları kıyaslandığında projenin anlamlı bir farkındalık yarattığı belirlenmiştir. Proje kapsamında 10 psikolojik danışman görev almıştır. Her kademedede şubeler birleştirilerek şube bazında tek oturum gerçekleştirilmiş ve her kademededen bir psikolojik danışman sorumlu tutulmuştur. 2022-2023 eğitim öğretim yılı sonunda okulda yaşanan disiplin olaylarının azaldığı gözlemlenmiştir. 4 Nisan 2023’te son test uygulamaları ile proje tamamlanmıştır. Oturumlara katılan tüm öğrenci ve velilere katılım belgesi düzenlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Psikolojik sağlamlık, psikoeğitim, bilişsel esneklik.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık

Dr. Bingöl KEMİKSİZ UZEL

Tekirdağ/Şüleymanpaşa
Tekirdağ İl Millî Eğitim Müdürlüğu

Gürcan AYVAZ

Tekirdağ/Şüleymanpaşa
Tekirdağ İl Millî Eğitim Müdürlüğu

Adem ÖZSOY

Tekirdağ/Şüleymanpaşa
Tekirdağ İl Millî Eğitim Müdürlüğu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Ders Dışı Sosyal Etkinlikler

Canan ÖZER

Ankara/Yenimahalle

Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü Strateji

Geliştirme Şube Müdürlüğü Ar-Ge Birimi

Aylin KAHRAMAN

Ankara/Yenimahalle

Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü Strateji

Geliştirme Şube Müdürlüğü Ar-Ge Birimi

video
sunum
özet

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN GÖNÜLLÜ OKUYUCULUK FAALİYETLERİ SÜRECİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

Sosyal ve kültürler arası becerilerin geliştirilmesinin önemi düşünüldüğünde öncelikle çevresiyle olumlu ilişkiler geliştirebilen farkındalığı yüksek ve kültürlü bireyler yetiştirmek yaşadığımız uzay çağının en önemli gerekliliklerindedir. 21. yüzyıl becerilerinin de temel kazanımlarından olan empati duygusunun geliştirilmesi ve ana dili etkin (akıcı, temiz ve etkili) kullanmayı sağlayan kitap okumanın önemi, öğrencilerimizin okul dışı öğrenme ortamlarında da kazanabilecekleri kazanımlardır. Bu bağlamda Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğüne yürütülen “Kalbimle Okuyorum, Armağan Ediyorum” sesli kitap projesi, gençlerimizde sosyal sorumluluk ve sürdürülebilir toplumsal fayda bilincini geliştirmek, özel gereksinimli bireylerin yaşantıları konusunda farkındalık yaratmak ve gençlere kitap okumanın faydalarının yanı sıra temiz ve akıcı bir Türkçeye sahip olmanın önemini, sahip olduklarını paylaşabilme ayrıcalığını kazandırmak amacını taşımaktadır. Bu çalışmada projeye katılım gösteren öğrencilerin gönüllü okuyuculuk faaliyetleri sürecine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Proje gönüllülük esasına dayalı olarak, eğitim öğretim faaliyetleri saatleri dışında gerçekleşmekte olup Ankara ili 9 merkez ilçede bulunan resmî ve özel ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerini kapsamaktadır. Çalışma 2023-2024 eğitim öğretim yılında projenin 1. etabına katılım gösteren 11 ve 12. sınıfa devam eden 6 öğrenci ile yürütülen nitel araştırma türünde bir durum çalışmasıdır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı uygun örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Veriler gönüllü okuyucu öğrencilerin elde ettikleri deneyimleri ve kazanımları belirlemeye yönelik hazırlanan 5 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde, nitel analiz yöntemlerinde içerik analizi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre gönüllü okuyucu öğrenciler, fırsat eşitliğinin sağlanması noktasında katkı sunmalarından ve karşılıksız yardım edebilme duygusunun kendilerinde yarattığı mutluluktan dolayı kendilerini şanslı olarak ifade ettikleri görülmüştür. Bu faaliyet kapsamında sürdürülebilir toplumsal fayda noktasında sosyal sorumluluk bilinci ve empati becerilerini geliştirerek hayata farklı bir bakış açısı ile bakabilmeyi öğrendiklerine vurgu yapmışlardır. Türkçenin doğru kullanımı noktasında ise diksiyonlarını geliştirmiş olmalarını ifade etmelerinin yanı sıra konuşma ve yazma becerilerinde de belirgin düzeyde gelişme olduğunu vurgulamaları çalışmada elde edilen bir diğer bulgudur.

Anahtar Kelimeler: Sesli kitap, empati, gönüllü okuyuculuk, sosyal sorumluluk.

ÜSTÜN YETENEKLİ ÖĞRENCİLERİN ÖĞRENME STİLLERİNİN BELİRLENMESİ: KARAMAN BİLSEM ÖRNEĞİ

Üstün yetenekli öğrencilerin öğretim süreci planlanırken hazır bulunuşluk, ilgi ve öğrenme stilleri dikkate alınmaktadır. Hazırlanacak programların içerik, süreç, öğrenme ortamı ve ürün öğelerinde yapılacak farklılıklarda öğrenme stilleri önemli bir belirleyicidir. Öğrenme stilleri, öğrencinin yetenekleri ile ilgili ipucu sağlarken aynı zamanda gözlenebilir öğrenme davranışlarını tespit etmeye yardımcı olmaktadır. Bu araştırmanın amacı da Karaman BİLSEM’de öğrenim gören üstün yetenekli öğrencilerin cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenine göre öğrenme stillerinin belirlenmesidir. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Karaman Bilim ve Sanat Merkezi’nde 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan 34 kız, 36 erkek olmak üzere 70 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Anthony F. Grasha ve Sheryl Wetter Riechmann tarafından 1974 yılında geliştirilen 60 madde ve 6 alt boyuttan oluşan Grasha-Riechmann Öğrenme Stilleri Envanteri (GRÖnSE) kullanılmıştır. Cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerinin öğrenme stilleri üzerinde anlamlı farklılıklar olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre cinsiyete göre öğrenme stili incelendiğinde erkek öğrencilerin bağımsız öğrenme stili ortalama puanı ($\bar{x}=3,89$) en yüksek iken kız öğrencilerin katılımcı öğrenme stili ortalama puanı ($\bar{x}=4,00$) en yüksek bulunmuştur. Hem kız öğrencilerin ($\bar{x}=2,30$) hem de erkek öğrencilerin ($\bar{x}=2,43$) en düşük ortalamaya ait öğrenme stili puanları ise pasif öğrenme stilidir. Sınıf düzeyi değişkenine göre öğrenme stili incelendiğinde 5. sınıf ($\bar{x}=4,11$) ve 6. sınıf ($\bar{x}=3,85$) öğrencilerinin en yüksek ortalaması katılımcı öğrenme stiline ait iken 7.sınıf ($\bar{x}=3,85$) ve 8. sınıf ($\bar{x}=3,56$) öğrencilerinin en yüksek ortalamasının bağımsız öğrenme stiline ait olduğu bulunmuştur. Tüm sınıf düzeylerinde en düşük ortalamanın ise pasif öğrenme stiline ait olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgiler ışığında üstün yetenekli öğrencilere yönelik farklı öğrenme stillerine uygun çalışma alanı sunulması, öğretmenlerin öğrencinin öğrenme stilini dikkate alan öğretim yöntemleri uygulamaları, farklı değişkenlerle öğrenim çalışmalarının genişletilmesi öneri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üstün yetenekli öğrenci, öğrenme stilleri, sınıf düzeyi.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık

Meltem KOPTAGEL ÇELTEK

Karaman/Merkez

Karaman Bilim ve Sanat Merkezi

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

Tülay YATAĞAN BAYRAM

Çorum/Merkez
Çorum Anadolu Özel Eğitim Meslek Okulu

video
sunum
özet

ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULUNA DEVAM EDEN ÖĞRENCİLERE YÖNELİK MESLEKİ REHBERLİK ÇALIŞMALARININ ÖNEMİ

Özel gereksinimli öğrencilerle normal gelişim gösteren öğrencilerin mesleki gelişim süreçlerinin aynı sırayı izlediği yalnızca bu sürecin özel gereksinimli öğrencilerde desteklenmesi gerektiği görülmektedir. Özel gereksinimli öğrenciler, bilişsel kapasitelerindeki sınırlılıklar nedeniyle ilgi ve yeteneklerini keşfetme, meslekleri tanıma, kendi ilgi ve yeteneklerine uygun meslek seçmekte zorlanmaktadır. Özellikle okul döneminde sosyal ve mesleki becerilerde eksiklik yaşayan öğrenciler, 11 ve 12. sınıfta staj dönemlerinde çalışma arkadaşları/işverenleri ile uyum sorunları yaşamakta ve iş hayatından kopmaktadırlar. Özel gereksinimli öğrencilerin bağımsız yaşamalarını ve üretken bireyler hâline gelmelerini destekleyecek rehberlik çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır. Günümüzde özel eğitim meslek okullarına devam eden hafif düzeyde zihinsel öğrencilere yönelik mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı programı bulunmaması alana yönelik çalışma yapılması gerektiğini göstermektedir. Bu amaçla Çorum Anadolu Özel Eğitim Meslek Okuluna devam eden 20 kişilik 12. sınıf öğrencisine 18 oturumluk mesleki rehberlik/kariyer danışmanlığı programı uygulanmıştır. Çalışmanın etkililiğini ölçmek amacıyla ön test ve son test yapılmıştır. Uygulama sonucunda deney grubuna uygulanan mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı programının öğrencilerin sosyal ve mesleki becerilerinin artmasına katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Mezun öğrencilerle yapılan yarı-yapılandırılmış görüşme sonuçlarına göre uygulanan program, öğrencilerin istihdam edilebilirlik becerilerinin yükselmesine katkı sağlamıştır. Çalışmada örneklem grubu olarak Çorum Anadolu Özel Eğitim Meslek Okuluna devam eden 12. sınıf öğrencileri seçilmiştir. Sonraki araştırmalarda farklı eğitim kademelerinde ve farklı illerdeki örneklem gruplarında çalışmalar yapılabilir. Ayrıca örneklem olarak seçilen grubun gelişimini destekleyecek farklı değişkenler olabilir. Demografik, aile ve çevre desteği, öğrencinin cinsiyeti, eğitim gördükleri atölye vb. değişkenler de incelenerek araştırma genişletilebilir.

Anahtar kelimeler: Özel eğitimde istihdam, özel gereksinimli öğrenciler, mesleki rehberlik/kariyer danışmanlığı.

CUMHURİYET'İN KURULUŞUNDAN YÜZÜNCÜ YILINA MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRALARINDA REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ

İlk Millî Eğitim Şûrası Cumhuriyet'in kuruluşundan on altı yıl sonra 1939 yılında yapılmıştır. Sonuncusu 2021 yılında olmak üzere Milli Eğitim Şûrası yirmi defa toplanmıştır. Millî Eğitim Şûralarının amacı eğitimde var olan sorunları belirlemek ve bu sorunlara yönelik çözüm yollarına ulaşmaktır. Bu çalışmanın amacı da Millî Eğitim Şûralarında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine yönelik alınan kararların değişimini incelemek ve bu kararların değerlendirmesini yapmaktır. Araştırmanın gerekçesi, Millî Eğitim Şûralarında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde alınan kararlara yönelik genel bir bakışın elde edilmesiyle geçmiş kararlar değerlendirilerek gelecekte uygulanabilecek kararların neler olduğunun ortaya konmasıdır. Böylelikle gelecekteki kararların işlevselliği artırılabilir. Araştırma kapsamında 1939-2021 yılları arasında yapılan Millî Eğitim Şûraları nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Bu incelemede Millî Eğitim Şûraları rehberlik hizmetlerinin içeriği, rehberlik hizmeti verecek elemanların eğitimi, rehber öğretmen/psikolojik danışman ünvanlarının gündem olup olmaması, hangi problem alanlarına yönelik kararların daha fazla olduğu alt problemleriyle ele alınmıştır. Araştırma sonucunda rehberlik kavramından ilk kez 1962 yılında yapılan 7. Millî Eğitim Şûrası'nda söz edildiği görülmüştür. Bu şûrada rehberlikten, eğitimde ölçme ve değerlendirme başlığı altında söz edilmiştir. Daha sonraki yıllarda yapılan 13 Eğitim Şûrası'nda da rehberlik hizmetlerinden bahsedilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar Millî Eğitim Şûralarında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine genel bir bakış sunmuştur. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin tek başına gündem maddesi olması, rehber öğretmen/psikolojik danışman ünvanlarına yönelik kafa karışıklığının giderilmesi amacıyla tek bir ünvanda karar kılınması, rehberlik hizmetleriyle ilgili kararların tüm problem alanlarına yönelik olması önerilerinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Millî Eğitim Şûraları, rehberlik ve psikolojik danışma, rehber öğretmen, psikolojik danışman.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık

Sevde YILMAZ

Şanlıurfa/Birecik

Güzelyurt İmam Hatip Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık

Hazel Kübra ALTUN

Kırıkkale/Merkez

Bahçelievler Şehit Volkan Canöz İmam Hatip Ortaokulu

ORTAOKUL 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNDE GÖRÜLEN AKRAN ZORBALIĞININ AKRAN ZORBALIĞI FARKINDALIK PROGRAMI ARACILIĞIYLA GİDERİLMESİ: BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Bu araştırmada akran zorbalığı farkındalık programı aracılığıyla ortaokul beşinci sınıf öğrencileri arasında görülen akran zorbalığının giderilmesi amaçlanmıştır. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan katılımcı eylem araştırması deseninde gerçekleştirilmiştir. Araştırma, 2023 yılı sonbahar döneminde Kırıkkale'de bulunan bir ortaokulda 21 beşinci sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmada toplam 6 eylem planı hazırlanmış ve her biri haftalık olarak uygulanmıştır. İlk 5 eylem planında öğrenciler ile Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan akran zorbalığı farkındalık programı uygulanmıştır. Son eylem planında ise drama ve film izleme etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Tüm bu yollarla elde edilen verilerin analizi ile araştırmanın yapıldığı sınıfta öğrenim gören öğrencilerin akran zorbalığının giderilmesi için çalışılmıştır. Araştırma sürecinde katılımcı gözlemler, yansıtıcı günlükler (araştırmacı günlüğü, öğretmen günlüğü ve öğrenci günlükleri), sınıf öğretmeni ve öğrencilerle gerçekleştirilen yarı-yapılandırılmış görüşmeler ve sınıf içi diyaloglar ile uygulamaya ilişkin geri bildirimler sorgulanmıştır. Verilerin analiz edilmesinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan akran zorbalığı farkındalık programının akran zorbalığının giderilmesine katkısı olduğu ve eylem araştırması sürecinin de bu bağlamda MEB programlarının uygulamadaki deneyimlerin alan yazınına yansıtılması bakımından etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul beşinci sınıf öğrencileri, akran zorbalığı farkındalık programı, eylem araştırması.

video
sunum
özet

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNDE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞIN YORDAYICISI OLARAK STRESLE BAŞA ÇIKMA TARZLARI

Araştırmada ortaöğretim öğrencilerinin stresle başa çıkma tarzlarının psikolojik sağlamlıklarını hangi oranda yordadıklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca ortaöğretim öğrencilerinin psikolojik sağlamlıkları ve stresle başa çıkma tarzlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, kalınan yer, kardeş sayısı, okul türü ve maddi durum değişkenlerine göre anlamlı olarak farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Araştırmanın örneklemi Samsun ili Çarşamba, Terme, Salıpazarı ve Ayvacık ilçelerinde öğrenim gören 945 fen, Anadolu, meslek ve imam hatip lise öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın ölçme araçlarını; Arslan'ın (2015) Türkçeye uyarladığı Çocuk ve Genç Psikolojik Sağlamlık Ölçeği, Aydın'ın (2005) geliştirdiği G-Stresle Başa Çıkma Stratejileri Ölçeği (G-SBSÖ) ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu oluşturmaktadır. Elde edilen veriler SPSS 25 paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde bağımsız örneklem t testi, tek yönlü ANOVA testi ve Basit Regresyon analizi gibi parametrik testlerden yararlanılmıştır. Analizler sonucunda ortaöğretim öğrencilerinin stresle başa çıkma stratejilerinin psikolojik sağlamlıklarını anlamlı derecede yordadığı tespit edilmiştir. Stresle başa çıkma tarzları psikolojik sağlamlıktaki varyansın %42'sini anlamlı olarak açıklamıştır. Ortaöğretim öğrencilerinin psikolojik sağlamlıklarının maddi durum değişkenine göre anlamlı olarak farklılaştığı; cinsiyet, kalınan yer, kardeş sayısı, okul türü ve sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı; stresle başa çıkma stratejilerinin cinsiyet, kardeş sayısı, maddi durum ve sınıf düzeyine göre anlamlı derecede farklılaşırken kalınan yer ve okul türüne göre anlamlı derecede farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yapılan incelemeler sonucunda bu araştırmanın değişkenleri ve örneklemiyle gerçekleştirilen çok fazla araştırmaya rastlanmamıştır. Bu nedenlerle araştırmanın literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Lise öğrencileri, stresle başa çıkma stratejileri, psikolojik sağlamlık.

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık

Emrah KARATAŞ

Samsun/Çarşamba
Hacı Yılmaz Yılmaz Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Şule OKTAŞ

Samsun/İlkadım
Samsun Bilim Sanat Merkezi

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KAPSAYICILIK VE REHBERLİK

Eğitimde Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanlık

Seda YILMAZ

Muğla/Fethiye

Şehit Yüzbaşı Özgür Özekin Mesleki ve Teknik
Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN MESLEK SEÇİMİ VE KARIYER PLANLAMA SÜREÇLERİNE REHBERLİK ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Araştırma projesi, meslek lisesine yeni başlayan öğrencilerin ilgi ve yetenekleriyle uyumlu meslekleri seçmelerine ve seçtikleri mesleklerde doğru bir kariyer planlaması yapmalarına rehberlik etmek amacıyla yürütülmüştür. Projede kariyer süreçlerinin en başında olan ve meslek lisesine yeni başlayan öğrencilerin yetenekleri ve ilgi alanlarını ön plana çıkararak sahip oldukları akademik ve mesleki potansiyellerinin farkında olmalarının sağlanması ve bu doğrultuda bir meslek seçimi yapmaları hedeflenmiştir. Araştırmanın evrenini meslek liselerinde öğrenim gören 9. sınıf öğrencileri, örneklemini ise basit rastgele örnekleme yoluyla 8 meslek lisesinden seçilen 9. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma çalışmasına ayrıca Almanya'dan ve Moldova Cumhuriyeti'nden 1 meslek lisesi katkı sağlamıştır. Araştırma kapsamında yer alan tüm okullar tarafından araştırma örnekleminde bulunan öğrencilere kurumları bünyesinde eğitim verilen meslek alanlarının tanıtımı yapılmış, bu alanların iş ve istihdam alanları ve kariyer imkânları hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca öğrencilerin meslek seçimlerine rehberlik etmek amacıyla her meslek alanından uzman öğretmenler, akademisyenler ve sektör temsilcilerinin katıldığı "Kariyer Planlama Söyleşileri" çevrim içi ortamlarda düzenlenmiş ve projede bulunan öğrencilerin katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin interneti doğru ve etkili kullanma, araştırma yapma becerilerini geliştirme ve geleceğin meslekleri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamak amacıyla "Sosyal Medya ve Dezenformasyon", "Bilgi Teknolojileri" "Geleceğin Meslekleri" konulu söyleşiler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada meslek liselerine yeni başlayan öğrencileri kapsayan nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce örnekleminde bulunan öğrencilere meslek alanları ve kariyer planlamaları konularını kapsayan bir ön test uygulanmıştır. Aynı test, araştırmanın sonunda tekrar uygulanmış ve ön test ile son test arasındaki referans değerler basit istatistikî yöntemle analiz edilmiştir. Böylece öğrencilerin proje öncesinde meslek seçimiyle ilgili sahip oldukları bilgiler ve hazır bulunuşluk düzeyleri gözlemlenmiş, son test sonucunda da öğrencilerin projenin sonunda meslek alanları ve meslek seçimleri ile ilgili proje süresince farkındalık kazandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca projenin sonunda öğrencilerle deneyim paylaşımı etkinliği yapılmış ve bu etkinlikle birlikte öğrencilerin ilgi ve yeteneklerinin daha çok farkında oldukları, seçmeyi düşündükleri meslekler ile ilgili daha fazla bilgi edindikleri ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: rehberlik, danışmanlık, meslek seçimi, kariyer planlama.

TEMA

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

ALT TEMALAR

- Millî ve Manevi Değerlerin Eğitimi ve Öğretimi
- Eğitimde Kültür ve Medeniyet Bilinci
- Şahsiyet Eğitimi
- Duygu Terbiyesi
- Demokrasi Bilinci

video
sunum
özet

MEHMET ÂKİF ERSOY'UN MANZUM HİKÂYELERİNDE FORMAL VE İNFORMAL DEĞERLER EĞİTİMİ UYGULAMALARI

Manzum hikâye, edebiyat alanının en köklü edebî türleri arasında yer alır. Şairler, şiir ve hikâyeyi manzum hikâye ile ortak bir paydada bir araya getirme imkânına kavuşurlar. Şiirin lirizm, hikâyenin ise anlatmaya dayalı özelliklerini tek bir edebî tür hâlinde yansıtan manzum hikâyelerde birey ve toplum ruhunda kendini gösteren evrene dair varlık, tabiat, inanç, insan, toplum, olay, olgu ve meselelerle ilgili düşünce, intiba, coşku ve heyecanlar ifade edilir. Çoğu manzum hikâye şairinin, manzum hikâyenin kapsayıcı özelliğinin farkında olarak ele aldıkları tema ve konular vasıtasıyla birey ve toplum hayatını şekillendirmeye ve eğitmeye çalıştığı görülür. Öğrencilere sosyal, ahlaki ve kültürel değerlerin kazandırılmasını amaçlayan değerler eğitimi de -bir kavram ve kuramsal bir öğretim metodu olarak olmasa da- manzum hikâyelerde şairler tarafından sıklıkla ele alınır. Eserlerinde dürüstlük, hoşgörü, saygı, sevgi, yardımlaşma, sorumluluk, çalışkanlık ve empati gibi değerleri ele alarak Türk kültür ve medeniyeti ile inanç dünyasını ortaya koymaya çalışan, millî ve evrensel sorumluluk duygusuyla birey ve toplum hayatını araştıran, sorgulayan Mehmet Âkif Ersoy, değerler eğitiminin Türkiye'deki en önemli yansıtıcıları arasında yer alır. Mehmet Âkif, Türk kültüründe geniş yer tutan "kıssadan hisse" geleneğinden yola çıkarak adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik gibi kök değerlere kendisi ve ülkesine aydınlık bir gelecek hazırlamaya çalışan, çok yönlü, yüksek vasıflı ve donanımlı nesillerin yetişmesine katkıda bulunmak amacıyla eserlerinde yer verir. Nitel araştırma metodunun kullanıldığı çalışmamızda Mehmet Âkif Ersoy'un "Safahat" adlı kitabındaki manzum hikâyelerinin, değerler eğitimi kapsamında incelenmesi amaçlanmıştır. Bir bildiri metninin alanı ve kapsamı çerçevesinde şairin manzum hikâyeleri ile duygu ve düşünce dünyası bütünsel olarak ele alınmıştır. Değerler eğitiminin bir uygulayıcısı olarak Mehmet Âkif Ersoy'un canlı bir dil ve üslupla anlattığı manzum hikâyelerinin formal ve informal eğitim öğretim alanlarında değerler eğitiminin somut örnekleri olarak yer alabileceği önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, formal eğitim öğretim, informal eğitim öğretim, manzum hikâye, Mehmet Âkif Ersoy.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Ünal BÜYÜK

Denizli/Merkezefendi

Denizli İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Öğretimi

Fülya YEŞİLOĞLU UÇAR

HATAY

Antakya/İkinci Nevzat Ceylan İlkokulu

video
sunum
özet

İLKOKUL TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KÖK DEĞER AKTARIMININ METİNLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Bu çalışma, 4. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde işlenen kök değerleri (adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverlik) belirleyerek bu değerlerin temalar ve metin türü bağlamında değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Araştırma için Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından tavsiye olunan ve 2023-2024 eğitim öğretim yılında okutulan 4. sınıf Türkçe ders kitabı (Koza Yayınevi) incelenmiştir. Kitapta yer alan 32 metin (okuma metinleri, şiirler, serbest okuma metinleri ve dinleme/izleme metinleri) çalışma kapsamına alınmıştır. Nitel olarak tasarlanan bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak doküman inceleme kullanılmıştır. Çalışmada veri kaynağı olarak kullanılacak 4. sınıf Türkçe ders kitabı metinleri, doküman analizine tabi tutulmuştur. Metinler, ilişkilendiği kök değerler açısından analiz edilmiştir. Metinlerin ilişkili olduğu kök değerler belirlendikten sonra metin türü ve temalar bakımından incelenmiştir. Metin türlerine ve temalara göre ağırlıklı olarak işlenen kök değerler belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, 4. sınıf Türkçe ders kitabında en çok işlenen kök değer sevgi (f=29)'dir. Sevgi kök değerini öz denetim (f=15), saygı, sorumluluk ve yardımseverlik (f=14), vatanseverlik (f=13) ve sabır(f=12) takip ederken dostluk, adalet (f=9) ve dürüstlük(f=3) değerlerine ağırlık verilmediği tespit edilmiştir. 8 temayı içeren 4. sınıf Türkçe ders kitabında sevgi kök değeri 6 temada en çok işlenen kök değer olmuştur. Millî Eğitim Bakanlığı Türkçe Öğretim Programı(2019)'nda yer alan ve ders kitabındaki metinlere kaynaklık eden metin türleri göz önüne alınarak yapılan analizlerde bilgilendirici metin, hikâye edici metin ve şiir türünde en çok işlenen kök değer "sevgi" olduğu belirlenmiştir. Bilgilendirici metinlerde sevgi kök değerinden sonra sorumluluk, saygı ve vatanseverlik; hikâye edici metin türünde sevgi kök değerinden sonra saygı, yardımseverlik ve özdenetim; şiir türünde sevgi kök değerinden sonra vatanseverlik ve özdenetim, ağırlıklı işlenen kök değerlerdendir. Tema bazında kök değerler her temada ağırlıklı işlense de metin türü bakımından aynı denge görülemediği tespit edilmiştir. Ders kitabı içerikleri oluşturulurken her metin türünde kök değerlerin dengeli dağılım sağlanmasının öğrencilerin maddi manevi değerleri kazanmasında faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Türkçe Öğretimi, kök değerler, metin, değerler öğretimi, kültürel miras.

OKULUMUZDA TARİHİ, DOĞAL VE KÜLTÜREL MEKÂNLAR SOKAĞI

Sosyal medyanın yaygın ve bilinçsiz kullanımından dolayı gençler kültürlerini tanıyamamakta, popüler kültür öğeleri gençleri olumsuz tutum ve davranışlara doğru sürüklemektedir. Küreselleşen dünyada yeni teknolojiler, genç nesillerimizi oyun ve eğlenceyle meşgul ederek kültürümüzden uzaklaştırmakta, değerlerimizin unutulmasına sebep olmaktadır. Bu problemden yola çıkarak geçmişten günümüze kültürümüzün izlerini taşıyan tarihi, doğal ve kültürel mekânları tanıtmak ve buralara ilgiyi artırmak amacıyla eğitimde kalıcılığı yüksek olan görsel materyal esas alınarak bir sokak hazırlanmıştır. Çünkü kalıcı öğrenme ve öğrenilenlerin içselleştirilmesinde okul ortamlarındaki uygulamaları zenginleştirmek ve eğitim alanlarının niteliğini geliştirmek önem arz etmektedir. Okul koridorlarından birini "Tarihi, Doğal ve Kültürel Mekânlar Sokağı"na dönüştürme projesini okulumuz sosyal bilgiler, görsel sanatlar, teknoloji tasarım dersi öğretmenleri ve gönüllü öğrencilerden oluşan ekip, iş birliği içerisinde gerçekleştirmiştir. Ortaokul 5 ve 8. sınıf müfredatları taranmış ve ders kazanımları doğrultusunda Mevlânâ Türbesi, Bandırma Vapuru, Nemrut Dağı, Kız Kulesi, Balıklı Göl, Kapadokya, İshak Paşa Sarayı, İkizdere Köprüsü, Hazinedar Konağı, Pamukkale Travertenleri, Selimiye Cami, Galata Kulesi, Kız Kalesi, Hattuşaş Antik Kent, Apollon Tapınağı'nın çizimine karar verilmiştir. Anadolu kültürüne özgü motifler, eşsiz doğal mekânlar, tarihe tanıklık etmiş eserler, yaşam alanları ve mimari yapılar kullanılarak projemiz zenginleştirilmiştir. Çalışmamızın başlangıcında daha önce yapılmış benzeri uygulama örnekleri incelenmiştir. Proje alanı, okulun giriş katındaki koridorun duvar ve kapıları olarak belirlenmiştir. Proje on haftada duvar resimleme tekniğiyle gerçekleştirilmiştir. Projenin çalışma aşamasında ekipteki öğretmenlerin proje günlüğü tutmaları ve okulumuzdan rastgele belirlenen öğretmen ve öğrenci gözlemleri betimsel analiz yöntemiyle yorumlanmıştır. Okul bünyesinde yaptığımız veri toplama çalışmalarının sonunda öğrencilerde tarihi, doğal, kültürel mekânlara ilginin arttığı ve kültürümüze ait kalıcı izler oluşturduğu görülmüştür. Okul koridorunun tamamının el çizimleri ve boyanarak "Tarihî, Doğal ve Kültürel Mekânlar Sokağı"na dönüştürülmesiyle öğrencilere Türk kültürü resim sanatı yoluyla kalıcı olarak aktarıldı. Oluşturulan alan farklı okul öğrencilerinin ziyaretlerine de açılarak yaygın etki artırıldı. Projemiz teknoloji bağımlılığı ile mücadelede öz kültürünü tanımanın önemini ortaya koymasından dolayı önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Okul koridoru, tarihî mekân, doğal mekân, kültürel mekân.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve Medeniyet Bilinci

Kadir BAŞDAĞ

Ordu/Fatsa

Ecz. İlhan Hazinedar Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Menendi ERDEM

Denizli/Merkezefendi

Merkez Efendi İlkokulu

video
sunum
özet

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNE ATIKLARI DEĞERLENDİRME BİLİNCİNİN KAZANDIRILMASI

Bütün canlıların yaşama alanı olarak çevrenin korunması ve yaşanılabilir hâle getirilmesi, toplumdaki tüm bireylere çevre bilincinin temel eğitimden itibaren teorik ve uygulamalı eğitim verilmesiyle sağlanabilmektedir. İlkokulun amaçları arasında her öğrenciye çevre bilincinin temel düzeyde kazandırılması yer almaktadır. Çevre bilincinin kazandırılması içinde yaşanan çevrenin korunması ve daha yaşanılabilir hâle getirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Öğrenciye çevre bilincinin teorik ve uygulamalı eğitimle kazandırılması daha kalıcı olmasını sağlamaktadır. Bu amaçla öğrencinin aktif katılımının sağlandığı etkinliklerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Çevre bilincini kazandırmak için proje tabanlı çalışmalar öğrencinin aktif katılımını sağlamada etkin bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Proje tabanlı çalışmalar hem uygulama hem de değerlendirme yöntemleri açısından aktif katılımı ve içselleştirmeyi kapsamaktadır. Proje tabanlı çalışmalarda öğrenci sorumluluk alıp etkin çaba harcayarak, yükümlülükleri yerine getirme ve kendini değerlendirebilme becerilerini daha kısa zamanda ve kalıcı olarak edinebilmektedir. Bu çalışmanın amacı ilkokul 1,2,3 ve 4. sınıf öğrencilerinin atıkları değerlendirme bilinci kazandırılmasını belirlemektir. Bu amacı gerçekleştirmek için "sıfır atık" projesi hazırlanıp dört yıl uygulanarak sonuçları kaydedilmiştir. Çalışma uygulama ağırlıklı olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma, "sıfır atık" projesinin dört yıl uygulanmasıyla gerçekleştirildiğinden boylamsal bir çalışmadır. Proje 1. sınıf öğrencileriyle başlamış ve aynı öğrencilerle 2, 3 ve 4. sınıfta devam etmiştir. Öğrencilere proje çerçevesinde yaratıcılıklarını işe koşarak atık malzemeleri değerlendirmesi istenmiştir. Yaratıcılıklarını kullanarak atık malzemelerle ürün ortaya koyabilmesi için teorik ve uygulamalı eğitim verilmiştir. Öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanarak atık malzemeyle yaptığı ürünler değerlendirilmiş ve sergi açılarak sunulmuştur. Proje sonunda öğrencilerin yaratıcılıklarını kullanarak atık malzemeyle ortaya koyduğu ürünlerin değerlendirilmesiyle elde edilen sonuçlar şunlar: (i) Yaratıcılıklarını atık malzemeyle bir ürün ortaya koyarak etkin bir biçimde işe koşmaktadır. (ii) Atık malzemeyi kullanılabilir bir ürüne dönüştürerek çevreyi koruma bilinci kazanmıştır. (iii) Atık malzemelerle çevreyi kirletmeyerek çevrenin korunmasına aktif katkıda bulunmuştur. (iv) Atıkları kullanılabilir bir ürüne dönüştürerek geri dönüşüme etkin katkıda bulunmuştur. (v) Atık malzemeyi değerlendirme becerisini kazanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çevre, çevre eğitimi, çevre bilinci, ilkokul öğrencisi, atık.

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN HAYATIN ANLAM VE AMACINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

İnsan, doğası gereği sürekli olarak arayış içerisinde. Bu arayış hâli yaşamın en önemli evresi olan ergenlik döneminde karmaşık, derin hatta çoğu zaman sorunsal bir konu hâline gelmiştir. Ergenlik döneminde yoğun sorgulama içerisine giren öğrencilerin kendi değerlerini ve hedeflerini belirleyerek gelecekleri hakkında net bir vizyon geliştirmeleri oldukça önemlidir. Bu araştırma ile ortaöğretim öğrencilerinin hayatın anlam ve amacına yönelik tutum düzeylerini ve bu tutumlarını etkileyen değişkenlerin neler olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır. Nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılan araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında Osmaniye ili Merkez ilçesinde ortaöğretim kurumlarında öğrenim görmekte olan ve seçkisiz örneklem yöntemi ile seçilen 363 kız, 163 erkek olmak üzere toplam 526 öğrenciden elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Aydın, Kaya ve Peker tarafından geliştirilen, toplam 17 madde ve iki alt boyuttan oluşan "Hayatın Anlam ve Amacı" ölçeği ile araştırmacı tarafından oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin hayatın anlam ve amacına yönelik tutum düzeylerinin "orta", ölçeğin "Hayatın Anlam ve Amacı" alt boyutundan aldıkları puan ortalamasının yüksek, "Hayatın Anlamsızlığı ve Amaç Yoksunluğu" alt boyutundan aldıkları puan ortalamasının ise orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen verilere göre cinsiyete ve okul türüne göre öğrencilerin hayatın anlam ve amacına yönelik tutum düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Sınıf düzeyine ve sosyoekonomik düzeye göre öğrencilerin hayatın anlam ve amacına yönelik tutum düzeylerinde ölçek toplam puan ortalaması ve hayatın anlam ve amacı alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmezken hayatın anlamsızlığı ve amaç yoksunluğu alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre 9. sınıf öğrenciler ve üst düzey gelir düzeyine sahip öğrenciler diğer gruplara göre hayata daha anlamsız ve amaçsız bir tutum sergilemektedirler. Akademik başarı değişkenine göre ölçek toplamında ve hayatın anlamsızlığı ve amaç yoksunluğu alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Buna göre akademik başarı ortalaması 0-45 puan arasında olan öğrencilerin hayatın anlam ve amacına yönelik tutum puanları daha düşüktür.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, anlam arayışı, anlamsızlık.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Şahsiyet Eğitimi

Nail ALATAŞ

Osmaniye

Oğuz Kağan Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin Eğitimi ve Öğretimi

Seden ERKAN

Ankara/Yenimahalle
Dr. Ufuk Ege Anaokulu

Sinem ÖRENLİ

Ankara/Yenimahalle
Dr. Ufuk Ege Anaokulu

video
sunum
özet

ATATÜRK'E VEFA VALİZLERİNİN 81 İL YOLCULUĞU

Türkiye Cumhuriyeti kurucusu Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde verilen Kurtuluş Mücadelesi'ne olan minnetimizi göstermek üzere, Türk Millî Eğitim Kanunu, Yasa, Yönetmelik ve eğitim programlarında yer alan Atatürk ile ilgili etkinliklerle 3-17 yaş arası öğrenciler arasında birlik ve beraberliği sağlamak ve farkındalık yaratmak amacıyla uygulanmış bir projedir. Projeye katılacak olan branş öğretmenleri, kendi müfredatlarında yer alan Atatürk ile ilgili kazanımlara yönelik öğrencileri ile bir ön hazırlık çalışması yapmıştır. Ön hazırlık çalışmasının ardından öğrencilerden bireysel ya da grup çalışmaları yapmaları istenmiştir. Öğretmenler, projeye dâhil olan öğrencileri ile birlikte ortaya çıkarttıkları eserlerde "Atatürk ve Atatürk Sevgisi" konusunu ön plana çıkartmış; 3-17 yaş arası öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılapları ile millî ve manevi değerlerine bağlı, öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun ve güzel sanatlara ilgi duymalarını sağlayan sosyal, kültürel ve sanatsal becerilerle donatılması hedeflenmiştir. Projemiz sonunda ortaya çıkacak olan eserlerin türü serbest olarak belirlenmiştir. Projemiz 103 okul, 200 öğretmen ve 3000 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. 3 Valiz, 81 ilde; resmî ana sınıfı, Anadolu lisesi, bağımsız anaokulu, bilim sanat merkezi, çok programlı Anadolu lisesi, fen lisesi, görme engelliler ilkokulu, görme engelliler ortaokulu, akşam sanat okulu, güzel sanatlar lisesi, ilkokul, imam hatip Anadolu lisesi, imam hatip ortaokulu, işitme engelliler ilkokulu, işitme engelliler ortaokulu, mesleki eğitim merkezi, mesleki ve teknik Anadolu lisesi, ortaokul, spor lisesi, yatılı bölge ilkokulu, yatılı bölge ortaokulu, sosyal bilimler lisesini dolaşarak 3000 öğrencinin yaptığı eserleri toplamıştır. Mektup, portre, kısa film, anı defteri, resim, şiir, öykü, kompozisyon, afiş, radyo tiyatrosu, broşür, şarkı, fotoğraf, video, kumaş boyama, ahşap ürünler, albümler, baskı çalışmaları vb. 174 ürün; 23 Nisan 2022'de Meb Şura Salonu'nda, 19 Mayıs 2022'de ATO fuaye alanında sergilenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Atatürk, Kurtuluş Mücadelesi, Eğitim.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL ORTAMDA AHLAKİ DEĞERLERE DÖNÜK ALGILARININ İNCELENMESİ

Bu araştırmada ilçe merkezinde bulunan ve genellikle internete rahatlıkla ulaşabilen öğrencilerin dijital ortamlardaki ahlaki değerlere dönük algılarına odaklanılmıştır. Elde edilen sonuçlar ortaokul öğrencilerine yapılacak değerler eğitimine ışık tutması açısından önemsenmektedir. Araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin dijital ortamlardaki ahlaki değerlere yönelik algılarının ortaya konulması olarak belirlenmiştir. Nicel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüş olan araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu 133 kız, 151 erkek olmak üzere 284 ortaokul öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla "Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Ortamda Ahlaki Değerlere Dönük Algıları Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek kullanımı konusunda geliştiricilerden izin alınmış ve uygulama izni bağlı bulunan millî eğitim müdürlüğünden alınmıştır. Verilerin analizi IBM SPSS Statistics 26 yazılımı ile yapılmıştır. Analiz ve yorumlarda ortalama ve standart sapma değerlerinden faydalanılmıştır. Ölçekte yer alan faktörler ve ölçek geneli varyansların dağılımı tüm analizlerde homojen olarak belirlenmiş olup analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ortaokul öğrencilerinin dijital ortamda gerçek dünyadan daha fazla yalan söyledikleri, dijital ortamlardaki kötü davranışlardan vicdanlarının daha az rahatsız olduğu, yüz yüze olmaması olması sebebiyle öğrencilerin daha kaba ve kırıcı olabildikleri ve dijital ortamda öğrencilerin daha saygısız davrandığı ortaya konulmuştur. Öğrencilerin cinsiyeti açısından değerlendirildiğinde hakkaniyet ve sorumluluk ile merhamet ve dürüstlük değerleri açısından kızlar lehine anlamlı sonuç elde edilmişken mahremiyet ve nezaket açısından yaklaşık değerlere ulaşılmıştır. Dijital ortamdaki ahlaki değerlere dönük algılarda öğrencilerin yaşı açısından anlamlı bir fark bulunmamışken öğrenim gördüğü sınıfa göre bazı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlardan hareketle ortaokul öğrencilerine yapılacak değerler eğitimi çalışmalarında dijital ortamda dürüstlük, vicdani sorumluluk, nezaket ve saygı değerlerinin özellikle üzerinde durulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ahlaki değerler, dijital ortam, ortaokul, öğrenci.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin Eğitimi ve Öğretimi

Zarife HAMİYET

Amasya/Suluova

Şeker İlkokulu

Elif Belya YILMAZ

Amasya/Suluova

Şeker Ortaokulu

Mahmut HAMİYET

Amasya/Suluova

Şehit Hüseyin Kavaklı Fen Lisesi

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Şahsiyet Eğitimi

Semiha ZORLU

Mersin/Yenişehir

Şehit Kübra Doğanay Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Fatma HAS

Mersin/Yenişehir

Şehit Kübra Doğanay Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Ebru KANTAR

Mersin/Yenişehi

Şehit Kübra Doğanay Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

TARİHİ ŞAHSİYET VE MEKÂN ÖĞRETİMİNDE YAPAY ZEKÂ TEMELLİ ETKİNLİKLERİN KULLANILMASI

Çalışmada ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin tarihî olaylara ve şahsiyetlere yönelik geliştirilen yapay zekâ temelli etkinliklerinin öğrencilerin tarihî olay ve şahsiyetlere yönelik algıları üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Çalışma kapsamında 20 öğrenciden oluşan deney ve 20 öğrenciden oluşan kontrol grubu oluşturulmuştur. Kontrol grubuna geleneksel anlatım ve fotoğraflar yardımı ile etkinlikler yaptırılmış. Deney grubunu ise tarihî olaylara ve şahsiyetlerine yönelik toplanan veriler kullanarak Google tarafından geliştirilen web tabanlı makine öğrenme algoritması hizmeti sunun site kullanarak bir tahmin modeli geliştirilmiştir. Oluşturulan ağı kullanmak için tarihi olaylara ve şahsiyetlere yönelik geliştirilen etkinlikler uygulanmıştır. Etkinliklerin öğrencilerin tarihî tutumları üzerine etkisini belirlemek için anket uygulanmış ve analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ise; deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin etkinlikler sonrası arasındaki tarih tutumlarına yönelik farklılığı analiz ettiğimizde deney grubunun ortalaması 4.07, kontrol grubunun ortalaması 3,18 olduğu bu farkın ise istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Tarihî olay ve şahsiyet yönelik yapay zekâ temelli etkinliklere yönelik deney grubundaki öğrencilerin etkinliği değerlendirmesine yönelik verdikleri cevaplar incelendiği;

- Yapay zekâ etkinliklerinin tarihî olayların ve şahsiyetlerinin öğrenmesini kolaylaştıran diyen öğrencilerin oranı %70 olarak görünmüştür.
- Yapay zekâ etkinliklerinin tarihî olayların ve şahsiyetlere yönelik konuları daha zevkli hâle getirdiği diyen öğrencilerin oranı %60 olarak görünmüştür.
- Yapay zekâ etkinliklerinin tarihî olayların ve şahsiyetlere yönelik öğrenmeleri kalıcı hâle getirdiği diyen öğrencilerin oranı %55 olarak görünmüştür.
- Yapay zekâ etkinliklerinin tarihî olayların ve şahsiyetlere yönelik konuların daha verimli geçmesini sağlandı diyen öğrencilerin oranı %80 olarak görünmüştür.
- Yapay zekâ etkinliklerinin tarihî olayların ve şahsiyetlere yönelik konuların daha anlamlı öğrendim diyenlerin oranı %65 olarak görünmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, tarih, şahsiyet, etkinlik.

video
sunum
özet

UŞAK SÖZLÜ GELENEĞİNDE HİKÂYELİ TÜRKÜLER

Türküler halkın duygu, düşünce ve hayal dünyasından doğar ve toplumun yaşam koşullarından izler taşır. Sözlü gelenek ürünü olan türküler, belli bir yaşanmışlığın neticesinde ortaya çıkar. Bazı türküler, kayıt altına alınmadığı ve yaygın şekilde bilinmediği için unutulma tehlikesi taşımaktadır. Bu doğrultuda araştırma öncesinde Uşak ili Kaşbelen Ortaokulu öğrencileriyle yapılan görüşmeler sonrasında ihtiyaç analizi belirlenmiştir. Öğrencilerin kendi köylerine ve illerine ait türküler hakkında bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür. Bu sebeple araştırmamızın amacı, Uşak iline ait unutulmak üzere olan türkülerini hikâyeleriyle birlikte ortaya çıkarmaktır. Araştırma betimsel yöntem kullanılarak yapılmış, örneklem olarak Uşak ili belirlenmiştir. Kartopu örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen 8 katılımcı ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen türküler ve onlara ait hikâyeler yazılı hâle getirilerek derlenmiş, türküler kaynak kişiler tarafından özgün hâllerine seslendirilirken video kayıtları alınmıştır. Çalışma sürecinin sonunda 3'ü ağıt, 2'si ninni türünde olmak üzere 13 türküye ulaşılmış; türkülerin sözleri kayıt altına alınmış ve ulaşılan 10 türkü hikâyesi araştırmada yer almıştır. Uşak iline bağlı Kaşbelen, Çukur, Kışla ve Omurca köylerine ait olan bu türküler araştırmamızın yürütülmesine dâhil olan öğrenciler ile birlikte düzenlenen etkinlikte okul öğrencileri ile paylaşılmıştır. Türkü hikâyelerinin derlendiği kaynak kişiler doğal hikâye anlatıcıları olarak düzenlenen etkinliğe katılıp yerel türkülerin doğuş hikâyelerini anlatmışlardır. Aynı etkinlik kapsamında türküler seslendirilmiş, öğrencilere yazılı hâlde sözler verilerek türkülerini söylerken katılmaları sağlanmış, etkin bir şekilde sözlü gelenek ürünlerini öğrendikleri ve bu kültürel mirasa sahip çıkabilecek birikimi kazandıkları gözlemlenmiştir. Türkülerin daha iyi anlaşılması ve özümsemesi için onları hikâyeleriyle birlikte ortaya koymamızın önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kültürel mirasımızın devamlılığı adına sözlü gelenek ürünü olan halk türkülerimizin kalıcılığının sağlanması için unutulmak üzere olan eserlerin ortaya çıkarılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Yapılan bu çalışma, farklı illerdeki okullarda uygulanarak ortaokul seviyesindeki öğrencilerin öncelikle kendi kültürlerine ait türkülerini hikâyeleriyle beraber öğrenerek yerel kültürlerini daha yakından tanımaları sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü gelenek, türkü, türkü hikâyeleri.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Kübra AY YÜCE

Uşak/Merkez
Kaşbelen Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci

Sevda TAHMİSOĞLU

Ordu

Ünye Bilim ve Sanat Merkezi

UNESCO TÜRKİYE MİRAS ALANLARINI TANITMAYA YÖNELİK ETKİLEŞİMLİ ÇİZGİ ROMAN ETKİSİ

Bu çalışmada UNESCO tarafından dünya miras listesine alınmış, ülkemizde bulunan, geçmişle günümüzle ve gelecekle olan bağımızı temsil eden kültürel miraslarımızı araştırmak ve Web 2.0 araçlarını kullanarak bu listede yer alan miraslarımızı tanıtan İngilizce çizgi roman şeklinde bir kitap hazırlamak ve bu çizgi romanın bu alanların tanıtımına katkısını incelemek hedeflenmektedir. Bu çalışmada öncelikle ülkemizde yer alan bu miras alanları araştırılıp miras alanları ile ilgili fotoğraflar toparlanmıştır. Elde edilen verilerin İngilizce diline çevirisi yapılarak fotoğraflar ve İngilizce cümlelerle Web 2.0 araçlarından Toonytool ve Pixton yardımıyla çizgi roman şeklinde bir kitap oluşturulmuştur. Çocukların ve gençlerin keyif aldığı bu uygulamalar sayesinde farklı yaş gruplarına hitap edebilecek kültürel miraslarımızı tanıtabilecek bir kitap hazırlanmıştır. Hazırlanan bu kitap okulumuzda farklı kademelerden 20 öğrenciye sunulup öğrencilerin görüşleri de alınarak ön test ve son test uygulanmıştır. Nicel veri analizi yöntemiyle bir grafik oluşturulup bu çizgi romanın kültürel miras alanlarının tanınmasına ne denli katkı sağladığı incelenmiştir. Son test sonuçlarına göre daha fazla öğrencinin daha fazla miras alanını tanıdığını belirttiği ortaya çıkmıştır. Çalışmanın dili İngilizce olması sebebiyle en az A2 seviyesinde İngilizce bilen herkes kitapta geçen ifadeleri anlayabilecektir. İngilizce bilmeyen biri ise kitaptaki görseller yardımıyla UNESCO Miras Listesi'nde kalıcı olarak yer alan Türkiye'de bulunan güzellikleri görebilecektir. Ayrıca kitapta her sayfaya yerleştirilen bir kare kod sayesinde o sayfadaki kültürel mirasın UNESCO'nun sitesinde yer alan açıklamalarına ulaşabilecek ve daha fazla görsel ve detaylı bilgiye Türkçe, İngilizce, Almanca, Fransızca dillerinde ulaşabilecektir. Bu sayede hem yabancı dil merakı tetiklenecek hem de popüler kültürün de etkisiyle bilhassa gençler tarafından bilinmeyen, merak edilmeyen bu ören yerleri ile ilgili merak uyanacak ve kültürel miraslarımıza sahip çıkma adına yine geleceğin gençleri tarafından bir adım atılmış olması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: UNESCO, kültürel miras, Web 2.0 araçları, çizgi roman.

video
sunum
özet

CUMHURİYETİMİZİN İKİNCİ YÜZYILINDA ÜLKEMİZDEKİ ÇOCUKLAR İÇİN YAPILMASI GEREKENLERİN ÖZEL YETENEKLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE DAYALI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Cumhuriyetimiz ilk yüz yılını tamamlamış ve ikinci yüzyılına giriş yapmıştır. İkinci yüzyılımızda çocuklarımızın ve gençlerimizin istek ve ihtiyaçlarının karşılanması, ülkemiz açısından önemlidir. Bu istek ve ihtiyaçlara ilişkin, geleceğimizin aydınları özel yetenekli öğrencilerin (ÖYÖ) görüşleri önem arz etmektedir. Araştırma ile Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci yüzyılında ülkemizdeki çocuklar (0-18 yaş) için neler olması/yapılması gerektiği Türkiye'nin farklı illerinde öğrenim gören ÖYÖ'ün görüşlerine göre belirlemesi amaçlanmaktadır. Araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında öğrenim gören farklı yaş gruplarından ve ülkemizin farklı şehirlerinde yaşayan 124 ÖYÖ ile yürütülmüştür. Araştırmada tarama modelinde nitel araştırma yaklaşımı ile yürütülmüştür. Araştırmanın verileri katılımcılara "Türkiye Cumhuriyeti'nin 2. yüzyılında ülkemizde çocuklar (0-18 yaş) için neler olmasını/yapılmasını istiyorsunuz?" sorusu yöneltmiş ve veriler çevrim içi anket ve yüz yüze görüşme yöntemleri ile elde edilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonunda ÖYÖ'nün Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci yüzyılında ülkemizdeki çocuklar için yapılmasını istedikleri hususlar eğitim, sosyal yaşam, maddi destek ve hayalleri olmak üzere dört ana kategoride toplanmıştır. Eğitim ana kategorisinde de eğitim sistemi, okullar, derslerin işlenişi, sınavlar ve kulüp çalışmaları ile ilgili alt kategorilerde sonuçlara ulaşılmıştır. Öğrenciler eğitim alt kategorisi eğitim sistemi temasında eğitim sisteminin değişmesini ve eğitimin kalitesinin artırılmasını istedikleri; okul temasında okula gidilen sürenin azaltılmasını; ders temasında derslerin eğlenceli, öğrenci ilgi alanlarına göre işlenmesi ve beden eğitimi dersinin süresinin artırılmasını; sınav temasında sınavların kaldırılmasını ve kulüp temasında kulüp çalışmalarının artırılmasını istedikleri görülmüştür. Sosyal yaşam kategorisinde, çocuk haklarının korunması, çocuklara yönelik gezilerin ve etkinliklerin artırılması, isim değiştirme haklarının olması ve fikirlerinin dinlenilmesi; maddi destek kategorisinde, öğrenci ailelerine maddi desteklerin yapılması, ulaşımın ücretsiz olması, kantinlerde satılan ürünlerin fiyatlarının düşürülmesi, ücretsiz bilgisayar verilmesi, kitap desteği sağlanması; hayalleri ana kategorisinde, teknolojinin gelişmesi, robotların sayısının artması, uzaya çıkarılmaları, çocuk anayasasının olması, yurt dışı tatili imkânının sağlanması ve birçok ürünün ücretsiz bir şekilde öğrencilere dağıtılması yönünde olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul, eğitim, öğretmen, bilsem, özel yetenekli.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Şahsiyet Eğitimi

Gülşen METİN

Karaman/Merkez

Karaman Bilim ve Sanat Merkezi

Doç. Dr. Ahmet KURNAZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Şükrü AZGAN

Mersin/Akdeniz

Mine Günaştı Anadolu İmam Hatip Lisesi

Duran ÖZDEN

Mersin/Yenişehir

Şevket Pozcu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Kemal YALÇIN

Mersin/Mezitli

Mezitli Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

MACERA TEMELLİ DEĞERLER EĞİTİM UYGULAMASININ DEĞER KAZANIMINA ETKİSİ: ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Çalışmamızda ortaokul öğrencilerine yönelik macera temelli değerler eğitimi kapsamında geliştirdiğimiz plan ve etkinlikler ile öğrencilere selamlaşma, yardımlaşma, sabır, güven, dürüstlük, iş birliği, iletişim, sorumluluk, saygı ve sevgi gibi temel değerlerin kazandırılması amaçlanmıştır. Araştırmamız 2022-2023 eğitim öğretim yılında Mersin ilinde bulunan bir ortaokulun deney ve kontrol grubu olarak seçilen 7. sınıf şubelerine uygulanmıştır. Deney grubundaki sınıfta 19 öğrenci, kontrol grubundaki sınıfta ise 19 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmamız kapsamında yapılan etkinliklerimiz 9 hafta sürmüştür. Etkinlik kapsamında öğrencilerimizde selamlaşma, yardımlaşma, sabır, umut, güven, dürüstlük, iş birliği, iletişim, problem çözme, sorumluluk, saygı ve sevgi gibi temel değerlerin gelişimi incelenmiştir. Etkinliklerimizin bir kısmı uygulama için seçtiğimiz okulun bahçesinde bir kısmında uygulama için seçilen okula yakın bir açık alanda uygulanmıştır. Aktivitelere ek olarak yaratıcılık, düşünme ve hayal etme oturumları yaptırılmıştır. Araştırmamıza katılan öğrencilerin değer kazanımlarını 10 sorudan oluşan değer kazanım ölçeği ile ölçülmüştür. Deney ve kontrol grubunun değer kazanımına yönelik ön test ve son test değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için bağımsız grup t-testi kullanılmıştır. Deney grubunda bulunan macera temelli etkinliklere ve oturumlara katılan öğrencilerimizin değer kazanım ortalamasınının 2,71'den 3,43'e çıktığı görülmüştür. Bu farkın ise istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Macera temelli uygulama etkinliklerin değer kazanımları açısından uygun olduğu söylenebilir. Deney grubundaki öğrencilerin selamlaşma, saygı ve güven değerleri beklenin üzerinde arttığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Macera, değerler, sabır, dürüstlük.

video
sunum
özet

DEĞERLERİMİ ÖĞRENİYORUM DEĞER'LENİYORUM

Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde gelişmiş bir ülke olabilmek önemlidir fakat kendi kültürüne sahip çıkan, değerlerini koruyan nitelikli bireyler yetiştirmek çok daha önemlidir. Çocuklarımızın sağlıklı kişiliğin temel taşlarını oluşturan toplumsal ve evrensel değerleri kazanmalarını ve kişiliklerinin her yönüyle gelişmesini sağlamak, toplumsal ve evrensel değerlerle donanmış ve bu değerlerle yaşamayı yaşam biçimi hâline getirmiş bireyler olarak yetiştirmek daha fazla temel insani özellikler kazanmalarına katkıda bulunmak, değerlerine karşı duyarlılık oluşturmak ve değerleri davranışa dönüştürme konusunda katkı sağlamak, öğrencilerimizin kendisiyle barışık; vatanını milletini seven, millî ve manevi değerlerimizi özümsemiş geleceğe umutla bakan bireyler olmasına yardımcı olmak için "Değerlerimi Öğreniyorum Değerleniyorum" projesini oluşturduk. Proje, 10 Türk 66 Avrupalı öğretmenden oluşan uluslararası bir eTwinning projesidir. Proje isminden de anlaşıldığı üzere değerler eğitimi projesidir. Aralık 2020'de başlayan proje, Mayıs 2021'de eTwinning portalında tamamlanmış, ulusal kalite etiketi ve Avrupa etiketi ile ödüllendirilmiştir. 350 Öğrencinin salgın sürecinde uzaktan eğitim ile yer aldığı projede her ay belirlenen değerler, farklı Web 2.0 araçları ile ele alınmıştır. Öğrencilerin okuldan farklı bir ortamda sosyalleşmelerine ve yabancı dil gelişimlerine katkıda bulunulmuştur. Projenin yaş aralığı 12-18'dir, Proje temelli öğrenme yaklaşımı kullanılmış olup projenin dili Türkçe ve İngilizcedir. 18 ülkenin yer aldığı projede öğretmenler, öğrenciler ve velilere uygulanan anketlerde elde edilen verilere dayanarak projenin hedef ve amaçlarına ulaştığı görülmüştür. Proje etkinlikleri müfredata entegre olmuş derslerimizin daha keyifli geçmesine katkıda bulunmuştur. İlk defa projede yer alan öğrencilerin farklı ülkeden arkadaşları ile Webinar'larda, sohbet odasında ve forumda kaynaşmaları onlar için güzel bir deneyim olmuş, derslerine olumlu yönde yansımıştır.

Anahtar Kelimeler: Değerler, eTwinning, uzaktan eğitim, Web 2.0.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

**Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi**

Beyhan SOLGUN

Altıeyül/Balıkesir

Mimar Sinan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

**Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi**

Dr. Hasan SAYILAN

Malatya/Battalgazi

Battalgazi Bilim ve Sanat Merkezi

AHLAK VE DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN MİLLÎ EĞİTİM ŞÛRALARINDA ALINAN KARARLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Eğitim sistemleri, öğrencilere belirli bilgi ve becerilerin ötesinde birtakım alışkanlık, değer ve tutumları kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu itibarla eğitimin nihai hedefinin iyi insan yetiştirmek olduğu söylenebilir. Dünyanın son yüzyılda kat ettiği bilimsel ve teknolojik gelişmeler, iletişim imkânlarının çeşitlenmesi, bir yandan eğitimde kayda değer iyileştirmelere imkân sağlarken öte yandan modern zamanların yaşandığı bu yüzyılda insanların giderek yalnızlaştığı ve mutsuzlaştığı, sosyal ve ahlaki problemler yaşadığı görülmektedir. Son tahlilde iyi ve mutlu insan yetiştirmeyi hedefleyen eğitim sistemlerinin, öğrencileri bazı değerlerle donatması gerektiği şüphe götürmemektedir. Bu bağlamda ilk defa Znaniecki tarafından sosyal bilimler alan yazınına kazandırılan değer kavramı öne çıkmaktadır. Öğrencinin kendini tanıması, yaşadığı toplumun kültürel kodlarının farkında olması, kendiyile ve toplumla barışık bir birey olması değerler eğitimi içerisinde düşünülmektedir. İlk defa 1939 yılında olmak üzere günümüze kadar yirmi defa toplanan Millî Eğitim Şûraları, Türkiye'nin eğitim konusundaki problemlerini tartışması ve tavsiye mahiyetinde kararlar alması yönüyle önem arz etmektedir. MEB yetkililerinden ve akademisyenlerden teşekkür eden şûralar, okul öncesinden yükseköğretime kadar eğitimin her kademesine dair tespit ve önerilerde bulunabilmektedir. Türkiye'nin eğitimle ilgili en ciddi "Danışma Kurulu"nun gündeme taşıdığı konular ve ele aldığı kararlar, ülkenin eğitim politikalarına yön verebilmektedir. Bu çalışmanın amacı Millî Eğitim Şûraları'nda değer, ahlak ve karakter eğitimi ile ilgili alınmış olan kararların değerlendirilmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Veri toplama yöntemi olarak yazılı doküman incelemesi kullanılmış ve elde edilen veriler betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Bu çalışma, şûraların geçmişten bugüne değerler eğitimi farkındalığını ve duyarlılığını, değerleri ne oranda vurguladığını ve etkili bir değerler eğitimi noktasında nasıl bir projeksiyon tuttuğunu göstermesi açısından dikkate değerdir.

Anahtar Kelimeler: Millî Eğitim Şûrası, değerler eğitimi, ahlaki eğitim, eğitim sistemi.

video
sunum
özet

TARİHÎ OLAYLARI VE ŞAHSİYETLERİ KONU ALAN ROMANLARIN ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNDE MİLLÎ VE MANEVİ GELİŞİMİN SAĞLANMASINDAKİ ETKİLERİ

Tarihî romanlar hem geçmişimizle bağ kurmamızı hem de hayal gücümüzü geliştirerek geleceğimize yön vermemizi sağlar. Modern Türk edebiyatı, tarihî roman bakımından zengin bir edebiyattır. Roman türü ise gençlerin diğer yazı türlerine göre daha fazla rağbet gösterdiği bir edebî türdür. İlgi çekici bu türün daha etkin kullanımı eğitimde önemlidir. Gelişen teknoloji sebebiyle gençlerimiz; kitaplardan, sosyal hayattan, tarihî bağlarımızdan uzaklaşmaya başlamıştır. Onların bu zayıf yönlerini güçlendirmek için biz eğitimcilerin çaba göstermesi gerekmektedir. Ortaöğretim öğrencileri gerek merak unsuruyla ve gerekse kendilerine örneklik teşkil edecek bir şahsiyeti tanıma düşüncesiyle kurgusal olarak yazılmış bir tarihî metne ilgi duymaktadırlar. Metnin kurgusal olması ilgi çekici olması adına önemlidir. Tarihî romanlardaki örnek şahsiyetlerin yaşamı, ortaöğretim öğrencilerinin millî ve manevî gelişimine katkı sağlamaktadır. Öğrencilerimizin geçmişe olan ilgilerini artırmak ve tarihî şahsiyetleri kendilerine rol model yapmaları düşüncesiyle bu bildiri kaleme alınmıştır. Dijitalleşen dünyada gençlerimizin bireyselleşmeye başlaması ve geçmişle olan bağlarının yavaş yavaş koptuğu gözlemlenmektedir. Tarihî romanların ve roman kahramanlarının ilgi çekiciliği ortaöğretim öğrencilerinin tarihimize olan ilgisini artıracak ve onların millî ve manevî değerlerinin gelişmesini sağlayacaktır. Bu çalışmada, tarihî romanlar hakkında yazılan tezler ve edebiyat dergileri taranmıştır. Türk edebiyatında etkili olmuş tarihî olay ve şahsiyetleri işleyen romanlardan beş tanesi olay örgüleri ve baş kahramanları açısından tahlil edilmiştir. Çalışma sonucunda; şanlı tarihimizde yaşananların ve örnek teşkil edecek baş kahramanların tanıtılması, onların hayatlarından örnekler veren romanların okunmasının ortaöğretim öğrencilerimizin millî ve manevî değerlerini artıracığı ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk edebiyatı, roman, örnek şahsiyet, millî değerler, dijital dünya.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Nilgün BİRCAN

Ankara/Mamak

Yavuz Sultan Selim Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Millî ve Manevi Değerlerin
Eğitimi ve Öğretimi

Hayriye KARABULUT ATALAY

Şanlıurfa/Siverek

Şair İbrahim Rafet İlkokulu

video
sunum
özet

İLKOKUL 4. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABI METİNLERİNİN ON KÖK DEĞER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Değerler, toplumları canlı tutan yapı taşlarıdır. Bu bağlamda Türkçe derslerinin temel öğrenme aracı olan metinler, şimdiki ve geçmiş yaşamdan esinlenilmiş ve değerlerin iletilmesinde önemli bir rol oynar. Bu çalışmanın amacı MEB tarafından dağıtılan ve MEB Yayınevi tarafından yayımlanan ilkökul dördüncü sınıf Türkçe ders kitabında yer alan metinleri incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemeden yararlanılmıştır. Bu kapsamda 2023-2024 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda okutulan dördüncü sınıf Türkçe ders kitabı veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda ilkökul ders kitabında yer alan on kök değer betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde ve bulguların yorumlanmasında Millî Eğitim Bakanlığının 2019 yılında hazırlanan öğretim programlarında yer alan on kök değer ölçüt alınmıştır. Elde edilen bulgularda temalardaki metinlere göre değerler kullanım sıklığına göre sırasıyla sevgi, öz denetim, sorumluluk ve vatanseverlik olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda toplam sekiz tema içerisinde 40 metin ele alınmıştır. Bu temalarda metinler değerler eğitimi yaklaşımları kapsamında incelenmiştir. Birinci tema Okuma Kültürü'nde sevgi; ikinci tema Millî Mücadele ve Atatürk'te vatanseverlik ve sevgi; üçüncü tema Erdemler'de sevgi; dördüncü tema Bilim ve Teknoloji'de öz denetim değerleri daha ön plandadır. Beşinci tema Doğa ve Evren'de yardımseverlik ve dostluk; altıncı tema Millî Kültürümüz'de vatanseverlik, sabır, yardımlaşma değerleri baskın olarak incelenmiştir. Yedinci tema Çocuk Dünyası'nda sevgi ve dostluk; sekizinci tema Sağlık ve Spor'da ise öz denetim ve sorumluluk değerlerinin daha çok kazandırılmaya çalışıldığı görülmüştür. Ders kitabındaki metinlerde bazı kök değerlere yeterince yer verilmediği ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada ilkökul öğrencilerinin bireysel ve akademik gelişimlerinde önemli yeri olan değerlerin ayrıntılı incelemesi yapılmıştır. Sonuç olarak ders kitaplarındaki metinlerde bazı kök değerlere yeterince yer verilmediği anlaşılmıştır. Bu bağlamda ders kitaplarındaki metinlerin kök değerler açısından ve yeni değerlerle birlikte iyileştirilmesine yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, ders kitabı, ilkökul, Türkçe dersi.

TÜRK MİLLÎ EĞİTİM SİSTEMİNDE DEĞERLER EĞİTİMİ ALİ FUAT BAŞGİL VE NURETTİN TOPÇU ÖRNEĞİ

21.yüzyılda Türk millî eğitim sisteminin amaçlarından biri nasıl bilime odaklı öğrenciler yetiştirmekse aynı şekilde kültürel değerlere duyarlı, ahlaki değerleri kazanmış bireyler yetiştirmek de amaçlarından biridir. 2003 yılından itibaren Millî Eğitim Bakanlığının değerler eğitimi adına yenilikler yaptığı, birçok dersin öğretim programında değerler eğitimiyle ilgili genel amaç, kazanım ve uygulamalara yer verdiği bu konuda da yenilikçi bir yaklaşımı benimsediğini söylemek mümkündür. Toplumların ilerlemesi sadece bilimsel ve teknolojik gelişmeye bağlı olmamaktadır. Nitelikli toplumların medeniyet kurabilmeleri için sahip olunan değerlerini korumaları ve bunları sonraki kuşaklara aktarmaları önemli bir faktördür. Tarihî mirasın öncülüğünde kazanılmış kültürel değerler, bir toplumun nereden geldiğini bilmesi ve nereye gideceğini belirlemesi noktasında önem arz etmektedir. Bu bağlamda Türk aydınlarının benimsediği fikirler eğitim sistemimizde bizlere yol göstermektedir. Değerlerimizi topluma anlatmaya gayret eden, Ord. Prof. Ali Fuat BAŞGİL ve Nurettin TOPÇU gibi Türk aydınlarımızın değerler eğitimi noktasındaki fikirleri çalışmamızın amacını oluşturmaktadır. Çalışmamızda nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmış olup elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Araştırma neticesinde tespit edilen değerlerle, Türk Millî Eğitim sisteminde kazandırılması hedeflenen değerlerin benzerliği ve bunların öğretilmesinde hangi metotların kullanılacağı ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değer, ahlak, eğitim, millî.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci

Tuğba UMUT

İstanbul/Fatih

Cağaloğlu Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

ANAOKULUNDAN ANADOLU'YA YOLCULUK

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Eğitimde Kültür ve
Medeniyet Bilinci

Fatma Zehra EROL

Konya/Karatay

Karatay Vilayetlere Hizmet Götürme Birliği Anaokulu

Medeniyet, insanlığın eserlerinin bütünüyken; kültür bir toplumun tarihindeki maddi manevi değerleridir. Kültürel miras aktarımı ve toplumsallaşmayı sağlama, yenilikçi bireyler yetiştirme, eğitim programlarının temel görevlerindedir. Bu görevleri yaşayarak öğrenme yoluyla sağlayacak en etkili mekânlar müzelerdir. İnsanlığın gelişimini yansıtmaya açısından içerisinde her zaman dilimine ait gerçek objeleri bulunduran müzeler; yaparak, yaşayarak, dokunarak öğrenmenin yanı sıra çocuklarda bilimsel düşünmenin temelini oluşturan etkileyici eğitim ortamlarıdır. Araştırmanın amacı; anaokulu öğrencilerine ülkemizdeki farklı müzelerle ilgili bilgi vermek, çocukların sanal tur ve Web 2.0 araçlarıyla gelişimlerine olanak sağlayarak merak duygularını artırmaktır. Alan yazınında okul öncesi öğretmenlerinin müze gezilerine mesafeli oldukları görülmüş, okul öncesi eğitime örnek uygulamalarla müze etkinlik planları kazandırılarak bu önyargının giderilmesi hedeflenmiştir. Uygulanan etkinliklerle ailelerin müze gezilerine ilgilerinin artırılması amaçlanmıştır. Araştırma 2021 yılında 3 ay süreyle yürütülmüştür. Çalışmada Okul Öncesi Eğitim Programı (2013) ve MEB Müze Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar adlı hizmet içi eğitim içerikleri temel alınmıştır. Geçmişten günümüze Anadolu medeniyetinin ve kültürel mirasımızın ayak izleri takip edilerek; Göbeklitepe, Hatay Arkeoloji, Ankara Etnografya, Zeugma Mozaik ve İstanbul Oyuncak Müzeleri üzerinden gidilmiştir. Etkinlikler; müze öncesi, sanal müze gezisi, müze sonrası olarak uygulanarak aile katılımlarına da yer verilmiştir. Eksik resim tamamlama, mozaik eser tasarımı, restorasyon, müze envanteri çıkarma, okul müzesi hazırlama, müze bavulu, arkeolojik kazı ve çömlek atölyesi işe koşulmuştur. Ayrıca Web 2.0 araçlarından faydalanılmıştır. Zaman kapsülü, tarih şeridi, hazine avı ve Anadolu motiflerini anlatan masal kitabı hazırlanarak çalışmalar somutlaştırılmıştır. Akademisyenler tarafından müze eğitimleri verilmiştir. Araştırmada gözlem ve görüşme formlarıyla veri toplanmıştır. Sonuç olarak; öğrencilerin deneyimledikleri sanal müze ziyaretlerini severek müze gezilerine devam edecekleri, müze etkinliklerinin okullarda yapılmasına ilişkin beklentilerinin arttığı, ailelerde de çalışmanın kültürel farkındalığa olumlu etki ettiği görülmüştür. Sanal müzeler başta olmak üzere okul dışı öğrenme ortamları olarak gerçek müze gezilerine ağırlık verilebilir. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve MEB ortak çalışmalar yürüterek, okul öncesi öğretmenleriyle müze eğitimcileri arasında etkili bir iletişim olması için, müze okul işbirliği birimleri kurulabilir.

Anahtar Kelimeler: Erken çocukluk eğitiminde müze eğitimi, sanal müze, okul öncesi eğitimde kültürel miras aktarımı.

video
sunum
özet

ÖĞRENCİLERDE KENDİLİK BİLİNCİNİN OLUŞMASINDA BİBLİYOTERAPİNİN ETKİSİ

Geçmişten günümüze kadar insanların farklı alanlarda birçok sorunları olmuştur. Bu sorunlar bazen kimyadan bazen biyolojiden bazense psikolojiden yardım alınarak çözülmeye çalışılmıştır. Bibliyoterapi de bu sorunların kitaplar aracılığıyla bulunup iyileştirilmesini amaçlar. Bu tedavi MÖ 2000'li yıllardan beri kullanılmasına karşın günümüzde çok ön planda olan bir yöntem değildir. Ülkemiz de ise konuyla alakalı araştırmalar dünya geneline göre daha kısıtlıdır. Araştırmamız da öğrencilerde kendilik bilincinin nasıl oluşturulacağına ve bu bilincin geliştirilmesinin önemine değinilmiştir. Araştırma sürecinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada Prof. Dr. Nevzat TARHAN'ın Mesnevi Terapi isimli kitabı tarama ve görüşme yöntemiyle incelenerek veriler toplanmıştır. Çalışmada konu hakkında uzman olan Dr. Senai DEMİRCİ'nin görüşlerinden de kendisiyle çevrim içi görüşülerek fikirlerinden yararlanılmıştır. Çalışma sonunda ortaya Mevlana'nın kullandığı bibliyoterapi yönteminin entegre olduğu kendilik bilincine yönelik e-kitap tasarlanmıştır. Prof. Dr. Nevzat TARHAN'ın Mesnevi Terapi isimli kitabı kendisinden izin alınarak kitaptaki kendilik bilinci ile ilgili uzman görüşü dikkate alınarak seçilen hikâyeler Web 2.0 aracı olan StoryJumper'de bir araya getirilmiştir. Böylece linke sahip olan herkes kendilik bilinci ile ilgili e-kitaba ulaşabilmektedir. Hazırlanan e-kitab'a bağlı olarak öğrencilerin kendilerini tanımalarında kitapların etkileri olduğu sonucuna öğrencilere uyguladığımız anket sonuçlarıyla ulaşılmıştır. Geliştirilen e-kitap üzerinden çalışmanın öğrencilere olan faydalarını gözlemlemiş ve onların kitap okuma isteklerini arttırdıkları sonucuna ulaşılmıştır. Buna bağlı olarak bu yöntemin gençlerimiz üzerinde kullanılması tavsiye edilebilir. Çalışmamız kapsamında bibliyoterapi kavramı hakkında bir araştırma yapılmasına karşın bu araştırmamızda incelenen alanda çalışılmadığı için bu çalışma, alanda çalışacak diğer araştırmacılar için bir kaynak niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Bibliyoterapi, kendilik bilinci, mesnevi terapi, aynalama.

EĞİTİMDE KÜLTÜREL MİRAS VE DEĞERLER EĞİTİMİ

Şahsiyet Eğitimi

Zübeyde DEMİRBAŞ

Trabzon/Ortahisar

Mahmut Celaleddin Ökten Anadolu İmam Hatip Lisesi

Habib Yusuf DEMİRBAŞ

Trabzon/Ortahisar

Mahmut Celaleddin Ökten Anadolu İmam Hatip Lisesi

video
sunum
özet

TEMA

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

ALT TEMALAR

- Öğrenci ile Öğretmen İletişimi
- Veli, Aile ve Okul İlişkisi
- Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi
- Zümreler Arası İş Birliği
- Öğretmen ve Sivil Toplum Kuruluşları

video
sunum
özet

İLKOKULLARDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN VELİ İLETİŞİM BECERİLERİ

Eğitimin olmazsa olmazlarından olan öğretmen ve veli iletişimi öğrencilerin bütün öğretim hayatını etkiler. Aileleri tarafından desteklenen öğrencilerin okul başarıları oldukça yüksektir. Bu başarının sağlanmasında sağlıklı bir öğretmen-veli iletişimi önemli bir yer tutar. Öğretmenin öğrencinin okul dışındaki yaşantısı hakkında ailesiyle ailelerin de çocuğunun okuldaki durumu hakkında öğretmeniyle sağlıklı ve düzenli bir iletişim becerisi geliştirmesi gerekir. Öğretmen ile veli arasındaki düzenli ve etkili iletişim, öğrencinin kaliteli bir okul ortamında öğrenim görmesine ve ilerleyen yaşamında başarılı olmasına yardımcı olur. Bununla beraber doğru iletişim yönteminin ve doğru iletişim araçlarının kullanımı iletişimin sağlıklı olması ile öğrencinin doğru bilgi ve becerileri kazanmasına yardımcı olur. Bu araştırmada ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleri ile ilkokullarda derse giren diğer branş öğretmenlerinin velilerle olan iletişim becerilerinin hangi düzeyde olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Bunun için Yar Yıldırım ve Tüzel İşeri (2020) tarafından geliştirilen, 46 maddeden oluşan "Öğretmen-Veli İletişim Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 22 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Bu araştırmaya Osmaniye ilinde ilkokullarda görev yapan 111 sınıf öğretmeni ve 14 branş öğretmeni olmak üzere 125 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonucunda ilkokullarda çalışan öğretmenlerin veli ile kurmuş oldukları iletişim düzeylerinin çok yüksek olduğu belirlenmiştir. İlkokullarda çalışan öğretmenlerin veli ile kurmuş oldukları iletişimde cinsiyet, kıdem ve öğrenim durumu değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık görülmezken branş değişkeni açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur. İlkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin velilerle olan iletişim becerilerinin diğer branş öğretmenlerine göre (İngilizce ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ölçek maddeleri incelendiğinde öğretmenlerin en çok velilerle öğrencilerin akademik başarıları ile ilgili iletişime geçtiği ama öğretmenlerin velilerle öğrenciyi etkileyen okul dışı konularda (ailevi, özel hayat vb.) daha az iletişimde bulunduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin başarısında sadece okul içi etkenlerin değil okul dışı etkenlerin de etkili olduğunu bilmek ve ona göre iletişim becerileri geliştirmek önemlidir. Yüz yüze iletişim veya ev ziyaretleri öğretmenin öğrenciyi daha yakından tanınmasına yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İletişim becerileri, öğretmen, veli.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Veli, Aile ve Okul İlişkisi

Halil İbrahim KILINÇ

Osmaniye/Toprakkale
Çamlıkeşler İlkokulu

Nesibe KILINÇ

Osmaniye/Merkez
Cevdetiye Millî Egemenlik İlkokulu

video
sunum
özet

MİLLÎ EĞİTİMDE YÖNETİCİLİK VE KADINLAR: TUZLA ÖRNEĞİ

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi

Betül ÇOLPAN KURU

İstanbul/Beykoz

Beykoz Yenimahalle Anaokulu

Nebahat SÖYLER TÜRK

İstanbul/Tuzla

Peyami Safa İlkokulu

Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkmasıyla meydana gelen bilimsel, teknolojik ve sosyal dönüşümler; insanlara farklı bir bakış açısı kazandırmıştır. Toplumların içerisinde yer alan kurumların insana bakış açıları değişmiş/değişmektedir, bu süreç yirmi yılda bir güncellenmektedir. Bu durum, değişimin hızı ile ilgili önemli bir göstergedir. Hümanizm, liberal düşünce, eşitlik ve demokrasi kavramları bu süreçle birlikte önem kazanmaya başlamıştır. İnsanın önem kazanmasıyla cinsiyet, ırk, dil, din gibi farklılıklara dayalı yaklaşımlar önemini kaybetmiş bununla birlikte insanların kabiliyet ve yetenekleri daha önemli hâle gelmiştir. Şüphesiz ki kadınların yüksek oranda çalıştığı kurumlardan birisi de Millî Eğitim Bakanlığıdır. Ne var ki oransal olarak kadın öğretmenlerin fazla olmasına rağmen Millî Eğitim Bakanlığında kadın yönetici sayısının aynı oranda olmadığı görülmektedir. Bu çalışma Tuzla örneğinden hareketle kadın yöneticilerin çalışma durumunu öğretmenlerin gözüyle irdelemektedir. Araştırma kadın yönetici sayısının azlığının altında yatan faktörlere odaklanmaktadır. Araştırmanın veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet, yaş, medeni hâl ve mesleki kıdeme ait demografik bilgileri yer almaktadır. İkinci bölümde ise kadın yöneticilere yönelik tutumların ölçülmesi amacıyla Kadın Yöneticilere Yönelik Tutum Ölçeği bulunmaktadır. Erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre kadın yöneticilerin yöneticilik rollerini daha iyi yaptıklarını düşünmeleri bu çalışmada manidar görülmüştür. Kadınların yönetim kademelerindeki azlığının altında yatan etmenlerin araştırılması ve çalışan öğretmenlerin kadın yöneticilerle ilgili algılarının belirlenmesi, kadınlarla ilgili politikalar yürüten kurumlara katkı sunacak aynı zamanda alandaki tartışmalara da farklı bir boyut kazandıracaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim yönetimi, kadınlar, Millî Eğitim Bakanlığı, tutum.

video
sunum
özet

YÖNETİCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİNİN ÇALIŞANLARIN MOTİVASYONUNA ETKİLERİ: İLKÖĞRETİM VE ORTA ÖĞRETİM OKULLARINDA BİR ARAŞTIRMA

Bu çalışmada ilköğretim ve ortaöğretim yöneticilerinin kişiler arası iletişim becerileri ve çatışma yönetimi stratejileri arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evreni, Türkiye geneli resmî ilköğretim ve ortaöğretim okullarında görevli öğretmenlerden oluşmaktadır. Türkiye geneli devlet okullarında görev yapan öğretmenlerden rastgele (random) usulü ile 274 öğretmen araştırmanın örnekleme olarak seçilmiştir. Örneklemedeki öğretmenlere ulaştırılan, tamamı doğru gelen 274 anket analizlere dâhil edilmiştir. Bu çalışmada kullanılan anket bir kişisel bilgi formu ve bir ölçme aracından oluşmaktadır. Anketle öğretmenlerden toplanan bilgilerin tamamı SPSS 15.0 (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) ile analiz edilmiştir. Tüm istatistiksel hesaplamalarda anlamlılık düzeyi ,05 olarak kabul edilmiştir. Anlamlılık değeri, ,05'ten küçük ($p < ,05$) bulunduğu bağımsız değişkenlerin grupları (kategorileri) arasındaki farklılıklar "anlamlı" olarak kabul edilmiş ve sonuçlar buna göre değerlendirilmiştir. Bu araştırma; 2022-2023 eğitim öğretim yılında Türkiye geneli ilköğretim ve ortaöğretim okullarında çalışan öğretmenlerin Şahin (2007) tarafından hazırlanan "Yöneticilerin Kişiler Arası İletişim Becerileri Ölçeği"ne verdiği yanıtlarla sınırlıdır. Araştırma sonucunda ilköğretim ve ortaöğretim yöneticilerinin kişiler arası iletişim becerileri hem öğretmenler hem de yöneticilerin kendileri tarafından yüksek bulunmuştur. İlköğretim ve ortaöğretim müdürlerinin çatışma yönetimi stratejilerine ilişkin öğretmen görüşleri birbirini destekler niteliktedir. Çatışma yönetimi sürecinde yöneticilerin maksimum problem çözme stratejilerini kullandıkları; bunu uzlaşma, baskınlık ve kaçınma stratejilerinin takip ettiği görülmektedir. Çatışmanın hem etkileşim hem de iletişim süreci olduğu düşünüldüğünde öğretmenin çoklu regresyon analizinin sonuçları, kişiler arası iletişim becerilerinin çatışma yönetiminde oldukça önemli bir belirleyici olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yönetici, öğretmen, iletişim, motivasyon.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Okul Yöneticisi ve Eğitim
Hiyerarşisi

Burcu DOĞAN KIRIKBAŞ

Ankara/Mamak

Mamak Özel Eğitim Anaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi

Çağla ORKAN

İstanbul/Çatalca

Çatalca Bilim ve Sanat Merkezi

video
sunum
özet

OKULLARDA YÜRÜTÜLEN AB PROJELERİNE İLİŞKİN OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Erasmus+ fırsatları kurum ve kuruluşlar için yıllardır cezbedici bir noktadır. 20 yıla yakın bir süredir kurumlar farklı bileşenleriyle Erasmus+ programının farklı dallarında yer almıştır. Erasmus+; programları seyahat etme, keşfetme, dil öğrenme, uluslararası bir deneyime sahip öz geçmiş edinme, hibe desteği alma, arkadaş edinme, farklı kültürleri ve ülkeleri tanıma, farklı ülkelerden veya kurumlardan burs alma, öz güven, girişimcilik, kültürel farkındalık, 21. yy. becerilerini edinme, farklı öğrenme yöntem ve tekniklerini öğrenme gibi çok ve çeşitli kazanımları eğitimin yapı taşları olan öğretmen, öğrenci, yönetici ve kurumlara kazandırmıştır. 2004 yılından bu yana bu programlardan yararlanmakta olan Türkiye’de AB projelerinin eğitim üzerinde ne gibi etkilerinin olduğunun; öğrenci, öğretmen ve okul yöneticilerinin bu programlardan ne ölçüde faydalandığının araştırılması önemlidir. Bu araştırma okullarda yürütülen AB projeleri ve programları sürecinde okul yöneticilerinin bu projelerdeki rollerini ve görüşlerini incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın kavramsal bölümlerinin oluşturulmasında alan yazının taranması yönteminden yararlanılmıştır. Alan yazınında Erasmus+ programlarının son yirmi yıldaki gelişimi ile yurt içi ve yurt dışı örnek çalışmalar incelenmiştir. Araştırmanın uygulama bölümünde yarı-yapılandırılmış görüşme formu tekniği kullanılarak okul yöneticileriyle bire bir görüşmeler yapılmıştır. Çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Çatalca ilçesinde farklı kurum türlerinde görev yapan farklı branşlardaki 12 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Elde edilen veriler nitel araştırma yöntemlerine uygun bir şekilde yorumlanarak betimsel analiz tekniğiyle incelenmiştir. Araştırma sonucunda okullarda yürütülen Erasmus+ projelerinin etkileri okul yöneticilerinin gözünden değerlendirilmiştir. Okullarda yürütülen AB projelerinin okul yöneticilerine, öğrencilere, öğretmenlere, velilere, okula ve akademik başarıya olumlu etkiler ve faydalar sağladığı görülmüştür. Okul yöneticilerinin gözlemleri ve deneyimleri sonucunda programların; okul idarecilerinin, öğretmenlerin ve öğrencilerin mesleki gelişim, kişisel gelişim, AB vatandaşlığı, motivasyon, 21. yy. temel becerileri, yabancı dil edinimi gibi alanlarında etkili olduğu görülmüştür. Erasmus+ projelerinin hem okul içinde hem okul çevresinde tanıtım ve reklamına daha çok önem verilmesi, dil öğretimini teşvik edici proje ve faaliyetlere öncelik verilmesi, uygulayıcı hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılım sağlanması okul idarecilerine önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Erasmus+, okul yöneticileri, AB projeleri.

MAHMUT ARSLAN ANADOLU LİSESİ ÖZELİNDE OKUL ODAKLI İDARİ YAPILANMA ÖRNEĞİ: “BİLGİDEN BİLİNCE GİDEN YOL”

Okul yönetimi; eğitim kalitesi, öğrenci başarısı, öğretmen motivasyonu ve okul iklimi gibi önemli sonuçlar üzerinde etkili olan bir faktördür. Okul yönetimi modelleri farklı ülkelerde farklılık göstermektedir. Bu makalenin amacı, Türkiye’de uygulanan geleneksel okul yönetimi modeli ile Finlandiya ve İngiltere’de uygulanan okul odaklı yönetim modelini karşılaştırmalı olarak inceleyerek bu modelin Türk eğitim sistemine uyarlanması ve sistemin geliştirilmesi konusunda öneriler sunmaktır. Bu çalışma nitel bir araştırma olup betimsel tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında Mersin ilindeki Mahmut Arslan Anadolu Lisesinde görev yapan idareciler, öğretmenler, öğrenciler ve veliler oluşturmaktadır. Doküman analizi için okulun stratejik planı, bütçesi, performans raporu gibi resmî belgeler incelenmiştir. Gözlem için ise okuldaki sosyal etkinlik birimi, proje geliştirme birimi, sportif faaliyetler birimi, rehberlik ve destek birimi, akademik gelişim gibi birimlerin faaliyetleri izlenmiştir. Okul odaklı idari yapılanmanın eğitim sürecinde ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Farklılaşan ihtiyaçları karşılayabilmek adına, Sosyal-Kültürel Faaliyetler Birimi, Sportif Faaliyetler Birimi, Ar-Ge Faaliyetleri Birimi, Akademik Faaliyetler Birimi ve Destek Faaliyetleri Birimi kurulmuştur. Böylece aşağıdan yukarıya bir eğitim birimler dizisi ortaya çıkmıştır. Her birim bir müdür yardımcısına ve en yukarıda ise müdüre bağlanmıştır. Organizasyon şemasının başarısı birimler arası uyum ve iş birliğiyle yürütülmüştür. Ancak bu model idareci ve gönüllü öğretmenlere ek iş ve sorumluluk yüklediği için prosedür, yazışma, evrak hazırlama gibi konular esnetilerek rahat çalışma ortamı sağlanmıştır. Oluşturulan okul odaklı idari yapılanma sayesinde 2019-2022 yıllarında okulun akademik, sosyal ve kültürel gelişimi üst düzeye çıkararak tercih edilen sınavsız okul statüsüne ulaşmıştır. Mahmut Arslan Anadolu Lisesi, il düzeyinde akademik, sosyal, kültürel ve sportif başarısını devam ettirebilmiştir. Değişen öğrenci ve veli profili gereği; ihtiyaç analizi yapıp, kurum yapısına ve önceliklerine göre planlanan, “Bilgiden Bilince Giden Yol” olarak formüle edilen sistem ile öğretim okul odaklı olacak şekilde düzenlenerek mevcut ihtiyaçlara cevap verecek hâle getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim iklimi, idari yapılanma, okul odaklı yaklaşım.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

**Okul Yöneticisi ve
Eğitim Hiyerarşisi**

Ali Kamil ŞALCI

Mersin/Yenişehir

Mahmut Arslan Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

OKUL MÜDÜRÜNÜN ETKİLİLİĞİNİ ARTIRMA

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi

Zehra SAÇKAN

Denizli/Merkezefendi

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Taşkın Osman YILDIZ

Denizli/Merkezefendi/

İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

Okulda eğitim öğretim hedeflerinin başarıya ulaşmasında okul müdürünün yönetim süreçlerini etkili bir biçimde gerçekleştirmesi çok önemlidir. Okul müdürü etkili olmak için eğitim iş görenleriyle doğru iletişim kurabilmeli ve yenilikçi anlayışa sahip olmalıdır. Etkili olmayan okul müdürü eğitim öğretim hedeflerini okulda üst düzeyde gerçekleştiremez. Çalışmanın amacı okul müdürünün yönetim süreçlerini etkili bir biçimde yerine getirebilmesi için ihtiyaçlarına yönelik verilen eğitim sonuçlarının araştırılmasıdır. Çalışma için önce okul müdürlerinin ihtiyaç duyduğu eğitimi belirlemek için ihtiyaç analizi uygulanmıştır. İhtiyaç analizine göre okul müdürlerinin eğitime ihtiyaç duyduğu alanlar 'Kriz Yönetimi', 'Diksiyon Protokol Kuralları ve Beden Dili', 'Kurum Kültürü Oluşturma', 'Takım Çalışması ve İş Birliği Çalışmaları', 'Proje Yazma Döngüsü'dür. Okul müdürlerine verilecek eğitim için alanın uzmanları araştırılmıştır. Okul müdürlerine "iş birliği-takım çalışması" için drama lideri, "kriz yönetimi" ve "kurum kültürü oluşturma" konularında uzman akademisyenler, "diksiyon, protokol kuralları, beden dili" eğitimi için TRT seslendirme sanatçısı, "proje yazma döngüsü" eğitimi ve yazılan projelerin danışmanlık hizmeti için Ulusal Ajans eğitimleriyle (Bu çalışma için Kalkınma Ajansından destek alınmıştır.) eğitim verilmiştir. Okul müdürlerine verilen eğitimde drama, örnek olay örgüsü, beyin fırtınası, zihin haritası, yaparak yaşayarak öğrenme, seminer yöntemleri kullanılmıştır. Eğitime katılan 100 okul müdüründen elde ettiği kazanımlar hakkında görüşler alınmıştır. Okul müdürleri eğitim sürecinin sonunda yönetim okuryazarlığı farkındalığı, üst düzey düşünme becerileri, kriz yönetim teknikleri, yönetimle öğretmenler arası bağların pekiştirilmesi, okulun etki alanının ulusal-uluslararası alana taşınması için projelerin üretilmesine yönelik kazanımlar elde ettiklerini ifade etmişlerdir. Araştırmanın bulgularına göre okul müdürlerinin ihtiyaçlarına yönelik eğitim programlarının işlevsel ve etkili olduğu söylenebilmektedir. Okul müdürleri ihtiyaçlarına yönelik eğitimle kendilerini geliştirmiş ve yenilenmiş hissetmektedir. Araştırmanın bulgularına göre okul müdürlerinin eğitime ihtiyaç duyduğu alanlar belirlenerek uzmanlar tarafından teorik ve uygulamalı eğitimin yenilikçi yöntem ve tekniklerle verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler : Okul yöneticiliği, eğitim, eğitim yönetimi.

video
sunum
özet

“AİLEMLE OKUYORUM, SÖYLEŞİ YAPIYORUM”

En keyifli ve öğretici aktivitelerden biri olan kitap okumak, sadece bilgi edinmeye değil farklı bakış açıları kazanmaya ve ufkun gelişmesine de destek olur. Okuma; insanın sosyal, bilişsel, duyuşsal yönden gelişimini sağlayan önemli bir etkinliktir. Okuma becerisi, akademik başarının önemli bir belirleyicisi olmasının yanı sıra bireyin dünyaya bakışını oluşturan, ufkunu açan; kendini, insanları, olayları, duyguları ve düşünceleri daha iyi anlamasını sağlayan bir anahtar niteliğindedir (Karadağ, 2014). Zihni geliştiren etkinliklerin başında okuma gelmektedir (Güneş, 2017). Bu nedenle küçük yaşlardan itibaren okuma becerisini geliştirmeye yönelik yapılan etkinliklerle bireyin iyi bir okuyucu olması amaçlanmaktadır. Bu çalışma; anne, baba, öğretmen ve öğrenciler arasındaki bağı artırılması ve öğrencilerin kitap okuma alışkanlığının kazandırılması ve sevdirmesine katkı sağlayabilmek amacı ile yapılmıştır. 2. sınıf öğrencisi 26 öğrenci ve onların velileri ile toplam 52 kişi bu çalışmaya katılmış olup çalışma sırasında ilk olarak sınıf seviyesine uygun kitaplar seçilmiştir. Veli toplantısı yapılarak velilere projenin içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Öğrenciler ve velilere hikâye kitaplarını okumaları için zamantanınmıştır. Veliler; hikâye kitaplarını okuduktan sonra kitaplar üzerinde belirlenen planlama ile öğrencilerle söyleşi yapmış, öğrencilerle kitapları tartışmışlardır. Öğrenciler ise okudukları kitapla ilgili kitap okuma formunu doldurmuşlardır. Sonrasında öğrencilerden okudukları kitapla ilgili resim yapmaları istenmiştir. Bu süreçte öğrencilerin kitap okuma gelişmeleri gözlemlenerek kayıtlar tutulmuş, süreçle ilgili veli görüşleri alınmış ve süreç değerlendirilerek şu sonuçlara varılmıştır: Anne ve babaların okulla bağı öğrencilerin sadece ders başarısı olarak değil sınıf içi durumu ve sosyal gelişimlerini takip açısından etkili olmuş; öğrencilerin, anne ve babalarını kendi sınıflarında görmeleri ve öğretmenleri haricinde onların da sınıfta söyleşi yapmaları öğrencilerin okulla ve sınıflarıyla sıkı bağlar kurmalarını sağlamış; anne ve babalar çocuklarını sınıf içinde doğal ortamında gözleme imkânı bulmuşlar, öğretmenler öğrenciler ile ilgili görüşlerini bildirmesi ve veliler tarafından bunun anlaşılması daha kolay hâle gelmiş; öğretmen ve veli arasında empati kurulmuştur. Öğretmen de öğrencisi ile veli arasındaki bağı gözlemleyebilme ve gerekli yerde destek olabilme imkânı bulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okumak, aile, söyleşi, kitap.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Öğrenci ile Öğretmen İletişimi

Ayşe Nur KAYA

Trabzon/Ortahisar
Temel Yaşar Çoruh İlkokulu

Ahmet Menşâ KAYA

Trabzon/Akçaabat/
Şinik İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Öğrenci ile Öğretmen İletişimi

Seda KORKMAZ GÜLTEN

Ankara

Şehit Tolga Akdaş İlkokulu

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ÖĞRENCİ ÖĞRETMEN İLETİŞİMİNİN EVRİMİ VE GELECEĞE DAİR PERSPEKTİFLER

Bu araştırma “Cumhuriyetin 100. Yılında Öğrenci Öğretmen İletişiminin Evrimi ve Geleceğe Dair Perspektifleri” başlığı altında Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana eğitim alanındaki dönüşümler ve özellikle öğrenci öğretmen ilişkisinin evrimini ele almaktadır. Araştırma, bu ilişkinin eğitimdeki başarı ve kalite üzerindeki etkisini derinlemesine inceleyerek bu dinamik ilişkinin gelecekteki eğitim stratejilerinin şekillenmesindeki rolünü vurgulamıştır. Araştırma; öğrenci-öğretmen ilişkisinin Cumhuriyet Dönemi boyunca nasıl bir değişim geçirdiğini, bu değişimin eğitimdeki başarı ve kalite üzerindeki etkilerini analiz etmektedir. Çalışmada bu ilişkinin tarihsel bir bakış açısıyla incelenmesinin yanı sıra günümüzdeki eğitim ortamında ilişkinin nasıl evrildiği ve bu evrimin öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimleri üzerindeki etkisi tartışılmıştır. Araştırmada öğrenci öğretmen iletişiminin farklı yönleri incelenmiştir. Bu yönler arasında pedagojik yaklaşımlar, iletişim teknikleri, teknolojinin kullanımı ve öğrenme ortamlarının değişimi yer almaktadır. Araştırma, bu iletişim biçimlerinin zaman içinde nasıl değiştiğini ve bu değişikliklerin eğitimdeki etkililiğini ve öğrenci başarısı üzerinde nasıl bir rol oynadığını derinlemesine ele almaktadır. Öğrenci öğretmen ilişkisinin evrimi, Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren başlanarak ele alınmıştır. Bu tarihsel inceleme, eğitimdeki dönüşüm süreçlerini ve bu süreçlerin öğrenci öğretmen ilişkisine etkisini gözler önüne sermektedir. Ayrıca araştırma, bu ilişkinin gelecekteki eğitim politikaları ve uygulamalarına nasıl yön verebileceğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak araştırma, Cumhuriyetin 100. yılında Türkiye'de öğrenci öğretmen ilişkisinin evrimini ve bu evrimin gelecekteki eğitim stratejilerine nasıl katkıda bulunabileceğini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Eğitimdeki öğrenci öğretmen iletişiminin anlaşılması ve geliştirilmesi, gelecekteki eğitim politikalarının ve uygulamalarının geliştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır. Bu çalışma, eğitim alanında stratejik planlama ve politika oluşturma süreçlerine önemli katkılar sunarak eğitimde kalite ve başarının artırılmasına yönelik yol göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, öğretmen, iletişim, gelecek, perspektif.

video
sunum
özet

VELİLERİN OKUL YÖNETİCİLERİNDEN İLETİŞİM YÖNÜNDEN BEKLENTİLERİ

İletişim, bir kurumun başarılı veya başarısız olmasında etkili olan en önemli unsurlardan biridir. Bu süreci belirleyen ise o kurumun yöneticisi veya yöneticileridir. İyi bir yönetici aynı zamanda iyi bir iletişimcidir ve başarılı bir yönetim, yöneticinin etkili iletişim becerisine dayanır. İş görenler ile iş birliği yapan, sorunlarının çözümüne yardımcı olan, yansız davranan, olumlu ilişkileri kurum içinde ve dışında da sürdüren, hoşgörülü, motive eden, mesleki ve kişisel formasyona sahip yöneticilerin iş görenler ile daha sağlıklı bir iletişim kurabilecekleri kabul edilir. Sosyal bir kurum olan okullar için iletişim son derece önemlidir. Okul yöneticisinin bulunduğu çevreye okulunu anlatabilmesi, okulun amaçları için tüm okul üyelerini bu amaçlar etrafında birleştirerek işe koşabilmesi de yine o yöneticinin iletişim becerisiyle doğrudan ilgilidir. Okul yöneticilerine öğrenci velilerinin okulla ilişkilerinin geliştirilmesinde büyük bir sorumluluk düştüğü açıktır. Okul yöneticilerinin velilerle olan iletişiminin etkili bir şekilde sürdürülebilmesi için velilerin iletişim yönünden beklentilerinin ortaya koyulması gerekmektedir. Bu araştırmada velilerin temel eğitim kademelerinde görev yapan okul yöneticilerinden iletişim yönünden beklentilerini ortaya koymaları amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülen bu araştırma olgubilim deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu temel eğitim kademelerinde çocuğu eğitim alan 8 öğrenci velisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Verilerin analizi, betimsel analiz yöntemi ile yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre velilerin iletişim algısının kendini ifade etme, anlama, dinleme ve beden dili kavramları etrafında şekillendiği belirlenmiştir. Velilerin daha çok ihtiyaç duydukları zaman yöneticilerle iletişime geçtiği, iletişimde öğrenci başarısı konusunun öne çıktığı, iletişim yönünden problem yaşanmadığı, yönetici veli iletişiminin öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimini olumlu yönde etkilediği araştırma sonuçları arasındadır. Velilerin yöneticilerden çözüm odaklı olmaları, samimi bir şekilde iletişim kurmaları, kendilerini dinlemeleri, okuldaki etkinlikleri arttırmaları ve sosyal medyayı belirli bir düzeyde kullanmaları beklentileri arasındadır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, okul yöneticileri, veli, beklentiler.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Veli, Aile ve Okul İlişkisi

İbrahim Agâh ÇİÇEK

Amasya/Merkez
Ziyaret TOKİ İlkokulu

Tuğba ÇİÇEK

Amasya/Suluova
Zübeyde Hanım İlkokulu

Ayşe ÜÇOK ULUTAŞ

Amasya/Merkez
Ziyaret TOKİ Ortaokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi

Dr. Yasemin Fatma TEKİN

Diyarbakır

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Seda COŞKUN ELİKÜÇÜK

Diyarbakır

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

EĞİTİM YÖNETİCİLERİNİN AFET SONRASI KRİZ YÖNETİMİ DENEYİMLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Bu araştırmanın amacı depremden etkilenen bir ilde görev yapan eğitim yöneticilerinin kriz yönetimine ilişkin görüşlerini ve deneyimlerini ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda araştırmada il millî eğitim müdürlüğü ve merkez ilçelerde görevli eğitim yöneticilerinin deprem sonrası yaşanan krize ilişkin olarak görüşleri, Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğü AR-GE biriminde görevli iki koordinatör öğretmen tarafından incelenmiştir. Araştırma öncesinde Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğünden araştırmanın yapılabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Nitel araştırma yöntemi ile desenlenen bu olgubilim çalışmasında görüşme tekniği kullanılmıştır. Veriler; 2023-2024 eğitim öğretim yılında Diyarbakır İl Millî Eğitim Müdürlüğünde ve merkez ilçelerde görev yapan beş eğitim yöneticisinden, yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanarak toplanmıştır. Yöneticilerin mesleki kıdemleri 24 ile 21 yıl arasında, yöneticilik kıdemleri ise 9 yıl ile 20 yıl arasında değişmektedir. Eğitim yöneticilerine kriz ve kriz yönetimine ilişkin altı soru sorulmuştur. Veriler içerik ve betimsel analiz teknikleri ile çözümlenmiştir. Bulgulara göre eğitim yöneticileri krizi; ortaya çıkan beklenilmeyen durum, öngörülemezlik, rutin dışı, olağan dışı, buhranlı süreç, olağanüstü durum ifadeleri ile tanımlamışlardır. Deprem sonrası kriz yönetimine ilişkin olarak kriz öncesi yapılan kriz yönetim planlarının kâğıt üzerinde kaldığını, teori ile pratiğin farklı olduğunu belirtmişlerdir. Kriz esnasında derhâl kriz masası oluşturularak hızlı karar mekanizması ile okulların vatandaşa açıldığını, MEB AKUB ekiplerinin sahada olduğu, meslek liseleri ile öğretmenlerinin yemek dağıtımını yaptığını; alt birimlerle sürekli iletişim içinde olduğunu, sahadan sürekli dönüt alınarak değerlendirmeler yapıldığını ve psikososyal ekiplerin sahada sürekli çalıştığını ifade etmişlerdir. Kriz sonrasında ise MEB AKUB ekiplerinin ilçelerde de oluşturulması kararının alındığı, iş sağlığı ve güvenliği birimlerinin güçlendirilmesi ve bu birimlerin okullarda eğitim vermesi kararının alındığı belirtilmiştir. Bu bulgular ışığında okul yöneticilerine kriz yönetimine ilişkin daha geniş kapsamlı eğitimler verilmesi, araştırma yapılan il ve ilçe müdürlerinin destekleri ile bir çalıştay düzenlenmesi ve çalışmanın nicel yöntemle daha geniş alanda yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afet, kriz yönetimi, eğitim yöneticisi.

video
sunum
özet

CUMHURİYETİN YÜZÜNCÜ YILINDA EĞİTİMDE ZÜMRELER ARASI DAYANIŞMA: YÜZYILLIK BİRLİKTE İLHAMLA

Bu araştırma, “Cumhuriyetin Yüzüncü Yılında Eğitimde Zümreler Arası Dayanışma: Yüzyıllık Birlikte İlhamla” başlığı altında Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında eğitim alanında zümreler arası iş birliğinin önemini ve bu iş birliğinin eğitim kalitesine olan katkısını incelemektedir. Araştırma, sürdürülebilir bir eğitim sisteminin inşasında zümrelerin rolünü ve bu zümreler arasındaki dayanışmanın eğitimin niteliğine nasıl katkı sağladığını ele almaktadır. Araştırmada zümrelerin, okullar ve eğitim kurumları için temel bir yapı taşı olarak değerlendirilmesi ve bu zümreler arasındaki iş birliğinin öğrencilere sunulan eğitim deneyiminin kalitesini nasıl artırdığı vurgulanmaktadır. Zümreler arası iş birliği, öğrencilerin bütünsel gelişimi için gerekli olan çok yönlü eğitim yaklaşımını desteklemektedir. Araştırma, zümrelerin birbirleriyle olan etkileşimlerini ve bu etkileşimlerin eğitimdeki yenilikçi uygulamalar üzerindeki etkisini incelemektedir. Bu inceleme, zümreler arası dayanışmanın eğitimde öğrenci başarısını ve gelişimini nasıl etkilediğini ve bu dayanışmanın eğitim politikaları ve uygulamalarını nasıl şekillendirdiğini ortaya koymaktadır. Araştırmada Cumhuriyet'in ilk yıllarından başlayarak eğitimde zümreler arası iş birliğinin tarihsel gelişimi ele alınmıştır. Bu tarihsel bakış açısı, günümüzdeki eğitim politikaları ve uygulamalarına yeni bir perspektif sunmakta ve gelecekteki eğitim stratejilerinin geliştirilmesine ışık tutmaktadır. Bu tarihsel perspektifin yanı sıra, zümreler arası iş birliğinin günümüzdeki eğitim pratiklerine ve zorluklarına nasıl uyarlanabileceği de tartışılmaktadır. Sonuç olarak bu araştırma, Cumhuriyetin 100. yılında, eğitimde zümreler arası iş birliğinin önemini ve bu iş birliğinin eğitim kalitesine olan etkisini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Eğitim politikalarının ve uygulamalarının geliştirilmesine yönelik bu analiz, eğitimdeki zümreler arası dayanışmanın anlaşılması ve güçlendirilmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Araştırma, gelecekteki eğitim stratejilerinin şekillendirilmesinde önemli bir kaynak olarak değerlendirilebilir ve eğitimde sürdürülebilirlik ve kalite artışı için gerekli yolları gösterebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, zümre, dayanışma, ilham, strateji.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Zümreler Arası İş Birliği

Betül KARADAĞ GÜLTEN

Adıyaman/Besni
Namık Kemal İlkokulu

Yaşar GÜLTEN

Adıyaman/Besni
Namık Kemal İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Veli, Aile ve Okul İlişkisi

Çetin KILIÇER

Tokat

Turhal Osman Gazi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

OKUL-ÖĞRENCİ-VELİ DÖNGÜSÜNDE ÖĞRENCİ VELİLERİNİN TUTUM VE DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Bu araştırma; okul-öğrenci-veli döngüsünde öğrenci velilerinin döngü içindeki yerini, tutum ve davranışlarını belirlemek, öğrenci gelişimine olan olumlu veya olumsuz etkilerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu kapsamda velilerden veri toplamak ve görüşlerini belirlemek/ölçmek amacıyla yapılandırılmış anketler ile yüz yüze görüşme tekniği kullanılmıştır. Yapılandırılmış anketler; Tokat, İstanbul, Hatay, Aydın, Muğla, Karaman illerinde ikamet eden toplam 120 veliye uygulanmıştır. Buna ek olarak Tokat ilinde 50 veliyle yüz yüze görüşme yapılmıştır. Gerek anket ve gerekse yüz yüze görüşmelerde velilerin sorulara daha rahat cevap vereceği düşünülerek kendilerinden kişisel bilgileri talep edilmemiştir. Veri analizi sürecinde elde edilen bulgular dijital ortamda işlenip kullanılarak cevaplara ait frekans ve yüzdelik değerler tablolştırılmış sonrasında ise bu oranlar yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda veli, aile ve okul ilişkisinde velinin önemli bir paydaş olduğu, öğrenci başarısı ve ahlaki gelişiminde velilerin ahlaki tutum yansımalarının doğrudan başarıya katkı sağladığı, okul-aile-veli döngüsünün sorunsuz işlenmesini sağladığı, dolaylı olarak da toplum ahlakına olumlu katkılar sağladığı, velinin eğitimde önemli bir paydaş olduğu sonuçlarına varılmıştır. Buna ek olarak okul-aile-öğrenci döngüsünün sorunsuz ve başarılı bir şekilde işlemesi aile bireyleri için örnek model olan velinin kendini güncel tutması, donanımlı olması ve yeniliklere açık olmasıyla mümkün olacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Veli, örnek model, öğrenci gelişimi, aile yapısı.

video
sunum
özet

BİR ÖZEL EĞİTİM ÖĞRENCİSİNE EVDE EĞİTİM HİZMETİYLE OKUMA ÖĞRETİMİNDE ÖĞRETMEN ÖĞRENCİ İLETİŞİMİN İNCELENMESİ

Eğitim hakkı, bireylerin öğrenme, öğretme, eğitim alma, kendini geliştirme gibi yetkilere hukuksal olarak sahip olduğu temel haklardan biridir. Bireylere anayasa ile verilmiş bir hak olan eğitim hakkı, örgün eğitim kurumlarından çeşitli sebeplerle doğrudan yararlanamayacak durumdaki öğrenciler için de bir haktır. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından zorunlu öğrenim çağındaki öğrencilerden sağlık problemi nedeniyle örgün eğitime devam edemeyen ve durumunu sağlık kurulu raporuyla belgelendirenlere evde eğitim hizmeti sunulmaktadır. Bu bağlamda ilgili Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından öğretmen görevlendirmesi yapılarak belirlenen ders saati çerçevesinde öğrencinin yeterlilik ve ihtiyaçlarına göre hazırlanan bireyselleştirilmiş eğitim planıyla öğrenciye evinde eğitim verilmektedir. Bu kapsamda 2019 yılı ekim ayında bu çalışmayı yürüten bir sınıf öğretmeninin özel eğitime ihtiyaç duyan Serebral Palsi hastası, ağır zihinsel ve bedensel engelli 9 yaşındaki "Ayşe" kod adlı kız öğrencinin evde eğitim hizmetinde görevlendirilmesiyle araştırma süreci başlamıştır. Öğrenciye etik kurallar gereği ismi gizlenerek "Ayşe" kod adı verilmiştir. Çalışma Trabzon ili, Akçaabat ilçesinde gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma ile evde eğitim hizmetiyle okuma öğretiminde etkili olan faktörlerin öğretmen ve veli gözüyle değerlendirilmesi, elde edilen bulgularla evde eğitimin kalitesinin ve verimliliğinin artırılması amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni ile yürütülen boylamsal çalışmada tek bir öğrenci 4 yıl boyunca evden eğitime tabi tutulmuştur ve süreç detaylı şekilde ele alınmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı-öğretmenin gözlemlerini içeren günlük verileriyle öğrenci velisine uygulanan yarı-yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Öğretmenin gözlemleri ile mülakat verileri içerik analizine tabi tutulmuştur. Öğrenciye harf öğretimi, heceleme destekli tekrarlı okuma ile eşli okuma stratejisi uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda ikinci yıl okumaya geçen öğrenci, dördüncü yılında her metni heceleyerek okur ve metinle ilgili anlama düzeyindeki soruları cevaplar duruma gelmiştir. Ayrıca araştırma ile okuma öğretim sürecinde kullanılan yöntemler kadar öğrenci ve öğretmen arasındaki duygusal bağ ve iletişimin de etkili olduğu ortaya konulmuştur. Bu nedenle evde eğitimde öğrenci öğretmen arasında uyumun sağlandığı durumlarda öğrencinin eğitime aynı öğretmenle devamının sağlanmasının faydalı olacağı önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Özel eğitim, evde eğitim, okuma öğretimi, iletişim.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Öğrenci ve Öğretmen İletişimi

Hülya KAYALI

Trabzon/Akçaabat
Bilim ve Sanat Merkezi

Dursun KAYALI

Trabzon/Akçaabat
Abdullah Fazıl Ağanoğlu İlkokulu

video
sunum
özet

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

Okul Yöneticisi ve Eğitim Hiyerarşisi

Neytullah KARAKURT

Adıyaman/Merkez

Pınaryayla Ortaokulu

Doç. Dr. Metin ÖZKAN

Gaziantep Üniversitesi

İlyas YAŞAR

Şanlıurfa/Viranşehir

Viranşehir İmam Hatip Ortaokulu

video
sunum
özet

OKUL YÖNETİCİLERİNİN MÜZAKERE BECERİLERİ İLE ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL STRES DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bireylerarası etkileşimin olduğu her yerde varlığından doğal olarak bahsedilebilen çatışma, örgütler için de bir gerçek ve gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır (Yılmaz, 2014). Çatışmaların adil çözümü ve okullarda kurumsal güven ve kültür oluşumu için okul yöneticilerinin müzakere becerilerine sahip olması gerekmektedir (Özgan, Çelik ve Bozbayındır, 2010). Bu gereklilikten hareketle araştırmanın amacı, öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin müzakere beceri düzeylerini ve öğretmenlerin örgütsel stres düzeylerini belirleyerek okul yöneticilerinin müzakere becerilerinin öğretmenlerin örgütsel stres düzeyleri ile ilişkisinin olup olmadığını araştırmaktır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden korelasyonel tarama modeli kullanılmıştır. Korelasyonel tarama modeli, iki veya ikiden fazla değişkenin arasındaki mevcut ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan araştırmalardır (Büyüköztürk, 2013). Araştırmanın evrenini, 2020-2021 eğitim öğretim yılında Adıyaman merkez ilçedeki 67 ortaokulda görev yapan 1742 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise %95 güvenirlilik ve %5 hata payı dikkate alınarak belirlenen 315 öğretmenden oluşmaktadır. Örnekleme dâhil etmede kolaylı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada Özgan, Çelik ve Bozbayındır (2011) tarafından geliştirilen Müzakere Becerileri Ölçeği ile Theorell vd. (1988) tarafından geliştirilen ve Yıldırım, Taşmektepligil, Üzüm ve Bulut (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan Örgütsel Stres Ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 25.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre okul müdürlerinin müzakere becerileri ve öğretmenlerin algıladıkları örgütsel stres üst düzeydedir. Öğretmenlerin okul müdürlerinin müzakere becerilerine ilişkin algıları cinsiyet ve kıdeme göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamakla birlikte sayısal ve sözel branşlar arasında sözel lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Öğretmenlerin örgütsel stres düzeyi algıları arasında ise cinsiyet, kıdem ve branşa göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Diğer bir bulguya göre okul müdürlerinin müzakere becerileri arttıkça öğretmenlerin yaşadıkları örgütsel stres düzeyi de artmaktadır. Müzakere becerileri yüksek okul müdürüyle çalışmanın beraberinde getireceği katılımcılık, öğretmenlerin daha fazla örgütsel sorumluluk almalarına sebep olabilir. Bunun da öğretmenlerin stres düzeylerini artırdığı söylenebilir. Bu bağlamda okul müdürleri, yönetim sürecinde yüksek müzakere becerisi davranışları sergilerken öğretmenler üzerinde meydana gelecek ilave sorumlulukları kontrol ederek öğretmenlerin yaşayacakları örgütsel stresi azaltabilir.

Anahtar Kelimeler: Müzakere becerileri, örgütsel stres, okul yöneticisi.

ÖRGÜTSEL DENGELENİMDE OTOPOYİYETİK YAKLAŞIM VE OKUL MÜDÜRLERİNE GÖRE OKULLARIN OTOPOYİYEZLİĞİ

Örgütsel yapılar kendilerine has özellikleri olan dışardan girdi alıp yine dışarıya çeşitli çıktılar sunan karmaşık yapılar olarak düşünülebilir. Özgün bir kültürü olan aynı zamanda farklı kültürlerden veya deneyimlerden kültürel öğeleri içerisine alan bu karmaşık yapılar toplumsal gelişim ve değişimlerden devamlı etkilenmişlerdir. Okullar toplumu etkileyen aynı zamanda toplumdan etkilenen, iç ve dış paydaşları; sistemsel özellikleriyle harmanlayan örgütsel bir yapıya sahiptir. Okulun iç ve dış paydaşlarının yıllar süren öğretimsel deneyimleri sonucunda oluşan okul kültürü; değişim, yenileşme gibi süreçlerden etkilenmekte ve entropik süreçler de yaşayabilmektedir. Bu bağlamda okul yöneticilerinin otopoyiyetik yaklaşımı benimsemeleri sistemi korumakta ve örgütsel verimlilik, örgütsel çeviklik gibi süreçler için de pozitif katkı sağlamaktadır. Hatay ili Defne ilçesinde sistem olarak çevresel etkilere, problem veya kriz durumlarına rağmen okul kültürü ve iklimini koruyabilen amaçlı örneklem yoluyla seçilen 10 okul müdürü araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. "Okul yöneticilerinin otopoyiyez yaklaşım konusundaki görüşleri nelerdir?" sorusuna yanıt aranmış ve elde edilen veriler temalarla çözümlenmiştir. Okul müdürlerinin değişimin gerekçelerini ayrıntılı analiz ettikleri ve bu analiz sonucunda ihtiyaçlar doğrultusunda değişime gerek duyup duymadıklarına karar vererek hareket ettikleri; okullarda okul iklimini koruma ve okulun pozitif sermayesini yükseltme adına kurum faydası yönünde karar aldıkları; okullarda nakil, atama, program değişikliği, ders yükü gibi konularda çeşitli örgütsel sıkıntıların ortaya çıktığı ve bu süreci yönetmede profesyonel ve insan odaklı çalışılması gerektiği; bazı okul girdilerinin sisteme entropik etkiler yaratacağı ön görülerek yönetmelik odaklı ve kurumsal bazlı hareket ettikleri; okuldaki dolaşım, göç, kriz durumları gibi süreçlerin etkilerini okul lehine çevirecek önlemler ve stratejiler geliştirdikleri yine okul müdürlerinin yenileşme ve değişim adına yaşadığı olumsuz deneyimlerden kaynaklı yansıtıcı düşünme eğiliminde hareket ettikleri ve bu açıdan bazı yeniliklere veya değişimlere mesafeli davrandıkları ortaya çıkmıştır. Yapılacak yenileşme veya ortaya çıkan değişimin okulun özgünlüğüne etkisinin değerlendirilmesi, SWOT analizlerine başvurulması, kurum içi iş birliği ve ortak akılla hareket edilerek arama konferanslarına başvurulması sistemin dengede kalmasını sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Okul müdürü, sistem, entropi, otopoyiyez, değişim ve yenileşme.

EĞİTİMDE PAYDAŞLARIN ROLÜ VE KATILIMI

**Okul Yöneticisi ve
Eğitim Hiyerarşisi**

Cihan MANSUROĞLU

Hatay/Defne
Döver İlkokulu

Mehmet MANSUROĞLU

Hatay/Altınözü
Yunus Emre Çok Programlı Lisesi

video
sunum
özet

TÜRKİYE
YÜZYILI100
T.C. CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

TEMA ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

ALT TEMALAR

- Öğretmenlerin Eğitim ve Öğretimdeki Yeri ve Önemi
- Öğretmenlerin Sosyal Değişimi
- Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri
- Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri
- Kriz Durumlarında Öğretmenin Rolü

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Naciye MUTLU

İzmir/Bornova

Mehmet Akif Ersoy İlkokulu

Prof. Dr. Osman Ferda BEYTEKİN

Ege Üniversitesi

OKUL MÜDÜRLERİNİN ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Öğretmenin değişim ve gelişim sürecinde okul yöneticilerine büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir. Bu araştırmanın amacı ilkokullarda görev yapan okul müdürlerinin, öğretmenlerin mesleki gelişimleri üzerindeki rolüne ilişkin görüşler alınarak etkili bir eğitim öğretim oluşturulmasına katkı sağlamasıdır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini İzmir ili Bornova ve Bayraklı ilçeleri oluşturmaktadır. Araştırma evreninde yer alan Bornova, Bayraklı ilçelerinden kolay erişilebilir örnekleme tekniğiyle seçilen öğretmen ve idarecilerden örneklem grubunda toplam 20 öğretmen ve 10 yönetici yer almaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak ise araştırmacı tarafından hazırlanmış olan, yöneticilere ve öğretmenlere üç açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. İçerik analizi neticesinde çıkan sonuçlar: Öğretmenler lisansüstü eğitimlerin kayıt ücretlerinin yüksek olduğunu ve bu sebeple olumsuz görüş geliştirdiklerini ifade etmişlerdir. Okul yöneticileri, lisansüstü eğitim ve hizmet içi eğitim duyurularını zamanında yaparak öğretmenlere katkı sağladığını düşünmektedir. Öğretmenler, eğitim projelerini gönüllülük yerine okul yöneticileri tarafından dayatma ile gerçekleştirdiklerini ve ekstra iş yükü olarak gördüklerini ifade etmektedirler. Bu araştırmanın sonuçlarına istinaden önerilebilecekler şunlardır: Üniversitelerin, yüksek lisans programlarını tanıtmak ve yüksek lisansa karşı olumsuz görüşü ortadan kaldırmak için okullarda tanıtım yapması, hizmet içi eğitimlerin ders saati dışında yapılması ya da asenkron bir şekilde akşamları yapılmasıdır. Öğretmenlerin yürüttükleri eğitim projeleri konusunda, harcadıkları zaman için ek ders ve puan verilmesi de öneriler arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Yönetici, mesleki gelişim, rol model.

video
sunum
özet

MUHASEBE FİNANSMAN ÖĞRETMENLERİNİN COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİNDEKİ ÇEVİRİM İÇİ DERSLERE İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

2019 yılı Aralık ayında, Çin'in Wuhan kentinde başlayan yeni tip koronavirüs enfeksiyonu zamanla tüm dünyayı etkisi altına alan bir salgına dönüşmüştür. Virüs ile mücadele kapsamında dünya genelinde 102 ülkede okullar kapatılmış ve 1,6 milyar öğrencinin eğitimi kesintiye uğramıştır. Türkiye'de de 2020 yılının Mart ayında eğitim alanında oluşan krize çözüm olarak acil uzaktan eğitim uygulaması başlatılmış ve tüm kademeleri kapsayan çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Bu durum mesleğin gerektirdiği hem teorik bilginin hem de uygulama becerisi kazandırmanın hedeflendiği muhasebe finansman alanında, öğretmenlerin bilgi aktarım etkinliklerini artırma ihtiyacını gündeme getirmiştir. Acil çevrim içi eğitim sürecinde, öğretmenler daha önce sahip olmadıkları çevrim içi ders işleme becerilerini hızlıca edinerek uygulamak durumunda kalmışlardır. Muhasebe Finansman öğretmenlerinin COVID-19 salgını nedeniyle oluşan eğitim krizi sürecindeki çevrim içi derslere ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla anlamak için nitel araştırma yöntemi bağlamında fenomenoloji yaklaşımı kullanılmıştır. Katılımcılar maksimum çeşitlilik yaklaşımıyla kartopu örnekleme ile belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Türkiye'nin çeşitli illerinde 2020-2021 eğitim öğretim döneminde çevrim içi ders vermiş olan 18 Muhasebe Finansman öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılardan "Çevrim içi ders vermek ..... gibiydi. Çünkü....." cümlesini tamamlamaları istenmiş ve elde edilen veriler metafor analizine uygun olarak çözümlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan öğretmenler (n=18) uzaktan eğitim sürecinde çevrimiçi ders vermeye ilişkin 13 farklı metafor üretmiştir. Üretilen bu metaforlar belirsizlik ve etkileşimsizlik temaları altında konumlandırılmıştır. Etkileşimsizlik temasında konumlandırılan 9 metafordan sadece biri olumlu tutum ifadesi taşımaktadır. Diğer 8 metafor ise hissedilen olumsuz duyguları ifade etmektedir. Belirsizlik temasında konumlandırılan metaforlar da olumsuz tutum yansıtmaktadır. Bu bulgular COVID-19 salgınından kaynaklanan kriz döneminde, çevrimiçi derslerde öğretmen-öğrenci etkileşiminde önemli zorluklar yaşandığını ve öğretmenlerin gelecekle ilgili belirsizlik ve karmaşıklık hissi içinde olduklarını göstermektedir. Öğretmenlerin çevrim içi eğitim hususundaki bilgi ve becerilerinin geliştirmesi, karşılaşılan bu durumun önlenmesi için gereklidir. Araştırma, kriz dönemlerinde yapılan eğitim uygulamalarını anlama ve sürecin iyileştirilmesine yönelik katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kriz, çevrim içi eğitim, muhasebe finansman eğitimi, metafor analizi.

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

**Kriz Durumlarında
Öğretmenin Rolü**

Naide GÜMÜŞ YALANUZ

İstanbul/Maltepe

Mehmet Salih Bal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Suat OĞUZ

Bursa/Osmangazi

Mehmet Torun Özel Eğitim Meslek Okulu

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN BİREYSEL KARIYER YÖNETİMİ ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Öğretmenlikte mesleki gelişim açısından önemli bir yer tutan kariyer; öğretmenin bireysel planlarının olmasını, hayat boyu devam eden mesleki gelişim faaliyetleri içerisinde yer almasını ve kendini geliştirme arzusunu canlı tutar. Kariyer algısı ile 21. yüzyıl öğretmen nitelikleri kesişmekte; öğretmenlerde değişime ve yeniliğe açık olma, sürekli bireysel ve mesleki gelişim gibi becerilerin bulunması gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı; özel eğitim öğretmenlerinin bireysel kariyer yönetimi algılarını çeşitli değişkenlere (cinsiyet, yaş, mesleki kıdem) göre incelemektir. Araştırma tarama modelinde betimsel nitelikli nedensel karşılaştırma araştırmasıdır. Araştırmanın verileri, 2023-2024 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı özel eğitim okullarında görev yapan 45 öğretmenden toplanmıştır. Katılımcılar seçkisiz olmayan yöntemlerden biri olan amaca uygun örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın verileri "kişisel bilgi formu" ve "Bireysel kariyer yönetimi gerçekleştirme düzeyi ölçeği" ile toplanmıştır. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, bağımsız gruplar için t testi, tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; özel eğitim öğretmenlerinin bireysel kariyer yönetimi algılarının yüksek düzeyde olduğu, bireysel kariyer yönetiminin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem değişkenine göre farklılaşmanın olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kariyer yönetimi, bireysel kariyer yönetimi algısı, özel eğitim öğretmenleri.

video
sunum
özet

21. YÜZYILDA ÖĞRETMENİN KONUMU VE GELİŞİM SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

21. yüzyıldaki ürkütücü değişim hızının, bireylerin ve toplumların kendilerini onlardan beklenen özellikler konusunda konumlandırmalarını zorlaştırdığı görülmektedir. Bu da ülkelerin eğitim sistemlerinin bu değişime uyum sağlayabilecek bireyleri yetiştirmek için yeni stratejiler üretmesini zorunlu kılmaktadır. Bilim ve teknolojiadaki bu hızlı değişimler, bireylere üst düzey zihinsel becerilerin kazandırılmasını gerekli kılmaktadır. Böyle bir atmosferde kritik konumda olan ve eğitim sisteminde bu becerileri kazandırması beklenen kişiler öğretmenlerdir. Bu bağlamda çalışmanın konusu öğretmenin konumunu ve kariyer gelişim sürecini 21. yüzyıldaki değişim süreci bakımından ortaya koymaktır. Bilgiye ulaşmada kaynakların sürekli arttığı günümüzde öğretmenin bilgiyi aktaran kişi tutumunda olmaması gerektiği anlaşılmaktadır. Aksi takdirde gerek bir kısım becerileri gerekse meslekleri buharlaştıran ve tarihe karıştıran değişim sürecinin, öğretmenlik mesleğini de olumsuz bir şekilde etkileyeceği öngörülmektedir. Öğrencilere problem çözebilme, eleştirel düşünebilme, analiz yapabilme, yaratıcı düşünebilme, bilgiyi içselleştirme gibi üst düzey zihinsel becerileri kazandıran, değişime ve gelişime açık, gelişimi sürekli teşvik edilen yeni öğretmen tutumunun, aynı zamanda bu değişim sürecinin ortaya çıkardığı ve eğitim sisteminin arzuladığı öğretmen olduğunu söylemek mümkündür. Çalışmanın amacı, 21. yüzyıldaki değişim süreci ve toplumsal gelişmelerle bağlantılı olarak öğretmenin konumunun ve gelişim sürecinin nasıl olması gerektiğine dair stratejileri göstermektir. Çünkü toplumsal problemler ile eğitim sisteminin stratejisi ve gelecek öngörüsü arasındaki ilişki büyüktür. Nitel yöntemin doküman analizi tekniği kullanılan bu çalışmada disiplinler arası bir yaklaşım da tercih edilerek yeteri miktarda kaynak taranmış, yorumlanmış ve analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, 21. yüzyıla birlikte ortaya çıkan böyle bir değişim sürecine eğitim kurumunun tam olarak hazır olmadığı ve bu değişim sürecine uygun stratejilerin yetersiz kaldığı görülmüştür. 21. yüzyıl eğitim stratejisi revize edilmelidir. 21. yüzyıl öğretmenleri bahsedilen değişime ayak uydurmak için, sosyolojik tahayyül vasfını kazanacak şekilde yetiştirilmelidir. Öğretmenlerin lisansüstü eğitimleri, alanında bilimsel kitap, makale, roman, proje gibi çalışmalarını sürekli teşvik edilip ödüllendirilmeli, üniversiteye geçişleri için öğretmenlere YÖK tarafından kontenjan ayrılmalıdır. Lisansüstü eğitim çalışmalarını mazerete bağlı tayin kapsamına tekrar alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: 21. yüzyılda öğretmen, değişme, mesleki gelişim, sosyolojik tahayyül.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Sosyal Değişimi

Dr. Habib Celaledin KARTAL

Çanakkale/Yenice

Akçakoyun Yatılı Bölge Okulu

Tuğçe KARTAL

Çanakkale/Yenice

Kalkım Çok Programlı Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Eğitim ve Öğretimdeki Yeri

Çeşminaz ŞAFAK KUMBASAR

Bursa/Osmangazi

Şükrü Naili Paşa Ortaokulu

video
sunum
özet

ÖĞRETİMSEL LİDERLİK ROLLERİNİ GERÇEKLEŞTİRME DURUMLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ: BURSA İLİ ÖRNEĞİ

Günümüz dünyasında sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişle yaşanan tüm toplumsal ve ekonomik değişimler, eğitim sistemlerinden beklentiyi de yeniden şekillendirmiştir. Bu doğrultuda eğitim kurumlarından, dışarıdaki değişimlere ayak uydurabilecek nitelik ve becerilere sahip, yaşam boyu öğrenen, yaratıcı bireyler yetiştirmeleri beklenmektedir. Öğrenen merkezli bu eğitim yaklaşımında öğretmenlerin rolleri, geleneksel öğretme anlayışından farklı olarak öğrenme yaşantıları tasarımları çerçevesinde daha kapsamlı düşünülmekte güçlü bir öğretimsel liderlik etkili bir öğrenme için temel bir gereklilik olarak kabul edilmektedir. Mevcut çalışmada ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan öğretmenlerin öğretimsel liderlik rollerini ne düzeyde yerine getirdiklerini öğretmen görüşleriyle ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma, tarama modelinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. Araştırmanın örneklemini Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı 72 resmî okulda görev yapmakta olan 322 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada öğretimsel liderlik konusunda yapılan alan yazın araştırması sonucu ulaşılan kaynaklara ve uzman görüşlerine dayalı olarak geliştirilen ve araştırma için uygunluğu kabul edilen Öğretmenler için Öğretimsel Liderlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin öğretimsel liderlik rolleri; kazanımların seçilmesi ve belirlenmesi, kazanımların paylaşılması, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesi, öğretimi uygulama-izleme-yönlendirme ile ölçme-değerlendirme-düzenleme ve geliştirme olarak ele alınmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik ile Mann Whitney-U ve Kruskal Wallis Testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin öğretimsel liderlik rollerini yerine getirme düzeyleri ile ilgili görüşlerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin öğretimsel liderlik rollerini yerine getirme düzeyleri ile ilgili görüşlerinin öğretimi uygulama izleme yönlendirme bölümünde çok yüksek, kazanımların seçilmesi ve belirlenmesi, öğrenme öğretme sürecinin düzenlenmesi ile ölçme değerlendirme düzenleme ve geliştirme bölümlerinde yüksek, kazanımların paylaşılması bölümünde orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular öğretmenlerin öğretimsel liderlik rollerini yerine getirme düzeylerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet, görev yapılan öğretim kademesi, branş ve kıdem değişkenlerine göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Sonraki araştırmaların öğrenme öğretme süreçlerindeki diğer paydaşlar olan öğrenci ve veli görüşlerine de başvurularak farklı illerde yapılması daha kapsamlı bir değerlendirme ile birlikte alan yazına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, öğretimsel liderlik, öğretim, öğretmen.

HALK EĞİTİM MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN USTA ÖĞRETİCİLERİN KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

Bu araştırmanın amacı, halk eğitim merkezlerinde görev yapan usta öğreticilerin karşılaştıkları problemleri ortaya koyarak çözüm önerisi geliştirmektir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırma grubu belirlenirken amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcı grubunu Kahramanmaraş ili Dulkadiroğlu ve Onikişubat ilçelerindeki halk eğitim merkezlerinde görev yapmakta olan 11 usta öğretici oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda veriler tema ve kodlara ayrılmıştır. Oluşturulan tema ve kodlar tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Analiz sırasında katılımcı görüşlerine de yer verilmiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların, sosyal medyadan, kursiyerden, kurs yerinden, malzeme yetersizliğinden, idarecilerden, mesleki çevreden ve özlük haklarından kaynaklı problemler yaşadıkları belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlardan hareketle usta öğreticilerin özlük haklarının iyileştirilmesinin, malzeme ve materyal desteği verilmesinin, sosyal medyanın aktif kullanılmasının, kurs programlarının revize edilmesinin, kursiyer kabul ölçütlerinin düzenlenmesi ve idarecilerin bilinçlendirilmesinin usta öğretmenlere katkı sağlayacağı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Halk eğitim, usta öğretici, hayat boyu öğrenme, kurs, yaygın eğitim.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri

Selçuk KABA

Kahramanmaraş

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Kadir DEMİRKAYNAK

Kahramanmaraş

İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Doç. Dr. Mustafa ÜREY

Trabzon Üniversitesi

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Sosyal Değişimi

Şükriye ÇAM

Mersin/Yenişehir

Mahmut Arslan Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN DEĞİŞİM VE DÖNÜŞÜMÜNDE ETKİLİ OLAN UNSURLAR

Öğretmenlik mesleği; sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutları olan alanında özel uzmanlık bilgisine ve bir takım mesleki yeterliliklere sahip olmayı gerektiren eğitimle ilgili bir uğraş alanı olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 2010). Öğretmenlik mesleği; dinamik, sürekli gelişen ve değişen bir meslektir. Öğretmenlerin rol ve sorumlulukları; toplumsal yapıda, veli ve öğrenci profilindeki değişimlere, eğitim bilim alanında yeni yaklaşımların ortaya çıkmasına, eğitim alanında gerçekleşen yasal düzenlemelere, uluslararası gelişmelere, bilim ve teknolojiye ilişkin ilerlemelere bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir (Özdemir, 2010). Bu araştırmanın amacı, öğretmenlik mesleğinin değişim ve dönüşümünde etkili olan unsurları belirlemek ve bu unsurların öğretmenlerin rol ve sorumluluklarına yansımalarını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır: Öğretmenlik mesleğinin değişim ve dönüşümünde etkili olan unsurlar nelerdir? Bu unsurların öğretmenlerin rol ve sorumluluklarına yansımaları nelerdir? Araştırma, nitel bir yaklaşımla yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu, araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanmıştır. Görüşme formunda, öğretmenlerin mesleklerine ilişkin algıları, mesleklerinin değişim ve dönüşümünde etkili olan unsurlar, bu unsurların mesleklerine yansımaları gibi konulara yer verilmiştir. Araştırmaya, Türkiye'nin farklı bölgelerinde görev yapan 15 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin seçiminde amaçlı örnekleme yönteminden yararlanılmıştır). Araştırmada katılımcıların seçiminde; cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, branş gibi ölçütler göz önünde bulundurulmuştur. Veriler, Google Formlar üzerinden yollanan uzun cevaplı yanıt seçeneği ile toplanmış ve alınan yanıtlar incelenerek yazılı metne dönüştürülmüştür. Araştırmanın sonucunda, öğretmenlik mesleğinin değişim ve dönüşümünde etkili olan unsurların; toplumsal yapı, veli ve öğrenci profili, eğitim bilim alanı, eğitim politikaları, uluslararası gelişmeler, bilim ve teknoloji olduğu belirlenmiştir. Bu unsurların öğretmenlerin rol ve sorumluluklarına yansımaları ise; öğretmenlerin mesleki gelişime daha fazla önem vermeleri, öğrencileri daha iyi tanımaları, eğitim süreçlerini daha esnek ve yenilikçi bir şekilde planlamaları, eğitim politikalarına uyum sağlamaları, uluslararası standartlara ulaşmaya çalışmaları, bilim ve teknolojiyi etkin bir şekilde kullanmaları şeklinde ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik mesleği, değişim, dönüşüm, rol, sorumluluk.

ÖĞRETMENLERİN EKONOMİK VE SOSYAL DEĞİŞİM DAVRANIŞ DÜZEYLERİ

Değişmenin sürekli olduğu günümüzde öğretmenlerin de ekonomik ve sosyal değişim düzeylerinin bilinmesi gerekmektedir. Bu araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında Denizli ili merkez ilçelerinde resmî okullarda çalışan öğretmenlerin ekonomik ve sosyal değişim davranış düzeylerini ve bunun kişisel özelliklerine göre değişip değişmediğinin ortaya çıkarılması amacıyla yapılmıştır. Araştırma nicel ve tarama modelinde yapılmıştır. Araştırmada veriler kolay ulaşılabılır örneklem yöntemiyle ve çevrim içi form kullanılarak toplanmıştır. Veriler Durmaz ve Yıldırım (2021) tarafından uyarlanan ve Türkçeye çevrilen “Sosyal ve Ekonomik Değişim Davranışı Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Araştırmaya 212 istekli öğretmen katılım sağlamıştır. Araştırmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği ve güvenilirlik düzeyinin yüksek olduğu görülmüştür. Analizlerde SPSS programı kullanılarak t testi, varyans analizi, Post Hoc Tukey testleri yapılmıştır. Öğretmenlerin ekonomik ve sosyal değişim davranış düzeylerinden en yüksek düzeyde beklentilerinin üstünde bir şey gördükten sonra organizasyonları için daha fazla emek harcamak istediklerini belirtmişlerdir. Bunu “organizasyonumdan ne kazandığımı ve benim ne kattığımı çok dikkatli bir şekilde takip ederim” maddesi izlemiştir. En düşük düzey ise “İşim için harcadığım çaba, aldığım maaş ve olanaklar ile eşittir.” maddesinde ve düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Ekonomik değişim ve sosyal değişim boyutlarının ve genel değişim davranış düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin ekonomik ve sosyal değişim davranış düzeylerinin öğretmenlerin kişisel özelliklerine göre cinsiyete göre erkekler lehine yüksek olduğu görülürken yaşa göre 41-45 yaş öğretmenlerinde daha düşük olduğu görülmüştür. Çalıştıkları kademeye göre ekonomik değişim ve genel değişim düzeylerinin ilkokullarda çalışanların daha düşük ölçülmüştür. Eğitim düzeylerine göre ekonomik değişim ve genel değişim düzeylerinin lisans mezunları lehine daha yüksek olduğu görülmüştür. Kariyer düzeylerine göre ekonomik değişim ve genel değişim düzeylerinin uzman öğretmenlerin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin emek ve çabalarının karşılığı olarak maaş ve diğer olanaklar sağlanarak desteklenmesi için gerekli çalışmaların yapılması önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Değişim, ekonomik, sosyal, öğretmen, davranış.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Sosyal Değişimi

Serdar BEZZEKİ

Denizli/Sarayköy
Sakarya Ortaokulu

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri

Esra YÜCEER

Osmaniye/Merkez

Osmaniye İl Millî Eğitim Müdürlüğü

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLERİN YENİLİKÇİ DAVRANIŞ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Günümüz dünyasında bilgi üretmek yerine, bilgiyi işlemek ve uygulamak öncelikli hâle gelmiştir. Bu sürekli değişen ve gelişen ortamda, eğitimcilerin de güncel kalmaları önemlidir. Çünkü nitelikli bir iş gücü, nitelikli eğitimcilerin çabaları olmadan yetiştirilemez. Dolayısıyla öğretmenlerin sürekli olarak yeni gelişmeleri takip etmeleri ve bu yenilikleri sınıf ortamında kullanabilmeleri gerekmektedir. Bu araştırmada öğretmenlerin yenilikçi davranış düzeylerini incelemek amaçlanmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi kullanılarak yapılan bu çalışmanın amacı, Osmaniye ilinde görev yapan öğretmenlerin yenilikçi davranışlarının düzeyini ortaya çıkarmaktır. Seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak 2023-2024 eğitim öğretim yılı birinci yarısında Osmaniye ilinde görev yapan 235'i kadın, 175'i erkek olmak üzere toplam 410 öğretmenden veri toplanmıştır. Araştırmada öğretmenlerin yenilikçi davranış düzeylerini ölçmek amacıyla Lukes ve Stephan'ın (2017) geliştirdiği, Pala ve Turan (2020) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan "Yenilikçi Davranış Ölçeği" ve araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılmıştır. Araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin yenilikçi davranış düzeylerinin "iyi" düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yenilikçi davranış düzeylerinde "Fikir Arama" alt boyutunda cinsiyete göre kadın öğretmenlerin lehine anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Eğitim durumuna göre yenilikçilik düzeyleri ölçek toplamında, "Uygulamaya Başlama Faaliyetleri" ve "Yenilikçi Çıktı" alt boyutlarında lisansüstü eğitim yapan öğretmenler lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Branş türüne göre "Fikir Arama" alt boyutunda okulöncesi öğretmenleri ile lise branş öğretmenleri arasında, "Yenilikçi Çıktılar" alt boyutunda ise sınıf öğretmenleri ile lise branş öğretmenleri arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Buna göre okul öncesi öğretmenleri "Fikir Arama" alt boyutunda, sınıf öğretmenleri ise "Yenilikçi Çıktılar" alt boyutlarında diğer gruplara göre daha yenilikçi davranışlar sergilemektedir. Mesleki kıdem değişkenine göre öğretmenlerin yenilikçi davranış düzeyleri ölçek toplamında, "Fikir İletişimi", Diğerlerini Dâhil Etme", "Engellerin Üstesinden Gelme" ve "Yenilikçi Çıktılar" alt boyutlarında anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Lisansüstü eğitimin yaygınlaştırılması için politikalar geliştirilmesi, deneyimli öğretmenlerin tecrübelerini aktarabilecekleri mentörlük programlarının planlanması, öğretmenlerin yenilikçi fikirlerini sunabilecekleri projeler geliştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenilik, yenilikçilik, yenilikçi davranış.

EĞİTİM REFORMLARININ ÖĞRETMENLERİN MESLEK HAYATINA YANSIMALARI

Bu araştırma, öğretmenlik mesleği süreci ve gerçekleştirilen eğitim reformları ile birlikte öğretmenlerin sosyal değişimlerinin incelenmesi ve sosyal değişimlerinde olumlu yönde katkı sağlayacak durumların belirlenmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılında, Şırnak ilinde resmî okullarda görev yapan 15 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından uzman görüşü alınarak geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın analizi, içerik analizi yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda eğitim reformlarının öğretmenlerin çalışma hayatlarında kararsızlığa neden olduğu, yeni reformlar ile bilgi aktarımının kolaylaşmasının çalışma hayatlarını olumlu etkilediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin öğrencileri ile sosyal ilişkilerindeki değişim hakkındaki görüşleri incelendiğinde, öğretmenlik mesleğinin, empati yeteneğini geliştirdiğine ulaşılmıştır. Öğretmenlerin meslek hayatları süresince kendilerine ve ailelerine ayırdıkları vakitte artış olduğu belirlenirken arkadaşları ile vakit geçirebilme durumlarında herhangi bir değişim olmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin genel sosyal değişimleri incelendiğinde, öğretmenlerin gezi ve hobilerinde azalma olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin eğitim reformlarına bakış açıları incelendiğinde ise katılımcı öğretmenlerin uyum sorunu yaşadığına ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin, ekonomik düzeyinin artırılması ve okul dışı gezi etkinliklerine müfredatta yer verilmesinin öğretmenlerin sosyal gelişimlerinde olumlu yönde katkı sağlayacağı görüşünde olduğuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkılarak öğretmenlerin iletişim becerileri ve empati yeteneğinin artışı sosyal yönden geliştirdiği, sosyalleşme şekillerinin farklılaştığı görülmektedir. Katılımcı öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkılarak öğretmenlerin sosyal değişimlerine katkı sağlayacak ortamların oluşturulması gibi önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, eğitim reformları, sosyal değişim.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Sosyal Değişimi

Feyza UYSAL

Şırnak/Cizre

Cizre İmam Hatip Ortaokulu

Dr. Öğr. Üyesi Ebru DOĞRUÖZ

Çankırı Karatekin Üniversitesi

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Senem AKSEKİ

Konya/Selçuklu

Ömer Cemile Güler İmam Hatip Ortaokulu

Sema CAVGA

İzmir/Bornova

Reşat Turhan Ortaokulu

ÖĞRETMENLERİN HAYAT BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNİN MESLEKİ BECERİLERİNE KATKILARI YÖNÜNDEKİ GÖRÜŞLERİ

Bu araştırma ortaokullarda görev yapan branş öğretmenlerinin hayat boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki becerilerine sağladığı katkıları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma nitel araştırma yöntemine uygun olarak yapılmıştır. Araştırma kapsamında ihtiyaç duyulan verilerin toplanması için araştırmacılar tarafından yarı-yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmış ve ortaokullarda görev yapan gönüllü 100 branş öğretmenin görüşlerine başvurulmuştur. Öğretmenlere hangi sebeplerle hizmet içi eğitimlere katıldığı, eğitimlere katılmanın katkıları, eTwinning platformu kullanıp kullanmadıkları ve bu platformun katkılarına dair sorular yöneltilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri cinsiyetlerine, ilgilerine ve eğitimlerin özelliğine göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Yapılan içerik analizi sonucunda bu okullarda çalışan öğretmenlerin hizmet içi eğitimler, yaygın eğitim kursları, uzaktan eğitim (ÖBA, ÖRAV [Öğretmen Akademisi Vakfı]) ve öğretmen ağlarının (sosyal medya eğitim grupları, eTwinning) öğrenme ve öğretme sürecindeki etkisi ortaya konulmuştur. Bu eğitimler sonucunda öğretmenlerin duygudaşlık (empati) yeteneklerinin geliştiği, sınıf yönetimi, sorun çözme ve çözüme odaklı olma, öğretim yöntem ve teknikleri gibi konularda kendilerini daha yeterli hissettikleri gözlemlenmiştir. Bu sonuçlardan hareketle Z kuşağı diye adlandırılan teknoloji çağına doğan nesle hitap etmek için öğretmenlerin kendilerini geliştirmeleri bir istek değil ihtiyaç haline gelmiştir. Bu yüzden de öğretmenlerin kendilerini geliştirmek istedikleri eğitim ve öğretim sürecine katkı sağlayacak alanlara yönelik mahalli ve merkezi kurslara katılımları teşvik edilmelidir. Bilgi ve paylaşım platformlarının (EBA, ÖBA, ESEP [Avrupa Okul Eğitimi Platformu]...) öğretmenler tarafından etkin kullanılması için desteklenmelidir. Eğitimi verenlerin alanında donanımlı olması ve etkili eğitim vermesi eğitime başvuracak öğretmenler için bir tercih sebebi olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hizmet içi eğitim, öğretmen, Z kuşağı, öğrenme, öğretme.

video
sunum
özet

PSİKOLOJİK ESNEKLİĞİN TÜKENMİŞLİĞİ YORDAMA DÜZEYİ

Araştırma ortaokul öğretmenlerinin psikolojik esneklikleriyle tükenmişlikleri arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçladığından ilişkisel tarama modelinde nicel bir araştırmadır. Araştırma örneklemini 2023-2024 eğitim öğretim yılında Kırşehir ilinde resmî ortaokullarda görev yapan 336 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmada Psikolojik Esneklik Ölçeği ve Maslach Tükenmişlik Ölçeği kullanılmıştır. Bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisini incelemek için çoklu regresyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmenler nadiren duyarsız hissetmekte, bazen duygusal açıdan tükenmiş hissetmekte ve çoğu zaman başarılı hissetmektedir. Psikolojik esneklik açısından, öğretmenler değerlerine göre yaşadıklarını ve anın farkında olduklarını belirtmişler bağlamsal benlik, ayrışma ve kabullenmeye az katılmışlardır. Tükenmişlik ve psikolojik esnekliğin alt boyutlarının cinsiyet, eğitim düzeyi ve hizmet süresine göre öğretmenlerin görüşleri arasında anlamlı fark bulunamamıştır. İl merkezinde görev yapan öğretmenler ilçe merkezinde görev yapan öğretmenlere göre kendilerini daha başarılı bulmuşlardır. 6-10 yıl arası okulda hizmete sahip öğretmenler diğer hizmet gruplarına göre daha fazla duygusal yönden tükendiklerini belirtmişlerdir. 1-5 yıl arası okulda hizmeti olan öğretmenler diğer hizmet gruplarına göre kendilerinin daha az anı yaşadıklarını ve daha az kabullendiklerini ifade etmişlerdir. Tükenmişlik alt boyutlarıyla psikolojik esneklik alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki vardır. Psikolojik esnekliğin alt boyutları duygusal tükenmenin %68'ini, duyarsızlaşmanın %56'sını ve kişisel başarının %22'sini açıklamaktadır.

Anahtar kelimeler: Psikolojik esneklik, tükenmişlik, öğretmen, ortaokul.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Doç. Dr. Mustafa ERDEM

Ahi Evran Üniversitesi

Hasan ALTUNTAŞ

Kırşehir

Ölçme Değerlendirme Merkezi

Recep TEKİNARSLAN

Kırşehir/Merkez

Badem Pınarı Mesleki Eğitim Merkezi

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Kriz Durumlarında Öğretmenin Rolü

Yaşar ERGEN

Osmaniye/Düziçi

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Ayşe ÇOBAN

Osmaniye/Düziçi

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Yusuf Kenan MART

Osmaniye/Düziçi

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

Rahime Zerrin KÖSEK

Osmaniye/Düziçi

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

6 ŞUBAT DEPREMİ SONRASINDA ÖĞRETMENLERİN KRİZ YÖNETİMİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI (OSMANİYE İLİ ÖRNEĞİ)

Bu araştırma, 6 Şubat depremi sonrasında oluşan krizde öğretmenlerin rolünü tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya Osmaniye ilinde göre yapan 19 kadın 62 erkek olmak üzere toplam 81 öğretmen katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler, depremi hisseden ve deprem sonrasında da Osmaniye’de yaşamaya devam eden kişilerdir. Bu durum aynı zamanda katılımcı seçiminin ölçütünü oluşturmaktadır. Katılımcılar gönüllülük esasına göre belirlenmiştir. Araştırmada veriler bilgi formu ile toplanmış ve SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin; AFAD ile koordineli olarak depremzedelerin toplanma alanlarına yönlendirilmesi ve intikallerinin sağlanması, arama kurtarma çalışmalarında aktif rol alınması, depremde hayatını kaybedenlerin tespiti ve defin işlemleri, yaralıların sağlık kuruluşlarına ulaştırılması, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla iş birliği yapılarak kayıp çocukların tespiti ve korunmasının sağlanması, depremzedelerin kalacak yer temini, istek ve ihtiyaçlarının karşılanması, gelen yardımların düzenli olarak dağıtılması, depremzedelerin diğer yerleşim birimlerine ulaştırılması, hasar tespit çalışmalarında aktif rol üstlenmesi, artçı depremlerle ortaya çıkan kargaşanın kontrol altına alınması, il dışından gelenlerin karşılanması ve ihtiyaçlarının giderilmesi, depremzedelerin psikososyal yönden desteklenmesi, öğrencilerin çadır ve konteyner kentlerde, yurtlarda ve okul bahçelerinde eğitimlerinin devam ettirilmesi, sosyal etkinliklerle desteklenmesi gibi önemli görevlerde buldukları ve kriz yönetiminde etkin rol oynadıkları tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre kriz durumları için öğretmenlerin ulusal çapta düzenlenen hizmet içi seminerlerle yetkinliğinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Öğretmen, deprem, afet, kriz yönetimi.

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLERİN ÖDÜLLENDİRİLMESİNE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİ

Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkmış olmasına rağmen öğretmenlik mesleğiyle ilgili birçok uygulama 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre yapılmaya devam etmektedir. Öğretmenin yaptığı iş ve işlemler düşünüldüğünde diğer memurlardan açık bir şekilde ayrıldığı görülmektedir. Öğretmenlerin ödüllendirilmesi 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda yer alan hükümler doğrultusunda yapılmaktadır. Bunun yanı sıra Millî Eğitim Bakanlığı ödül yönergesinde de öğretmenlerin ödüllendirilmesine yönelik hususlardan bahsedilmektedir. Mevcut uygulamaların öğretmenler tarafından nasıl algılandığı veya uygulamaya dair diğer hususların nasıl gerçekleştiğinin belirlenmesi önemlidir. Çünkü ödül çalışan motivasyonunu etkileyen unsurlar arasındadır. Bu araştırmada, sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğindeki ödül uygulamalarına yönelik görüşlerinin açığa çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2023-2024 eğitim öğretim yılı birinci döneminde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan 9 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüş olup olgubilim deseninde tasarlanmıştır. Araştırma verileri yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Elde edilen ham veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin ödül algısının armağan, motivasyon, mükafat, yöntem, teşvik, vb. kavramlar etrafında şekillendiği sonucuna ulaşılmıştır. Mevcut yasal düzenlemelerin öğretmenler tarafından yeterli bulunmadığı, öğretmenin performansının yeterince dikkate alınmadığı, uygulamada birçok problemin yaşandığı, ödüllendirilen kişilerin isimlerinin belli olduğu ama ödüllendirmenin neye göre yapıldığının belli olmadığı yönünde görüşlere ulaşılmıştır. Ödüllendirmenin performansa dayalı yapılması, herkese açık bir şekilde duyurulması, öğretmenin kendisinin ödüle başvurabilmesi ve yöneticiye bırakılmaması gerektiği, ödüllendirilecek davranışların da açık bir şekilde ifade edilmesi yönünde öğretmenlerin beklentilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarından hareketle öğretmenlerin ödüllendirilmesi yönünde yasal düzenlemelerin gözden geçirilmesi gerektiği ve uygulamaların daha açık ve anlaşılır hâle getirilmesi araştırma önerileri arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, sınıf öğretmeni, ödül.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Aynur AYTAP

Amasya/Suluova
Şeker İlkokulu

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Kriz Durumlarında Öğretmenin Rolü

Necibe DURSUN KIRIMLI

Amasya/Suluova
Şeker İlkokulu

Muhammet YILMAZ

Amasya/Suluova
Şeker İlkokulu

Rahime Zerrin KÖSEK

Osmaniye/Düziçi
Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

OKULDA YAŞANAN KRİZLERE YÖNELİK SINIF ÖĞRETMENİ GÖRÜŞLERİ

Kriz, durumsal ve gelişimsel özelliklere bağlı meydana gelebilecek, örgütün varlığını tehdit eden, işleyişini sekteye uğratan örgüt içinden ya da dışından kaynaklanabilen olay şeklinde tanımlanmaktadır. Hayatın her alanında olduğu gibi okullarda da çeşitli nedenlerle krizler yaşanmaktadır. Okullar toplumun en önemli kurumlarının başında gelmektedir çünkü toplumun geleceği olan nesiller bu kurumlarda yetişmektedir. Bu kurumlara etki edecek bir kriz durumu okulların işleyişini engelleyecek ve eğitimi sekteye uğratacaktır. Bu nedenle okullarda yaşanan krizlerin en aza indirilebilmesi amacıyla kriz durumlarını belirlemek önem arz etmektedir. Bu araştırma ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenleri ile gerçekleştirilmiş olup araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin kriz algısının belirlenmesi ve kriz durumlarında yapılabileceklerin ortaya konması olarak belirlenmiştir. Fenomonolojik bir çalışma olan bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu 2023 yılı itibariyle Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan on sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Elde edilen ham veriler betimleyici bakış açısına göre analiz edilmiştir. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin kriz kavramını; beklenmedik olay/durum, çaresizlik hissi, işleyişi bozan durum gibi sözcüklerle açıklamaya çalıştıkları tespit edilmiştir. İlkokullarda yaşanan krizler ve kriz durumlarında yapılabilecekler; sınıf içi, sınıf dışı, nöbet esnasında, okul sonrası, okul çalışanları ve veliler olmak üzere altı farklı temada incelenmiştir. Öğretmen görüşlerine göre okulda yaşanan krizlerde; öğrencinin aniden ağlaması, kavgalar yaşanması, düşme ve yaralanma, sınıflar arası sorunlar yaşanması, temizliğin yeterince yapılmaması, sınıfa müdahale edilmesi ve öğretmeni yönlendirme öne çıkanlar arasında yer almaktadır. Çözüm önerileri olarak öne çıkanlar ise öğretmenin istikrarlı davranması, nöbet görevlerine dikkat edilmesi, velilerle iş birliği yapılması, öğretmenlerin ortak hareket etmesi, çalışanların uyarılması ve velilere görev ve sorumluluklarının hatırlatılması olmuştur. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak sınıf öğretmenlerine kriz durumlarında yapılacaklar konusunda bilgilendirmeler yapılması, okul veli iletişiminin geliştirilmesine yönelik öğretmen yeterliliklerinin artırılması gibi öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, sınıf öğretmeni, kriz.

video
sunum
özet

ÖĞRETMEN ADAYLARININ PROJE KAVRAMI HAKKINDAKİ METAFORİK ALGILARI

Eğitimin temel paydaşlarından olan öğretmenlerin mesleki yeterlikleri, eğitim amaçlarına ulaşma yolunda oldukça önemlidir. Öğretmenlerin mesleğe başlamadan önce ihtiyaç duyması muhtemel becerilerle donanık olması, mesleki yeterlik düzeylerine olumlu katkı sunması beklenmektedir. Günümüzde öğrenme etkinliklerinde proje yöntemi yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Öğretmen adaylarının “proje kavramı” hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmanın yerinde olacağı düşünülmektedir. Bu perspektifte çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının “proje kavramı” ilişkin algılarını metaforlarla incelemek olarak belirlenmiştir. Nitel araştırma yöntem desenlerinden olgubilim, araştırma yöntemi olarak tercih edilmiştir. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir üniversitenin öğretmenlik programlarına devam eden lisans 3. sınıf 112 öğrenci, araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırma verileri, katılan gönüllü öğrencilerin “Proje... gibidir. Çünkü...” sorusuna yazılı olarak verdikleri cevaplarla toplanmıştır. Metaforlar, verilerin içerik analizi sonucu kategorilendirilmiştir. Analiz sonucu ortaya çıkan kategoriler; “karmaşa”, “planlama”, “sistematiklik”, “orijinal ürün” ve “dinamik”tir. Öğretmen adaylarından tespit edilen en fazla metafor (N=29) “karmaşa” kategorisinde olduğu görülmüştür. Böyle ifade edilmesinin nedeni katılımcıların “proje” kavramı hakkında yeterince bilgiye sahip olmamaları gösterilebilir. En az tekrarlanan metafor ise “dinamik” kategorisi altında toplanmıştır. Dinamik kategorisindeki metaforların açıklamalarında proje sürecinde sürekli güncelleme ihtiyacı duyulabileceğini değinilmiştir. Genel olarak öğretmen adaylarının proje kavramı hakkında detaylı bilgiye sahip olmadığı ve buna bağlı olarak olumsuz yanıtların daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, proje, öğretmen adayı, metafor.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Filiz ÖZTÜRK

Gaziantep/Şehitkâmil
Nuray Tuncay Kara BİLSEM

Abdullah BALCI

Gaziantep/Şehitkâmil
Nuray Tuncay Kara BİLSEM

Burcu YAŞAR

Gaziantep/Şehitkâmil
Şehit Hüseyin Gümüş İmam Hatip Ortaokulu

Mahmut ÖZER

Gaziantep/Şehitkâmil
Nuray Tuncay Kara BİLSEM

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Hayat Boyu Öğrenme Eğilimleri

Fulya SOYATA

İstanbul/Kadıköy

Bostancı Halk Eğitimi Merkezi

Rahime Zerrin KÖSEK

Osmaniye/Düzüçi

Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

TÜRKİYE'DEKİ YETİŞKİN EĞİTİMİ İLE DÜNYADAKİ YETİŞKİN EĞİTİMİ UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Hayat boyu öğrenme bireylerin yaşına veya sosyoekonomik durumuna bakılmaksızın, belirli bir yer ya da zaman gerektirmeksizin gerçekleşen sosyal bir olaydır (Brown, Larionova ve Lally, 2018). Bireysel, toplumsal ve ekonomik alanda bireyin bilgi, becerileri ve yetkinliklerinin geliştirilmesine odaklanan hayat boyu öğrenme bireyin çok yönlü gelişmesini amaçlamaktadır (Güneş ve Deveci, 2020). Hayat boyu öğrenme, sağladığı kişisel gelişim, etkin vatandaşlık ve sosyalleşmenin yanında istihdam ve rekabet gücünün artmasında da rol oynamaktadır (Diker Coşkun ve Demirel, 2012). Hayat boyu öğrenme, yetişkin eğitimi, sürekli eğitim, yaygın eğitim gibi kavramlar birbiri ile ilişkilidir ve yakın anlamlarda kullanılmaktadır (Güneş ve Deveci, 2020). Hayat boyu öğrenmenin çıkış kaynakları arasında bireyin kendini tanıma, değerlendirme, ilgi ve yeteneklerini geliştirme ihtiyaçları rol oynamakla birlikte küreselleşme, ekonomi, kültür ve toplum unsurları da hayat boyu öğrenmeyi gerekli kılan nedenler arasındadır (Güçlü, 2019). Avrupa Birliği Komisyonu, hayat boyu öğrenmede sekiz farklı alanda beceri geliştirme gerekliliğini belirtmiştir: (a) Ana dilinde iletişim, (b) Yabancı dilde iletişim, (c) Matematik, bilim ve teknolojiyle ilgili temel yeterlikler, (d) Dijital yeterlikler, (e) Öğrenmeyi öğrenme, (f) Sosyal ve yurttaşlıkla ilgili yeterlikler, (g) İnisiyatif ve girişimcilik yeterliği ve (h) Kültürel farkındalık ve ifade yeterliği (Avrupa Komisyonu, 2007). İlk, orta ve yüksek her düzey eğitim programında ele alınması ön görülen bu beceriler birbiri ile etkileşim hâlinindedir (Güneş ve Deveci, 2020 (2017) ülkemizde hayat boyu öğrenmeye yönelik yayınlanan belgeleri inceleyerek bu konuda atılan adımları genel olarak değerlendirdiklerinde; yetişkinlere okuryazarlık ve temel hayat becerileri kazandırma, hayat boyu öğrenme konusunda toplumsal farkındalık oluşturma, toplumsal ihtiyaçlara cevap verebilecek bir hayat boyu öğrenme sistemi kurma ve piyasanın ihtiyaç duyduğu becerilere sahip insan gücü yetiştirme konularına odaklanıldığı sonucuna ulaşmışlardır. Yıldız (2004) ise ülkemizde yetişkin eğitimi alanındaki lisansüstü çalışmaları yıl, konu, tez türü ve yöntem açısından inceleyerek yetişkin eğitimi konusuna toplu bir bakış sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Hayat boyu, yetişkin eğitimi, öğrenme, yetenek, dünya.

video
sunum
özet

SESSİZ KAHRAMANLAR: COVID-19 SALGININDA VE 6 ŞUBAT 2023 DEPREMİNDE ÖĞRETMEN OLMAK

Türkiye, 11 Mart 2020'de COVID-19 salgını, 6 Şubat 2023'te ise asrın felaketi olarak nitelendirilen tarihindeki en büyük deprem afeti ile karşılaşmıştır. Birçok hizmet sektörü gibi eğitim hizmetleri de salgın ve deprem sürecinden olumsuz etkilenmiştir. Kahramanmaraş merkezli on bir ilimizde meydana gelen 6 Şubat depreminde Hatay yıkımdan en çok etkilenen şehir olmuştur. Salgın ve deprem süreçlerinde oluşan krizlerin yönetiminde eğitimciler önemli roller oynamıştır. Öğretmenler bu süreçte ilk yardım müdahalesini gerçekleştiren sessiz kahramanlar olmuştur. Kimi öğretmenler, kriz sürecini etkin ve verimli yönetebilmek için sahada çeşitli görev ve sorumluluklar üstlenmiştir. Araştırmanın yazarı; salgın sürecinde virüse yakalanıp iyileştikten sonra evde hasta izlemi ve filyasyon ekibinde etkin rol almış, 6 Şubat depreminde ise enkazdan 36 saat sonra çıkarılarak tedavi sonrasında eğitim yaşamına devam etmiştir. Bu çalışmanın amacı, COVID-19 salgını ve 6 Şubat deprem afetlerinde öğretmenlerin üstlendiği rolleri betimlemektir. Çalışmanın katılımcıları, amaçlı ve ölçüt örnekleme tekniği ile seçilen 12 öğretmenden oluşmaktadır. Nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji ile yürütülen bu çalışmada katılımcıların deneyimlerini ve bakış açılarını betimlemek üzere yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmada fenomeni tanımlayabilecek temaları ortaya çıkarmak için içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin kriz durumlarındaki rolleri; koordinatör, dijital, ebeveyn, kılavuz, güdüleyen, acil yardım, bütünleştiren öğretmen temaları ile betimlenmiştir. Araştırma sonucunda; kriz yönetimine yönelik daha etkin risk tedbirlerinin alınması, çocukların öğrenme ile birlikte sosyal ve duygusal ihtiyaçlarının karşılanması, öğretmen adaylarına yönelik afet ve ilk yardım eğitiminin verilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kriz yönetimi, salgın, deprem, öğretmen rolü.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Kriz Durumlarında Öğretmenin Rolü

Dr. Mehmet FANSA

Hatay/İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Yükseköğretim ve Yurt Dışı Birimi

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Özlem KARACA

Denizli/Merkezefendi

Vali Necati Bilican Mesleki Eğitim Merkezi

CUMHURİYETİN 100.YILINDA “ÇIRAKLIK EĞİTİMİNİN DÜNÜ BUGÜNÜ YARINI”

Mesleki eğitimin önemi doğrultusunda bu araştırmada Türkiye’de mesleki eğitimde yaşanan sorunları ortaya koymak ve olası çözüm önerileri getirmek amaçlanmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemi ve nitel araştırma desenlerinden olan, olgu bilim deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yer alan katılımcılar ise amaçlı örneklem yöntemi çerçevesinde kolay ulaşılabilir örneklem tekniği kullanılarak belirlenmiştir. Belirlenen yöntem ve teknik doğrultusunda araştırmanın çalışma grubu Denizli il merkezindeki meslek lisesinde görev yapan 8 meslek öğretmeninden oluşmaktadır. Elde edilen veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmacılar mesleki eğitimde yaşanan sorunları öğrenci kaynaklı, veli kaynaklı, öğretmen kaynaklı, eğitim uygulamaları kaynaklı, fiziki ve donanım kaynaklı ve işletme kaynaklı temalar olarak kodlandırmış ve bazı sorunları şu şekilde bulmuştur. Başarısız öğrencilerin gelmesi, mezun olduğu alanda çalışmak istememesi, işletmelerde uyum sorunu ve devamsızlık, ilgisiz veli, tecrübe eksikliği, motivasyon eksikliği, stajın yetersiz olması, iş alanı olmayan yerlerde program açılması, malzeme eksikliği, fiziki planlama yanlışlıkları ve işverenin olumsuz tutumu şeklinde bulunmuştur. Araştırmacılar yaşanan sorunlara yönelik çözüm önerilerini; öğrenci kaynaklı, veli kaynaklı, öğretmen kaynaklı, eğitim uygulamaları kaynaklı, fiziki ve donanım kaynaklı ve işletme kaynaklı temalar altında kodlayarak birtakım çözüm önerilerini şu şekilde bulmuştur. Öğrenciler sınavla alınmalı, mühendislik alımlarında meslek liselerine öncelik tanınmalı, mezunlar takip edilmeli, işbirliği artırılmalı, tanıtımlar yapılmalı, mesleki gelişim eğitimleri yapılmalı, staj süreleri uzatılmalı, mesleki eğitimden anlayan yöneticiler atanmalı, meslek derslerinin sayısı arttırılmalı, işletmeler ekonomik destek ve donanım desteği sağlamalı, devlet desteği artırılmalı, meslek odalarıyla ve işletmelerle iş birliği yapılmalı, bölgelerde proje okulları açılmalı ve kariyer basamakları oluşturulmalı, şeklinde sıralanmıştır. Sonuç olarak mesleki eğitim dinamik bir yapıya sahip olduğundan sürekli olarak değişim göstermektedir. Türkiye’de yıllarca mesleki eğitimin geliştirilmesi yönünde politikalar izlenmiş olsa da günümüzde hala mesleki eğitimi veren okulların ve mesleki eğitim kurumlarının birtakım sorunlar yaşadığı ve bu sorunların istihdamı arttırmak ve güçlü bir ekonomiye sahip olabilmek için ivedilikle çözülmesi sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki eğitim, nitelikli eleman.

video
sunum
özet

ULUSLARARASI EĞİTİMDE NİTELİKLİ ÖĞRETMEN YETİŞTİRME ÇALIŞMALARI MALİ ÖĞRETMEN EĞİTİM PROGRAMI ÖRNEĞİ

Türkiye Maarif Vakfı 67 ülkede çeşitli tür ve kademelerdeki eğitim kurumları yoluyla eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir. Vakıf tarafından 2022 yılında geliştirilen IM Maarif Okul Öncesi Eğitim Programı dünya üzerindeki farklı kıtalarda bulunan 9 ülkede resmî onay almış ve uygulanmaktadır. Batı Afrika'da yer alan Mali'nin başkenti Bamako'da Türkiye Maarif Vakfına ait altı okul öncesi kurumu bulunmaktadır. Mali, Programın proje ülkelerinden biri olarak seçilmiş olup programın ilk resmî onay aldığı ülkelerden de biri olmuştur. Eğitim programlarının başarısını etkileyen temel unsurlardan bir de uygulayıcı öğretmenlerin yetkinliğidir. Mali'de okul öncesi öğretmeni yetiştirmeye yönelik yükseköğretim kurumu bulunmamakta, anaokullarında çalışan öğretmenler farklı eğitim seviyeleri ve çalışma alanlarından gelmektedir. Okullarda klasik eğitim anlayışı ile akademik öğrenme odaklı, öğretmen merkezli ve ödül cezanın yer aldığı eğitim uygulamaları gözlemlenmektedir. Geliştirilen IM Maarif Okul Öncesi Eğitim Programının uygulanmasına yönelik nitelikli öğretmen ihtiyacının karşılanması amacıyla Mali'deki altı okulda çalışan 40 okul öncesi öğretmeni ve 20 aday öğretmenin katılımı ile bir öğretmen eğitim programı gerçekleştirilmiştir. Eğitim programı, okul öncesi eğitimin temel alan bilgileri ile birlikte yeni programın içeriklerinin uygulamasına yönelik akademik bilgi ve uygulamayı içeren bir yapıda sunulmuştur. Bir hafta boyunca tam zamanlı uygulanan programın sonunda aday öğretmenlerle görüşmeler gerçekleştirilerek programın değerlendirmesi yapılmış, programı başarıyla tamamlayan öğretmen adayları Mali Maarif Anaokullarında istihdam edilmişlerdir. Eğitim programı okul öncesi eğitimde yeni bir yöntem sunması, alan eğitimi ve pedagojisi yönüyle yeterli olanaklara sahip olmayan öğretmenlere ücretsiz olarak uluslararası kalitede bir öğretmen eğitiminin sunulması, alan dışından gelen adayların eğitim sürecinden geçirilerek istihdam sağlanması gibi yönleriyle bölgede daha önce gerçekleştirilmemiş örnek bir çalışma olmuştur. Programın sonrasında öğretmenler Bir yıl süreyle hafta sonları düzenli eğitimlere tabi tutularak süreçte desteklenmiş ve sınıf içi performansları gözlemlenmiştir. Programa katılan öğretmenlerin yeni program doğrultusunda etkinlik uygulamaları yaptıkları, sınıf düzeni ve yönetiminde Maarif Program felsefesini benimsedikleri ve eski tutum ve davranışlarında büyük ölçüde değişiklik olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, öğretmen eğitimi, Maarif Okul Öncesi Eğitim Programı.

ÖĞRETMENLİK VE MESLEKİ GELİŞİM

Öğretmenlerin Mesleki Tatminleri ve Gelişimleri

Şule TOYRAN

İstanbul

Türkiye Maarif Vakfı/

Filiz KUTLUAY

Türkiye Maarif Vakfı

Togo Okulları

video
sunum
özet

TÜRKİYE
YÜZYILI100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

TEMA

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

ALT TEMALAR

- Eğitimde Teknoloji Kullanımı
- Dijital Okuryazarlık
- Yapay Zekâ İçerikli Uygulamalar

video
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Bahadır ÖZKAN

Denizli/Pamukkale

Hacı İbrahim Cin Ortaokulu

video
sunum
özet

TEKNOLOJİK PEDAGOJİK ALAN BİLGİSİ VE MÜHENDİSLİK EĞİTİMİ

Teknoloji ve eğitim arasındaki ilişki kâğıdın icadı kadar eskidir. Geleneksel öğretme ve öğrenme biçimleri çok kısa bir sürede dönüşüme uğruyor. Eğitimde BİT kullanımının beğenilmesi ve kullanışlılığı artmaya devam ediyor. Teknolojinin eğitim ortamlarına girmesi ile birlikte TPAB (Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi) kavramı 2008 yılında ortaya çıkmıştır. TPAB'nin etkili kullanımı, öğretmenin belirli bir içerik alanı içinde belirli pedagojileri desteklemek için teknolojinin olanaklarından nasıl faydalanacağına dair bilinçli kararlar verebilme yeteneğini içerir. Bu araştırmanın temel amacı, mühendislik eğitimi açısından Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi modelinin uygunluğunu incelemektir. Durum tespiti niteliğindeki araştırma, nicel araştırma tekniklerine dayanarak tasarlanmıştır. Araştırmacı tarafından, nicel araştırmalar için uygun olan kırk dokuz bölümden oluşan bir Likert ölçeği oluşturulmuştur. Ayrıca ölçekte araştırma grubunu tanımlayan beş soru bulunmaktadır. Araştırma grubu, Afyon Kocatepe Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu araştırmaya üç yüz doksan sekiz öğrenci katılmıştır. Ölçekte pedagojik bilgi, teknolojik bilgi, içerik bilgisi, teknolojik bilgi, pedagojik içerik bilgisi, teknolojik pedagojik bilgi ve teknolojik pedagojik içerik bilgisi faktörleri bulunmaktadır. Tüm öğrenciler için, bilgi alanlarının ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Tüm bilgi alanlarının ortalama puanları incelendiğinde, araştırma grubunun en düşük ortalama puanının 3.3778 puan ile içerik bilgisi alanına ait olduğu ve en yüksek ortalama puanın ise 3.5628 puan ile pedagojik bilgi alanına ait olduğu görülmektedir. Diğer bilgi alanlarının puanları ise 0.1850 aralığında dağıldığından, bu bilgi alanlarının puanlarının birbirine çok yakın olduğunu göstermektedir. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre mühendislik fakültesindeki eğitim ve öğretim faaliyetleri Teknolojik Pedagojik İçerik Bilgisi Modeli için uygun bulunmuştur. Öğretim elemanlarının TPAB bileşenlerinin düzeyini etkileyen diğer faktörlerin belirlenmesi için daha fazla araştırma yapılmalıdır. Ayrıca mühendislik bölümü akreditasyon süreçleri ile TPAB bileşenleri arasındaki ilişkilerin detaylı olarak incelenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, teknoloji, mühendislik, bilişim, TPAB.

ÖĞRETMENLERİN TEKNOLOJİYE YÖNELİK TUTUMLARI (MERSİN İLİ ÖRNEĞİ)

Bu çalışmanın amacı Mersin ilinin dört merkez ilçesinde (Akdeniz, Mezitli, Toroslar, Yenişehir) bulunan kamu ilkokul ve ortaokullarındaki öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarının ne düzeyde olduğunu incelemektir. Bununla birlikte öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutum düzeylerinin cinsiyet, okul türü ve kıdem değişkenleriyle birlikte incelenmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları betimsel tarama yöntemiyle incelenmiştir. Bu araştırmada, Mersin ili Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez ilçelerdeki kamu okullarında görevli olan 494 ilkokul ve ortaokul öğretmenin görüşleri toplanmıştır. Öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla "Teknolojiye Karşı Tutumları Değerlendirme" ölçeği kullanılmıştır. SPSS paket programının 25 versiyonu ile elde edilen verilerin analizi yapılmıştır. Veriler üzerinde t testi ve ANOVA analizleri yapılmış olup çıkan bulgular $p < 0.01$ ve $p < 0.05$ anlamlılık düzeyine göre yorumlanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre ilkokul ve ortaokullarda çalışan öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları olumludur. Cinsiyet değişkenine göre erkek öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutumları "Teknolojiyi İzleme", "Teknoloji ve Yönetim", "Teknoloji Korkusu", "İnternet Kullanımı" ve "Teknoloji Kullanımı" boyutlarında kadın öğretmenlerden daha yüksektir. Okul türü değişkenine göre ortaokul öğretmenlerinin teknolojiye yönelik tutumları "İnternet Kullanımı" ve "Teknoloji Kullanımı" boyutlarında ilkokul öğretmenlerinden daha yüksektir. Öğretmenlerin teknolojiye yönelik tutum düzeylerinde kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Anlamlı farklılık bulunan alanlarda teknolojiye yönelik eğitimlerde kadın öğretmen ve ilkokul öğretmenlerinin kontenjanlarını artırmanın faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, tutum, eğitim teknolojileri.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Nejla Burcu YÜCEL

Mersin/Yenişehir

Yenişehir Belediyesi Bilim ve Sanat Merkezi

video
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okuryazarlığı

Necibe Damla ÖZDEMİR

Malatya/Yeşilyurt

Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Ahmet Talha ÖZDEMİR

Malatya/Battalgazi

Nadire Dernek Ortaokulu

EĞİTİMDE BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ OKURYAZARLIĞI: ÖĞRETMEN ÖRNEĞİ

Toplumların tarih içinde geçirdiği teknolojik dönüşüm, yeni üretim araçlarının ortaya çıkmasını sağlamaktadır. İnternetin ortaya çıkışıyla anlam kazanan; dijital demokrasi, siber kültür, sanal topluluk, e-katılım, e-devlet, e-yönetişim, sosyal ağ, Web 2.0 gibi yeni kavramlar bireyin hayatının bir parçası hâline gelmiştir. Bu yeni bilgi düzeninde artan ve şekil değiştiren bilgi ile başa çıkabilmek, bireylerin geçtiğimiz yüzyılın becerilerinden farklı, yeni becerileri edinmesini ve hızla değişen koşullara ayak uydurmasını gerektirmektedir. 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılan bu beceriler farklı alan uzmanları tarafından ortaya konulmuştur. İletişim teknolojilerindeki gelişmeler insanların bilgiye ulaşmalarını, bilgi üretmelerini ve paylaşmayı hızlandırmıştır. İnsanlık tarihi boyunca üretilen veri miktarından çok daha fazlası çok daha kısa sürede üretilmeye başlanan Big Data (Büyük Veri) olarak isimlendirilen bu durum verilerden anlamlı bilgiler çıkartılması ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Tüm bu değişimlere ayak uydurabilmek için bireylerin geçmiş yıllara göre çok daha fazla beceriyle donatılması gerekmektedir. Millî Eğitim Bakanlığının 2006 yılında yayınladığı “Öğretmenlik Mesleği Yeterlilikleri Raporu”nda Bilgi İletişim Teknolojileri (BİT) alanında tüm öğretmenlerde bulunması gereken yeterlilikleri açıklamıştır. Bu misyondan hareketle bu araştırma; öğretmenlerin BİT okuryazarlığı algılarını ve 21. yüzyıl becerileri arasında yer alan BİT okuryazarlığı konusuna ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma karma yöntemli, açılımlı sıralı desenle oluşturulmuştur. Araştırmaya Malatya ilinde görev yapan 384 öğretmen katılmıştır. Araştırmanın nicel verileri Pala ve Başibüyük (2020) tarafından geliştirilen “Dijital Okuryazarlık Ölçeği” ile nitel verileri araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Verilerin analizi sırasında SPSS paket program ve içerik analizi teknikleri kullanılmıştır. Öğretmenlerin yaş, eğitim düzeyi, kıdem ve daha önce BİT eğitimi alıp almamaları ile dijital okuryazarlık algıları arasında anlamlı fark bulunmuş olup; 22-30 yaşındaki, lisansüstü eğitim almış, kıdemi 1-10 yıl arasında olan ve BİT eğitimi alan öğretmenlerin BİT okuryazarlıkları düzeyi yüksek bulunmuştur. Araştırmanın sonunda bireylerin BİT becerilerinin müfredatla bütünleştirilmesi, becerilerin ediminin desteklenmesi, fiziki donanımsal alt yapının oluşturulması, hizmet içi eğitimlerin ve öğretmenlerin artırılması konularında gerekli makamlara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilgi ve iletişim, okuryazarlık, 21. yüzyıl becerileri.

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLERİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ VE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ (CANİK ÖRNEĞİ)

Bu araştırmanın temel amacı, Samsun Canik ilçesinde görev yapan öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeylerini belirlemek ve farklı değişkenler (cinsiyet, görev yaptığı okul türü, eğitim durumu, mesleki kıdem yılı, öğretmenlik kariyer durumu, yaş, görev yerleşim yeri ve dijital okuryazarlık eğitim alma durumu) açısından incelenmesidir. Bu doğrultuda öğrencilerin kişisel bilgilerini öğrenmek "Kişisel Bilgi Formu" ve "Dijital Okuryazarlık Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışmaya 157 kadın ve 86 erkek toplam 243 öğretmen katılmıştır. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi ile yürütülmüştür. Veriler elektronik bir form kullanılarak 3 haftalık bir süre içinde toplanmıştır. Toplanan veriler IBM SPSS 25.0 paket programında analiz yapılmıştır. Analizde normallik analizleri, betimsel analizler (frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma), t-testi ve tek yönlü ANOVA kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin dijital okuryazarlık bilgisinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin görev yaptığı okul türü, eğitim durumları, kariyer durumları ve okulun yerleşim yerlerine, cinsiyete, yaş ve kıdem yılına göre dijital okuryazarlık ortalama puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık olmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin dijital okuryazarlık alıp almama durumuna göre dijital okuryazarlık ortalama puanları arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğu belirlenmiştir. Buna göre dijital okuryazarlık eğitimi alan öğretmenlerin almayan öğretmenlere göre dijital okuryazarlık puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonuçları doğrultusunda: Öğretmenlerin dijital içerikli kurslara katılması önerilebilir. Bu kurslarda dijital içerikli yöntem ve araçlarının derslerde kullanımı öğretilerek örnek çalışmalar yapılmalıdır. Okulların alt yapıları yetersizlikleri, dijital materyal eksikliği, teknik bilgi eksikliği sorunların düzeltilmesi eğitimde teknoloji kullanımını artıracaktır. Öğretmenlerin ölçek sonucunda dijital okuryazarlık seviyesinin yüksek olması gerçek anlamda dijital okur yazar oldukları anlamına gelmeyebilir. Bu beceriyi derslerine ve öğrencilerine yansıtması önemlidir. Her öğretmenin kendi dersini tasarlanması ve uygulanması sürecinde teknoloji okuryazarlığı ve dijital okuryazarlığın farklı birer beceri olduğu ve öğrencilerin temel okuryazarlık becerilerinden yoksun olabileceği göz önünde bulundurularak planlama yapması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, öğretmen, dijital okuryazarlık.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Mesüde Gülşah DAĞDELEN

Samsun/Canik
Dereler Ortaokulu

Zahit KÖSEOĞLU

Samsun/Canik
Canik İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü

İrfan DAĞDELEN

Samsun/Canik
Gazi Ortaokulu

video
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Tuğçe KOÇ

İstanbul/Fatih

İslam Seçen Bilim ve Sanat Merkezi

Doç. Dr. Genç Osman İLHAN

Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Nadir ÇELİKÖZ

Yıldız Teknik Üniversitesi

video
sunum
özet

MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL ÇİZGİ ROMAN KULLANIMININ 5. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARI, TUTUM VE MOTİVASYONUNA ETKİSİ: BİLSEM ÖRNEĞİ

Matematik, öğrenciler tarafından anlamlandırılırken kavramsal açıdan soyut kalmaktadır. Bu durum, derste öğretim yaklaşımı ve yaklaşıma uygun yöntem, teknik ve materyal gibi somut araçlar kullanılarak aşılabilir ve matematik öğretimi başarıya ulaştırabilir. Matematik dersini somutlaştırarak etkili öğretimin sağlanmasında kullanılan tekniklerden biri de çizgi roman kullanımudur. Bu çalışmanın kapsamında, matematik öğretiminde yer alan konuların, hikâyeleme, problem kurma, matematik yazılımları ile anlatımı yer almaktadır. İlaveten, öğrencilerin yeni bir eğitim materyali olarak dijital çizgi romanla tanışmaları ve derste Web 2.0 araçlarının etkin kullanımı sağlanmıştır. Buradan hareketle çalışmada, matematik öğretim programında yer alan "Olasılık Kavramı" konusunu matematiksel hikâyelerle dijital çizgi romana dönüştürmek, öğrencilere aktarmak, BİLSEM 5. sınıf öğrencilerinin matematik dersine yönelik başarı, tutum ve motivasyonunda nasıl bir değişim olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Çalışmanın örneklemini, İstanbul ili BİLSEM kurumlarında öğrenim gören 26 kişiden oluşan 5. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu öğrenciler, akademik başarının ölçülmesinde müdahale olmaması açısından daha önce matematik ve çizgi roman ile ilgili herhangi bir eğitimde katılımcı olarak yer almamaları, çalışmaya gönüllü katılım sağlamaları ve veli izin belgesinin onaylanmış olmaları kriterleriyle seçilmişlerdir. Bu çalışma, TÜBİTAK 4004 Matematik Yılı Özel Çağrı kapsamında desteklenmiş ve gerçekleştirilmiş 222B200 numaralı projenin bir kısmını oluşturmaktadır. Bu çalışmada, araştırmacıların geliştirdiği Olasılık Başarı Testi, Matematik Tutum Ölçeği ve Matematik Motivasyon Ölçeği ile veriler toplanmıştır. Başarı testi ve ölçeklerden elde edilen veriler SPSS 21.0 programında analiz edilmiştir. Verilerin parametrik ve non-parametrik dağılımıyla ilgili Levene testi, verilerin tutum, motivasyon ve başarı ilişkilerini inceleyen istatistik testleri kullanılmıştır. Çalışma verilerinin analizi sonucunda, kız ve erkek öğrencilerin arasında tutum ve motivasyon puanlarında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Çalışmanın genelinde akademik başarı, tutum ve motivasyon puanlarında artış olduğu bulunmuştur. Bu çalışmanın önerilerini, matematiğin farklı konularında ve farklı sınıf seviyelerine uygun çizgi romanlar üretilerek başka çalışmaların yapılması oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital çizgi roman, matematik öğretimi, matematiksel hikâyeler, BİLSEM.

MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİMDE YAPAY ZEKÂ UYGULAMA ÖRNEKLERİNİN VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

21. yüzyılda meydana gelen teknolojik gelişmeler insan yaşamında önemli bir yere sahiptir. Günümüz çocukları teknolojinin yaşamın her alanına hâkimiyetinin gittikçe arttığı bir dünyada doğup ve büyümektedirler. Teknoloji ve yapay zekânın, hayatın her alanını olduğu gibi öğrenme ve öğretim süreçlerini de etkilemesi kaçınılmazdır. Üzerinde önemle durulması gereken konulardan biri de yapay zekânın eğitimde kullanılmasıdır. Eğitim kurumlarının bireylere kazandırmak istediği bilgi ve becerilerin edinilmesinde teknoloji destekli eğitimin olumlu katkısı olduğunu yapılan çalışmalar ortaya koymaktadır. Tüm bu hususlar göz önüne alındığında mesleki eğitimde yapay zekânın eğitimi destekleyici bir unsur olarak kullanımı önemlidir. Bu araştırmanın amacı, mesleki ve teknik eğitim düzeyinde görev yapan meslek dersi öğretmenlerinin mesleki ve teknik eğitimde uyguladıkları yapay zekâ uygulama örnekleri ve bu uygulamalara ilişkin görüşlerini incelemektir. Bu araştırma ile meslek dersi öğretmenlerinin verdiği bilgiler doğrultusunda mesleki ve teknik eğitimde uyguladıkları yapay zekâ uygulama örneklerini saptamak, bu uygulamalara ilişkin görüşleri ile yapay zekâyâ yönelik düşüncelerini incelemek ve ortaya çıkan bulgular ışığında öneriler geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma, sınıfta/atölyede yapay zekâ uygulama etkinlikleri yoluyla öğrenme ortamlarında yapay zekâ uyumunun sağladığı yararları belirlemek ve bu yönde yapılan çalışmalara bir örnek teşkil etmesi bakımından da önemlidir. Araştırmanın evrenini Ankara ili büyükşehir ilçelerinde meslek liselerinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Örnekleme ise durum örneklemesiyle seçilen mesleki ve teknik eğitim kurumu düzeyindeki 10 öğretmen oluşturmuştur. Nitel araştırma yöntemlerinden durum desen çalışmasıyla yürütülen araştırmanın veri toplama aracı olarak; araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; öğretmenlerin yapay zekâ uygulamalarından en çok ChatGPT ve Google DeepMind uygulamalarını kullandıkları görülmüştür. Öğretmenler bu süreçte yapay zekâ uygulamalarının öğrenci başarısını geliştirme, eğitim materyali geliştirme, öğrenci değerlendirmesi ve öğrenci gelişimini izleme konularında yararlı olacağını vurgulamışlar ancak bu uygulamaların kullanımında bilgi eksikliğinden kaynaklı güçlükler yaşadıklarından bahsetmişlerdir. Eğitimciler, eğitimde yapay zekânın bilinçli kullanılması için eğitimcilere yapay zekâ uygulama eğitimlerinin verilmesi önerilerinde bulunmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Mesleki ve teknik eğitim, teknoloji, yapay zekâ.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Yapay Zekâ İçerikli Uygulamalar

Orhan YILMAZ

Ankara/Çankaya

Balgat Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

BİLİM VE SANAT MERKEZİ ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Dijital Okuryazarlık

Emrullah DİLEK

Amasya/Merkez

Şehit Ferhat Üneli Bilim ve Sanat Merkezi

Bahadır ÖZEN

Amasya/Merkez

Şehit Ferhat Üneli Bilim ve Sanat Merkezi

21. yy. becerileri içerisinde kendine yer bulan dijital okuryazarlık kavramı; bireylerin bilgi-iletişim teknolojilerini öğrenmede etkin olmasını, bireylerin kendi gelişimine teknoloji ile katkı sağlamasını, günlük hayatta karşılaştıkları problemlerin çözümünde teknolojiyi kullanabilmesi, teknoloji kullanımının güvenlik, yasal ve ahlaki olma boyutlarında yeterli olmasını kapsamaktadır. Farklı öğrenme şekillerine sahip öğrencilerden oluşan, özel yetenekli öğrencilere hizmet vermek amacıyla kurulmuş bilim ve sanat merkezleri (BİLSEM) bu alanda dijital okuryazarlığın yoğun bir şekilde öğrenciye kazandırılmasını hedefleyen eğitim kurumlarıdır. Bilim Sanat Merkezleri Yönergesi amaçlar başlığında; Öğrencilerin bireysel yetenekleri doğrultusunda bilimsel çalışma disiplini kazanmaları, disiplinler arası düşünme, problem çözme, tespit edilen ihtiyaçları karşılamaya yönelik projeler ortaya koymasının amaçlandığı ifade edilmiştir. Bu amacın gerçekleşmesinde öğrencilerin ileri düzeyde dijital okuryazar olması ve bu konuda öğrencinin en büyük rehber ve destekçisi olan BİLSEM öğretmenlerinin dijital okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi oldukça önemli görülmektedir. Bu çalışmada BİLSEM’de görev yapan öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Çalışma nicel araştırma yöntemi kapsamında yürütülmüş olup tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu BİLSEM’de görev yapan 142 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verileri Dijital Okuryazarlık Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada toplanan ham veriler SPSS Statistics 26 yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizlerde ortalama değerler kullanılmış olup cinsiyete göre farklılıklar t testi, kıdeme ve BİLSEM’de görev yaptığı yıla göre farklılıkları belirlemek için ANOVA testi yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; ölçek geneli ile tutum, teknik ve bilişsel faktörlerinde kadın öğretmenler ve erkek öğretmenler arasında anlamlı fark bulunmuştur. Ortalama puanlara göre bu fark erkek öğretmenler lehinedir. Sosyal faktöründe anlamlı fark görülmemiştir. Öğretmenin kıdemi ve BİLSEM’de çalıştığı yıla göre yapılan analizlerde ise herhangi bir anlamlı fark bulunmamıştır. Araştırma sonuçlarından hareketle BİLSEM’de görev yapan kadın öğretmenlerin dijital okuryazarlık tutumlarının geliştirilmesine yönelik eğitimler yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, öğretmen, BİLSEM.

video
sunum
özet

DÜNDEN BUGÜNE İNGİLİZCE DERSİNDE WEB 2.0 ARAÇLARININ KULLANIMI

Günümüzde dijital araçlar yaşamın her alanında yaygın olarak kullanılmaktadır. Teknolojinin kullanımı ancak öğretmenlerin sınıfta teknolojiyi anlamlı bir şekilde kullanma uzmanlığına sahip olması durumunda etkili olabilmektedir. Öğretmenlerin sınıflarında teknolojiye dayalı kullanabilecekleri Web 2.0 araçları çeşitlilik göstermektedir. Cumhuriyet dönemi eğitimde teknoloji kullanımı teması altında hazırlanan bu bildiri, İngilizce dersinde dijital araçlar kullanarak sınıf içerisinde ve sınıf dışında öğrencilerin daha eğlenceli, kalıcı ve teknoloji ile iç içe disiplinler arası bir yaklaşımla öğrenmeleri amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın yöntemi, nitel araştırma yöntemidir. Nitel araştırmalarda hedef; algı ve tecrübelerin açığa çıkarımının sağlanmasıdır. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan yazılı görüş, yazışma tekniği olarak da bilinmektedir. Bu yaklaşımda anket, mektup ve yazılı test gibi yazışma araçlarından yararlanarak aynı anda birçok kaynak kişiden görüşme yoluyla veri toplanabilir. Araştırmanın evrenini Kilis Bilim ve Sanat Merkezindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma örnekleme "English Web 2.0 Tools" atölyesine devamlı olarak katılan gönüllü toplamda 20 kız ve erkek öğrenci üzerinden basit rastgele örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırma kapsamında veri toplama amacıyla metafor tekniği kullanılmıştır. English Web 2.0 Tools benim için/derslerimde/Cumhuriyet döneminde... gibidir. Çünkü... diye başlayan 3 soru verilerek öğrencilerin görüşleri incelenmiştir. Metafor tekniğiyle bir şeyi anlatırken doğadan ve başka bir şeyden alınan güzel bir benzetme yapılmaktadır. Genellikle güzel olanı anlatırken başka alanda güzelliği ile bilinen bir şeye atıfta bulunmak metafor olarak nitelendirilmektedir. Metafor anlatımı güçlendirirken, aynı zamanda sanatsal bir değer de kazandırmaktadır. Ayrıca öğrenenlerin düşünme yetilerini ve yaratıcılıklarını geliştirir, Sonuç olarak özel yetenekli öğrencilerin İngilizce dersinde Web 2.0 araçlarını kullanmanın etkileri gözlemlenmiştir. Öneri niteliğinde bu araştırma, Web 2.0 araçlarını başka derslere entegre olarak öğrenciler üzerindeki etkileri gözlemlenebilir. Metafor tekniği dışında başka teknikler kullanılarak da öğrenci görüşleri alınabilir.

Anahtar Kelimeler: İngilizce, Web 2.0 araçları, dijital, teknoloji.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Dilek SEVİNÇ

Kilis/Merkez

Kilis Bilim ve Sanat Merkezi

video
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Dr. Sevgi YAVUZ ODUNCU

İstanbul/Zeytinburnu

Borsa İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi

video
sunum
özet

BİLGİSAYAR DESTEKLİ METİN ANALİZİ YÖNTEMLERİNİN PROJE ÖDEVLERİNDE KULLANDIRILMASI: “GURBET HİKÂYELERİ” ÖRNEĞİ ÜZERİNDEN DİJİTAL İNCELEMELER

Günümüz dünyasında teknoloji, sağlamış olduğu kolaylıklar ve fırsatlar ile günlük yaşamın vazgeçilmez bir unsuru hâline gelmiştir. Eğitim sistemleri de teknolojik gelişmelerden etkilenmiş özellikle bilişim teknolojileri, eğitimin önemli bir parçası olmuştur. Bilişim teknolojilerinin kullanımı öğretmenlerin öğrencilerin farklılıklarını değerlendirebilmesine ve öğrencilere farklı düzeylerde bilgi sunabilmesine fırsat tanımaktadır. Eğitimde bilişim teknolojileri genellikle sınıflarda akıllı tahtaların kullanılması, uzaktan eğitim modeline göre eğitim yapılması, animasyon videoları, projeksiyon cihazları kullanılarak slaytlar üzerinden ders işlenmesi gibi şekillerde kullanılmaktadır. Özellikle farklı ders türlerine göre açılan internet siteleri ile bu derslere ait ödevlerde kullanılabilecek yazılımlar hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin bilgiye ulaşmalarını ve bilgiyi işlemelerini kolaylaştırmıştır. Türk dili ve edebiyatı alanı da öğretmen ve öğrencilerinin bilgisayar teknolojilerinden sıklıkla faydalandıkları derslerdendir. Çalışmamızda özellikle akademik araştırmalarda kullanılan bilgisayar destekli metin analizi yöntemlerinin ortaöğretim düzeyi Türk dili ve edebiyatı öğrencilerine verilecek proje ödevlerinde kullanılması önerilmektedir. İnternet ortamında çok sayıda metin analizi programı uygulaması bulunmakla birlikte özellikle şair veya yazarların üslup incelemelerinde öğrencilere farklı bir bakış açısı kazandıracığını düşündüğümüz Dr. Laurence Anthony tarafından geliştirilen ve metinde geçen kelimelerin sıklık analizini çıkaran “AntConc”, Jane Austen ve William Shakespeare’in üslubunun anlaşılması için oluşturulan “Voyant Tools” ve metinlerden semantik ağ haritaları oluşturan “Recogito” isimli üslup araçları Refik Halit Karay’ın Gurbet Hikâyeleri isimli eserindeki hikâyeler üzerinden uygulamalı bir şekilde tanıtılmıştır. Bilgisayar bilimlerinin ve araştırmalarının bu kadar arttığı bir çağda ortaöğretim çağı öğrencilerinin proje ödevlerinde bilgisayar destekli metin analizi programlarının kullanılması alternatif bir dünyayı yakalama ile öğrencileri klasik ödev yapma metotları dışına çıkararak kopya çalışmalardan uzaklaştırma denemesinin bir örneği olarak düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar destekli metin analizi, proje ödevi, dijital inceleme, metin incelemeleri, dijital teknoloji.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SİBER GÜVENLİĞİ SAĞLAMAYA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

İnternetin ve sosyal medyanın çok yoğun kullanıldığı günümüzde, sanal ortamlardaki tehlikelere karşı bireylerin güvenliklerini sağlamaları oldukça önemlidir. Bireylerin siber güvenlik noktasındaki bilgilerinin tespit edilmesi ve bu doğrultuda eğitimlerin verilmesi bilinçli bireylerin yetişmesini sağlayacaktır. Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğrencilerinin siber güvenliği sağlamaya ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırmanın verileri tarama yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Kars'ta bir köy ortaokulunda 5, 6, 7 ve 8. sınıfta öğrenim görmekte olan 70 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Erol ve ark. (2005) geliştirmiş olduğu "Kişisel Siber Güvenliği Sağlama Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen veriler frekans ve yüzde ile yorumlanmaya çalışılmıştır. Bulgulardan elde edilen verilere bakıldığında; öğrencilerin büyük çoğunluğu sosyal medya üzerinden yapılan reklamlar üzerinden alışveriş yapmadıklarını, yabancı kişi lerden gelen e-postaları açmadıklarını, tanımadıkları kişilerin görüntülü konuşma isteklerini kabul etmediklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca güvenmedikleri sitelere üye olmamaya özen gösterdikleri, sanal ortamdan gelen para ve kontör gibi istekleri dikkate almadıklarını ve güvenmedikleri sitelerden dosya indirmediklerini belirtmişlerdir. Bu gibi durumlara karşı ise yazılımlarını güncel tutmaya özen gösterdiklerini, şifrelerini zor dizilimlerden seçtiklerini ve tarayıcılarının güvenlik ayarlarını yaptıklarını belirtmişlerdir. İnternette dolaşırken iz bırakmamak için ise internette kullandıkları şifreleri değiştirdiklerini, web geçmişlerini temizlediklerini, sosyal medya hesaplarını işleri bitince kapattıklarını ve başka bilgisayarlarda bilgilerinin kalmamasına özen gösterdiklerini ifade etmişlerdir. Sonuç olarak öğrencilerin siber güvenliği sağlama noktasında bazı durumlarda bilinçli oldukları ve karşılaştıkları sorunlarla nasıl baş edeceklerini bildikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma dezavantajlı bir köy ortaokulunda öğrenim gören öğrencilerin görüşlerinden elde edildiği için bulgularının alan yazına farklı bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Siber güvenlik, bilişim okuryazarlığı, güvenlik, sanal güvenlik.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Ahmet KAÇAN

Samsun/Kavak

19 Mayıs Ortaokulu

Doç. Dr. Sibel DEMİR KAÇAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Erdem YUMBUL

MEB, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

video
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

İnci ÇELİK

Gaziantep/Şehitkamil
Şehit Nafi Kivanç ilkokulu

OYUN TEMELLİ ÖĞRENME VE DİJİTAL TEKNOLOJİNİN İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE ÖĞRENME MOTİVASYONUNA ETKİSİ

Bu çalışmanın amacı ilkokuldaki öğrencilerin İngilizce öğrenirken motivasyonlarının artırmak ve öğrenciye yaşına uygun olan oyunlarla derse aktif katılımını sağlayarak kalıcı öğrenmeyi sağlamaktır. Oyun temelli öğrenme ve dijital teknolojinin eğitime etkisi günümüzde oldukça popüler olan eğitim yaklaşımlarıdır. Öğrenmenin oyun temelli olarak ve aynı zamanda Web 2.0 araçlarını kullanarak tasarlanması için yarışmalar, sınavlar, etkinlikler, sunumlarla öğrencilerin ilgisini konuya çekerek onların öğrenmelerinin kalıcılığını ve devamını sağlamada ilham vermesi açısından önemlidir. Bu çalışma nitel bir çalışma olup 2022 -2023 eğitim öğretim yılında 4 ay süreyle Gaziantep ili Şehitkamil ilçesinde Şehit Nafi Kivanç ilkokulunda 4. sınıfta öğrenim gören 60 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Oyun temelli öğrenme yaklaşımıyla öğretmen dijital ortamda hazırlanmış olduğu içerikle ilgili oyunları sınıf ortamında uygulayarak ilginç ve ilgi çekici oyun etkinlikleriyle öğrencilerin problem çözme, yaratıcı ve eleştirel düşünmelerine katkı sağlamıştır. Geleneksel olarak oynanan gece gündüz oyunu gibi oyunların yerine güncel olan dijital olarak oynanan kelime hatırlatma oyunu olan uyuyan panda (sleeping panda) gibi oyunlar içeriklere göre düzenlenmiştir. Dersin başında ısınma aktivitesi (warm up activity) ve dersin sonunda içerikle ilgili oyunlaştırmayla rutinler oluşturularak dersler işlenmiştir. Veri toplama aracı olarak gözlem ve yarı-yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Bu çalışma sonucunda sınıfta olumlu bir atmosfer oluştuğu ve dil öğrenmeye karşı ilginin arttığı gözlemlenmiştir. Oyun temelli öğrenmede öğrenciler oyun ilkelerini ve özelliklerini öğrenme etkinliklerine dâhil ederek iş birliği, iletişim, eleştirel düşünme, yaratıcılık ve problem çözme becerilerinde olumlu katkıları olmuştur. Eğitsel oyunlar sayesinde İngilizce öğrenme çıktıları olumlu yönde desteklendiği ve motivasyondaki artışla öğrencilerde daha yüksek zihinsel çabaya, bilgiyi yapılandırmaya, bilginin daha bilinçli bir şekilde işlenmesine ve ezber yoluyla öğrenmesi pek de kolay olmayan beceri ve tutumları edinerek öğrenmenin daha keyifli ortamlarda ve etkin katılımı sağladığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Oyun temelli öğrenme, Web 2.0, dil öğrenme, motivasyon.

video
sunum
özet

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN METAVERSE FARKINDALIĞININ ÖLÇÜLMESİ

Metaverse kavramı “Meta” ve “Universe” kavramlarının birleşiminden oluşmaktadır. Türkçe karşılığı konusunda netlik bulunmayan bu kavram için “öte evren” kelimesi önerilebilir (Çelik, 2022). Bu çalışmanın amacı da gelecekte daha çok kullanılacağı ve hayatımızda olacağı tahmin edilen Metaverse kavramı hakkında lise öğrencilerinin sahip olduğu farkındalığı ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda 2022-2023 eğitim öğretim yılı içerisinde Mersin ilinde lisede öğrenim görmekte olan öğrencilerin Metaverse kavramı farkındalığına yönelik kendini algılama düzeylerini tespit edebilmek için nicel araştırma yöntemlerinden tarama yöntemi kullanılmıştır (Karasar, N. 2015). Araştırma evreni olarak Mersin Yenişehir’de üç tane lise seçilmiştir. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme türü seçilmiştir. Bu yöntem, araştırmaya pratiklik ve hız kazandıran bir yöntem olarak bilinir ve tercih edilir (Gök vd., 2011). Bu örnekleme yönteminde erişilmesi kolay ve yakın olan bir durum seçilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırma evrenimizde bu liselerden toplam 1499 öğrenci bulunmaktadır. Bu liselerin 9, 10,11 ve 12. sınıflarına kayıtlı 207 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Çalışmada Google Forms aracılığı ile ölçek uygulanarak veri toplanmıştır. Ölçek sonucunda Google Forms aracılığıyla elde edilen veri tabloya dönüştürülmüş yüzdeler hesaplanmıştır ve karşılaştırma yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler Metaverse kavramına çok fazla hâkim değillerdir. Metaverse evreninde kullanılan sanal başlık ve gözlükleri çoğu öğrencinin bilmesine rağmen az sayıda öğrenci Metaverse evreninde yer almış veya oyun oynamıştır. Araştırmada ortaya çıkan diğer bir çarpıcı sonuç ise öğrencilerin çoğunluğu okuldaki derslerin Metaverse destekli işlenmelerini istemekte fakat Metaverse kavramının tamamen okulun yerini alması konusunda olumsuz bakmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Metaverse, Metaverse farkındalık, lise metaverse.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Yapay Zekâ İçerikli Uygulamalar

Neşe ÇELİK

Mersin/Yenişehir

Yenişehir Anadolu İmam Hatip Lisesi

video
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Semahat Şermin KIZILIRMAK

Manisa/Yunusemre

Yunusemre Bilim ve Sanat Merkezi

Mine AYYILDIZ

Manisa

Manisa İL AR-GE

ANTARKTİKA'DA KOZMİK RADYASYON DOZUNUN MONTE CARLO YÖNTEMİ İLE İNCELENMESİ VE EĞİTİM MATERYALİ OLARAK KULLANIMI

Antarktika, Okyanusya ve Afrika'nın en güneyinde bulunan Güney Kutbu'nu içine alan kıtadır. Sıcaklık ortalamasının yıl boyunca 0°C'nin altında olduğu, kar ve buzla kaplı coğrafi yapısı ve iklimi gereği insan yaşamına olanak sağlamayan şartları barındıran bu kıtada bazı ülkelerin kalıcı insanlı istasyonlarında çalışmalarını sürdüren araştırmacılar dışında düzenli bir insan yaşamı ve devlet yönetimi bulunmamaktadır. Dünya'nın oluşumundan bu yana yer kabuğunun yapısında bulunan ve evrenden gelen kozmik ışınların yaydığı radyasyon, biyolojik canlılar da dahil olmak üzere tüm yer küreyi ışınlamaktadır. Dünya atmosferi ve Dünya'nın manyetik alanı yüksek enerjili kozmik ışınların yer seviyesine ulaşmasını engellemektedir. Yer seviyesinde ise ikincil parçacıklar etkindir. Ancak yer seviyesinden yüksekliğin arttığı yerlerde ve kutuplara yaklaşıldıkça radyasyonun etkilerinin atığı gözlemlenmektedir. Monte Carlo yöntemi rasgele olayları analiz etmeye yarayan bir yöntemdir. Bu yöntem ile madde içinde yol alan parçacıklara ait fiziksel bazı özellikleri takip etmek mümkün hâlâ gelmektedir. Bu çalışmada, Antarktika kıtasında kozmik radyasyonun etkin dozunun simülasyon yoluyla hesaplanması amaçlanmıştır. Etkin radyasyon dozu hesaplamasında atmosfer içindeki elektron, proton, nötron, foton ve müon kaynaklı kozmik ışın akılarını hesaplama özelliğine sahip EXPACS (Excel-based Program for calculating Atmospheric Cosmic-ray Spectrum) versiyon 4.13 simülasyon programı kullanılmıştır. Öğretmen rehberliğinde programın öğrenciler tarafından anlaşılması ve kullanımı sağlanarak Antarktika bölgesinde yıllık etkin doz verilerine ($\mu\text{Sv}/\text{y}$) ulaşılmıştır. Çalışmada Ortaöğretim Fizik Dersi 9 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı'nda yer alan kazanımlara ek olarak 21. yy becerileri arasında yer alan dijital yetkinlik, Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel beceriler geliştirilerek kazandırılmaya çalışılmıştır. Monte Carlo simülasyon tekniği kullanılarak etkin radyasyon dozunun çeşitli parametreler kullanılarak hesaplanması sağlanmıştır. Radyasyon dozu üzerinde etkili olan faktörlerin değişimi ile birlikte havada absorbe edilen ve etkin radyasyon değerlerinin değişiklik gösterdiği örneklerle karşılaştırılmıştır. Yer küreden yükseklik, hesaplanan tarihte bulunulan enlem ve boylam, güneş aktivitesi, bulunulan çevre ve lokal etkenlerin radyasyon dozunu aktif olarak etkilediği simülasyon programı aracılığıyla hesaplanmış ve çok yönlü kozmik ışın akışları grafiği ile incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fizik eğitimi, dijital materyal, radyasyon.

video
sunum
özet

ÜSTÜN YETENEKLİ İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN STEM UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yaşlarına göre daha hızlı öğrenen; yaratıcılık, sanat, liderliğe ilişkin kapasitede önde olan, özel akademik yeteneğe sahip, soyut fikirleri anlayabilen, ilgi alanlarında bağımsız hareket etmeyi seven ve yüksek düzeyde performans gösteren bireyler olarak nitelendirilen ve toplumun yaklaşık %2'sini oluşturan üstün yetenekli bireylerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasında farklı uygulamalardan yararlanılmaktadır. Bu uygulamalardan biri de fen, matematik, teknoloji, mühendislik gibi farklı disiplinleri bir arada kullanabilme imkânı tanıyan STEM uygulamalarıdır. STEM uygulamalarının üstün yeteneklilerin eğitiminde çokça yer alması, üstün yeteneklilerin STEM uygulamalarına yönelik görüşlerinin incelenmesinin önemini ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın amacı, üstün yetenekli ilkokul öğrencilerinin STEM uygulamalarına yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini ilkokul 3 ve 4. sınıfta eğitim görmekte olan üstün yetenekli tanısı konulmuş 8'i kız ve 12'si erkek toplam 20 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerle, araştırmacılar rehberliğinde STEM uygulamaları çerçevesinde etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen etkinliklerin ardından öğrencilerle görüşmeler yapılmış, yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler her bir soru için ayrı ayrı değerlendirilerek iki değerlendirmeci tarafından yorumlanmıştır. Yorumlamalar sonucunda öğrencilerinin büyük çoğunluğunun STEM uygulamalarında teknolojiyi kullanmaktan ve yeni bilgiler edinmekten keyif aldıkları, STEM uygulamaları sırasında kendi becerilerinin ve yeteneklerinin farkına vardıklarını belirttikleri görülmüştür. Aynı zamanda öğrencilerin, STEM uygulamalarına katılmaktan hoşlandıkları ve STEM etkinlikleri sayesinde teknolojiyi doğru kullanma, karar verme, farklı fikirler üretme, düşünme, planlı olma gibi birçok beceri kazandıklarını ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda teknoloji kullanımı, tasarım yapma, üretme ve mühendislik becerileri gibi 21. yüzyıl becerileri kazandırması bakımından STEM uygulamalarının öğrenciler üzerinde olumlu etkilerinin olduğu ifade edilebilir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda STEM uygulamalarının eğitim müfredatı ile ilişkilendirilmesi ve eğitim ortamlarında yaygınlaştırılması hususunda çalışmalar gerçekleştirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: STEM uygulamaları, ilkokul öğrencileri, üstün yetenekliler.

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Yapay Zekâ İçerikli Uygulamalar

Hacer KILIÇKIRAN

Samsun/Atakum

Atakum Bilim ve Sanat Merkezi

İLKER GÖNEN

Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri

Genel Müdürlüğü

video
sunum
özet

TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN EĞİTİME ETKİSİ

Eğitimde Teknoloji Kullanımı

Cihan SARIDEMİR

Zonguldak/Ereğli

Gülüç Emin Ayhan Ortaokulu

video
sunum
özet

ÖĞRETMENLERİN TEKNOLOJİK YETERLİLİKLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Bu çalışma, günümüz eğitim ortamında öğretmenlerin teknolojik yeterliklerini incelemeyi amaçlamaktadır. Teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte, dijital araçlar ve kaynaklar eğitim sürecinde önemli bir rol oynadığından öğretmenlerin teknolojik yeterliklerinin giderek daha fazla önem kazanmasına yol açmaktadır. Çalışmanın temel amacı, öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerini araştırarak, onların dijital teknolojileri etkili bir şekilde kullanma becerilerini ve bu kullanımın öğrencilerin öğrenme deneyimlerine etkisini anlamaktır. Bu çalışma; öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerinin önemi ve gerekliliği, öğrencilerin teknolojiyle entegre olan bir öğrenme ortamında daha etkili bir şekilde öğrenebilecekleri düşüncesiyle ortaya çıkmaktadır. Çeşitli kademelerdeki öğretmenlerin dijital teknolojileri kullanma becerileri, öğretim materyallerini oluşturma yetenekleri, çevrim içi öğrenme platformlarını etkili bir şekilde kullanma kabiliyetleri gibi konular üzerinde yoğunlaşmaktadır. Nicel olarak yürütülen çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında Batı Karadeniz bölgesinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan 214 öğretmen oluşturmaktadır. Yaş, cinsiyet, mesleki deneyim, mezuniyet türü ve çalıştığı okul türü gibi değişkenlerin öğretmenlerin teknolojik yeterlilikleri üzerindeki etkisi yordanmıştır. Öğretmenler arasında gönüllülük ilkesi de göz önüne alınarak örneklem seçiminde seçkisiz olmayan (non-random) örnekleme yöntemlerinden amaca uygun örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Veri toplama aracı olarak "Dijital Öğretmen Yeterlilik Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde SPSS (Statistical Package for Social Sciences) programı kullanılarak aritmetik ortalama, standart sapma, Bağımsız t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğretmenlerin, "bana kısmen uygun/kısmen değil" düzeyinde algılandığı görülmektedir. Bu çalışmada, öğretmenlerin teknolojik yeterliklerinin eğitim sistemindeki önemini vurgulamaktadır. Bu çalışmanın sonuçları, öğretmenlerin teknolojik yeterliklerinin artırılmasına yönelik politika önerileri ve ilgili eğitim programlarının geliştirilmesi için bir temel oluşturmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Teknolojik öğretmen, teknolojik içerik, öğretmen yeterlilikleri, teknolojik yeterlilik.

TEMA

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR

ALT TEMALAR

- Öğretmenlerin Gözüyle Bu Okullarda Eğitim
- Bu Okullarda Öğrenen Profili
- Bu Okullarda İnsan Yetiştirme Anlayışları

video
sunum
özet

YURT DIŞI TÜRK OKULLARI VE MİLLETLERARASI OKULLAR

**Bu Okullarda İnsan
Yetiştirme AnlayiŐları**

Seda TÜRKAN

İstanbul/Maltepe

Maltepe Kadir Has Bilim ve Sanat Merkezi

video
sunum
özet

İKİ DİLLİ TÜRK ÖĞRENCİLERİNE DEĞER EĞİTİMİ: DEĞER BİLİNÇLENDİRME YAKLAŞIMI

Değer eğitimi, kişinin karakter ve kiŐiliđinin gelişmesinde önemli bir rol oynar. Kültürel kimliklerini ev sahibi ülkenin değerleriyle uzlaŐtırmakta zorlanabilecek iki dilli öğrenciler için özellikle değer eğitimi önemlidir. Türkiye'de ve dünyada değer eğitiminde farklı yaklaşımlar ve uygulamalar bulunmaktadır. Değer eğitiminde Bacanlı (2015) tarafından geliştirilen Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı Türkiye'de değer eğitimi nasıl olmalı sorusu üzerinden geliŐtirildiđi için yerli bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım üniversiteden anaokulu öğrencilerine kadar geniş bir yelpazede uygulanıŐı olduğu için de kapsayıcıdır. Ayrıca Bacanlı, Değer Bilinçlendirme Yaklaşımının benzer soruları olan toplumlar ve kültürler için de uygulanabilir bir model olduğunu belirtir (Bacanlı, 2017). Bu nedenle bu araştırmada, Almanya'da yaşayan iki dilli Türk öğrencilerine Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı uygulayarak değer eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Böylelikle Türk kültürünün ve Almanya'nın kültürel öğeleri dikkate alınarak değer eğitimi yapılmak hedeflenmiştir. Araştırma Türkçe ve Türk kültürü derslerinde 3 ve 4. sınıftaki 10 öğrenci ile gerçekteŐirilmiŐtir. Araştırmada duyarlılık, dürüŐlük, estetik, hoşgörü, iş birliği, saygı, sevgi ve sorumluluk değerleri olmak üzere sekiz değer belirlenmiştir. Araştırma sekiz hafta sürmüŐ ve her hafta tek bir değer ele alınmıştır. Araştırmada Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı uygulamasının öğrenciler üzerinde etkisini belirlemek için deneme öncesi modeli kullanılmıştır. Belirlenen sekiz değerle ilgili öğrencilerin düzeyini ortaya koymak için uygulama öncesi ön test ve uygulama sonrası son test kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde Wilcoxon İŞaretli Sıralar testi kullanılmıştır. Sonuç olarak uygulamada yer alan Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı tekniklerin iki dilli Türk öğrenciler üzerinde etkili olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda Türkçe ve Türk kültürü derslerinde Değer Bilinçlendirme Yaklaşımı değer eğitimi modeli olarak uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler: Değer bilinçlendirme yaklaşımı, değer eğitimi, iki dilli Türk öğrenciler.

TÜRKİYE
YÜZYILI

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Katkılarından dolayı tüm öğretmenlerimize teşekkür ederiz.

Sempozyum Düzenleme Kurulu

**TURKIYE
YUZYILI**

100★
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

